

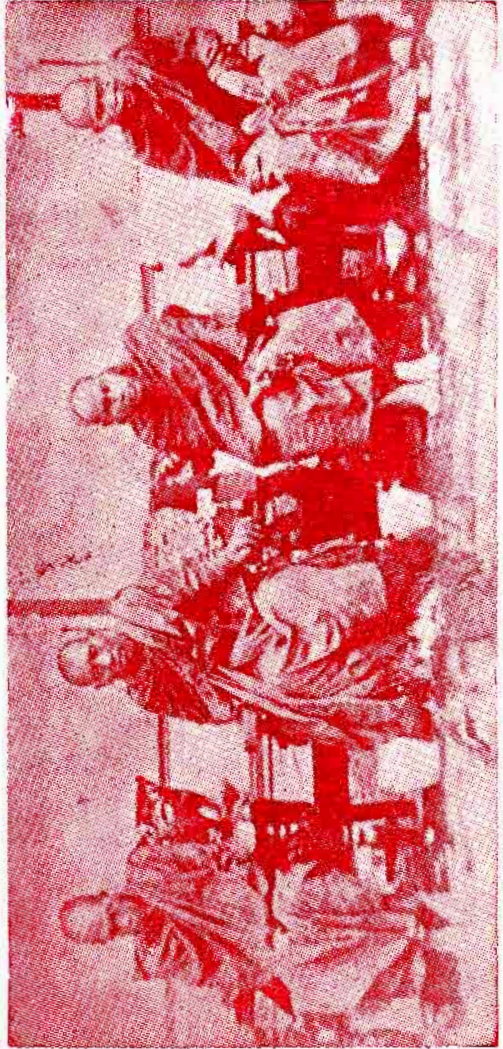


၅၅ နှစ်မြောက်အထိမ်းအမှတ်

ရွှေပာသာတောရ

သမိုင်း

BURMESE CLASSIC .COM



ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးသီလ

ပထမဝိသုဒ္ဓါရုံ
ဆရာတော်

ဗဟန်းကျောင်းတော်ရာ
ဆရာတော်

ပုသိမ်-သင်္ဘောကျင်းခေတရာ
ဆရာတော်



၇၅-နှစ်မြောက်အထိမ်းအမှတ်

BURMESE
CLASSIC
.COM

ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်း



သင့်အဖို့နှစ်တိုက်

၁၇ ဇူလိုင်လမ်း၊ ကျောက်မြောင်း၊ ရန်ကင်းမြို့။

A

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၈၁၉၄)
ကင်းလွတ်ခွင့် အမှတ် (၀၂၉၉၉)

ပထမ-အကြိမ်
အုပ်စု [၂၀၀၀]

ဓမ္မဒါန /

သာသနာ-၂၅၁၉ ခုနှစ်၊
မြန်မာ-၁၃၃၇ ခုနှစ်၊ မြာသိုလ
ခရစ်-၁၉၇၆-ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ

အစိုးရိုက် - ဆင့်တင်ပုံနှိပ်တိုက်

ထုတ်ဝေသူ။ ။ ဦးသုစိတ္တာဘိဝံသ
ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်

ပုံနှိပ်သူ။ ။ ဧ.အိုင်မြင့်၊ သင့်စာပုံနှိပ်တိုက် (၀၁၁၁)၊
၁၇၊ မလ္လာကုန်းလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း၊
ရန်ကင်းမြို့။



ပြန်လည် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်၍

ဒုတိယအကြိမ် ထုတ်ဝေခြင်း အကြောင်း

ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်းကို သက္ကရာဇ် ၁၃၁၆-ခုနှစ်၌ ရန်ကင်းမြို့ ဗဟန်း ရေတာရှည်လမ်းသစ် သီရိမန္တစံကျောင်း ဒါယကာ ဘုန်းကြီးဦးသီရိမန္တ (ဝန်ထောက် ဦးဇွေး) တိုက် တွန်းလျှောက်ထားခြင်းကြောင့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာ တိုက်သစ် ဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်သည် ရေးသား၍ ပထမအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပေသည်။

ထို့နောက် ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တိုင် နှစ်ပေါင်း (၂၀) အတွင်း၌ ပရိယတ် ပဋိပတ် သာသနာအခြေအနေ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းလာသည်တကြောင်း၊ အဆောက်အဦးကြီးများပွား များ ပေါ်ပေါက် လာသည်လည်း တကြောင်းတို့ကြောင့် အချိန်ကာလအားလျော်စွာ ဖြစ်ထွန်းပြန်သည်တို့ကို ထည့်

(၈)

နိဂါန်း

ရှိသော အောင်နိုင်ပြီးတဲ့ ရန်သူရှိသော မိမိစိုးပိုင်သော နိုင်ငံ ပြည်နယ်များကို ခိုင်မြဲတည်တံ့စေပြီးသော မဟာသုဒဿန စကြာမင်းကြီးဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဘူးတယ်။ ဤကုသိနာရုံမြို့သည် အဲသည်မဟာသုဒဿနစကြာမင်းကြီးရဲ့ ကုသဝဓီအမည်ဖြင့် ထင်ရှားနေတဲ့ နေပြည်တော်ဖြစ်ခဲ့ဘူးတယ်။ အရှေ့အနောက် အလျား ၁၂-ယူဇနာရှည်၍ တောင်မြောက်အနံ ၇-ယူဇနာ ကျယ်ဝန်းပေတယ် အာနန္ဒာ စသည်ဖြင့်....

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ ကုသိနာရ(ကုသိနာ ရုံ)မြို့၏ အကြောင်းကို ထိုမြတ်စွာဘုရားသာ နောက်ကြောင်း ပြန်၍ လင်းကျင်းဟောကြားတော်မမူခဲ့ပါလျှင် တပည့်သား အဆက်ဆက်နှင့်တကွ ရတနတ္ထယမာမက သူတေသီပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ယနေ့သိရှိနိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ပေ။ ဘုရားမြတ်စွာ သည်ပင်လျှင် သတ္တဝါတို့၏ ကောင်းကျိုးဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း ထိုထို ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ် သဇီဝ နိဇ္ဇိဝတို့၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အစဉ်အလာကိုဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အခွင့်အခါသင့်တိုင်းဟောကြား တော်မူခဲ့ခြင်းကြောင့် ယနေ့တိုင်အောင်သော သာကီနွယ်ပွား ရဟန်းတော်များနှင့်တကွ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် ဌာန ဌာနီ သဇီဝနိဇ္ဇိဝ သက်ရှိသက်မဲ့ တည်မီရာ မြို့ရွာဒေသ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့၏ အကြောင်းတို့ကို သိထိုက်သမျှသိကြရ၍ တပုနည်းယူကာ သူတော်ကောင်း အစဉ်အဆက်ကို အမျှင် မပြတ်ဆက်ခံနိုင်ကြပေသည်ကို သူတော်ကောင်းပညာရှိမှန်က ဝန်ခံ ခေါင်းငြိမ့်ရပေမည်။

သာဝတ္ထိမြို့ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၊ ပုပ္ဖါရုံကျောင်းတော်၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၊ ပါဠုလီပုတ်မြို့ အသော

နိဂါန်း

(ဆ)

ကာရုံကျောင်းတော်၊ သီဟိုကျွန်း(သီရိလင်္ကာ) မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတော် စသည်တို့၏ အကြောင်းခြင်းရာ ထိုကိုလည်း ထိုထိုပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ဖော်ပြခဲ့ကြသောကြောင့် နောက်သား ရှင်လူတို့သည် အစဉ်တစိုက်သိရှိမှတ်သား၍ လေး စားကြရသည်။ ထိုထိုကျောင်းတိုက်ကြီးတို့၌ သီတင်းသုံး တော်မူကြပြီးသော ဘုရားသခင်ကို အစပြု၍ ထိုထိုအရှင်မြတ် တို့၏ ကျင့်ကြံနေထိုင်ခဲ့ကြပုံ သာသနာပြုတော်မူကြပုံ ထုံး နည်း ဥပဒေသတို့ကိုလည်း နည်းယူလိုက်နာကြရပေသည်။ အ ကယ်၍သာ အမှတ်အသား မရှိခဲ့၊ အစဉ်အဆက်မဆောင်ခဲ့၊ ပေ ပရပိုက်သို့တင်၍ ရေးသားမူမရှိခဲ့ပါမူ နောက်လူတို့ နည်း ယူ တပုဖွယ်ရာ သူတော်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ကြဖွယ်ရာ အကြောင်း ပင် ရှိနိုင်တော့မည် မဟုတ်ချေ။

သို့ဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်အတွင်း၌ သာသနာ သုံးရပ်ကို သဒ္ဓါ ဝီရိယ ပညာ ပြဇာန်း၍ ကြီးပန်းဆောင်ရွက် ပြီး ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော ရဟန်းမြတ် သူ တော်ကောင်းတို့၏ ဆောင်ရွက်တော်မူကြဟန် အခြင်းအရာကို ၎င်း၊ ထိုအရှင်မြတ်တို့ သီတင်းသုံးတော်မူရာ စည်ပင်ကြီးပွား ပြီး ကြီးပွားလျက် တည်နေဆဲ ကျောင်းတိုက်တို့၏ အခြင်း အရာ အတ္ထုပ္ပတ်ကို၎င်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ အက္ခရာတင်၍ ထင် ရှားစွာ ရေးသားသင့်ကြပေသည်။ အချို့ သောကျောင်းတိုက် နှင့် ရဟန်းတော်မြတ်တို့၏ တည်ထောင်စဉ်၊ ကျင့်ဆောင်စဉ် တို့သည်ကား ရှိကြပါ၏။ ရှိသင့်ရှိထိုက်သလောက် မရှိခြင်း ကြောင့် အလွန်သိသင့်သိထိုက်သော ကျောင်းတိုက်များ မထေရ်မြတ်များ၏အကြောင်းတို့ကိုမသိကြရဘဲကွယ်ပျောက် သွားကြသည့်အတွက် ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေမည်။



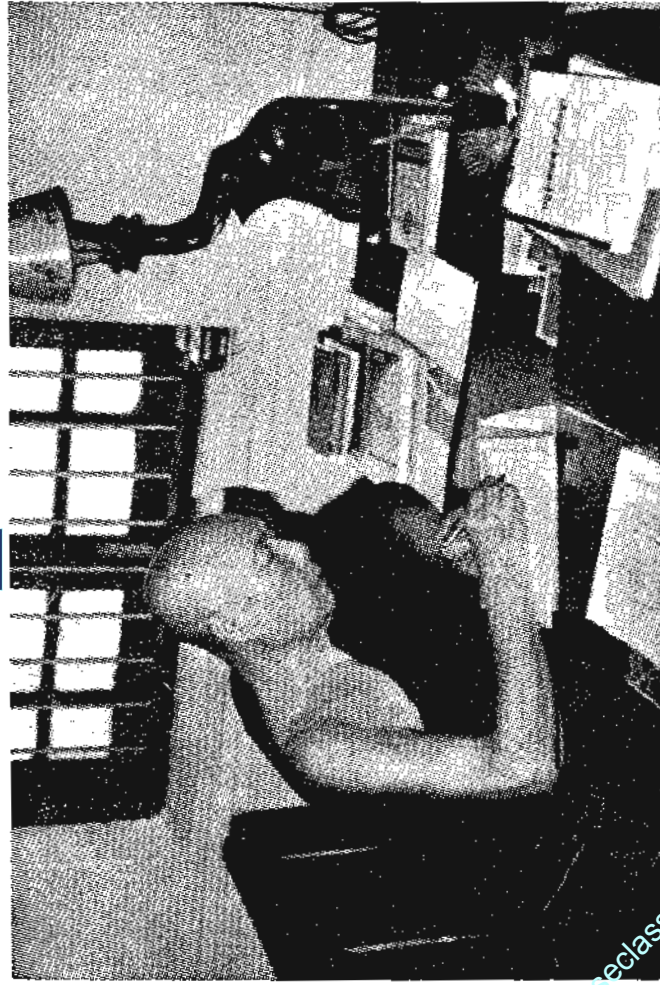
(၉)

နိဒါန်း

ညောင်တန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သည် မြန်မာပြည် သာသနာဝင်တင် ထင်ရှားသော ကျောင်းတိုက်တိုက် ဖြစ် သည်သာ မဟုတ်သေး။ ယခုသက္ကရာဇ် ၁၃၃၄-ခုနှစ် ဤစာကို ဒုတိယအကြိမ် ဖြည့်စွက်ရေးသောကာလ နှစ်ပေါင်း ၅၂-နှစ် တိုင်တိုင် ခိုင်မြဲတည်တန့်၍ စည်ပင်ကြီးပွားလျက်ပင်ဖြစ်ရာ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် ဥပုတ္တိက္ကမနှင့်ဓာတု အာဒိကမ္မိ က ရွှေဟင်္သာတောရ သမုဋ္ဌာပက ကျောင်းတော်ရာ ဆရာ တော်ဘုရားကြီးမှစ၍ ယနေ့မျက်မှောက်ကာလ၌ ထင်ရှား ရှိ တော်မူကြသော ဆရာတော်များအပါအဝင် ဆရာအစဉ်တို့၏ ကျင့်စဉ် ဆောင်ရွက်စဉ်ဖြစ်သော ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်းကို သူတော်ကောင်း ကလျာဏ ရှင်တိုင်း၊ လူတိုင်းတို့၏အကျိုးငှာ မိမိသိရှိမှတ်သားမိသမျှ တိတိကျကျရေးသားခြင်းပင် ဖြစ်ပေ သတည်း။

အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်

စစ်ကိုင်းစောင်ရုံး-ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်။



စစ်ကိုင်းစောင်ရုံး - ရွှေဟင်္သာဆရာတော် ကျမ်းပြုနေပုံ



စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး - ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ရွှေဟင်္သာ ဆရာတော်

ပဏာမော

၁။ ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ပဇာနာတိ သဟေတု ဓမ္မံ။

အာတာပိနော၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော သမ္မပ္ပ
ဓာန် ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယရှိတော်မူထသော။ ဈာယတော၊
အာရမ္မဏပုန်ဇွာနဈာန်ဖြင့်ကသိုက်အာရုံကိုလက္ခဏပုန်ဇွာန
ဈာန်ဖြင့် သင်္ခါရဓမ္မအာရုံကို ရှုထောင့်တတ်ထသော။ ဗြာဟ္မ
ဏဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ယဒါယသ္မိကာလေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဟဝေ၊ ထင်ရှား
စွာ။ ဓမ္မာ၊ အနုလံပဋိလံဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့ကို
ထိုးထွင်း၍ သိမှုကိုပြီးစေတတ်ကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား
တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ထနည်း - ဓမ္မာ၊
သစ္စာလေးပါး တရားတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ရတည်၏အစွမ်း
ဖြင့်၊ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်၏အစွမ်းဖြင့် ထင်လင်ရှားရှား
ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ယတော ယသ္မာ၊

အကြင်ကြောင့်။ ယောဗြာဟ္မဏော၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သယောတုဓမ္မံ၊ အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းအားဖြင့် အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကြောင်းရှိသောသင်္ခါရစသော ဒုက္ခအစုအပုံ သက်သက်မျှဖြစ်သောတရားကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့်သိတော်မူ၏။ တတောတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဿဗြာဟ္မဏဿ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဗ္ဗာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ယုံမှားခြင်း၊ တဓာယံခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းဟူသော အလုံးစုံကုန်သော။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းတို့သည်။ ဝပယန္တိ၊ အထူးသဖြင့် ကင်းပျောက် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ရောက်ကြလေကုန်၏။

အဟံ၊ ငါသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ဗြာဟ္မဏံ၊ ရဟန္တာတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ နမာမိ၊ ဦးညွတ်ရုံကျိုး လွန်မြတ်နိုးစွာ ရှိခိုးပါ၏တည်း။

၂။ ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
အထဿ ကင်္ခါ ဝပယန္တိ သဗ္ဗာ၊
ယတော ခယံ ပစ္စယာနံ အဝေဒိ။

အာတာပိနော၊ ကိလေသာကိုပူပန်စေတတ်သော သမ္မုဓာန်ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယရှိတော်မူတတ်သော။ ဈာယတော၊ အာရမ္မဏပုဒ်ဇ္ဈာနဈာန်ဖြင့် ကသိုဏ်းအာရုံကို လက္ခဏပုဒ်ဇ္ဈာနဈာန်ဖြင့် သင်္ခါရဓမ္မအာရုံကို ရှုတော်မူတတ်တတ်သော။ ဗြာဟ္မဏဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယဒါယသ္မိံ ကာလေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဟဝေ၊ ထင်ရှားစွာ။ ဓမ္မာ၊ အနုလုံပဋိလုံဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတို့

ကို ထိုးထွင်း၍သိမှုကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ တနည်း-ဓမ္မာ၊ သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ရသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ အထ၊ ထိုအခါ၌။ ယတော ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ယောဗြာဟ္မဏော၊ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပစ္စယာနံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပစ္စည်းတရားတို့၏။ ခယံ၊ ကုန်ခမ်းချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟုဆိုအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို။ အဝေဒိ၊ ထိုးထွင်း၍သိမြင်တော်မူပြီ။ တတောတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အဿဗြာဟ္မဏဿ၊ ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဗ္ဗာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ယုံမှားခြင်း၊ တဓာယံခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းဟုဆိုအပ်သော အလုံးစုံကုန်သော။ ကင်္ခါ၊ ယုံမှားခြင်းတို့သည်။ ဝပယန္တိ၊ အထူးသဖြင့် ကင်းပျောက်ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။

အဟံ၊ ငါသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိတော်မူသော။ ဗြာဟ္မဏံ၊ ရဟန္တာတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ နမာမိ၊ ဦးညွတ်ရုံကျိုး လွန်မြတ်နိုးစွာ ရှိခိုးပါ၏တည်း။

၃။ ယဒါ ဟဝေ ပါတုဘဝန္တိ ဓမ္မာ၊
အာတာပိနော ဈာယတော ဗြာဟ္မဏဿ။
ဝိဇ္ဇပယံ တိဋ္ဌတိ မာရသေနံ၊
သုရိယောဝံ ဩဘာသယမန္တလိက္ခံ။

အာတာပိနော၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော သမ္မုဓာန်ကိစ္စတပ်သော ဝီရိယရှိတော်မူတတ်သော။ ဈာယတော၊ အာရမ္မဏပုဒ်ဇ္ဈာနဈာန်ဖြင့် ကသိုဏ်းအာရုံကို လက္ခဏပုဒ်ဇ္ဈာနဈာန်ဖြင့် သင်္ခါရဓမ္မအာရုံကို ရှုတော်မူတတ်တတ်သော။ ဗြာဟ္မ

(၄)

ပဏာမော

ဏဏ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော မကောင်းမှုရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ ယဒါယသ္မိကာလေ၊ အကြင်အခါ၌။ ဟဝေ၊ ထင်
 ရှားစွာ။ ဓမ္မာ၊ အနုလိပဋိလိဖြစ်သော ပဋိစူသမ္ပုဒ်တို့ကို ထိုး
 ထွင်း၍ သိမှုကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား
 တို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ တနည်း-ဓမ္မာ၊
 သစ္စာလေးပါးတရားတို့သည်။ ပါတုဘဝန္တိ၊ ရသည်၏အစွမ်း
 ဖြင့်။ ဝါ၊ ထိုးထွင်း၍သိသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် ထင်ထင်ရှား
 ရှား ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ အထာထိအခါ၌။ သောဗြာဟ္မဏော၊
 ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သူရိယော၊ နေမင်းသည်။ အန္တကာ
 ရံ၊ အမှိုက်တိုက်ကို။ ဝိဓူပယံ ဝိဓူပယန္တော ဝိဓမ္မန္တော၊ ဖျက်
 ဆီးမှုတ်လှင့်၍။ အန္တလိက္ခံ၊ ကောင်းကင်ကို။ ဩဘာသယံ
 ဩဘာသယန္တော၊ ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက်။ တိဋ္ဌတိဋ္ဌဝ၊
 တည်သကဲ့သို့။ တတာ၊ ထိုအတူ။ မာရသေနံ၊ ကိလေသာ
 တည်းဟူသောမာရ်မင်းစစ်သည်ကို။ ဝိဓူပယံ ဝိဓူပယန္တော
 ဝိဓမ္မန္တော၊ အရိယာမဂ် ဒါးသန်လျက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်မှုတ်နှင့်
 ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၍။ တနည်း - မာရသေနံ၊ ကိလေသာကာမ
 ဖြစ်သော မာရ်မင်းစစ်သည် တည်းဟူသော အမှိုက်တိုက်ကို။
 ဝိဓူပယံ ဝိဓူပယန္တော ဝိဓမ္မန္တော၊ အရိယာမဂ် ချော်ခြည်
 လက်နက်ဖြင့် ပယ်ဖျက်မှုတ်လှင့်၍။ ထိဋ္ဌတိ၊ ခိုင်ခိုင်ကြံ့ကြံ့
 တန်ရပ်တည်နေတော်မူ၏။

အဟံ၊ ငါသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုသို့သဘောရှိတော်မူသော။
 ဗြာဟ္မဏံ၊ ရဟန္တာတည်းဟူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ နမာမိ၊
 ဦးညွှတ်ရိုက်ပြီး လွန်မြတ်နိုးစွာ ရိုခိုးပါ၏တည်း။
 (ဥပမေယျဝါကျ၌ ကပ်ပုဒ်နှင့်တကွ အပြည့်အစုံ
 ထည့်ပေးလိုလျှင် 'သတ္တလောကံ' ဟူ၍ ထည့်ရာ၏)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ခေတ်	၁
ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ဆံ့မိခြင်း	၆
တောဂိုဏ်းနှင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း	၇
ရန်ကင်းစံရာသို့ကြွလာ၍ ပင့်လျှောက်ကြခြင်း	၈
ညောင်တုန်းသို့ကြွခြင်း	၉
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တည်၍ သိမ်သမုတ်ခြင်း	၁၀
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်အမည် ပုဗ္ဗနိမိတ်များ	၁၁
ဟင်္သာငှက်များ ကျက်စားခဲ့ခြင်း	၁၄
ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးခြင်း	၁၅
ပထမဦးဆုံး ကျောင်းကလေးများ	၁၆
ပထမနှင့် ဒုတိယ တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီးများ	၁၇
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဒုတိယအဆင့်ကျောင်းများ	၁၈
တတိယအဆင့် ကျောင်းများ	၂၀
ရွှေဟင်္သာ ရေတွင်းများ	၂၂



(၁)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ယနေ့တိုင် အားထုက်လျက်ရှိသောဒကာများ ၂၄
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မြေအကျယ် ၂၉
ဆွမ်းပြည့်စုံခြင်း ၃၀
သတင်းကြီးသော ချဉ်ဟင်းနှင့် ငန်ပြာရေချက် ၃၂
ပထမခေတ် ၃၃
ရိုးရိုးနေတတ်သော တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးလေး ၃၄
ထိုခေတ် စာချဆရာတော်များ ၃၅
စည်တီးဆရာတော် ၃၇
ပုဗ္ဗာရုံဆရာတော် ၃၉
စံကျောင်းဆရာတော် ပေးစာ ၄၀
တိမ္မလာရုံ၌ သီတင်းသုံးတော်မူကြပုံ ၄၃
တိမ္မလာရုံတောရကျောင်း ၄၅
ဒုတိယခေတ် ၄၇
မုန်ကျောင်းဘုန်းကြီးကလေး ၄၉
တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီးကလေး ၅၁
မျက်နှာကြီးငယ် မကြည့်သင့်သောကိစ္စ ၅၂
ထေရဝိဒူ ဆရာတော်ကြီး ၅၃
ကွဲပြားမှုမရှိကြ ၅၄
ပုဂ္ဂလိကကျောင်း မရှိခြင်း ၅၆
နိကန္တိဗြစ်ရန်မရှိခြင်း ၅၆
သံဃိကသစ်ပင်များ ၅၈
စာမေးပွဲခေတ်အစ ၆၂
ရဟန်းကိစ္စကုန်ပြီ ၆၄

မာတိကာ

(၈)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

တခေတ်ပြောင်းခြင်း ၆၅
ဒကာများ အံ့ဩချိန် ၆၇
ဩဝါဒကထာ ၇၀
တလနှစ်ကြိမ် စည်းဝေးခြင်း ၇၁
ရွှေရေးကိမြင်ခြင်း ၇၁
ဂုဏ်ထူးတိုးခြင်း ၇၅
စနစ်ထုံးနည်းရှိပုံ ၇၆
တိုက်ကြပ်ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသုရိယ ၇၇
ရွှေနံ့သာကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးဗိပ ၇၈
တိုက်ကြပ်ဂုဏ်အင်္ဂါများ ၈၀
တိုက်ကြပ်ဌာနန္တရ ခန့်အပ်စာ ၈၁
တိုက်အုပ်ဂုဏ်အင်္ဂါများ ၈၂
ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်ဘုရားကြီး ၈၅
ဆရာ့စကား မြေမကျ ၈၉
သည်းခံခြင်း ၉၂
ဂိလာနတို့အားစောင့်ရှောက်ခြင်း ၉၆
တပည့်များနှင့်ဆက်ဆံပုံ ၉၈
အခွင့်သာပုံ ၁၀၀
ဉာဏ်ကောင်းပုံ ၁၀၁
အာဂုဏ်ဆောင် စာများ ၁၀၃
သီလသိက္ခာ၌ လေးစားခြင်း ၁၀၄
ဂိုဏ်းနှင့်စပ်သော ဂုဏ်ထူးများ ၁၀၇
စံကျောင်းဆရာတော်၏ ဇာတာပုံ ၁၀၉

(တ)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီးထံရောက်ခြင်း၁၁၀
ရဟန်းဖြစ်ခြင်း၁၁၃
ရဟန်းဖြစ်စ အာဂုဏ်ရစာများ၁၁၃
စံကျောင်းဆရာတော်၏ ရုပ်လက္ခဏာပုံတော်၁၁၄
အရှင်သံကိစ္စ၁၁၅
တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးကလျာဏ၏ ဇာတာပုံ၁၁၆
အရှင်ဝဇီရဗုဒ္ဓိ၁၁၈
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာများကျင့်စဉ်၁၁၉
ဆွမ်းစားကျောင်း၌၁၂၀
စာအံချိန် (စာတက်စာအံချိန်)၁၂၂
ရွာတွင်းဆွမ်းစား၁၂၃
သီလပေး၁၂၅
သီးခြားဆွမ်းခံမစားရ၁၂၅
သံဃာလက်ခံပုံ၁၂၆
တခေတ်ပြောင်းခြင်း၁၂၈
စံကျောင်းဆရာတော်ထံမှ နောက်ဆုံးစာ၁၃၄
ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော်၁၃၆
ခေတ်ဆိုးနှင့်လည်း ကြုံခဲ့သည်၁၃၈
ကမ်ကောင်းပုံတရပ်၁၄၃
ရွာသစ်ဆရာတော်၁၄၃
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သာသနာရေးကို လှမ်း၍	
မြင်တော်မူခြင်း၁၅၀
ပျံလွန်တော်မူခြင်း၁၅၂

မာတိကာ

(ထ)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

မီးသဂြိုဟ်ခြင်း၁၅၄
ရဟန်းဂုဏ်ရှိတော်မူကြပုံ၁၅၇
တိုက်အုပ်ဆရာတော်၁၅၉
တိုက်ကြပ်ဆရာတော် ဦးဝိမလ၁၅၉
ရွာသစ်ဆရာတော်၁၆၀
ဆရာတော်အရှင်ဇာဂရ၁၆၄
တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ၁၆၄
ရဟန်းဘောင်သို့ရောက်ခြင်း၁၆၅
ဆည်းပူးလေ့လာခြင်း၁၆၆
တိုက်ကြပ်ဖြစ်ခြင်း၁၆၆
တိုက်အုပ်ဖြစ်ခြင်း၁၆၆
အရှင်ဉာဏဝံသ၁၆၆
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ရောက်ခြင်း၁၆၇
ငယ်-လတ် အောင်ခြင်း၁၆၇
ရဟန်းဖြစ်၍ ပထမကြီး အောင်ခြင်း၁၆၇
နည်းစံရွာမှူးခဲ့သည်၁၆၇
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ပြန်ရောက်ခြင်း၁၆၇
စာချဖြစ်ခြင်း၁၆၈
ဓမ္မာစရိယတန်း အောင်မြင်ခြင်း၁၆၈
တက္ကသိုလ်ကစိကဖြစ်ခြင်း၁၆၈
တိုက်ကြပ်ဖြစ်ခြင်း၁၆၈
ကြံ့ ကုန်းဆရာတော်၁၆၈
ဆရာတော်ဦးယဂဒရ၁၇၀

(၅)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ဝမ်းမြောက်ဖွယ်အံ့ကျိုးပေးပုံ၁၇၁
ဆရာတော် ဦးဂန္ဓသာရ၁၇၂
ဆရာတော် ဦးဝိလာသ၁၇၃
မြဘုံသာဆရာတော်၁၇၅
ရွှေကျင်ကျောင်းသစ်၁၇၆
ဦးသီရိမန္တ၁၇၇
သိမ်တိုက်၁၇၉
ပဲခူး နောင်ပတ္တရာ၁၈၇
ပဲခူးမြို့ ကြွေထိရိုင်းကျောင်းတိုက်၁၈၈
ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကုသလ၁၈၉
ဆရာတော် ဦးလက္ခဏ၁၉၀
ဓမ္မရိပ်သာ ရွှေကျင်ကျောင်းဆရာတော်၁၉၀
ဦးသုစိတ္တာဘိဝံသ၁၉၁
ဦးညဏိဿရာဘိဝံသ၁၉၁
စစ်ကိုင်း ရွှေဟင်္သာဆရာတော်၁၉၁
သတိပြုရန်မာ၁၉၆
ပထမကျော် အရှင်ဣန္ဒာဝုဠာနာဘိဝံသ၁၉၈
အရှင်စန္ဒောဒယ၁၉၈
အရှင်သံဝရာဘိဝံသ၁၉၉
အရှင်ကုမာရာဘိဝံသ၂၀၀
အရှင်စန္ဒမုခါဘိဝံသ၂၀၀
အရှင်ဣန္ဒဝံသာဘိဝံသ၂၀၃
အရှင်ပညာသာမီ၂၀၂

မာတိကာ

(၆)

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အရှင်ကုဝေရ၂၀၃
ပထမကျော် ဦးကုသလာဘိဝံသ၂၀၃
ဘုန်းကြီး ဦးသက္ကာစာရ၂၀၅
ဘုန်းကြီးဦးဗုဒ္ဓိမာ၂၀၆
ဘုန်းကြီးဦးပညာဇောတ၂၀၇
ဘုန်းကြီးဦးတေဇဓမ္မ၂၀၈
ဘုန်းကြီးဦးကောဝိဒ၂၀၉
ဗိုလ်ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီး အရှင်ညဏဝံသ၂၁၀
ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၂၁၁
သွတ်ဆိပ်အလှမခံ၂၁၇
တောရကျောင်းသို့၂၁၇
၉-ဌာနသာသနာပြုတော်မူခြင်း၂၁၈
ရွှေကျင်ဂိုဏ်း တောဂိုဏ်းပေါင်းမိခြင်း၂၂၂
ထေးချပ်၂၂၂
သားတော်များကို အပ်နှင်းခြင်း၂၂၄
ဆန္ဒမပြည့်သောကိစ္စ ၂-ရပ်၂၂၆
ရွှေကျင်ဂိုဏ်းထင်ရှားလာခြင်း၂၂၆
ပရိသတ်၂၂၈
ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နောက်ဆုံးအချိန်၂၃၀
ဆီဝေယူဖွယ်၂၃၁
ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဇာတာတော်ပုံ၂၃၂
ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ကျမ်းစာများ၅၃၅
နိဂုံး၂၃၆

(၆)

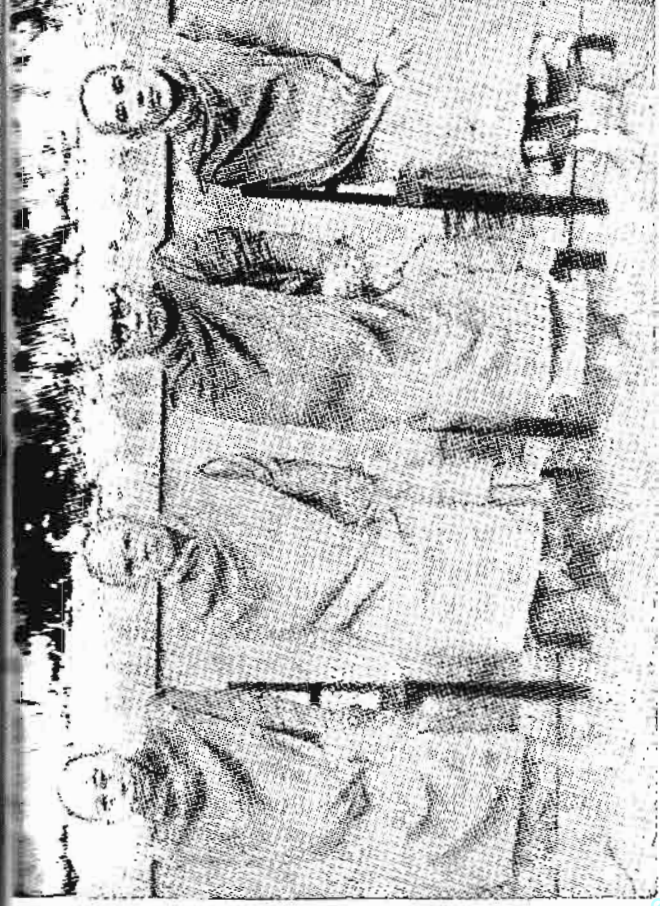
မာတိကာ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

နောက်ဆက်တွဲ

သာသနပါလအသင်းဥပဒေ၂၃၀
သာသနပါလအသင်းရွှေဆောင်လူကြီးများ၂၅၀
သီရိမန္တလေးကျောင်းလှူသောစာတမ်း၂၅၃
သိမ်တိုက်လှူသောစာတမ်း၂၅၄



[ဝဲပုယာ] တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ၊ ဆရာတော် ဦးဇောဂျ၊
ရွာသစ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ၊ ဆရာတော်အရှင်ဉာဏဝံသ၊

ရွှေမာသိင်္ဂတောရသမိုင်း



ရွှေမာသိင်္ဂတောရသမိုင်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

မြန်မာနိုင်ငံ သာသနာတော်အတွင်း၌ သင်္ဂီ ဇာ ဆ ရာ
တော်ခေတ်၊ အုပ်ဖို့ဆရာတော်ခေတ်၊ မာန်လည် ဆရာတော်
ခေတ်၊ လယ်တီဆရာတော်ခေတ် စသည်ဖြင့် ခေတ်တခေတ်၌
သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းမြတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ထင်ရှားစွာ
ပေါ်ထွန်း၍ နိုင်ငံတော်အဝှမ်းရှိ ရဟန်းရှင်လူအပေါင်းတို့၏
ကြည်ညို လေးစားမှုကို ခံယူတော်မူကာ သာသနာတော်ကို
ဖြန့်ဖြူးတော်မူ ကြသကဲ့သို့၊ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေမာသိင်္ဂတောရ
တိုက်တည်ထောင်မည့်အချိန်အခါသည် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီ
လခေတ်ဟု ဆိုရပေမည်။

ပဲခူးမြို့နယ် ဇိုင်းဂနိုင်းကြီးသား၊ ၁၁၉၄-ခုဖွား ဖြစ်သော
ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည် ၁၂၂၈-ခုနှစ်မှ စ၍ ဖန်ကုန်၊
ပဲခူး၊ ညောင်လေးပင်၊ ရွှေကျင်၊ ကျိုက်ထို၊ လှိုင်၊ မော်

တောရကျောင်းများတည်၍
 သီတင်းသုံးတော်မူလျက် သန့်ရှင်း
 စင်ကြယ်သော သာသနာတော်ကို ပြန့်ပွားစေတော် မူသည်။
 မည်သည့်ကျောင်း၌မျှ အမြဲသီတင်းသုံးနေခြင်း မရှိဘဲ၊ သာ
 သနာရေး၌ ကျေးဇူးများရာ သာသနာရေးကိုစွဲဖြင့် ဖွင့်
 လျှောက်ရာတို့၌သာလျှင် အခိုက်အတန့် အခိုက်အတန့်သီတင်း
 သုံးတော်မူသည်။ သီတင်းသုံးခဲ့သော တောရကျောင်းများ၌
 လည်းဝိနည်း သိက္ခာကိုရှိသေလေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား
 တောရဂိုဏ်းသားအဖြစ်ဖြင့် ပရိယတ် ပဋိပတ်သာသနာတော်
 နှစ်ရပ်ကို အားထုတ်တော် မူစေသည်။ စာသင်တိုက်ဖြစ်ထိုက်
 သော ကျောင်းများကိုလည်း စာသင်တိုက် ဖြစ်စေတော်မူ
 သည်။ ပဋိပတ်၏ အခြေဖြစ်သော သီလ ကျင့်ဝတ်ကိုလည်း
 ကိုယ်တော်တိုင် အထူးစောင့်စည်း ထိန်းသိမ်းတော် မူသည်
 ဖြစ်၍ လှည်း၊ ရထား၊ ယာဉ်တို့ကို စီးနင်းတော်မမူဘဲ ခြေ
 လျင်သာ ကြွတော်မူလေ့ရှိသည်။ နောက်ပါကပ္ပိယ သူတော်
 တယောက်တလေခေါ်၍သော်၎င်း၊ ကိုယ်တော်တပါးတည်း
 သော်၎င်း၊ ကိုယ်တိုင်သပိတ်သက်နိုးကို လွယ်ဆောင်တော်မူ၍
 ကြွတော်မူလေ့ရှိသည်။ ဖောက်ရာအရပ်၌ လှည်းနှင့် တိုက်ရ
 လောက်အောင် သက်နိုးစသော ပစ္စည်းပရိက္ခရာများကို အလှူ
 ခံယူရသော်လည်း တနေရာမှ တနေရာသို့ ယူဆောင်သွားခြင်း
 မရှိ၊ ရရှိရာအရပ်၌ပင်လျှင် သံဃာတော်များအား ဝေဘန်
 လှူဒါန်းတော်မူလေ့ရှိသည်။ ရွှေစောဘို့ ဖောက်လာသော
 ဒကာ၊ ဒကာမ ပရိသတ်ကိုလည်း တိုတိုတုတ်တုတ် သီလပေး၍
 ငါးပါးသီလ လိုခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ရန်သာလျှင် အကျဉ်း
 မျှဟော၍ သွားကြ၊ သွားကြဟု စေလွှတ်တော်မူတတ်သည်။

လူမျိုးခြားနှင့် တောသူတောင်သားတို့ကိုမူကား ကရုဏာ
 တော်ဖြင့် အသင့်အတင့် ယဉ်ကျေးမှုတရားကို ဟောတော်မူ
 သည်။

ဤသို့သော ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တို့ကြောင့် ဘုန်းတော်ကြီး
 ဦးသီလကို အများကပင် ရဟန္တာဟူ၍ စွဲမှတ်ကြလေသည်။

စကားညှပ် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရဟန္တာဟူ၍ ကျော်ကြားသော
 အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အများအားဖြင့် ဒကာ၊
 ဒကာမတို့က ကြည်ညိုသော စိတ်ဓာတ်ကလွန်ကာရဟန္တာဖြစ်
 မှာပါဘဲ၊ ရဟန္တာပါ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုကြ၊ သမုတ်ကြ
 သောကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့လည်း ရှိ
 ကြသည်။ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း လက္ခဏာတို့ကို သိ၍ ပြော
 ဆိုသမုတ်ကြသည်ကား မဟုတ်ချေ။ ရဟန္တာဖြစ်မှာပါဘဲ၊
 ရဟန္တာပါဘဲဟူ၍ ပြောဆိုသမုတ်ကြသော သူတို့ကား ကြား
 သိရသလောက်မှာ မာတုဂါမများပင်ဖြစ်ကြသည်။ စာပေ
 ဗဟုသုတမရှိ၊ အကြားအမြင်နိပါး၊ အဆင်ခြင်ဉာဏ် ကင်းမဲ့
 သော မာတုဂါမ တို့သည် ဉာဏ်ဖြင့် ဝေဖန်ခွဲခြားတတ်ကြ
 သည်မဟုတ်၊ မိမိတို့သဘောကျလျှင်၊ ကြည်ညိုလျှင် ရဟန္တာ
 ဖြစ်သည်အထိ မြှောက်စားတတ်ကြသည်။ အကြောင်း တစုံ
 တရာကြောင့် အကြည်ညိုပျက်သောအခါ၌မူကား မြှောက်
 စဉ်က ချီးကျူးသလောက် ချီးဖန်မိချကာ အလဇ္ဇီ၊ ဒုဿိလ
 ဖြစ်အောင် ပြောတတ်ကြသည်။ ယခုခေတ်မှာပင် မာတုဂါ
 မတို့ ဗျာဒိတ်ပေး၍ ရဟန္တာဖြစ်နေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေလင်
 ရွားလျက်ပင်တည်း။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည်ကား မာ
 တုဂါမ ဗျာဒိတ်ပေး၍ မြှောက်သော ရဟန္တာ မဟုတ်ပါ။

ငါရဟန္တာဖြစ်သည်ဟူ၍ ဝန်ခံသည်ဟူ၍လည်း မကြားမသိ ရဘူးပေ။ သို့သော် ရဟန္တာမဟုတ်ဟူ၍လည်း မဆိုဝံ့ချေ။ ပုထုဇဉ်နှင့် အောက်အောက် အရိယာတို့သည် အနုမာန် သဘောဖြင့် အထင်မှလွဲ၍ အထက် အရိယာကို မသိကြပေ။ ရဟန္တာအရှင်များသည် ကိလေသာကုန်ခမ်းသဖြင့် သန့်ရှင်းကြည့်လင်သော ခန္ဓာအစဉ်ရှိသည်မှတစ်ပါး၊ ဝါသနာပင်ကင်းတော်မူခြင်း မရှိသောကြောင့် နေထိုင်ပြောဆိုမှု စသည်တို့၌ ပုထုဇဉ်တို့နှင့် ထူးလှသည်မဟုတ်ပေ။ ရှုံ့ရင်းသော အမူအရာတို့ကား မရှိကြပေ။ သို့ကြောင့် အသိခက်လှသည်။

ရှေးအခါက တောရ ကျောင်းတကျောင်း၌ ရဟန္တာမထေရ်တပါးသည် အဖော်တပည့် ရဟန်းကြီးတပါးနှင့်အတူ သီတင်းသုံး နေတော်မူသည်။ ဆွမ်းခံချိန်၌ ရဟန်းကြီးသည် ဆရာရဟန္တာ၏ သပိတ် သင်္ကန်းတို့ကို လွယ်လျက် နောက်က လိုက်ယင်း “ရဟန္တာဟူ၍သာပြောကြရတယ်၊ ယခုထိုရဟန္တာကို မမြင်ဘူးသေးဘူး” ဟု ဆိုသတံ။ ထိုအခါ ဆရာ ရဟန္တာထေရ်က - “အေး...ငါ့ရှင် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ ရဟန္တာ၏ နောက်ကလိုက်နေပေမဲ့ ရဟန္တာမှန်း မသိကြဘူး” ဟုမိန့်သတံ။ ဤသို့ အသိခက်သည်၊ နေမှုစားမှုသည် မထူးလှသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုထုဇဉ် သီလဝန် သူတော်ကောင်း ရဟန်းတော်တို့သည် လည်းအများအပြား ရှိကြပါသည်။ ရှေးအခါ အချို့ မထေရ်ကြီးများသည် သီလသိက္ခာ ပြည့်စုံကာ အမြဲတန်း တရားနှင့် မကင်းပဲ အားထုတ်တော် မူကြသဖြင့် ရာဂစသော ကိလေသာတို့ ခေါင်းပါးမှေးမှိန်အားနည်းလျက် ရှိသည်ကို ရာဂစသော

ကိလေသာကုန်ခမ်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီဟု မိမိကိုယ်ကိမိမိ ယူမှတ်ကြသောထုံးများ ရှိသည်။ ရူပရာဂစသော ကိလေသာ၏ အစာဖြစ်သော ရူပါရုံစသည်တို့နှင့် တွေ့ဆုံကြုံကြိုက်သော အခါမှ ရူပရာဂတည်းဟူသော ကိလေသာတို့ ထကြသောင်းကျန်းလာသဖြင့် မိမိ၌ကိလေသာမကင်းသေးကြောင်း၊ ကိလေသာမကုန်သေးကြောင်းကို သိတော်မူကြသည်။ ဆေးကြောင့် ငုတ်နေသော ရောဂါကဲ့သို့ ဝိပဿနာဆေးကြောင့် အားသေးကာ ကိလေသာအနာ ငုတ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ (ဤသည်ကို အဓိမာနဟုဆိုသည်)။

န ဟိ ဝိဏာသဝါ နာမ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တ ကထံ ကထေန္တိ ဟူသော ကျမ်းဂန်လာ စကားအရ ရဟန္တာတို့သည် လောဘတည်းဟူသော ကိလေသာခမ်းခြောက် ငြိမ်းအေးတော်မူကြပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ပစ္စည်းလာဘ်လာဘနှင့်စပ်သော စကားမျိုးကို မပြောဆိုကြကုန်ဟု ဆိုသဖြင့် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည် ပစ္စည်းနှင့်စပ်သော စကား၊ အလှူခံစကားများကို ပြောတော်မူလေ့ မရှိခြင်းစသော အခြင်းအရာတို့ ထင်ရှား ခွဲတော်မူသဖြင့် ရှင်လူအများတို့ ကြည်ညိုမြတ်နိုးစွာ မှတ်စွဲယုဆကြသည့်အတိုင်း ရဟန္တာမဟုတ်ဟူ၍လည်း မဆိုဝံ့ချေ။ မြန်မာနိုင်ငံတော် အောက်ပိုင်း၌ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ရဟန္တာတဆူအဖြစ်ဖြင့် လူသိများ၍ လေးစားမြတ်နိုးကြည်ညိုခြင်းကို ခံယူတော်မူရသော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ဖြစ်လေသည်။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျယ်ကို ကြည့်ရှုကြည့်ညိုလိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ညောင်လေးပင်တော ခုဆရာတော် ရေးသားအပ်သော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏

ထေရပုတ္တိကိုကြည့်ရှုကြရန် ညွှန်ကြားလိုက်ရတော့သည်။ ဤ သမိုင်း၌ကား ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလဟုဆိုလျှင်အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ဖြစ်သည်ဟု သိသာရုံမျှသာ ဖော်ပြလိုက်ရသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်နှင့် သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅-ခုနှစ်တွင် ဘုန်း ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ တော်ကြီးသည် ခရီး တောင်ပေါ် အံ့မိခြင်း အရှေ့အခိုက်ရွာ တောရကျောင်း

သောအခါ မန္တလေးမြို့မှရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည်အောက် ပြည်ရာမညတိုင်းတလျှောက် စုံဆင်း၍ လှည့်လည်ကာ တရား ဟောတော်မူသည်။ ပဲခူးသို့ရောက်သောအခါ ရွှေမော်ခေမေ တီတော်ကြီး အရှေ့ဘက် ဝါးရုံတော၌ သီတင်းသုံးတော်မူ ကာ တရားဟောတော်မူ၏။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ ဂုဏ် သတင်းကို ကြားသိပြီးဖြစ်၍ တွေ့လိုကြောင်း အမိန့်ရှိ၏။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလသည်လည်း မကြာမီ လာရောက် ဖူး မှော်လေသည်။ အလိုရှိရာတရားစကားတို့ကို ဆွေးနွေးမိကြ သောအခါ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည် အလွန် နှစ်သက် တော်မူသဖြင့် ရုံခါတရားပွဲ၌ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလကိုတရား ဟောစေ၍ မိမိကိုယ်တိုင် ရိုသေစွာ တရားနာတော်မူသည်။ မထေရ်ငယ်က တရားဟောသည်ကို မထေရ်ကြီး ရိုသေစွာ တရားနာခြင်း၌ ရှင်နန္ဒတရားဟောသည်ကို ဘုရားရှင် ကိုယ် တော်တိုင် တညွှတ်ပတ်လုံး ရိုသေစွာ တရားနာခြင်းဖြင့် ပုံစံပြ တော်မူဘူးပြီ။ ဓမ္မဂရုနော ဟိ တထာဂတာ-ဘုရားရှင်တို့ သည်တရားကို အလေးအမြတ် ပြုတော်မူကြကုန်၏။

အုတ်တွင်းဆရာတော်

တောဂိုဏ်းနှင့် မန္တလေးမြို့မှ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရွှေကျင်ဂိုဏ်း သည် ၁၂၅၅-ခုနှစ်တွင် နောက်ပါ သံဃာ များနှင့်တကွ ပဲခူးမြို့သို့ ကြွ ရောက် တော်မူ လာ၏။ ထိုအခါ ပဲခူးတောရ သံဃာများနှင့် တွေ့ဆုံနီးနှော၍ အစေ့အစပ်ဖြစ်လေ၏။ ပဲခူး ရွှေကျင်၊ ဝမ်းပတော၊ သထုံ၊ မော်လမြိုင် စသော မြို့နယ်တို့၌ ပြန့်နှံ့လျက်ရှိသော အောက် ပြည် တောရဂိုဏ်းသည်၎င်း၊ အထက်ပြည်၌ နှံ့ လျက်ရှိသော ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသည်၎င်း ရည်ရွယ်ချက်ချင်း ဆန္ဒချင်းတူမျှကြ လေ၏။ ဝိနည်းကိုပဓာနထား၍ သီးသန့်ခြင်း၊ ဂိုဏ်းတပါး နှင့် အဆက်အဆံ့ မရှိခြင်းအားဖြင့် အယူသီလ တူမျှသော ကြောင့် ဂင်္ဂါရေနှင့်ယမုနာရေဆေးသံကဲ့သို့ တသဘောတည်း ရောနှောဆက်ဆံမိကြလေ၏။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဂုဏ် အောက်ပြည် နှံ့၊ တောရဂိုဏ်းဂုဏ် အထက်ပြည်နှံ့ လေ၏။

မော်လမြိုင်နတ်ဓရတွင်းဆရာတော် အရှင်အရိန္ဒမ

အထက်ပါစာ ၂-ပိုဒ်သည် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ ထေ ရပုတ္တိမှထုတ်ယူခြင်းဖြစ်၏။ ဤစာပိုဒ်တို့ဖြင့် ရွှေကျင် ဂိုဏ်း နှင့် တောရဂိုဏ်း အယူသီလတူမျှ၍ ပူးပေါင်းမိခြင်းကို ပြလို ရင်းဖြစ်၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံအထက်ပိုင်း၌ ရွှေကျင် ဂိုဏ်းဟူ၍၎င်း၊ အောက်ပိုင်း အရှေ့ဘက်နယ်တခွင်၌ တော ရ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဟူ၍၎င်း ထင်ရှားကာ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ပြန့်ပွား၊ တောရဂိုဏ်း ကျယ်ဝန်းလျက် သိက္ခာသီလကို လေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် သာသနာတော် အသားတက်လျက် ရှိလေ သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ သတင်း ဂုဏ် မှာ လည်း စုံဆန် ထက်အောက်၌ ပိုမိုကြိုင်သင်း၍ ထင်လမ်းခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်၌ ညောင်တုန်း မြို့သူမြို့သား သာသနာ မာမက
 ဒကာ ဒကာမတို့သည် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလကို ဖူးမြော်
 လိုကြသည်။ တရားပေးစာကြားနာလိုကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး
 က လက်ခံချီးမြှောက်တော်မူပါလျှင် ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက်
 တည်ထောင်၍ ညောင်တုန်းမြို့၌ နှစ်ရပ်သော သာသနာတော်
 ကိုလည်း တည်ရှိစေလိုသည်။ မြို့နယ်အဝှမ်းရှိ လူထု ဗိုလ်ခြေ
 အပေါင်းကိုလည်း သာသနာတော်၏ အမေအနှစ်ကိုရယူစေ
 လိုကြသည်။ သာသနာတော်ကို တည်ထောင် ပြုစုရာ၌လည်း
 အပ္ပပူည ဝုဿီလဟုဆိုအပ်သော ဘုန်းကမ်းနည်း၍ သီလကျ
 သောသူတို့ စွမ်းဆောင်နိုင်သော အရာ မဟုတ်သော ကြောင့်
 သတင်းကျော်ကြား၍ ထင်ရှားစွာသော ဘုန်းတော်ကြီး
 ဦးသီလကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ သည်သာလျှင်
 ဆောင်ရွက်နိုင်ရာသော ကိစ္စဖြစ်ပေသည်ဟု ဗဟုသုတပြည့်စုံ၍
 အမြော်အမြင်ရှိကြသော ညောင်တုန်း မြို့သူမြို့သားတို့သည်
 ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလကို ညောင်တုန်းသို့ပင့်ဆောင်ရန် စိုင်း
 ပြင်းစီမံကြကုန်၏။

ရန်ကင်း စံရာသို့ကြွလာ၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခုနှစ် ပြာသို
 ပင်လျှောက်ခြင်း လတွင် ညောင်တုန်းမြို့ တဘက်
 ကမ်းဖြစ်သော ရန်ကင်းစံရာရွာ

ကြီး တောရကျောင်းသို့သိမ်သမုတ်ရန်ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ
 ကြွရောက်တော်မူရာ ညောင်တုန်းမြို့သို့လည်း ကြွရောက် ၍
 အဖူးအမြော် အပူဇော်ခံရန် ပင်လျှောက်ကြ၏။ ထိုအခါ ဘုန်း
 တော်ကြီး ဦးသီလက ငါတို့ကြွခြင်းကြောင့် သာသနာတော်
 အရှည်သဖြင့်အကျိုးရှိမှသာသင့်လျော်မည်၊ အချည်းနှီးပစ္စည်း
 အပူဇော်ခံရုံသာဖြစ်လျှင်ကား မကြာလိုဟု မိန့်တော် မူသည်

ဟူ၏။ ဒကာများက သာသနာတော် အခွန်ရှည် တည်စေ
 ခြင်း သာသနာတော်ဘက်ဆိုင်ရာ မြို့ရွာ၌ ကြက်သရေမက်လာ
 ရှိခြင်းကို လိုလား တောင်တ၍ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်တိုက်
 ဖြစ်ထွန်း ပေါ်ပေါက် စေရန်ကိုလည်း တပည့်တော် များ
 တောင်တကြပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးဘုရား ကြွရောက် ချီး
 မြှောက်တော်မူပါလျှင် သိမ်သမုတ်ရန်လည်း ဆန္ဒရှိကြပါသည်
 ဟု လျှောက်ကြကုန်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်မှုကား စာသင်တိုက်
 တည်ဆောက်မြေနေရာ သိမ်သမုတ်ရန် နေရာတို့ကို စီမံ၍ ပြီးစီးကြ
 သဖြင့် အသင့်ဖြစ်သောအခါ၌ လာလှည့်ကြဟု မိန့်တော်မူ၍
 ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြကော့ ကျိက္ကစံ တောရကျောင်း၌ သီတင်း
 သုံးတော်မူလေသည်။

ညောင်တုန်းမြို့သို့ကြွခြင်း ညောင်တုန်းမြို့သူ မြို့သား ဒကာ
 ဒကာမတို့သည် ဘုန်းတော်ကြီး
 ဦးသီလ တံမှ ပဋိညာဉ်ရ၍ ဝမ်းသာ အားရ ဖြစ်ကြ လျက်
 ကျောင်းတိုက်တည်ရန် မြေနေရာကိုကြည့်ရှုကြရာ၊ ရွှေဟင်္သာ
 ကုန်းနှင့် ဆက်စပ်လျက် ရှိသော မြို့နီစီပယ် စက္ကရီတေရီ
 ဦးမောင်မောင်ပိုင် ဥယျာဉ်ခြံမြေကို အကြိုက် ညီကြ၍ ဤ
 ဥယျာဉ်ကိုပင် ရွေးချယ်ကြကုန်၏။ သိမ်ရာ ကျောင်းရာတို့ကို
 လည်း သတ်မှတ်စီစဉ်၍ တကျောင်းများကိုလည်း အသင့်
 ဆောက်လုပ်ပြီးစီးကြသောအခါ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလထံ
 သို့ သွားရောက်ပင်လျှောက်ကြကုန်၏။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီ
 လသည် စာသင်တိုက်ကို ကြီးမားအုပ်ချုပ်၍ အရှည်တည်တန့်
 စည်ပင် ကြီးပွားရေးအတွက် ဦးစီးဆောင်ရွက်ရန် ရန်ကုန်မြို့
 ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်အား လှဲအပ်တော်မူသည်။ သိမ်

သမုတ်ရေးကိစ္စကိုမူကား ပုသိမ်မြို့ သင်္ဘောကျင်း တောရဆရာ
 တော်အား တာဝန်လှအပ်တော်မူသည်။ ထိုအခိုက်၌ ဟံသာ
 ဝတီခရိုင် ဥက္ကံရွာကြီး၌ တိုက်သူကြီး ဦးဘိုးအို ရှေ့ဆောင်
 ပြုလုပ်သော ဝိနည်းစာပြန့်ပွံအပြီးနှင့် ကြိုကြိုက်လျက်ရှိသော
 ကြောင့် အသင့်ရောက်ရှိတော် မူကြကုန်သော မဟာဝိသုဒ္ဓါ
 ရာမ ဆရာတော်ကြီးနှင့်တကွ သံဃာ ၅၅-ပါးကို စီစဉ်ကာ
 ပင့်လေသည်။ ပင့်သော သံဃာ ၅၅-ပါးတို့တွင် ပမာနဖြစ်
 သော ဆရာတော်များမှာ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် ဘုရား
 ကြီး၊ မြန်အောင် ၇၉-လုံးဆရာတော်၊ ပုသိမ် သင်္ဘောကျင်း
 တောရဆရာတော်၊ ရန်ကုန် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်၊
 မြေနီကုန်း ဆရာတော် ဦးအာစယတို့ ဖြစ်တော်မူကြသည်။
 သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခုနှစ်တပေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက်သောကြာ
 နေ့တွင် သံဃာတော် ၅၅-ပါးတို့သည် သင်္ဘောဖြင့် ညောင်
 တုန်းမြို့သို့ ကြွတော်မူကြကုန်၏။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တည်၍
 သိမ်သမုတ်ခြင်း

၅၅-ပါးသော ဆရာတော်
 သံဃာ တော် များသည်
 ညောင်တုန်း မြို့သို့ ရောက်
 တော်မူကြလျှင် အသင့်ဆောက်လုပ်ထားပြီးသောတံကျောင်း
 ငယ်များ၌ အသီးအသီးသီတင်းသုံးတော်မူကြ၍ တပေါင်း
 လဆန်း ၁၂ ရက်နေ့တို့၌ သိမ်နုတ်တော်မူကြသည်။ တပေါင်း
 လပြည့် ဝါးလဆန်း၌ သိမ်သမုတ်တော် မူကြသည်။ (သို့
 ကြောင့် ဤနေ့ကို ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်စတင်သောနေ့ဟူ၍
 အသိအမှတ် ပြုအပ်ပေသည်။) တပေါင်း လပြည့် ကျော်
 ၁ ရက်နေ့၌ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီး အစရှိသော

သံဃာတော်အချို့ ပြန်ကြွတော်မူကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး
 ဦးသီလသည်ကား ဆယ်ရက် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ ကျောင်း
 တိုက် တာဝန်ကို ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်အား အပ်နှင်း
 တော်မူကာ ပြန်ကြွတော်မူသည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာ
 တော်ဘုရားသည် ရန်ကုန်မှ ကြွမလာမီ ကပင်လျှင် ပရိယတ္တိ
 စာသင်တိုက် တာဝန်ကို လက်ခံခဲ့ပြီဖြစ်၍ ထိုအခါ ကပင်
 ဦးဝါယမ စသော တပည့်သံဃာ ၂၀-ကျော်ကို ညောင်တုန်း
 မြို့သို့လိုက်၍ သာသနာပြုရန် ကြိုတင် စီစဉ်ထားပြီး ဖြစ်သည့်
 အတိုင်း ညောင်တုန်းသို့ကြွလာစဉ်၌ ယင်းသံဃာ ၂၀-ကျော်
 လည်း ဆရာတော်နှင့် အတူတကွ လိုက်ပါလာကြသည်။ ထို
 သံဃာ ၂၀-ကျော်နှင့်အစပြု၍ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကိုဖွင့်လှစ်
 တော်မူသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရအမည်

ကျောင်းတိုက်ဘွဲ့မည်ကို ရွှေဟင်္သာ
 တောရ သီရိ မဟာ မင်္ဂလာ ရာမ
 တိုက်ဟူ၍ သမုတ်ခေါ်တွင် ကမည်း တင်တော်မူသည်။ ရွှေ
 ဟင်္သာတောရဘွဲ့မည်ကို ဦးတည်၍ သမုတ်ခြင်း အကြောင်း
 မှာ ကျောင်းတိုက်တည်အံ့သော ဌာနသည် ဟင်္သာ ငှက်များ
 အုပ်နှင့် ချီ၍ လာ ရောက် ကျက် စား ရာ ဖြစ် သော ကြောင့်
 ကျောင်းတိုက်မတည်မီကပင် ဟင်္သာကုန်းဟူ၍ မြို့နယ်ရှိ လူ
 အပေါင်းတို့သည် အာရုံညွတ်ကာ ပညတ် ခေါ်ဝေါ်ကြလေ
 သည်။ သို့ကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရဟု အစချီ၍ ကမည်းတင်
 တော်မူခဲ့ကြသည်။

ပုဗ္ဗနိမိတ်များ

ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် တည်လတ်သော
 ကုန်းမြေသို့ ဟင်္သာအုပ်များ ဆိုက်ရောက်

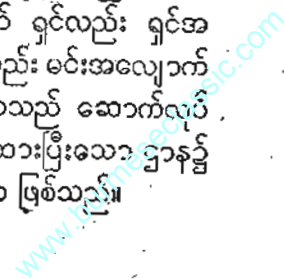
ကျက်စားရာဖြစ်နေသည်ကိုကြားသိရ၍ ညောင်တုန်းမြို့အရှေ့ပိုင်း၌ လောကီ လောကုတ် ဗဟုသုတ ရှိတော်မူသော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကြူးအား လျှောက်ထားကြရာ ဤဌာန၌ သီလဝန္တပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ ပေါ်ပေါက်ထွန်းကားအံ့သော အကောင်းနိမိတ်ဖြစ်သည်ဟု ဘုန်းတော်ကြီး ဦးကြူးက ဘတ်ကြားခဲ့ဘူးသည်တရပ်။

ညောင်တုန်းမြို့ ဥသျှစ်လဟာ စေတီတော်ကြီး အနီး၌ အုဋ်တိုက်ကျောင်းဟူ၍ ကျောင်းကြီးတကျောင်း ထင်ရှား၍ ပေသည်။ ထိုအုဋ်တိုက်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော် မူသော ဆရာတော်ကြီး ဦးမေမာသည် တနေ့သော ညနေချမ်း ဒကာ ၄-၅ ဦးနှင့် အလ္လာပ သလ္လာပ ပြောကြားနေစဉ် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် တည်ဆောက်လုပ်သော အရပ်မှ မီးတောက် မီးလျှံကြီး၏ အရောင်အလင်းကဲ့သို့ ထင်ရှားသော အရောင်အလင်းတွေ့မြင်တော်မူသည်ဖြစ်၍ အချင်းဒကာတို့ ဤအရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုးအရှိန်အဝါကြီးစွာသော သူတော်ကောင်းပညာရှိများ ဆိုက်ရောက်မည့် ပုဗ္ဗနိမိတ်ပင် ဖြစ်သည်ဟုမိန့်ကြားခဲ့ဘူးသည်တရပ်။ ဤသို့လျှင် ပုဗ္ဗနိမိတ်များ မဆွဲကပင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ဘူးလေသည်။ ဤစကား ၂ရပ်ကို ညောင်တုန်းမြို့သား ဆေးဆရာကြီး ဦးရိုးထံမှ မိမိ ရဟန်းငယ်အခါက ကိုယ်တိုင် မှတ်သားခဲ့ရဘူးသည်။

ပုဗ္ဗနိမိတ်နှင့်စပ်သော ဤစကားတို့သည် မြတ်စွာတုရားစကားတော်နှင့်လည်း ညီညွတ်ပေသည်။ အကြောင်း မူကား မြတ်စွာတုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ် ဒေသစာရိလှည့်လည်တော်မူသောအခါ ပါဠိလိဂ္ဂာသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထိုအချိန်၌ ဝဿကာရ အမတ်ကြီးတို့သည် ပါဠိလိ

ဂ္ဂာ၌ တိုင်းကြပ်မြို့ (ခံတပ်မြို့) တည်လျက် ရှိကြ၏။ အကြင်အရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးကုန်သော နတ်များက နန်းတော်ရာ စသည်တို့ကို မှတ်သားကြကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုးရှိကုန်သော မင်းအမတ်ကြီးတို့သည် စိတ်ညွတ်ကြကုန်၏။ အကြင်အရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုး အလတ်စား ရှိကုန်သော နတ်တို့က နန်းတော်ရာ စသည်တို့ကို မှတ်သားကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုး အလတ်စား ရှိကုန်သော မင်း အမတ်ကြီးတို့သည် စိတ်ညွတ်ကြကုန်၏။ အကြင် အရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုး သေးငယ်သော နတ်တို့က နန်းတော်ရာ စသည်တို့ကို မှတ်သားကြကုန်၏။ ထိုအရပ်၌ ဘုန်းတန်ခိုး သေးငယ်သော မင်း အမတ်ကြီးတို့သည် စိတ်ညွတ်ကြကုန်၏။ နတ်များမှတ်သားပြီးသော အရပ်၌ လူများက စိတ်ညွတ်ကာ သက်ဆိုင်ရာ နန်းတော် စသည်တို့ ဆောက်လုပ်ကြသည်ဟူ၍ ရှင်အာနန္ဒာကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့သည်။

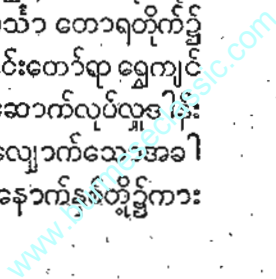
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တည်မည့်ဌာနကိုလည်း ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော နတ်များ လာရောက်မှတ်သားသည့်အခါ၌ ယင်း နတ်တို့၏ အရောင်အလင်းကို အုဋ်တိုက်ကျောင်း ဆရာတော်ကြီး မြင်တော်မူသဖြင့် ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်တော်မူသည့် အတိုင်း နိမိတ်ဘတ်ကြားတော်မူသည်ဟု ဆိုရပေမည်။ စင်စစ်မူကား ရွှေဟင်္သာတောရ ဌာနသာမဟုတ် ရှင်လည်း ရှင်အလျောက် လူလည်း လူအလျောက် မင်းလည်း မင်းအလျောက် မိမိတို့ နေရန် အိမ်ကျောင်းနန်းတော် စသည် ဆောက်လုပ်သည့်အခါ၌ နတ်တို့က သိမ်းဆည်းရာထားပြီးသော ဌာန၌ စိတ်ညွတ်ကာ ဆောက်လုပ်ကြရသည်သာ ဖြစ်သည်။



ဟင်္သာငှက်များ ဟင်္သာငှက်များသည် ရေရှိသောအရပ်၌ ကျက်စားခဲ့ခြင်း သာ ကျက်စားလေ့ ရှိသည် မဟုတ်ဘဲ လော၊ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကဲ့သို့သော ကုန်းအရပ်၌ကျက်စားပါမည်လောဟု စောကြောလိုက်စောကြောကြပေလိမ့်မည်။ သံသယဖြစ်လိုက် ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ ယင်းသံသယကို ကင်းရှင်းစေဦးအံ့။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မတည်မီအချိန်အတော်ကြာ လွန်ခဲ့သော နှောင်းအခါက ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၏ အနောက်ဘက်၌ ကပ်လျက် ရောဝတီမြစ်သို့ ပေါက်သော ချောင်းကြီးတခု ရှိခဲ့သည်။ ၎င်းချောင်းအတွင်း၌ စပါးတင်သော ဖြတ်ပိုင်းခေါ် တုန်ကင်းများ ဝင်ထွက် သွားလာလျက် ရှိကြသည်။ ဆွမ်းစားကျောင်း၊ ရွှေနံ့သာကျောင်း စသော အနောက်ဘက်တန်းရှိ ကျောင်းများကို ချောင်း၏ ကမ်းနဖူး၌ ကျောခိုင်း၍ဆောက်လုပ်ထားကြသည်။ ထိုချောင်းကို မိုးဟုပ်ချောင်းဟူ၍ ခေါ်သည်။ ပန်းလှိုင်နှင့် ရောဝတီမြစ်ဆုံရာသို့ ပေါက်သွားသည်။ ညောင်တုန်းမြို့ ပထမ ရဲဌာန၊ ယခုဈေးသစ်ဌာနအနီး၌ မိုးဟုပ်ချောင်းဝဖြစ်သည်။ မြို့ကိုပြုပြင်သောအခါ ချောင်းဝကို ပိတ်၍ လမ်းဖောက်ကာ ရပ်ကွက် ပြုလုပ်ကြသောကြောင့် ချောင်းဝ ပျောက်ကွယ်သွားပေသည်။ တောဘက်သို့ ထွက်သွားသော ချောင်းမှကား မိုးဟုပ်ရွာအလယ်မှဖြစ်၍ ငါးကြီးအိုင်သို့ ရောက်ကာ ၎င်းမှတဖန် မလက်တိုထန်းဘက်သို့ ရောက်၍ ရောဝတီမြစ်တိုင်အောင် ပေါက်သွားပြန်သည်။ ဤစာရေးသောတုန်းကြီး သာမဏေဘဝ၊ ရဟန်းငယ်ဘဝက ရေကာတာကြီး မရှိသေးသောအခါဖြစ်၍ မိုးကာလ၌ တောဘက်မှ လှည့်၍ဝင်လာသော မြစ်ရေများသည် ရွှေဟင်္သာ

တောရတိုက် တိုင်အောင် ဝင်ရောက် လာသောကြောင့် ကျောင်းတိုက်အတွင်း အငှပ်လမ်းပေါ်၌ တံတားများထိုး၍ သွားကြရသည်။ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးနှင့် ခေါ်ဖွားဆွမ်းစားကျောင်းတို့သည် တောဘက်သို့သွားရာ လှေဆိပ်ဖြစ်နေတော့သည်။ ဟင်္သာကုန်းနှင့် တိုက်မကြီး အကြား၌လည်း ချောင်းငယ်တခုရှိ၍ အငှပ်တံတားဖြင့် ကူးသွားကြရသည်။ မိုးဟုပ်ရွာက ဥပုသ်စောင့်လာကြသော လူများသည် ပုဗ္ဗာရုံကျောင်း စသည်တို့သို့ လှေဖြင့်လာကြသည်။ ယခုမှကား ပပျောက်သလောက် တိမ်ကောနေပေပြီ။ ယင်းသို့ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ချောင်းနှင့် ရေနှင့် ရေနှင့်ကုန်းနှင့်ရှိခဲ့သော ကြောင့် ဟင်္သာများ ပျော်မွေ့စွာကျက်စားရာဌာနဖြစ်ခဲ့ပေသည်ဟု မှတ်ကြရာသည်။

ဆရာတော်ကြီး ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တည်ထောင်သော သီတင်းသုံးခြင်း အချိန်၌ ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်တွင်သံသာ (၂၀၀) ကျော်ရှိသည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာတော်အခွန်ရှည်စွာ တည်အံ့သည်ကို မြင်တော်မူ၍ ညောင်တုန်းမြို့နယ် ဒကာ၊ ဒကာမများကို ချီးမြှောက်တော်မူသောအားဖြင့်သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခုနှစ်မှစ၍ဆယ်ဝါတိုင်တိုင် ဥတု သုံးပါးလုံးပင် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်အတွင်း၌ မျက်မှန်ဦးဘိုးကြင်က ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော တိုက်ကျောင်းကို ရေစက်ချရန် ပင့်လျှောက်သောအခါ မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွတော်မူသည်။ ထိုနောက်နှစ်တို့၌ကား



နယုန်လအတွင်း ညောင်တုန်းမြို့သို့ ကြွတော်မူ၍ တန်ဆောင်
မုန်းလပြည့်ကျော်မှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွတော်မူကာ ၅-နှစ်ခန့်
အလှည့်အလည်နှင့် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးသီလသည်လည်း သုံးကြိမ်တိုင် ရက်ရှည်ကြွတော်မူ၍ ရွှေ
ဟင်္သာတောရတိုက် ဝေဠုဝန်စံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးကာ
ချီးမြှောက်တော်မူသည်။

ပထမဦးဆုံး ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်အုရား
ကျောင်းကလေးများ ကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခုနှစ်
တပေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့
ညောင်တုန်းမြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူစဉ်ကပင် သဒ္ဓိဝိဟာရိက
ငယ်တပည့်ရင်းဖြစ်သော ဦးဝါယမကိုတပါတည်းခေါ်ယူခွင့်
တိုက်အုပ်အဖြစ်ဖြင့် သံဃာများကို အုပ်ချုပ်စေကာ စာပေ
ပို့ချစေတော်မူသည်။ ထိုအချိန်၌ ဦးဝါယမသည် သိက္ခာ
ရှစ်ဝါမျှရှိသေးသည်။ ရန်ကုန်ကျောင်းတော်ရာတိုက်၌ နေစဉ်
ရဟန်းသိက္ခာ ၄-ဝါကပင် ဦးဝါယမသည် စာချဘုန်းကြီး
အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူရလျက် အဋ္ဌကထာကြီး
များကို ပို့ချခဲ့ပေသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်၌ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူရန် ဓမ္မာရုံအမည်ရှိ ၃-ခန်း
ပတ်လည် ၂-ဆောင် ပျဉ်ထောင် ပျဉ်ခင်း ၀၂-ကပ်မိုး တထပ်
ကျောင်းကလေးကို လှူထောင် ဦးကျော်ဒွန်း-ဒေါ်ကြည်တို့က
ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမ
နှင့် သံဃာများနေရန် တံသာဝတီ၊ သာယာဝတီအမည်ရှိ
၂-ခန်း၊ ၃-ခန်း ကျောင်းကလေး ၂-ကျောင်းကို အထည်

ကုန်သည် ဦးသာဖိုးနှင့် ကျောင်းအမ သားသမီးများက
ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ မြတ်လေးရုံကျောင်းကလေးကို
လှူထောင် ဦးမှတ်နှင့် ကျောင်းအမသားသမီးများကဆောက်
လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ ဤ ကျောင်း ကလေး များ သည်
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ပထမဦးဆုံးကျောင်းများဖြစ်သည်။
ကျောင်းကောင်း တိုက်ကောင်းတွေ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြ
သည်တိုင်အောင် ထိုကျောင်းကလေးများ ရှိကြသေးသဖြင့်
ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးတွေမြင်လိုက်ရသေးသည်။

ပထမနှင့်ဒုတိယ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်
တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီးများ ဘုရားကြီး၏ အလုပ်အကျွေး
ဥပဋ္ဌက အဖြစ်ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့မှ
ဆရာတော်ကြီးနှင့် အတူပါလာသော ဦးဣန္ဒကကို ကျောင်း
တော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တိုက်ကြပ်အဖြစ် ခန့်အပ်
တော်မူသည်။ တိုက်အုပ်တိုက်ကြပ်နှင့်တကွ စည်တီးဆရာတော်
စသော စာချဘုန်းကြီးများသည်ပျိုမြစ်နန်နယ် သန်မာခန့်ကျန်း
သော အရွယ်ကောင်း ဖြစ်တော်မူကြသည့် အလျောက် စိတ်
အားဉာဏ်အားရှိသမျှ ထက်ထက်သန်သန် စာပေပို့ချတော်
မူကြသဖြင့် မကြာမြင့်မီ စာသင်သား သံဃာများ တိုးပွား၍
တရာ-တရာကျော် ရှိလာလေတော့သည်။ ၁၂၇၂-ခုနှစ်၌
ရန်ကုန်မြို့ လတ္တလမ်း (ယခု လသာလမ်း) မျက်မန်ကုမ္ပဏီ
ဦးဘိုးကြင်က ပင်လျှောက်သောကြောင့် တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး
ဦးဣန္ဒကသည် ရန်ကုန်ကျောင်းတော်ရာရွှေကျင်တိုက်သို့ပြန်ကြွ
ရသည်။ ထိုအခါတိုက်ကြပ်လစ်လပ်နေသဖြင့် အများလျှောက်
ထားချက်အရ ကျိုက်ထိုဇာတိဖြစ်သော ဘုန်းကြီးဦးသုမန်ကို

ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တိုက်ကြပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တော်မူလိုက်သည်။ တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီးဦးသုမနသည် တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးဦးဝါယမထက် သိက္ခာဝါကြီးသည်။ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အား အဟောအပြော ဆက်ဆံရေးကောင်းသည်။ အစီအမံကျွမ်းကျင်သည်ဟု သိရသည်။ သို့ဖြစ်၍ တိုက်ကြပ် အဖြစ်တင်မြောက်ရန် ဒကာ၊ ဒကာမတို့ကပါ ဝိုင်း၍လျှောက် ကြသည်ဟု သိရသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၃-၆၄-ခုနှစ် ဒုတိယအဆင့်ကျောင်းများ ကစ၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ၌ သံဃာအရေအတွက် များ ပြားလာသည် အားလျော်စွာ ဒကာ၊ ဒကာမတို့၏ သဒ္ဓါ၊ စေတနာ တိုးပွားလာကြသဖြင့် အလိုအလျောက် မိမိတို့သဘော အသိဉာဏ်အတိုင်းကျောင်းကြီး ကျောင်းကောင်းတွေဆောက် လုပ်လှူဒါန်းကြလေပြီ။ ထိုကျောင်းများမှာ (၁)ပိုးကုန်သည် ဦးဖျော်နှင့် ကျောင်းအမသားသမီးများက မင်္ဂလာစံကျောင်း၊ (၂)ဒေါ်နှင်းဦးနှင့် သားသမီးများက ရတနာမုန်ကျောင်း၊ (၃)ဒေါ်ရွယ်နှင့် သားသမီးများက ဝေဇယန္တာကျောင်း၊ (၄)ဦးဖာနှင့် ကျောင်းအမ သားသမီးများက စွယ်တော် ကျောင်း၊ (၅)ဦးသာဂျန်နှင့် ကျောင်းအမ သားသမီးများက ပုပ္ဖာရုံကျောင်း၊ (၆)မြို့နီစိပယ်စက္ကရီတေရီဦးမောင်မောင်နှင့် သားသမီးများက ဗောဓိကျောင်း၊ (၇)အင်စပက်တော်ဦးဘိုး မောင်နှင့် ကျောင်းအမ သားသမီးများက ဗိုလ်ကျောင်း၊ (၈)ကုန်သည် ဦးမြနှင့် ကျောင်းအမသားသမီးများက စမ္မာယ ရုံကျောင်း၊ (၉)ရန်ကင်း စံရာဒေါ်ရွှေဂုံးနှင့် သားသမီးများ

က ရွှေနံ့သာကျောင်း၊ (၁၀)ဒေါ်နှင်းဦး၏မောင် ဦးဘိုးမြ နှင့် သားသမီးများက လေးထပ်ကျောင်း၊ (၁၁) ပွဲစား ဦးဘိုးဆင့်၏အမ ဒေါ်ဖွားက ပထမဆွမ်းစားကျောင်း၊ (၁၂) ကဇင်းတောရွာ ဦးထွန်းအေးနှင့် ဒေါ်နော်ဖိုး၊ ဦးစည်း စိမ်တို့က တိုက်ဦးကျောင်း၊ (၁၃)ရာဇဝတ်ဝန်ကြီး ဦးအောင် ဆန်းနှင့်ကျောင်းအမ သားသမီးများကမင်းကျောင်း၊ (၁၄) လှထောင် ဦးကျော်ခွန်း-ဦးကျင်နှစ်ညီအစ်ကိုများကဇေတဝန် ကျောင်း (ဘုရားကျောင်း)၊ (၁၅)ဦးအဖျောက်၊ ဒေါ်အေး သာနှင့် သားသမီးများ ရွှေဟင်္သာကျောင်း၊ (၁၆) ဒေါ်သာ မယ်နှင့် သားသမီးများ ဂန္ဓာရုံကျောင်း၊ (၁၇)ပွဲစား ဦးလူ လေးနှင့် ကျောင်းအမ သားသမီးများ ဝေဠုဝန်စံကျောင်း၊ (၁၈) ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလအမှူးပြု၍ သမုတ်သော သိမ် တန်ဆောင်းကို ပြာသာဒ်တံဆင့်နှင့်တကွ ခမ်းနားစွာ ရွာသစ် ဦးပေါ်လာနှင့် သားသမီးများက ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြ သည်။

ညောင်တုန်းမြို့ ဈေးသူဈေးသားများက တနေလျှင်ပိုက်ဆံ ၂-ပြားစီစုံ၍ ဥပုသ်ဇရပ်ကြီးဆောက်လုပ်လှူကြသည်။ ၂-ပြား ဇရပ်ဟု အမည်တွင်သည်။ ထို့နောက် ၎င်း ၂-ပြားဇရပ်ကြီး ကိုဖျက်၍ အငှပ်တိုက်ဇရပ်ကြီးဆောက်လုပ်ကြသည်။ ၂-ပြား ဇရပ်အမည်ကား မပျောက်ပေ။ ထိုအချိန်က ကထိန်စသော အမှုကိစ္စတို့ကို ၂-ပြားဇရပ်ကြီး၌သာ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဦးကန်း နား၊ ဒေါ်သက်တို့က သီးခြားဇရပ်တဆောင်၊ လှကောင် ဦးကျော်ခွန်း၊ ဒေါ်ကြည်နှင့်သားသမီးများကဇရပ်တဆောင်၊

လူထောင် ဦးကျင်နှစ်က ဇရပ်တဆောင် ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။

တတိယဆင့် ကျောင်းများ (၁) သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅-နှစ်၌ ညောင်တုန်းမြို့ ၁၂-လမ်းကုန်သည်ကြီး ဦးလူလေး ဒေါ်ထူးမ၊ ဒေါ်ပုနှင့် သားသမီးများက သိမ်ပိဋကတိုက်ကျောင်း၊ (၂) သက္ကရာဇ် ၁၂၈၄-ခုနှစ်၌ ဦးလူလေး-ဒေါ်ကြင်တို့ကပင် သာသနာပါလ တိုက်ကျောင်း၊ (၃) ၁၂၉၂-ခုနှစ်၌ ပွဲစားကြီး ဦးဘိုးဆင့်- ဒေါ်လေးနှင့် သားဦးဘသန်း သမီး ဒေါ်သိန်းညွန့်တို့က တသိန်းကျော်တန် သာသနာဝံသာနုရက္ခ ၃-ထပ်တိုက်ကျောင်းကြီး၊ (၄) ၎င်းနှစ်၌ပင် မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့ ဦးပေါ-ဒေါ်မုန်းနှင့် သားသမီးများက တသိန်းသုံးသောင်းကျော်တန် သာသနာ လင်္ကာရတိုက်ကျောင်းကြီး၊ (၅) ညောင်တုန်းမြို့ ကျွန်းထိပ်ရပ် ဦးရွှေဇင်-ဒေါ်ဒွန်းလှ သား- ဦးကျော်လှ-ဒေါ်လွန်းပြေတို့က သာသနဇောတိက ၂-ထပ်တိုက်ကျောင်း၊ (၆) ပွဲစားကြီး ဦးဘိုးဆင့်၏ နှမ ဒေါ်ဖွားက လေးထပ်ကျောင်းကို အသစ်ပြင်၍ ဆောက်သည်။ (၇) ရန်ကင်းစံရာ ဒေါ်ရွှေဂူ ချေးမ- ဒေါ်ရှင်နှင့် သားသမီးများက ကံသာကျောင်း၊ (၈) ညောင်တုန်းမြို့-လဘက်ကုန်သည် ဒေါ်ညွန့်နှင့် မောင်-ဦးဘသက်တို့က ဝေဇယန္တောကျောင်းကို အသစ်ပြင်ဆောက်သည်။ (၉) ညောင်တုန်းမြို့ အရှေ့ပိုင်း ဒေါ်ဇံက ကံ့ကော်ကျောင်း၊ (၁၀) ညောင်တုန်းမြို့ ကဇန်းရွာ-ဦးကျော်ဇံ-ဒေါ်ငြိမ်းခင်နှင့် သားသမီးများက စွယ်တော် ကျောင်းကိုပြင်၍ အသစ်ဆောက်သည်။ (၁၁) စွယ်တော်ကျောင်းကိုပင်လျှင် ၁၃၂၁-ခုနှစ်၌

ညောင်တုန်းမြို့ ဈေးဦးကျွန်း ဦးမိုး-ဒေါ်ညွန့်နှင့် သားသမီးများက ထပ်မံပြင်၍ ဆောက်ကြသည်။ (၁၂) ကျောင်းဆရာ ရှေ့နေ ဦးဘရင်- ဒေါ်အေးလှနှင့် သားသမီးတို့က မိုလ်ကျောင်းကို အသစ်ပြုပြင်ဆောက်လုပ်ကြသည်။ (၁၃) ညီမ ဒေါ်အေးခံနှင့်တကွ ဦးဘရင်-ဒေါ်အေးလှတို့ကပင် ရွှေနံ့သာကျောင်းကို အသစ်ဆောက်ကြသည်။ (၁၄) စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား သီတင်းသုံးတော်မူသော သာသနာနိဂ္ဂဟတိုက်ကျောင်း နှစ်ဆောင်တွင် တဆောင်ကို စစ်ချောင်းမြို့ ဒေါ်ဥနှင့် သားဦးကျင်ရွှေ သားသမီးများက၎င်းပန်းတနော်မြို့ ဆဲ နှစ်ရွာကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ခင်နှင့် သားသမီးများက၎င်း တဆောင်စီ ဆောက်လုပ်ကြသည်။ (၁၅) ညောင်တုန်းမြို့ စဉ့်အိုးတန်း ရတနာကုန်သည် ဒေါ်ငွေရှင်က ၁၃၂၉-ခုနှစ်၌ မြတ်လေးရုံကျောင်းကို အသစ်ပြုပြင်ဆောက်လုပ်သည်။ (၁၆) ညောင်တုန်းမြို့ ရေပိုင်းပိုင်း မုတ်ပုံတင်အရာရှိဦးလူလေး၏ သားသမီးများဖြစ်သော ဒေါ်စိန်မေနှင့် ဦးမောင်လေး၊ ဒေါ်စိန်ငွေမိသားစုက မင်းကျောင်းကို အသစ်ထပ်မံဆောက်လုပ်ကြသည်။ (၁၇) ညောင်တုန်းမြို့ ၁၀-လမ်းထိပ် ရွှေရတနာတိုက် ဆိုင်ရှင် ဦးမောင်ညိုမီး- ဒေါ်သိန်းရင်နှင့် သား သမီးများက ဝေဠုဝန်စံကျောင်းကို အသစ်တဖန် ဆောက်လုပ်ကြသည်။ (၁၈) ပန်းတနော်မြို့ ဆဲ နှစ်ရွာ ဒေါ်ခင်နှင့် သားသမီးများကပင် ရတနာမုန်ကျောင်းကို အသစ်ထပ်မံဆောက်လုပ်ကြသည်။ (၁၉) စစ်ချောင်း ဒေါ်ဥနှင့် သား ဦးကျင်ရွှေတို့က ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးကို ပထမ အကြိမ် ပြင်ဆောက်ကြသည်။ (၂) ဒုတိယအကြိမ်၌ ရွှေဟင်္သာကျောင်းအမ ဒေါ်ညွန့်-ဒေါ်မေတို့က ပြင်ဆောက်ကြသည်။ (၂၁) ရွှေဟင်္သာ

တောရကျောင်းတိုက်အတွင်း၌ သာသနဒီပ တိုက်ကျောင်းကို
ညောင်တုန်းမြို့နယ်၊ တောင်ရေကျော်ရွာ ဦးရှိန်-ဒေါ်မယ်ကြွ
တို့က ၁၃၃၆-ခုနှစ် ဇူလိုင်လဆုတ် ၉-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် တည်
ဆောက်၍ သံဃာတော်အား လှူဒါန်းပါသည်။ ၁၃၃၆-ခု
တပေါင်းလတွင် ပြီးစီးပါသည်။

ရွှေဟင်္သာ ရေတွင်းများ ကောင်းမှု ရှင် များ နှင့် တွဲ လျက်
အကျဉ်း ပြ သွား မည်။ (၁) မှန်
ကြောင်းရေတွင်း-ညောင်တုန်းမြို့ ဈေးပိုင်း ဆန် ကုန် သည်
ဦးဘိုးခင်၊ (၂) ဝံသာနုကျောင်းတွင်း ညောင်တုန်းမြို့ စဉ့်အိုး
တန်း ဦးချက်-ဒေါ်ဒွန်းအိနှင့် သားသမီးများ၊ (၃) ဇရပ်
တွင်း၊ ဦးကန်းနား ဒေါ်သက်၊ (၄) ဒုလ္လဘ ကျောင်းတွင်း၊
ပွဲစား ဦးလှပေါ်-ဒေါ်သွယ်(ညောင်တုန်းမြို့က ကောင်းမှုများ
သာ ဖြစ်၍ မြို့အမည်များ မထည့်ခြင်းဖြစ်သည်)၊ (၅) ပုပ္ဖာရုံ
ကျောင်းတွင်း၊ ဦးသာလှနှင့်သားသမီးများ၊ (၆) မင်းကျောင်း
တွင်း၊ ဒေါ်ညွန့်-ဒေါ်မေ၊ (၇) ဆွမ်းစားကျောင်း၊ (က) အမှတ်
တွင်း၊ မအူပင်မြို့ ယစ်မျိုးဆိုင်ထိုင်အရာရှိ ဦးဘတင်နှင့် ဒေါ်
သိန်းလှ၊ (ဂ) ခ-အမှတ်တွင်း၊ ညောင်တုန်းမြို့ ဦးရွှေလင်း-ဒေါ်
စောမေ၊ (၉) ရွှေနံ့ သာတွင်း ရန်ကင်း စံရာရွာ ဒကာများ၊
(၁၀) ဗိုလ်ကျောင်းတွင်း၊ အမိန့်တော်ရ ရှေ့နေ ဦးသီလ၊
(၁၁) စွယ်တော်ကျောင်းတွင်း၊ စွယ်တော်ကျောင်း ဒကာ
ဦးလူ-ဒေါ်သဿာ၊ (၁၂) ဝေဇယန္တာ ကျောင်းတွင်း၊ ဒေါ်
ရွှယ်၊ (၁၃) ဟင်္သာကုန်းတွင်း၊ ရွှေဟင်္သာကျောင်းအမများ၊
(၁၄) ဂန္ဓာရုံကျောင်းတွင်း၊ ဦးရွှေကြိုး-ဒေါ်ခင်၊ (၁၅)
ကံ့ကော်တွင်း၊ အများကောင်းမှု၊ (၁၆) ကုဠိကြီးအနီးတွင်း၊

ကုဠိဒကာ ဦးရွှေဇင် - ဒေါ်ဒွန်းလှ၊ ပေါင်း ရေတွင်း ၁၆
တွင်းရှိသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၈-ခုနှစ်၌ မိုးကုတ်မြို့ ကျောင်း
အမကြီး ဒေါ်ခင်နှင့်သားသမီးများက ကျောင်းတိုက်တတိုက်
လုံး အလုံအလောက် သုံးစွဲနိုင်အောင် အဝီစိ စက် ရေတွင်း
စက်တိုင်ကိုကြီး ၄-လုံးတင်သော တိုင်ကီစင်ကြီး စက်ရုံစသည်
တို့ဖြင့် အပြည့်အစုံလှူဒါန်းကြသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျောင်းပေါင်း ၂၅၊ ဇရပ် ၃၊
ရေတွင်း ၁၆၊ စက်ရေတွင်းတို့ရှိ၍ ကျောင်းတိုက် အတွင်း၌
ကုန်ကရစ်လမ်းများ ခင်းလျက် စောင်းတန်း သွတ်မိုးတို့ကို
လည်း ကျောင်းတိုက်တွင်း လမ်းအားလုံး၌ မိုးထားလေသည်။
ထို့ပြင် ကြီးကြီးငယ်ငယ် ဝစ္စကုဠိ ၆-လုံး၊ ပဿာဝ ကုဠိ
၁၅-လုံးရှိသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၂၁-ခုနှစ်၌ သံဃာသုံး ကုဠိ
ကြီးကိုခေတ်မီရေသုံး ကြွေအိုး၊ ကြွေပြားခင်း၍ အသစ်ဆောက်
လုပ် လှူဒါန်းကြသည်။ ကုဠိကြီးအသစ်ဆောက်လုပ်သော အ
ချိန်၌ တခန်းလျှင် တထောင်ကုန်သည်။ အခန်းပေါင်း ၈-ခန်း
ရှိသည်။ သံဃာကြီးများအတွက် သီးသန့် ၂-ခန်း ကုဠိကို
လည်း ကြွေအိုး ကြွေခွက်နှင့် သန့်ရှင်းစွာ ဆောက်လုပ်လှူကြ
သည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မြောက်ဘက်အဝင် တံတိုင်းကို
ကျောင်းတကာကြီး ဦးလူလေး - ဒေါ်ကြင်တို့က မတည်၍
ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ တိုက်အဝင်မုခ်ဝနှင့် တံခါး
ကိုဝိုင်း ဆွမ်းစားကျောင်း အနီးရှိ အုဋ်တိုက်ငယ်ကိုဝိုင်း
ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ဖွားက တည်ထားလှူဒါန်းသည်။

၁၃၂၀-ခုနှစ်၌ ဇေတဝန် (ဘုရားကျောင်း) သစ်သား
ကျောင်းကြီးကို ကျောင်းဒကာ ဦးဘရင်နှင့် ဒေါ်အေးလှတို့
က မတည်ကာ ကုန်ကျသမျှ တာဝန်ယူ၍ ကိုယ်တိုင်ကြပ်မတ်
ကာ ၂-ထပ် တိုက်ကျောင်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် ခေတ်မှီစွာဆောက်
လုပ် လှူဒါန်းရာ တသိန်းကျော် ကုန်သည်ဟု သိရသည်။ ခမ်း
နားကျယ်ဝန်း သပ်ယပ်လှပေသည်။ ဝိနည်းစာတော်ပြန်ခြင်း
ကို ဤကျောင်းကြီး၌သာ ပြုလုပ်ကြသည်။

၁၃၂၀-ခုနှစ်၌ပင်လျှင် မိုးကုတ်မြို့-မြို့မရပ် ဦးညီညီ-ဒေါ်
လှမေနှင့် သားသမီးများက ဓမ္မာရုံသိမ်တိုက်ကြီးကို ခမ်းနား
တင့်တယ်စွာဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ တသိန်းကျော်ကုန်
ကျသည်ဟု သိရသည်။ ယင်းဓမ္မာရုံကြီး၌ ကထိန်ပွဲ စာအောင်
ဘွဲ့နှင့်သဘင် အခမ်းအနားများကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။

ယနေ့တိုင်အားထုတ်လျက် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကို စည်
ရှိကြသောဒကာများ ထောင် သည်မှ စ၍ ကျောင်း
တိုက်ကြီး ဖြစ်လာ သည် တိုင်
အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ကြသော ညောင်တုန်းမြို့-ဦးရွှေအိုး၊
ဦးလူလေး၊ စသော ဒကာများနှင့်တကွ ယခု မျက်မှောက်၌
ထင်ရှားရှိဆဲ ကျောင်းဒကာ၊ သိမ်ဒကာ၊ ဇရပ်ဒကာ၊ ရေတွင်း
ဒကာ၊ နတ်လမ်းစောင်းတန်းဒကာ၊ ဆွမ်းဒကာ၊ ရဟန်းဒကာ၊
သာမဏေဒကာများ၊ စနေတိုင်လမ်း၊ ဘုရားကြီးလမ်း၊ တာကြီး
တန်းစသည်အပါအဝင်ညောင်တုန်းမြို့သူမြို့သားများ၊ ရန်ကင်း
စံရာ ငါးမျက်နှာ၊ မိုးဟုတ်၊ လက်ပန်ချောင်း၊ ထိန်ကုန်း၊ ဈေးဦး
ကျွန်း၊ ရေလည်ကျွန်း၊ ကျွန်းကြီး၊ ရွှေဟင်္သာကျွန်း၊ သဲကုန်း၊

ထူးချောင်း၊ ဝါးရုံစွန်း၊ ကွင်းကလေး၊ ကဇန်း၊ ကျောင်းစု၊
ရှမ်းစု စသော ရပ်ရွာရှိ ဒကာ ဒကာမ တို့သည် ယနေ့တိုင်
အောင် သားသမီး မြေးမြစ် အဆက်ဆက် တို့သည် ရွှေဟင်္သာ
တောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် သာသနာကို ကိုယ်ဖိ
ရင်ဖိ အားတက်သရော ကိုယ်ရေးကိုယ်တာနှင့် မခြားပဲ အား
ထုတ်ဆောင်ရွက်ဆဲပင်ရှိကြပေသည်။

အဆိုပါ ရပ်ကွက် ရပ်ရွာရှိ ဒကာ ဒကာမတို့သည် နေရာ
သိ၌ တလလျှင် ၂-ကြိမ်ကျ သံဃာ ၁၀-ဖြစ်စေ၊ ၂၀-ဖြစ်
စေ ဆွမ်းခံပင်၍ ကျောင်းတိုက်သံဃာကုန် တရက်စာလောက်
အောင် ဆွမ်းဆွမ်းဟင်းများကို လောင်းလှူကြသည်။ အချို့
အရပ်က ဆွမ်းဟင်းအိုးကြီးချက်၍ လှူကြသည်။ ဆွမ်းဟင်းအိုး
ကြီးတလုံးလျှစ် ခရမ်းချဉ်သီး ငါးစိတ် တတင်းခွဲနှင့် ရေမထည့်
ပဲ ချက်သည်ဟု သိရသည်။ ဝတ္ထုကမ်အသင်းက ဝယ်ယူပေး
ထားသော လယ်မြေ ၁၃-ဧကကို လက်ပန်ချောင်းရွာသူ ရွာ
သား ဒကာဒကာမများက မိမိတို့၏သဒ္ဓါစေတနာဖြင့် ကုသိုလ်
ဖြစ် တနေတည်းအပြီး ထွန်ကာ၊ စိုက်ကာ၊ ရိတ်သိမ်းကာ၊ နယ်
ကာ၊ လှေ့ကာဖြင့် အပြီးအစီး စုပေါင်းဆောင်ရွက်၍ စပါး
ကျည်တွင်းသို့အရောက် မိမိတို့လှည်းများဖြင့် ပို့၍ သာသနာ
နဂ္ဂဟသမဂ္ဂဒ နေဝယျာဝစစကောင်းမှုကို ယူကြသည်။

အဝေးရောက် ညောင်တုန်းသူ ညောင်တုန်းသား တို့က
လည်း အဝေးဒေသ ရန်ကုန်စသော ရောက်ရာအရပ်မှ အချို့
တလတကြိမ် အချို့ တနှစ်တကြိမ် စသည်ဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ
ပို့ဆောင် လှူဒါန်းကြသည်။ ကထိန် သက်န်းကိုကား နှစ်စဉ်
အမြဲလှူဒါန်းကြသည်။ အထူးသဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၌ ရွှေဟင်္သာ

တိုက်ထွက် ပုဂ္ဂိုလ်များ ရွှေဆောင်၍ ရွှေဟင်္သာ သဟာယ အသင်းအမည်ဖြင့် အသင်းတည်ကာ ရွှေဟင်္သာတောရ သာ သနပေါလ အသင်းက ကြီးမှူးကျင်းပသော ပရိယတ္တိစာမေးပွဲ ငယ်လတ်ကြီး စာချတန်းတို့၌ အောင်မြင်သော သံဃာများ စာချပုဂ္ဂိုလ်များအား နှစ်စဉ် တပေါင်းလပြည့်နေ့ ဘွဲ့နှင်း သဘင်အခမ်းအနား၌ အသီးအသီးလှူဒါန်းကြသည်။

တပေါင်းလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှ လပြည့်နေ့အထိ ပြုလုပ် သော ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ၌ ဝိနည်း ၅-ကျမ်း ပြန်ဆိုအောင်မြင် သောပုဂ္ဂိုလ်အား ရန်ကုန်မြို့ နတ်မောက်လမ်း သံအမတ်ကြီး ဟောင်း ဦးကြင်နှင့် ဒေါ်မြမေတို့က ဝိနည်း တကျမ်းလျှင် တရာကျ၊ ဝိနည်း ၅-ကျမ်းတွက် နဝကမ္မအား ငါးရာ နှစ်စဉ် လှူဒါန်းရန် တာဝန်ယူ လျှောက်ထားကြသည်။ ဦးကြင်သည် ရံခါဒေါ်မြမေနှင့်ထကူ၊ ရံခါ ဦးငွေ၊ ဦးကြင်၏နှမ ဒေါ်သန်း မြတို့ပါ တပေါင်းလ စာပြန်ပွဲသို့ နှစ်စဉ်လာရောက် ပူဇော် ကြည်ညို အားပေးကြသည်။ ဦးကြင်သည် ကြည်ညိုရုံမျှသာ မဟုတ်၊ ဘွဲ့နှင်းသဘင်နေ့ ရှင်လှပရိသတ်အစုံအညီရှေ့၌ ပရိ ယတ္တိသာသနာရေးနှင့် စပ်သော စကား များကိုလည်း တက်တက်ကြွကြွ ပြောကြားလျှောက်ထားလေ့ရှိသည်။ ဦးကြင် သည် ပွဲလယ်၌ စကားပြောကောင်းသူဖြစ်၍ ကြားနာရသူတို့ နှစ်သက်ကျေနပ်ကြသည်။

ပဲခူးမြို့မှသတင်းကောင်း ရွှေဟင်္သာ တောရသမိုင်းကို ဤ စာ ရေးသော ဘုန်းကြီးသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၆ ခုနှစ်၌ ရေးခဲ့သည်။ ထိုခေတ်အခါ

အနေဖြင့် ပြည့်စုံတန်သမျှ ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း ကြွင်းကျန်သော အချက် အလက်များလည်း ရှိခဲ့သည် တ ကြောင်း၊ ယင်း နောက်မှ ယနေ့ အခြေအနေတိုင် တိုးတက် လျက်ရှိသည်တကြောင်း၊ ယင်းတို့ကြောင့် ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင် သင့်သော အသစ်အဟောင်းအကြောင်းအရာတို့ကို ဖြည့်စွက် ပြင်ဆင်ရန် အစပျိုးကာ ရေးသားနေစဉ်၌ ပဲခူးမြို့မှ ၁၃၃၄ ခု ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၇ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၌ ဥက္ကဋ္ဌ-ဗိုလ်ဘုန်း (ခ) ဦးမြတ်စိုး၊ အတွင်းရေးမှူး ဦးကြိုင်လင်း၊ (ခ) ဦးကြိုင် ထွန်းတို့ ဦးဆောင်၍ ရွှေဟင်္သာ သဟာယအသင်း ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ကြ၍ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့စေရန် ပစ္စယာနဂ္ဂဟဖြင့် ထောက်ပံ့ ကြမည် အကြောင်း အပြည့်အစုံကို အတွင်းရေးမှူး ထံမှ လျှောက်စာသတင်းကောင်း ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ရပေသည်။ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း အောင်မြင်ကြ ပါစေဟု မေတ္တာပြုပါသည်။

၁၃၃၄ ခု၊ တော်သလင်း လဆန်း ၁၁-ရက်နေ့၌ ပဲခူး ရွှေဟင်္သာသဟာယအသင်း အတွင်းရေးမှူး ဦးကြိုင်လင်း ထံမှ သတင်းကောင်းကြားရပြန်သည်မှာ ပဲခူးရွှေဟင်္သာ သဟာယ အသင်းကို တည်ထောင်ပြီး နောက်လမှစ၍ (တော်သလင်း လမှ စ၍) ဆွမ်းဟင်းအတွက် တလလျှင် ဝတ္ထုတရာ(၁၀၀) ထို လစဉ်ကမ္ပိယထံ လှူအပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။ ၎င်းဝတ္ထုဖြင့် ကျောင်းတိုက်အစမ်းစာမေးပွဲ ပြုလုပ်သော လဆန်း ၉ ရက်၊ သဟုတ် ၉ ရက်နေ့တို့၌ ဆွမ်းဟင်းအိုးကြီး ကြိမ်လျှင်

ဝတ္ထု (၅၀) တန်စီ တလ ၂ ကြိမ် လှူဒါန်းကြသည်ဟု သိရသဖြင့် သာဓုခေါ်ရပါသည်။

ပန်းတနော်မြို့ ဦးအောင်ချစ်ဖေ-ဒေါ်သောင်းကြည်တို့က လှူခဲ့သော ၁၃၂၇ ခုနှစ်ကစ၍ ဝါတွင်းအခါ ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သံဃာများအား ရက်ဆက် ၇ ရက် ၁၅-ရက်၊ တလ ကိုယ်တိုင်လာရောက် ကိုယ်တိုင်ချက်ပြုတ်၍ နေ့စဉ်သံဃာကုန် ကျောင်းသားကပွဲပွဲများပါ မကျန် ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ ယခုနှစ် ၁၃၃၄-ခုနှစ်၌ ဒေါ်သောင်းကြည်ကောင်းစွာ မကျန်းမာသောကြောင့် ကိုယ်တိုင် မလာနိုင်ကြသဖြင့် တလအတွက် ဆွမ်းရော ဆွမ်းဟင်းတန်ဘိုး ဝတ္ထုငွေ (၂,၅၀၀) ယနေ့ပင်လာရောက်လှူဒါန်းပါသည်ဟု တိုက်အုပ်ဆရာတော်ထံမှ ၁၃၃၄ ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့စွဲနှင့် စာရောက်လာသည်။ (မကြာမီဒေါ်သောင်းကြည်ကျန်းမာစွာရှိသဖြင့် ယနေ့တိုင် ဆက်လက်လှူဒါန်းလျက် ရှိသည်။)

ထို့ပြင် ဦးအောင်ချစ်ဖေ-ဒေါ်သောင်းကြည်တို့ ကပင် ရွှေဒေဝင်၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာများအတွက် တနှစ်စာအလုံအလောက် ငါးပိ၊ ငန်ပြာရည်၊ ငြုတ်သီးတို့ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်မှာ ၈-နှစ်ခန့်ရှိကြောင်းကိုလည်း သိရှိရသည်။

ရန်ကုန်မြို့ နတ်မောက်လမ်း၊ သံအ-မတ်ကြီးဟောင်း ဦးကြင်-ဒေါ်မြမေတို့က ဆွမ်းအတွက် တနှစ်လျှင် ဝတ္ထုငွေ (၆၀၀) လှူခဲ့သည်မှာလည်း ၈-နှစ်ခန့်ရှိသည်ကိုလည်း ရန်ကုန်မြို့ ဘုန်းကြီးလမ်း ရွှေနေကြီး ဦးဘကန်နှင့် ကွယ်လွန်သူ ဒေါ်မမမေ-ယခုထင်ရှားရှိသော ဒေါ်နုနုမေတို့ကလည်း တလ

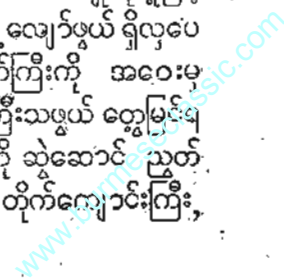
(၁၀၀) လှူဒါန်းသည့်အကြောင်းကိုလည်း သိရှိရ၍ ဝမ်းမြောက်ရပေသည်။

ကျောင်း ဒါယကာ ဦးဘရင်- ဒေါ်အေးလှ တို့သည် ညောင်တုန်းမြို့၌ရှိသော မိမိတို့ပိုင်သော တိုက်အိမ်ကို ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် သံဃာအားလှူဒါန်းထားပြီးဖြစ်သည်ကိုလည်း။

ရွှေဟင်္သာ ကျောင်းဒါယကာမများဖြစ်သော ဒေါ်ညွန့်နှင့် ဒေါ်မေတို့ကလည်း ညောင်တုန်းမြို့ ၉-လမ်း၌ ရှိသော မိမိတို့ပိုင်သော တိုက်အိမ်ကို ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် သံဃာအား လှူဒါန်းထားကြပြီးဖြစ်သည်ကိုလည်း။

ထိုတိုက်အိမ်တို့မှ ရရှိသော ဝတ္ထုငွေဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာအား လိုအပ်သောပစ္စည်းလေးပါးကို လှူဒါန်းရန်ဖြစ်သည်ကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် သာဓု ခေါ်ရ ပေသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မြေအကျယ်အဝန်း ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်သည် အကျယ်အဝန်း အားဖြင့် ၂၂-ဧက နှင့် ဒဿ ၇၅-ကျယ်ဝန်းသည်ဖြစ်၍ သစ်ပင် မျိုးစုံတို့ဖြင့် စိမ်းစိုညို မိုင်းလျက် သာသာယာယာ မေ့လျော့ဖွယ် ရှိလှပေသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို အဝေးမှ လှမ်းမျှော်ကာ ကြည့်ပါလျှင် တောအုပ်ကြီးသဖွယ် တွေ့မြင်ရသဖြင့် သူတော်တောင်းတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို ဆွဲဆောင် ညွတ်တိုင်းစေလေသည်။ သာသနာ့ဝိသုဒ္ဓိရက္ခ တိုက်ကျောင်းကြီး၊



သာသနာလင်္ကာရ တိုက်ကျောင်းကြီးကို တောအုပ်အထက် သစ်ပင်များအပေါ်မှ လှမ်းမိုးပေါ်ထွက်နေသည်ကို မြင်ကြရ သည်မှာလည်း ကြက်သရေရှိလှသည်။ ကျောင်းတိုက်အတွင်း သို့ ရောက်သောအခါ နတ်လမ်းစောင်းတန်းများ၊ ကုန်းကရစ် လမ်းများဖြင့် တင့်တယ်၍ မိုးကုတ်ဓမ္မာရုံကြီး၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်ကြီးတို့ကိုကြည့်ညှိစွာ ရှုမြင်ရပြန်ကလည်း နှစ်မြို့ အားရ ကြည်နူးကြရပြန်သည်။

ဆွမ်းပြည့်စုံခြင်း သက္ကရာဇ် ၁၂၆၂-ခုနှစ် ရွှေဟင်္သာတော ရတိုက် တည်သည်မှစ၍ ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ် တိုင်အောင် တရာကျော် သံဃာတော်နှင့် ကျောင်းသား ၃-၄-ဆယ်တို့အား နံနက်အရုဏ်ဆွမ်းကို သူဌေးဦးရွှေအိုးက ၆-လ တာဝန်ယူ၍ ဝေဇယန္တာကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ရွယ် က ၃-လ၊ ဗောဓိကျောင်း ဒါယကာ ဦးမောင်မောင်က ၃-လ အသီးအသီး တာဝန်ယူ၍ ဆွမ်းချက်ကြသည်။ အခြား ကျောင်းဒကာ ဒကာမများက တလလျှင် (၁၀-၂၀) စသည် ဖြင့် ထည့်ဝင် လှူဒါန်းကြသည်။ လိုအပ်သမျှကို တာဝန်ခံ ဒကာက ပြည့်သွင်းလှူဒါန်းကာ ပြည့်စုံအောင် စီမံကြသည်။ သို့ရာတွင် ဖြည့်သွင်းရသည်မရှိ၊ ပြည့်စုံ သည်သာ များပေ သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၁-ခုနှစ် နယုန်လသို့ ရောက်မှ နံနက် အရုဏ်ဆွမ်းအတွက် ဝတ္ထုငွေစုပေါင်း၍ ဝတ္ထုကမ် အသင်း တည်ထောင်ကြသည်။ ၎င်းဝတ္ထုကမ် ငွေပင်ငွေရင်း၌ သူဌေး ဦးရွှေအိုးက ၁၀,၀၀၀၊ သာသနပေါလနှင့် သိမ်တိုက် ဒါယ ကာ ဦးလူလေး-ဒေါ်ကြင်တို့က ၁၀,၀၀၀- မတည်ကာ လှူ ဒါန်းကြသည်။ အခြားသော ကျောင်းဒကာ ဒကာမများနှင့်

မြို့နယ် ဒကာဒကာမတို့ကလည်း ၁၀၀၀- ၅၀၀-မှစ၍ စွမ်း နိုင်သမျှ ထည့်ဝင် လှူဒါန်းကြသောကြောင့် ဝတ္ထုကမ် အသင်း တည်ထောင်စကပင် ၃၃,၀၀၀-ကျော် မတည်မီလေ သည်။ ထို့နောက် ထည့်ဝင်လှူဒါန်းသော ဒကာဒကာမများ တိုးပွားလာသဖြင့် မကြာမီ ၆၀,၀၀၀- ကျော် တိုင်အောင် ဖြစ်ထွန်းလာပေသည်။

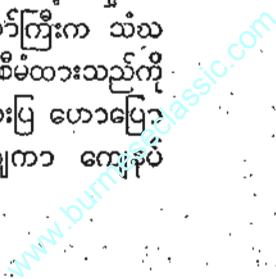
ဝတ္ထုကမ်အသင်း ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဦးရွှေအိုး၊ ငွေထိမ်း ဦးလူ လေး၊ အကျိုးဆောင် ဦးချစ်တီးတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ငွေထိမ်းအကျိုးဆောင် ဒကာတို့သည် အောက်သက် ကျေကြ သော ကုန်သည်များဖြစ်သည့်ပြင် ထက်သန်သော စေတနာ သဒ္ဓါတို့ဖြင့် ရွက်ဆောင်ကြသောကြောင့် ဝတ္ထုကမ် ပစ္စည်း များသည် လစ်ဟင်းဆုတ်ယုတ်သည်မရှိ။ တိုးပွားခိုင်မြဲလျက် ရှိလေသည်။ ငွေတရာလျှင် တလမှ ငါးမတ်တိုးမျှဖြင့် ရွှေစိန် လယ် ဤပစ္စည်းကိုသာ အပေါင်ခံ၍ ချေးငှားကြသည်။ ဝတ္ထု ကမ်ငွေမှရသော အတိုးအပွားဖြင့်သာ နံနက် အရုဏ်ဆွမ်းကို ကပ်လှူကြသည်။ လခစား ကဗိယ ၃-ယောက်တို့က ချက်ပြုတ် စီမံ၍ ကပ်ကြသည်။ နေ့ဆွမ်းအတွက်မှာ မူကား ကျောင်း တော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တပါးတည်း ဆွမ်းခံတော် မှုသော ဆွမ်း-ဆွမ်းဟင်းများဖြင့် သံဃာတော် တရာကျော်၊ ကျောင်းသား ၃၀-ကျော် လောက်င-ပြည့်စုံ လေ သည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီး ဆွမ်းခံ ကြတော် မူရာ၌ ဆွမ်းနှင့် ငှက်ပျော့အုန်းစသော သစ်သီးများကို လှည်းနှင့် သယ်ယူရသည်။ ဆွမ်းဟင်းများကို ကဗိယ ၂-ယောက် ထမ်း ယူကြရသည်။ ဆွမ်းဟင်း ခွက်တရာကျော်၊ နှစ်ရာခန့် ရသည်။

ဆွမ်းဟင်းထမ်း ကပ္ပိယ ၂-ယောက် သီးခြားလခပေး၍ ငှားထားရသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်း ဝါလကျွတ်၍ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွတော်မူသော အခါ၌ သံဃာထဲမှ သဒ္ဓါတရားရှိသော ဘုန်းကြီး ၃-ပါးတို့သည် မြို့အရှေ့ပိုင်း၊ အလယ်ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်း တပါးစီ တာဝန်ယူ၍ ဆွမ်းခံကာ လှူဒါန်းကြသည်။

သတင်းကြီးသောချဉ်ဟင်းနှင့် နေပြာရည်ချက် ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက်၌ သံဃာ အရေ အတွက် တိုးတက် များပြားလာ သော်လည်း အရက်ဆွမ်းမှာ ငါးခု နှစ်ပိဿာနှင့် ချက်သော ချဉ်ဟင်း၊ ဆီ၊ ပုဇွန်ခြောက် နိုင်နိုင်နှင့်ချက်သော ငန်ပြာရည်ချက်၊ ဟင်းချို၊ အတို့ပေါင်း လေးမျိုးတို့ဖြင့် ဝအောင် ငှအောင် နေ့စဉ်ကပ်လှူကြသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရ ချဉ်ဟင်းနှင့် ငန်ပြာရည်ချက်သည် စာသင်တိုက်နယ်ပယ်၌ ကျော်ကြားလျက် ရှိခဲ့သည်။ အရက်ဆွမ်း အတွက် သက္ကရာဇ် ၁၂၈၁-ခု နှစ်၌ ဝတ္ထုကမ်အသင်းကို တည်ထောင်ကြသော်လည်း အသင်းကို ခိုင်မြဲစေရန် ၁၂၈၉-ခုနှစ်သို့ရောက်မှ မှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်ကြသည်။ အသင်းအမည်ကို ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရ သီရိမဟာ မင်္ဂလာရာမတိုက် သာသနာပါလ အသင်း-ဟူ၍ အမည်ပညတ်သမုတ်အပ်သည်။ (အထက်ပါ အရက်ဆွမ်း၊ နေ့ဆွမ်းတို့ဖြင့် ပြည့်စုံကောင်းမွန်ပုံကို ပြဆိုခြင်းသည် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ နေခဲ့စဉ် အခါက အခြေ အနေကို ပြဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခု ခေတ်အခြေအနေနှင့်မူကား ဆွမ်း ဆွမ်းရေး ကိစ္စဘက်၌ ဆီနှင့်ရေ

တမျှ ကွာခြားလှပေသည်။ အဘက်ဘက်က ဆုတ်ယုတ်သဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရ သံဃာများသည် ခန္ဓာကိုယ် မျှတရုံ နှလုံးသွင်းခြင်း၊ စာပေအားထုတ်နိုင်ရုံ နှလုံးသွင်းခြင်း ဟူသော ယောနိသော မနသိကာရဖြင့် တကယ်ပင် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်၍ ဘုဉ်းပေးကာ အားဖြည့်တော်မူကြရရှာပေသည်။ မြို့နယ်ရှိ ဒကာတို့နှင့်တကွ အဝေးရောက် ဒကာ ဒကာမတို့ကလည်း စွမ်းနိုင်သမျှ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းအားပေးကြပါ၏။ သို့အားပေးကြသော်လည်း သံဃာအရေအတွက်ကလည်း ယခင်ထက် ပိုမိုများပြားခြင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေအရ ကုန်ဈေးနှုန်း ကြီးမြင့်ခြင်း၊ ပြည်သူတိုင်းရင်းသားများစားဝတ်နေရေး ကျဉ်းမြောင်းလာခြင်းတို့ကြောင့် ဝတ္ထုငွေကြေး အကုန်အကျများလျက် ဆွမ်းနှင့်ပတ်သက်သောကုန်ပစ္စည်း အရနည်းကာ ဖခင် ခေတ်အခါကဲ့သို့ ပြည့်စုံကောင်းမွန်ခြင်း မဖြစ်ပေ ရှိရပေသည်။)

၁၂၇၂-ခုနှစ် ပထမ တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဦးဇွန့်က သည် ပထမခေတ် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရသောကြောင့် ကျိုက်ထိုဇာတိဖြစ်သော ဦးသူမနကို တိုက်ကြပ် တင်မြှောက်ခဲ့ကြောင်းကို နောက်က ရေးသားခဲ့ပြီ။ တိုက်ကြပ် ဦးသူမနကို တိုက်အုပ်အဖြစ် တင်မြှောက်ရန် တဆင့် လျှောက်ထားကြရာတွင်မူ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီးက သံဃာစီခွဲ၌ သံဃာများက လင့်တော်သည်ဟု စိမိထားသည်ကို အထူးများ ဝင်ရောက်မစွက်ဘက်ကြရန် တရားပြ ဟောပြောသောအခါ ဒကာများ နားလည်သဘောကျကာ ကျေနပ်ကြသည်။



ဒကာများသတိပြုရန် သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသော သဒ္ဓါတရား အမှန်ရှိကြသော ဒကာဒကာမတို့သည် သတိပြုရန် သင့်လျော်သော အချက်မှာ ဒကာဒကာမတို့နှင့် လက်ပွန်းတတီး ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံတတ်ကာမျှနှင့် သာသနာတော်ကို သန့်ရှင်းစည်ပင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရာသည်ဟု မယုံကြည်သင့်ချေ။

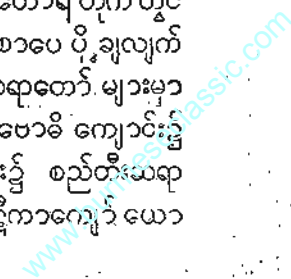
ရိုးရိုးနေတတ်သော တိုက်အုပ် ဘုန်းကြီး ဦး ဝါယမ တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးလေး သည် သိက္ခာ ငယ်သေးသည့် ပြင်တည်ကြည် ပြောင်မတ် ရိုးသား

စွာ စကားနဲ့နဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒနှင့် သိက္ခာပုဒ်ကိုသာ လေးစား၍ ပရိယတ်နှင့် တိုက်တာ ကိစ္စ တာဝန်ကိုသာ မှန်မှန်ဆောင်ရွက်ကာနေသောကြောင့် ထိုအချိန်က တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမ သည် တိမ်ဖုံးသောလအသွင် ရှိ၍ အောင်အောင်နေသော ပတ္တမြားစစ်ကဲ့သို့ ပေါ်လွင် ထင်ရှားခြင်း မရှိလှသေးပေ။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဓမ္မ သို့သွမ်း၍ ကွက်ကျော် မြင်တော်မူသော ဉာဏ်မျက်စိတော်ဖြင့် စံကျောင်း ဆရာတော် လောင်းလျာ တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးလေး တည်းဟူသော သစ်ပင်ပျိုကို ရေလောင်းပေါင်းသင်၊ မြေတောင် တင်ခြင်းနှင့် အလားတူသော အားပေးချီးမြှောက် ထောက်ခံခြင်း၊ အသိဉာဏ်ရှိကြသော သံဃာနှင့် ဒကာများ၏ အားပေးထောက်ခံခြင်းတို့ဖြင့် သာလျှင် ဥတုအာဟာရ ဓာတ်သက်ပြည့်ဝ၍ သည်းခံကာ တည်တန် နိုင်ခဲ့ပေသည်။ တည်တည်ဆံ့ဆံ့ လျှင် ထိုအချိန် ထိုအခါက တိုက်အုပ် ဘုန်းကြီးလေး၏

ဂုဏ်ကို များများ မမြင်ကြ၊ မသိကြသေးဟုပင် ဆိုရပေမည်။

တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးလေး ဦးဝါယမ၏ ဂုဏ်ကို မသိကြ၊ မမြင်ကြသေးသည်မှာ အနေအထိုင် မကောင်းသောကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ် သီလ သိက္ခာ ချို့ငဲ့သောကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ ဒကာ ဒကာမတွေနှင့် ထွေးလုံးရစ်ပတ် ရောနှောနေတတ်သောကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ တိုက်တာ စည်းမျဉ်း ဥပဒေသကို မလိုက်နာသောကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒကိုမနာမခံတော်လှန် သော ကြောင့်လည်း မဟုတ်၊ စာပေမတတ်သောကြောင့်လည်းမဟုတ်၊ ဒကာ ဒကာမအချို့ ဂုဏ်ကို မသိမမြင်ကြသော အကြောင်းရင်းစစ်မှာမူကား ရဟန်းကောင်း ပီပီသမာမိ ဂတိပြည့်ပြည့်နှင့် ပီပီယံယံ ရိုးရိုးကလေး နေတတ်သောကြောင့်သာ ဘုန်းကြီးရိုးကလေးပါ ဘာမှပြောတတ် ဆိုတတ် မရှိရှာဘူး ဟူသော သဘောဖြင့် အမှတ်မဲ့ နေကြခြင်းဖြစ်၏။ အပြင်အပ ပုဂ္ဂိုလ်များက ဓာတ်မသိသေး၍ လူကြိုက် မများသေးသည်ကိုသာ ဆိုရသည်။ အတွင်းသို့ သံဃာများ၏ ကြည်ညိုလေးစားမှုကိုကား ခံယူရရှိပါသည်။

၁၂၇၂ ခုနှစ်တိုင် ထိုခေတ် ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက်တွင် စာချဆရာတော် ထိုအချိန်၌ စာပေ ပို့ချလျက် ရှိသော ဆရာတော်များမှာ ဗုဒ္ဓာရုံကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ ဗောဓိ ကျောင်း၌ တော်ကွဲ ဆရာတော် ရွှေနံ့သာ ကျောင်း၌ စည်တီးဆရာတော် ဦးကလျာဏ၊ ရတနာမှန်ကျောင်း၌ ဇီကာကျော် ယော



ဇနာ ကျမ်းပြုဆရာတော် ဦးဉာဏိန္ဒ၊ မင်္ဂလာ စံကျောင်း၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် နောင်အခါ၌ နိုင်ငံကျော် ဖြစ်လတ်သော အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၊ မြန်တန်ဆာ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-သောဘဏိကာရုံ ဆရာတော်ဖြစ်လတ်သော အရှင်ဉာဏိန္ဒ၊ ရန်ကုန် နန္ဒဝန်ကျောင်း ဆရာတော် ဖြစ်လတ်သော အရှင်ဓမ္မောဒယ၊ ပုသိမ်မြို့-ခါတော်မှီ ဆရာတော် ဖြစ်လတ်သော အရှင်ကောဝိဒတို့သည်လည်း လက်ထောက် စာချ အဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချလျက် ရှိတော်မူကြသည်။ ထို ဆရာတော်များသည် စာပေပို့ချရင်းပင် ဟံသာဝတီ သတင်း စာ၌ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကိုလည်း ရေး သားတော်မူကြသည်။ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ခဲရာခဲဆစ် အချက်အလက်များကို ကျမ်းဂန်အကိုးအကား အာဂမယုတ္တိ သဘာဝယုတ္တိတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ အတို အပြန် ရေးသားကြ သည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသကပညာဝန် ဦးဘိုးစ အမည်ဖြင့်၎င်း၊ သောဘဏိကာရုံဆရာတော်အရှင်ဉာဏိန္ဒက ဦးတုံးချန်အမည် ဖြင့်၎င်း၊ တိုက်ဦးကျောင်း ဘုန်းကြီး(ရန်ကုန်ကျောင်းတော် ရာ ရွှေကျင်တိုက်-မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် အရှင်ဇောတ)က ပညာအုပ် ဦးထွန်းလင်း အမည်ဖြင့်၎င်း၊ ရန်ကုန်မှ ဦးဥက္ကလာပ၊ နတ်ရဟန်း၊ ဦးနတ်သားတို့နှင့်အပြိုင် ရေးကြသည်မှာ သူ့ခေတ်နှင့်သူဆိုသလို စာဖတ်သူတို့၌ ဓမ္မ သိင်္ဂါရရသ၊ ဟဿရသ၊ ဝိရရသစသော စာအရသာများကို ခံစားကြရပေသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်တော်၌ သက္ကာ ယရှိ မရှိကိုလည်း အကြီးအကျယ် ငြင်းခုံ ရေးသားကြသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုအခါကပင် ထူးချွန်ခဲ့ကြသည်ကို ရင်း နီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ချင်း သိရှိခဲ့ကြပေသည်။ ဆူးများသည်ကြီးမှ

ချွန်သည်မဟုတ်။ ထွက်ပေါ်စကပင် ချွန်လျက်ပါရှိလာသည် ဟု အရှင်သာရိပုတ္တရာ မိန့်ကြားခဲ့သည်နှင့် ညီသော ပုဂ္ဂိုလ် များဖြစ်ကြပါပေသည်။

တော်ကူး ဆရာတော်သည် စာချကောင်းသည်ဟု သိရ သည်။ ညဝါတက်၌သာ နိုင်နင်းတော်မူသည်ဟု သိရသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်သိက္ခာ ၉-ဝါရစဉ်က တော်ကူးဆရာ တော်ထံ၌ ပဋ္ဌာန်းကုန်အောင် ဟောခဲ့ရသေးသည်။ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး သမိဒ္ဓောဒယချောင်ဆရာကြီး (ယခုအသက် ၉၄ နှစ်ရှိ) ဒေါ်မာလာရီစသော သီလရှင်များသည် ငယ်စဉ် က ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ထရံကာ ဆရာကြီး ထံ၌ စာနာကြဘူးသေးသည်ဟုသိရသည်။ ထရံကာဆရာတော် လူထွက်-ဆရာကြီးသည် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ စာချခဲ့ဘူး သေးသည်။

ဋီကာကျော်ယောဇနာကျမ်းပြု အရှင်ဉာဏိန္ဒဆရာတော် သည် ထင်ရှားသော ဆရာတော်ဖြစ်သည်။ မာဂဓ သက္ကဋ္ဌ စွယ်စုံကျမ်းကျင်တော်မူသော ဆရာတော် ဖြစ်သည်။ အရှင် အာဒိစ္စဝံသသည် ဆရာတော်အရှင်ဉာဏိန္ဒ၏ တပည့်ဖြစ်သည်။

စည်တီး ဆရာတော် စည်တီးဆရာတော် ဦးကလျာဏသည် စာတော်သော ဂုဏ်အပြင် သီလ သိက္ခာ၌ လေးစားရိုသေသော ဂုဏ်နှင့်တကွ သိမ်မွေ့သော ကိုယ်နှုတ်အမူအရာရှိတော်မူသည်။ တပည့်များကိုလည်းစကား နှိပ်နှင့် အတိုးတန်သော ဩဝါဒကိုပေး၍ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သည်။ ပျံလွန်တော်မူခါနီး ရောဂါဒဏ်ကို

ခံစားတော်မူနေရသော အချိန်၌ပင် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး စစ်ကိုင်းသို့ ပြန်ရမည်ဖြစ်၍ စည်တီး ဆရာတော်အား ကန်တော့သောအခါ သာသနာတော်ကို ဆက်လက် စောင့်ရှောက်ရန်၊ သာသနာပြု၊ သာသနာစောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဟုကလည်း သည်းခံမှု တရားကို ကြီးကြီး ထားရသည်ဟု တိုတို တောင်းတောင်း အနန္တ သြဝါဒကထာဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူလိုက်ပါသေးသည်။

ပဲခူးမြို့အနီး-စည်တီးရွာ၌ မူလဆရာဘုန်းထော်ကြီးပျံလွန်တော်မူ၍ ပင့်ကြသောကြောင့် ပဲခူးစည်တီး(အထက်စည်တီးရွာ) ကျောင်း၌ သံဃာ ၃-၄-ဆယ်ကို စာပေပို့ ချနေတော်မူစဉ်၌ ပဲခူးရွှေကျင် ဂိုဏ်းကြီးကို ကြီးမူး အုပ်ချုပ်တော်မူသော ကျိုက္ခစံဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူခြင်းကြောင့် ပဲခူးရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ ဗတိဋ္ဌာန ဝိနည်းစာပြန်ပုံ ပြုလုပ်ရာ၌ဖြစ်သော ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်၌ ဂိုဏ်းကို စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် သီတင်းသုံးတော်မူရန် ဂိုဏ်းသံဃာက ပင့်လျှောက်သဖြင့် ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်သို့ ရွှေ ပြောင်းသီတင်းသုံးတော် မူရပြန်သည်။ ထို့နောက် ၁၂၇၉-ခုနှစ်၌ ပုပ္ဖါရုံဆရာတော် ဦးသူရိယနှင့်အတူ ကျိုက္ခမိတီမူလာရုံတောရကျောင်း၌ တပည့်မထား၊ ကပ္ပိယ လက်မခံပဲ၊ နှစ်ပါးတည်း သီတင်းသုံးတော်မူကာ ပိဏ္ဍပါတ်စသော ဓတင်နှင့်တကွ ပဋိပတ် ကျင့်ဝတ်ကို သက်တော် အဆုံးတိုင် အားထုတ်တော်မူသည်။

တိမူလာရုံ တောရကျောင်း၌ မကျန်းမာတော်မူသဖြင့် ညောင်တုန်းက သွားရောက်ပင့်ယူကာ ဆေးဝါးကုသ၍ ထတ်

နိုင်သမျှ ပြုစုကြပါသော်လည်း ရောဂါမှာ လွန်နေပြီ ဖြစ်၍ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ပင် ၁၂၉၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၈-ရက်နေ့ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ၁၂-ရက်နေ့ သင်္ဂြိုဟ်ကြသည်။ ၅-ရက်သာထား၍ နံ့သာ ထင်းပုံထက် သို့တင်ကာ အနိစ္စာဝတ-စသော သံဝေဂဂါထာများကို ရွတ်ဆို၍ အရိယာသူတော်ကောင်းတို့၏ ထုံးနည်းအတိုင်း ပူဇော်ခြင်းဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ပူဇော်လိုက်ကြသည်။ စည်တီးဆရာတော်၏ ပုပ်ကလပ်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်မည်ကို သိ၍ ဒကာ - ဒကာမတို့က နံ့သာထင်းတွေ့လာရောက် လှူဒါန်းကြသည်မှာ အခြားထင်းမရောဘဲ နံ့သာထင်းဖြင့်သာ သင်္ဂြိုဟ်သော်လည်း မကုန်မခမ်းနိုင်အောင် များပြား ပိုလျှံနေသဖြင့် ဆေးအလို့ငှာ သံဃာများအား ဝေငှ လှူဒါန်းရသေးသည်ဟု သိရှိရသည်။

ပုပ္ဖါရုံ ဆရာတော် ပုပ္ဖါရုံ ဆရာတော် ဦးသူရိယသည် လည်း ဆရာနည်းကျ စာတတ်စာချ ဆရာတော်တပါး ဖြစ်တော်မူသည်။ နှလုံးကောင်း ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စွာဖြင့် သီလသိက္ခာကို အထူးလေးစားတော်မူသည်။ နိဝါတနိမာနဂုဏ်နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် သိက္ခာဝါ အကြီးဆုံးဖြစ်၍ သံဃာများအား နိဿယာ အာစရိယဆရာ အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ရသော အခါ၌ ပုပ္ဖါရုံဆရာတော်သည်စံကျောင်းဆရာတော်အောက်ထပ်မျှသာ ငယ်ပါလျက် စံကျောင်း ဆရာတော် ထံ၌ အများ သံဃာတော်နှင့် မခြား နိဿယည်း ယူ၍ သြဝါဒ ခံ ယူကာ သီတင်း သုံး တော် မူ သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်က ငြင်းပယ်၍ ခွင့်လွှတ်သော်လည်း တိုက်တွင်း၌

သိတင်းသုံးနေသမျှ နိဿယည်းတပည့်အဖြစ်ဖြင့်သာ နေတော်မူသည်။ ၁၂၇၇-ခုနှစ်၌ ကျိက္ခမိ တိမ္မလာရုံ တောရသို့ ကြွရောက် သိတင်းသုံး၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်တော်မူသည်။ စံကျောင်းဆရာတော် တိုက်တွန်း၍ တိမ္မလာရုံတောရ၌ သိတင်းသုံးတော်မူစဉ် မာနာဘိမဇ္ဇနကျမ်း စာတစောင် ရေးတော်မူသည်။ ပုပ္ဖာရုံဆရာတော်သည် တိမ္မလာရုံတောရ၌ ပင် ၁၂၉၂-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၇-ရက်နေ့၌ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ၉-ရက်နေ့၌ မီးသဂြိုဟ်ကြသည်။ ပုပ္ဖာရုံ ဆရာတော် ဗျံလွန်တော်မူခါနီး၌ စံကျောင်းဆရာတော်ထံ ကြေးနန်းဖြင့် ပင့်သောကြောင့် စံကျောင်းဆရာတော် ကိုယ်တော်တိုင် ကြွကာ ကြပ်မတ် သဂြိုဟ်တော်မူသည်။ ဤနေရာ၌ ပုပ္ဖာရုံ ဆရာတော်ကို မီးသဂြိုဟ်ပုံနှင့်တကွ တိမ္မလာရုံ တောရအကြောင်းကို စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ကိုယ်တိုင် ချီးမြှင့်ရေးပို့ တော်မူသော စာတဆောင်ကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

စံကျောင်းဆရာတော်ထံမှ စာမူအတိုင်း ၉၂-ဆုန်-ဆန်း ၁၀၊ မေတ္တာရှေ့ထား၍ ကြားသိစေအပ်သည်။ ရွှေဟင်္သာ ချောင်ဘုန်းကြီး၊ အကြောင်းမှာ ဆရာသည် ပုပ္ဖာရုံဘုန်းကြီးမမာ၍ သေလိမ့်မည်ထင်သောကြောင့် ဒကာများက အမြန်လာရန် သံကြိုးရိုက်ကြသဖြင့် ကျိက္ခမိသို့ တန်ခူးလဆုတ် ၁၁-ရက်နေ့က ရောက်၏။ ပုပ္ဖာရုံ ဘုန်းကြီး သည် ကဆုန် လဆန်း ၇-ရက်နေ့က ပျံတော်မူ၏။ ၉-ရက်နေ့၌ တလားလောင်တိုက်ပြာသာစ်မပါ ကျောင်းတိုက်၏ တောင်ဘက်၌ သဲဖြူခင်း၊ ရာဇမတ်ကာ၊ ငှက်ပျောပင်စိုက်၊ ငှက်ချေးခံ တိုင် လေးတိုင်

စိုက်၍ ၎င်းအတွင်း၌ ပုံထားအပ်သော ထင်းပုံထက်သို့ တင်၍ ပန်းစသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်လျက် မီးသဂြိုဟ်လိုက်၏။ စည်တီးဆရာတော်လဲ အတော်ပိန်နေ၊ မာလဲကောင်းကောင်းမမာ၍ ညောင်တုန်းက ဒကာများကလဲ ပင့်၏။ ဆရာတော်ကလဲ လိုက်ဘို့ ဝန်ခံ၏။ သို့သော်လဲ တောကျောင်း၌ ဆရာသမားနေရာကို မပျက်မစီးအောင် စောင့်ရှောက်ဘို့ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိပဲ ပစ်သွားရန် မလျော်သောကြောင့် ခေတ္တဆိုင်းနေ၏။ ချလည်း ချပြီး ခါစဖြစ်၍ ဒကာများကို ပြောဘို့လဲ မကောင်းသေးသောကြောင့် အသာဆိုင်းနေ၏။

နေရာကလေးသည် မြို့နှင့်မနီးမဝေး၊ ဝမနာ ဝမနနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အရိပ်အာဝါသနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ နေရာကုန်းကလေးကလည်းကောင်း၏။ အလိုလိုပေါက် နေသော ဒုဠင်း၊ သစ်တို့ တောင်သဲလဲ၊ သစ်ချ၊ နတ်ကွမ်းသီး၊ စွန်ပလွန်ပင် စသည်တို့နှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ရေတွင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့်မဝေးသောကြောင့် လေသန့်လေကောင်းလည်းတိုက်၏။ အင်္ဂလိပ်များ ပင်လယ်ကမ်းခြေ၌ အဆောက်အဦ များစွာ ဆောက်လုပ်ထားကြ၏။ ဆွမ်းကွမ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ အသားအပြန် တနာရီခန့်သာ ကြာ၏။ ဆွမ်းသပိတ် ပြည့်ပြည့်ရ၏။ နှစ်ပါးခံက ၂-သပိတ်၊ သုံးပါးခံက ၃-သပိတ်ရ၏။ ကျောင်းဒကာများလဲ ဘောဂဗလနှင့် ပြည့်စုံကြ၏။ တောကျောင်းဆိုသော်လည်း အကယ်၍ သံဃာမေးလိုက သံဃာအစိတ် သုံးဆယ် မွေးရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည်မထင်၊ ဆရာတို့လဲ နေဘို့ အလွန်ဆန္ဒရှိသော်လဲ နေဘို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်း၏။ စည်တီးဆရာတော်လဲခန္ဓာကိုယ်က မခန့်သည်

အတွက်ကြောင့် တပားတည်းနေဘို့ရန် ခဲယဉ်း၏။ သည်နေရာ မျိုးမှာ ဆရာသမားနှင့် စိတ်စပ်၍ ဒကာ ဒကာမ၏ သဒ္ဓါ တရားကို စောင့်ရှောက်ရန် တတ်နိုင်သောသူတို့နှင့်သာ သင့် တော်၏။ ကျိုက္ခမိကလူများလည်း စိတ်နှလုံးကောင်းကြ၏။ ရိုးဖြောင့်ကြ၏။ ဆိုဆုံးမအပ်သောစကားကို နာယူလွယ်၏။ သည်နေရာမျိုးမှာ နေရလျှင် စိတ်နှစ်လုံးများစွာ ချမ်းသာ လိမ့်မည်ထင်၏။ ဆရာဖြင့် စစ်ကိုင်းတောင်ထက် သဘော ကျ၏။ကျောင်းတိုက်ပတ်လည်၌တော့သာရှိ၍ အလွန်ဆိတ်၏။ ဆရာဖြင့် သည်မှာနေဘို့ များစွာစိတ်ကူးမိ၏။ သည်ကျိုက္ခမိကို ရောက်ကတည်းကတပည့်ရွှေဟင်္သာဘုန်းကြီးဖြင့်တပား တည်း နေရတာ အင်မတန် စိတ်ချမ်းသာလိမ့်မည်ဟူ၍ အောက်မေ့ မိ၏။ ဆရာလဲယခုဆွမ်းခံလိုက်နေ၏။ တပည့်၏ကျန်းမာရေး ကိုလည်း သိလိုသည်။ စာရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ကျန်းမာ ချမ်းသာကြောင်း စာတစောင်လောက် ပေးလိုက်စေလို၏။ ဆရာလဲ တဆယ် ငါးရက် လောက်တော့ အနည်းဆုံး နေရ လိမ့်မည်။

စံကျောင်းဆရာတော်

ဒေတ္တကျိုက္ခမိ တိမူလာရုံတောရ

စည်တီးဆရာတော်၊ စံကျောင်းဆရာတော်၊ ပုပ္ဖာရုံ ဆရာ တော် ဤဆရာတော် သုံးပါးတို့သည် အစဉ်အတိုင်း တဝါ ကြီး တဝါငယ်သာ ဖြစ်တော်မူကြသော်လည်း အချင်းချင်း၌ ဂဇ္ဈဂါရဝ အလွန်ရှိတော်မူကြသည်။ ပျံလွန်တော်မူကြသည် တိုင်အောင် ရင်းနှီးခင်မင်ကြ၍ သမသီလာ၊ သမစိတ္တာ၊ သမ

ဓာတု ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ကောသမ္ဘကခန္ဓက ပါဠိတော် လာ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါ ပါစိနဝံသ(အရှေ့ ဝါး တော)၌ အရှင် အနုရုဒ္ဓ၊ အရှင်နန္ဒိယ၊ အရှင်ကိမိလ တို့သည် မိမိတို့၏ စိတ်ကို ဖယ်ထား၍ ကျန်နှစ်ပါး၏ စိတ်အလိုကျဖြင့် သာ အညီအညွတ် သမဂ္ဂသမ္မောဒါဒါအနေဖြင့် သီတင်းသုံး တော်မူကြသည်နှင့် တူလှပေသည်။

တိမူလာရုံ၌ ကျိုက္ခမိ တိမူလာရုံတောရ၌ စည် သီတင်းသုံးတော်မူကြပုံ တီး ဆရာတော်နှင့် ပုပ္ဖာရုံ ဆရာ တော်တို့ သီတင်းသုံးတော်မူသော အခြင်းအရာကို နည်းယူ တူပလိုသော သူတော်ကောင်းရဟန်း ငယ်များ အလို့ငှာ မိမိသိရှိသမျှဖော်ပြပါဦးအံ့။

ဆရာတော် ၂-ပါးသီတင်းသုံးတော်မူရန် သရက်၊ ပိန္နဲစ သော ပင်မျိုးစုံဥယျာဉ်ကြီးကို တိမူလာရုံတောရ အမည်ဖြင့် လှူဒါန်းကြသည်။ ကျိုက္ခမိမြို့-ဦးဘိုးဆင့်၊ ဦးညိုလှ၊ ဦးဘိုးဇာ စသော ဒကာတို့သည် မူလရင်း ဒကာများ ဖြစ်ကြသည်။ တပားလျှင် ကျောင်းငယ် တကျောင်းစီ အပြင် ဆွမ်းစား ကျောင်းငယ်ကိုလည်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသောကြောင့် ဆရာတော် ၂-ပါးသည်တကျောင်းတပားစီ ကေစာရီသီတင်း သုံးတော်မူကြသည်။ နံနက် ဆွမ်းခံကြချိန်၌ အချက်ပေးသံကို အမှတ်ပြု၌သက်န်းသပ္ပာယ်တော်မူကြပြီးလျှင်ရွာတွင်းသို့ဆွမ်း ခံကြတော်မူကြသည်။ ဆရာတော်များ ဆွမ်းခံကြနေသည့် အ ချိန်၌ ကျောင်းဒကာများ ကိုယ်တိုင် ချိုးရေသုံးရွေ့သောက် ရေများကို ရေစစ်ဖြင့်စစ်၍ ထည့်လောင်းကြသည်။ နေရာခင်း

ကြွယ်မြက် လှည်းကြသည်။ ဝေယျာဝစ္စ ပြုကာ ကုသိုလ် ယူကြသည်။

ကျောင်းအာရာမတိုင်း၌ ဇရပ် ဆောက်ခွင့် မပြုသော ကြောင့် အာရာမပြင်ဘက်၌ ဒကာများအတွက်ဇရပ်တဆောင် ဒကာမများအတွက် ဇရပ်တဆောင် ဆောက်လုပ် ထားကြ သည်။ ထိုဇရပ်များ၌နေ၍ ဝတ်ပြုခြင်း၊ ဥပုသ်သီတင်းစောင့် ခြင်းကို ပြုကြရသည်။ ဆရာတော်များ ဆွမ်းခံပြန်ကြွလာကြ လျှင် ဆွမ်းစားကျောင်း၌ သပိတ်များကိုထား၍ ရေသုံးသပ် ပြီးနောက်မှ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော်မူကြသည်။ ကိစ္စတာဝန်နည်း နိုင်သမျှ နည်းစေခြင်းငှာ ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးရာ၌ ထွေးခံကိုပင် မထားကြပဲ ပြုတင်းတံခါးပေါက်အနီး၌ဆွမ်းဘုဉ်းပေးတော် မူကြ၍ အလွယ်တကူ သပိတ်ဆေးရေကို စွန့်တော်မူကြသည်။ ဆွမ်းစားကျောင်းနေရာမှာ ကုန်းစောင်းကလေး ဖြစ်၍ သွန် ပစ်သောရေသည် ရှိထိုသို့ စီးဆင်း သွားပေသည်။

ဆွမ်းကိစ္စပြီးလျှင် မိမိတို့သပိတ်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဆေး ကြောသန့်စင်စေတော်မူပြီးလျှင် အသီးအသီး သီတင်းသုံးရင်း ကျောင်းငယ်များသို့ ကြွတော်မူကြသည်။ အချည်းနှီးစကား၊ တိရစ္ဆာန်ကထာများကို အချင်းခပ်သိမ်းပြောဆိုမှု မပြုကြပေ။ ညနေ ၅-နာရီခန့်၌ တခုသောနေရာတွင် ၂-ပါး ဆုံတော်မူ ၍ ဓမ္မသာကစ္ဆာ တည်းဟူသော တရားစကားကိုသာ ဆွေး နွေးတော်မူကြသည်။ တနာရီခန့်မျှ ဆွေးနွေးတော် မူကြပြီး လျှင် သီတင်းသုံးရင်း ကျောင်းသို့ တပါးချင်းကြွ၍ ဘုရား ဝတ်ပြုပြီးကာလ တရားနုလုံးသွင်းကာ အချိန် ကုန်စေတော် မူကြသည်။ ရုပ်ဝေးမှ တပည့် သံဃာများ၊ ဒကာ ဒကာမ

များလာကြလျှင် ကျောင်းအာရာမ အပြင်ဘက်၌ ရှိသော ဇရပ်များ၌သာ နေကြရသည်။ ဆွမ်းခံကြချိန်၌ ဇရပ်မှာပင် ခေတ္တအဖူးအမြော်ခံတော်မူ၍ ထိုက်သင့်သော သြဝါဒတရား စကားအနည်းငယ်မျှကိုသာ မိန့်တော်မူကြသည်။ ကျိက္ခမိက ဒကာ၊ ဒကာမများ သီတင်းနေ၌ ဖူးမြော် ကန်တော့ကြရန် သီလတောင်းယူဆောက်တည်ရန် လာကြသောအခါ၌လည်း အာရာမ ပြင်ဘက် ဇရပ်၌သာ နေကြရသည်။ ရွာတွင်းသို့ ဆွမ်းခံရန် ကြွတော်မူသောအခါ ဇရပ်၌ ခေတ္တရပ်တန့်တော် မူကြ၍ သီလပေးတော်မူကာ တိုတိုတုတ်တုတ် ဓမ္မဒေသနာ ပြင် ချီးမြှင့်တော် မူကြပြီးလျှင် ဆွမ်းခံကြတော် မူကြသည်။ ထို့နောက် နေ့စဉ်အားထုတ်မြဲ ပဋိပတ်ကိုသာအချိန်မှန်အား ထုတ်တော် မူကြသည်။ ငါတို့ဘာတရားကို အားထုတ်သည်၊ ဘယ်ခုတင်ကို ဆောင်ကြသည်၊ ဘယ်အာရုံကို ရနေကြပြီစ သည်ဖြင့် အရိပ်အရောင်မျှ ပြသ မိန့်ဆိုခြင်း မရှိကြကုန်။ အကခတ်၍သာ သိကြရသည်မှာ မျက်မြင်ပိဏ္ဍပါတ်ခုတင်နှင့် ထက နိသဇ်ခုတင်၊ ရုက္ခမူခုတင်၊ အဗ္ဗောကာသိက ခုတင်စ သည်ဖြင့် အချို့ခုတင်အမြဲ၊ အချို့၊ ရံခါ၊ ရနိုင်သမျှ ခုတင် ထိုကို ဆောက်တည်တော်မူကြဟန်ရှိသည်။ မေတ္တာသုတ်ကျင့် စဉ်နှင့် ညီညွတ်လှ၍ အလွန်လေးမြတ် ကြည်ညိုထိုက်သော ရဟန်းစစ် ရဟန်းကောင်း ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြပါပေ သည်။

ထိုမှလာရုံတောရ ကျိက္ခမိ တီမူလာရုံ ရွှေဟင်္သာ တောရ ကျောင်းကို ၁၂၇၇-ခုနှစ်၌ ပုပ္ဖာရုံ ဆ နေတော်တည်တော်မူသည်။ သီးကွင်းဆရာတော် ဦးဆုဇာတ

ဆရာတော် ဦးစိတြတို့နှင့်တကွ သုံးပါးစ၍ သီတင်းသုံးရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် တိမူလာရုံဟူ၍ သမုတ် အပ်သည်။ ဦးသူ ဇာတ၊ ဦးစိတြတို့သည် တဝါမျှသာ နေကြသည်။ ပုပ္ဖါရုံဆရာ တော်ကား ၁၂၉၂-ခုနှစ် ပုံလွန်တော်မူသည်တိုင်အောင် ၁၃ နှစ် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ စည်တီးဆရာတော် မကျန်းမာ ၍ ညောင်တုန်းသို့ကြွရသဖြင့် တိမူလာရုံတောရကိုစံကျောင်း ဆရာတော်အား လွှဲအပ်တော်မူသည်။ စံကျောင်းဆရာတော် က မိမိ၏ တပည့်ရင်းတပါးဖြစ်သော ဦးနန္ဒဝံသ (ယခုဣန္ဒိယ ဗာရာဏသီဆရာတော်)အား လွှဲအပ်၍စောင့်ရှောက်စေတော် မူသည်။ ဦးနန္ဒဝံသသည် ငါးဝါမျှ သီတင်းသုံးခဲ့ရာ သီသာ ၂၀-၂၅ အထိ စည်ပင်လာပေသည်။ ထို့နောက် ဦးနန္ဒဝံသ သည်ကျန်းမာရေးကို ဖြည့်စွက်ရင်းသက္ကတစာပေဆည်းပူးရင်း ဗာရာဏသီသို့ ကြွတော်မူသည်မှာ ယခု သက်တော် ၇၀- ကျော်တိုင် ဗာရာဏသီ၌ ကျောင်းထိုင်ကာ သာသနာ ပြုနေလေသည်။

ဘုန်းကြီး ဦးနန္ဒဝံသ ဣန္ဒိယကြွသဖြင့် စံကျောင်း ဆရာ တော်ဘုရားက ယခုလက်ရှိဘုန်းတော်ကြီး ဦးနိမ္မလကိုစောင့် ရှောက်စေတော်မူပြန်သည်။ ဦးနိမ္မလကား မြလျက်ရှိသည်။ ယခုအခါတိမူလာရုံရွှေဟင်္သာတောရ၌ ကျောင်း ၅-ကျောင်း ဇရပ် ၂-ဆောင် ရှိ၍ ကျောင်းအာရာမံ မြေမှာ ၁၁-ဧက ကျော်ရှိသည်။ ရေကောင်း၊ လေကောင်း၊ ဥတုရာသီကောင်း ၍ မေ့လျော်ဖွယ် ရှိသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးနိမ္မလသည် အပြော အဟောကောင်း ဖြစ်သည်။ အရာ အား လျော် စွာ အချက်အလက် အကွက်ကျကျ ပြောဆိုတတ်သည်။ သာ

သနာစိတ်၊ ရွှေဟင်္သာ တိုက် စိတ် ထက် သန် ၍ ဆရာသမား များ၏ ဝါဒလည်း ခိုင်မြဲလှသည်။ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာ တောရ ပ-ဒု စံကျောင်းဆရာတော်များ၏ တပည့်ရင်း ပီသ သည်။ အဝေးရောက်တပည့်များ အနက် ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက်၏ အစီးပွားကို အလိုလားဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရွှေတန်း က ပါဝင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ယခု ရွှေဟင်္သာ တောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးဝိမလ ပိုင်သော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သုမနာရာမ ချောင်ကိုလည်း ကျိုက္ခမိ တိမူလာရုံတောရ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးနိမ္မလသည်ပင် တာဝန်ယူ၍ စောင့်ရှောက်လျက် ရှိသည်။

၁၂၇၃-ခုနှစ် စည်တီး ဆရာတော်များ ပဲခူးမြို့သို့ ကြွ ဒုတိယခေတ် ဆွားတော်မူပြီးနောက် တိုက်ဦးကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးဇောတ (ယခု ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာတိုက် မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ တိုက် အုပ်ဆရာတော်)၊ စမ္မယ်ရုံကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရ၊ စွယ်တော်ကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးမာနဝ၊ မှန်ကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးကလျာဏ၊ ဗိုလ်ကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးဓမ္မ သာမိတို့ကို အသီးအသီး စာချ ဆရာတော်များ အဖြစ်ဖြင့် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ချီးမြှောက်၍ စာပေပို့ချကာ တိုက်တာ၏ တာဝန်ကို ဆောင်တော်မူကြ သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်သည် သိက္ခာ ဝါတော် ၂၀-ခု ရှိ၍ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒ နိဿည်းကိုမှီကာ ကံဝ၊ ဒေသ၊ ပုဂ္ဂလအားလျော်စွာ ပဋိသန္ဓေဉာဏ် ဓာတ်ခံ၍တော်မူ သည့်အလျောက် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်ကြီးကို ပျက်စီး

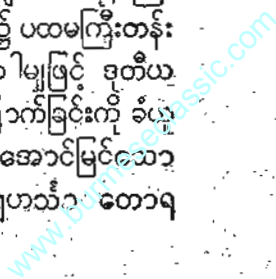
ဆုတ်ယုတ်မှုမရှိရလေအောင် သံဃာတော်များ အပေါ်၌ မေတ္တာ့ကရုဏာ ရွှေ့ထား၍ အုပ်ချုပ်ခြင်း၊ မကင်းရာမကင်းကြောင်း ရောက်ရှိလာသော ရှင်၊ လူ့ပရိသတ်တို့ကို အရာဌာနအားလျော်စွာ ဆက်ဆံဆောင်ရွက် စီမံခြင်း၊ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ နည်းကောင်းညွှန်ကြားခြင်း၊ ဩဝါဒမိန့်ခွန်းမြှောက်ကြားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် တိုက်တာ သံဃာ တပည့် ကြီးငယ် အပေါင်းတို့သည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြား သာယာအေးချမ်းစွာ စည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိကြလျက် လိုအပ်သော ပရိယတ္တိဓမ္မကို အငြိ အငြင် အပင်အပန်းမရှိ ဖိ၍အားထုတ်ကြရပေသည်။

ဒကာ ဒကာမတို့ သည်လည်း စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို တနေ့တခြားတိုးတက်၍ ကြည်ညိုမှုများလာရုံသာမက သာသနာတော်နှင့် တကွ ရွှေဟင်္သာတိုက်တာအရေး၌ လေးစားအားထား ဦးညွှတ် စား လာကြလေပြီ။ ဤအရာ၌ စာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် ဥပမာတခု ထင်မြင်လာပေသည်။ ထင်မြင်ပုံမှာ-မိုးဥတုအခါ မိုးရေဓာတ်ကြောင့် မြက်ပင်ဟု ဆိုအပ်သော အနှစ်အသား မရှိသော ပေါင်းပင်တို့သည် တဟုန်ထိုး တခဏခြင်းကြီးပွား ဖြစ်ထွန်း၍ မြေပေါ်၌ ရှုတ်ထွေးစွာ ပေါက်ရောက်ကြ သော်လည်း မိုးဓာတ်ကုန်၍ နေအဟုန်တောက်ပ အပူဓာတ်ကျ ထိုလျက် အပေါ်လျှံမြေလွှာ ခြောက်သွေ့ လာသောအခါ ထိုမြက်ပင်ပေါင်းပင်တို့သည် တဖြည်းဖြည်း ညှိုးကျကွယ်ပျောက် သေကျေပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို မြက်ပင် တို့၏ အကြား၌ ဥယျာဉ်မှူးက အထူး စောင့်ရှောက်၍ စိုက်ပျိုးအပ်သော သရက်၊ ပိန္နဲ စသော အနှစ်အသားပြည့်လှ အဘိုးတန်

သစ်ပင်တို့သည် ပင်စည်ကင်းခက် အရွက်အလက်တို့ဖြင့် စိမ်းစိုဝေဆာစွာ ပေါ်တက် ကြီးပွားလာသကဲ့သို့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် တပည့်သံဃာ တရာကျော် အခြံအရံဖြင့် သိုက်မြိုက်တင့်တယ်စွာ ထင်ပေါ်ကာလာလေတော့သည်။

ပကတိအနေတည်ခြင်း၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒမိန့်ခွန်းကို တစွန်းတစမကျန် တော်လှန်ငြင်းဆန်မှုမရှိ ရှိသေးလေးစားစွာလိုက်နာတော်မူခြင်း၊ သီလသိက္ခာကို စောင့်စည်းခြင်း၊ ရဟန်းကျင့်ဝတ်နှစ်ပါး၌သာ စိတ်ကိုချထားတော်မူ၍ တနေ့လျှင် စာဝါ ၄-၅-ဝါ ပို့ချတော်မူခြင်း၊ ဗာဟိယကိစ္စနဲ့ပါးခြင်း၊ လမ်းမှန်ခြင်း၊ ခမာစသော နာယကဂုဏ် ၆-ပါး၊ သင်္ဂဟတရား ၄-ပါး၊ အဓိပတိတရား ဆယ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူခြင်း စသော ဂုဏ်အရည်အသွေးတို့သည်လည်း ဆေးကြောပွတ်တိုက်အပ်သော တွင်းထွက်ပတ္တမြား ရတနာအနှစ်ကဲ့သို့ ထွန်းသစ်ပွင့်လင်းကာ ခေတ်ပြောင်း၍ လာခဲ့လေပြီ။

မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီးကလေး ဤအချိန်၌ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ တပည့်ကြီးများစွာတို့တွင် မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီးကလေး ဦးကလျာဏသည် တပါးအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ မှန်ကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးကလျာဏသည် အစိုးရပထမပြန် စာမေးပွဲ၌ ပထမကြီးတန်းထိုး ဖြေဆိုအောင်မြင်တော်မူ၍ သိက္ခာ ၅-ဝါမျှဖြင့် ဒုတိယစာချ မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။ ထိုစဉ်က အရပ်ရပ်၌ပင် ပထမကြီးအောင်မြင်သော ဧည့်လ် ရှားပါးသေးသောအခါဖြစ်ရာ ရွှေဟင်္သာ တောရ



တိုက်၌လည်း ဦးကလျာဏတပါးသာ ပထမကြီး အောင်ပြီးရှိ
 သေးသည်။ ဦးကလျာဏသည် နီးကြားထကြလို့ လဝီရိယ အ
 လွန်ရှိတော်မူသည်။ ဆင်းရဲပင်ပန်းမှုကို မငြီးမငြူသည်။ ခံတော်
 မူတတ်သည်။ တပည့်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာအောင် စာပေ၌
 စိတ်ဝင်စား အောင်၊ သဒ္ဒါ၊ စေတနာ ထက်သန်အောင်
 အပြောအဟော ဆုံးမသွန်သင်မှု ကောင်းလှသည်။ ဆောင်
 ရွက်ထိုက်သော ကိစ္စတာဝန် မှန်သမျှတို့၌ မျက်နှာလှုံ့ခဲပစ်မရှိ၊
 ကိုယ်ဖိရင်ဖိ ကိုယ်တိုင်ရှေ့ဆောင်၍ ပြုလုပ်တော်မူတတ်သည်။
 အများ၏အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသော ဆန္ဒဓာတ်ရှိသည်။
 အအိပ်အနေနဲ့သည်။ အစားအသောက်၌ ခံခံမင်မရို၊ အ
 များနှင့် တန်းတူ ရသမျှနှင့် ရောင့်ရဲတော် မူ တတ် သည်။
 လဘက်ရည် ကြမ်းစိုင်းစသည်ဖွဲ့၍ အချိန်ဖြုံးလေ့ မရှိ၊ လဘက်
 ရည်ကြမ်းကိုလည်း အချင်းခပ်သိမ်းသောက်လေ့ မရှိ၊ သစ်သီး၊
 မှုံ့ပုံ နွားနို့ စသည်ကို အတော်အသင့် ဘုဉ်းပေးရလျှင်
 ဆွမ်းကိစ္စပြီးနိုင်သည်။ တပည့်များက ပြုစုရသည်မှာ သက်
 သာလွယ်ကူ၍ စိတ်ချမ်းသာကြရသည်။ မေတ္တာသုတ်လာ သုဘရ
 ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေသည်။

(ရေးရမည်ဆိုလျှင် မဆုံးနိုင်အောင် ရှိသေးသော်လည်း
 ရပ်လိုက်ရဦးမည်)။

မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးကလျာဏသည် စံကျောင်းဆရာ
 တော်ဘုရား၏ ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌လည်း စံကျောင်းဆရာတော်
 ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်နှင့်အညီ အဘက်ဘက်မှ ကူညီဆောင်ရွက်
 တော်မူလေ့ ရှိသည်။ စာပေကိုလည်း မလစ်မလပ် ပို့ချတော်
 မူသည်။ ရောက်လာသော ဒကာ၊ ဒကာမများကိုလည်း ကိ

အားလျော်စွာ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ကျေနပ်အောင် ရှင်းလင်း
 ပြတ်သားစွာ ပြောဟောတော်မူတတ်သည်။ စီမံခန့်ခွဲတော်မူ
 တတ်သည်။ အသံတော်မှာလည်း အောင်မြင်သည်။ ယင်းဆွံ
 ဆွံ့ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ကိစ္စတာဝန်တို့၌ ကူညီ
 ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တိုက်တာသံသကိစ္စတို့၌ ဆောင်ရွက်ခြင်း
 တို့ကို အားထုတ်ပြုလုပ်သည်မှာ စေခိုင်းတိုက်တွန်းရခြင်း၊
 အာမိသဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းတို့ကြောင့်မဟုတ်၊ ပကတိ စိတ်
 ဓာတ်ကိုက ဆရာသမား၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတတ်
 သောသဘောတို့ကတည်း အကျိုးစီးပွားကို လိုလား၍ စည်
 စည် တိုးတက်စေလိုသော သဘော၊ သံဃာများ ချမ်းသာ၍
 နေ့စဉ်ထေ့၌ ပြည့်စုံစေလိုသော သဘောတို့ကြောင့်သာလျှင်
 အားထုတ်ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

တိုက်ကြပ်ဖြစ်ခြင်း မေမော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟတိ =
 ကောင်းစွာ ပြုကျင့် အားထုတ် အပ်
 အကြောင်းတရားသည် ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ပေး
 တတ်သည်ဟူသော ဒေသနာတော်အရပင် နောက်က
 သားဖော်ပြခဲ့ပြီးသော နည်းတို့အတိုင်း ပင်ပန်းသည်
 စသည်ဖြင့် မငြီးမတွား စေတနာ သဒ္ဒါတရားနှင့်
 သိက္ခာတော် ဆယ်ဝါ ရရှိသောအခါ
 သံဃာနှင့်တကွ တိုက်ကိုဦးညွတ်ဆည်းကပ်ကြသော
 ဒကာမတို့သည် အလိုအလျောက် မှန်ကျောင်း ဘုန်း
 ကျောင်းတော်ကို တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး
 တို့၏ နေအိမ်ကြောင့်တော်သည်။ တိုက်သားသံဃာများ
 လိုလားသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ တိုက်အပ် တိုက်ကြပ်

စသည်ဖြင့် တင်မြောက်ကြမြဲ အစဉ် အလာ ရှိသည့် ဖြစ်၍ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားတို့သည် သံဃာကိုထောက်လှမ်း စံစမ်းမှု မပြုရ လောက်အောင်ပင် သံဃာ၏ဆန္ဒအာဘော်ကို သိရှိတော်မူကြ ပြီးဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၇၅-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက် တနင်းလာနေ့၌ သိက္ခာ ၁၀-ဝါရပြီးသော မှန်ကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးကလျာဏကို ညဘက်ဘုရားဝတ်ပြုအပြီး သံဃာ ပရိသတ်အလယ်၌ မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီး၏ ဂုဏ်ပုဒ် များကို ကျောင်းတော်ရာ ဆရာထော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ချီး ကြူး မြှောက်ကြား၍ တိုက်ကြပ်အဖြစ် ခန့်အပ် တင် မြှောက် တော်မူသည်။

မျက်နှာကြီးငယ် ဤကိစ္စမျိုး၌ စာဖတ်သူတို့သတိပြုရန် မကြည့်သင့်သောကိစ္စ ကောင်းလှ၍ အနည်းငယ် ပြဆိုပါဦး အံ့၊ ဥပမာ-မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ ဆရာ ဝန် စသည်ဖြင့် ရာထူးတင်မြောက် ခံရအံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ ဆရာဝန် ဖြစ်ပြီးသော်မှ သက်ဆိုင်ရာ အရည် အချင်းနှင့် ပြည့်စုံစေရမည်လော၊ သို့တည်းမဟုတ်၊ မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ ဆရာဝန် ဖြစ်ထိုက်သော အရည်အချင်း ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် များသောအားဖြင့် ပြည့်စုံပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သာမြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက်၊ ဆရာဝန်အဖြစ်ခန့်အပ်မည်လော၊ စင်စစ်သော်ကား အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်ပါသည်ဟု ကြား သိရပြီး ဖြစ်သည်တိုင်အောင် စမ်းသပ် စစ်ဆေးပြီးကာလမှ ထိုက်တန်သောရာထူး၌ ချီးမြှောက်ခန့်အပ်ရမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ အရေးကြီးသော ရာထူးဌာနန္တရ ဖြစ်မှုကား အရေးကြီးသ

လောက် အထူးသဖြင့် စိစစ်ရွေးချယ်၍ ခန့်အပ်ရမည်ကို သတိ ပြုအပ်လှပေသည်။ တိုက်ကြပ် ဘုန်းကြီး ဦးကလျာဏ သည် ဆရာတော်ကြီးများက တိုက်ကြပ်ရာထူး ဂုဏ်ထူးဖြင့် အတည် ခြံ၍ မချီးမြှောက်မိကပင်လျှင် တိုက်ကြပ်၏ အရည်အချင်းနှင့် ထင်းတင်းကြီး ပြည့်စုံလျက်ရှိသောကြောင့်သာ မျက်နှာ ကြီး ငယ်မလိုက်ပဲ သာသနာတော်နှင့် တိုက်တာ အခွန်ရည်ကြာစွာ ထီးတက်စည်ကားကြီးပွားရေးကို ရှေးရှုတော်မူ၍ ဆရာတော် ကြီးများက ချီးမြှောက်ခန့်အပ်တော်မူကြပေသည်။

ထေရဝိဒ္ဓ တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးနှင့် တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဆရာတော်ကြီး တို့၏အရည်အသွေးကို ကြိုတင်သိမြင်တော် မူသော အင်္ဂဝိဇ္ဇာထေရဝိဒ္ဓ ဖြစ်တော်မူ သော ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုလည်း အံ့ဩ သောမနာထိုက်လှပေသည်။ တိုက်ကြပ်ရာထူးဖြင့် မှန်ကျောင်း ဘုန်းကြီးဦးကလျာဏကို ချီးမြှောက်သောနှစ် ၁၂၇၅-ခုနှစ် ၌ တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီး ဦးဝါယာမကိုလည်း စံကျောင်းတိုက် အုပ်ဆရာတော်ဟူသော ဘွဲ့မည်ဖြင့် တဆင့်တက်၍ ချီးမြှောက် တော်မူပြန်သည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် သိက္ခာ ၁၂-ဝါ ရရှိ သော်မှစဉ်ကပင် ဆရာတော်ကြီးက ဖက်လာစံကျောင်း၌နေရာ ချထားတော်မူသောကြောင့် စံကျောင်းတိုက်အုပ် ဆရာတော် ဦးပညတ်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ တနေ့သောအခါ စံကျောင်း ဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် သာသနာတော်၌ ထင်ရှားစွာ သာသ နာတော်ကို စည်ပင်ထွန်းကား စေလိမ့်မည်ကို မြင်တော်မူ သော ဉာဏ်တော် ရှင်ပတကား။

ကွဲပြားမှုမရှိကြ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် သာသနာတော် ဝန်ကြီးကို ဆောက်ရွက် သည်ပိုးတော်မူကြရာ၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်နှင့် တိုက်ကြပ်ဆရာတော်သည် အချီအချ အတိုင်အဖောက်အလွန်ညီလှပေသည်။ ဆရာတပည့်ရင်းဖြစ်တော်မူသည်ကတကြောင်း၊ တပည့်ဒကာခွဲခြားမှုမရှိသည်ကတကြောင်းကြောင့် တပါး၏အစီအမံကိုတပါးက အနှောင့် အရှက်မပြု၊ ဖျက်ဆီးကန့်ကွက်မှု မရှိရုံသာမဟုတ်၊ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီအားပေးတော် မူကြခြင်း၊ အချင်းချင်း ငဲ့ကွက်တော်မူကြခြင်းဖြင့် သက်တော်ရှည်သမျှကာလပတ်လုံး အရေးကြီးသော ကိစ္စဟူသမျှတို့၌ တသဘောတည်းသာ ဖြစ်တော်မူကြသည်။ တပည့်အသီးအသီးတို့ နည်းယူဖွယ်ကောင်းသည်မှာ ဆရာတော် ၂-ပါးသည် သူ့တပည့် ငါတပည့်ဟူ၍ ခွဲခြားမှုမရှိ၊ ရောက်ရှိလာသမျှ ကြီးငယ်မရွေး၊ ကျောင်းသားငယ်ပင်ဖြစ်စေ ဆရာတော်၏တပည့် ဖြစ်စေသည်။ ဆရာတော်၏လည်း တိုက်ကြပ်ဆရာတော်ထံသို့ လွှဲအပ်လိုက်ကာ အပ်ထိန်းတော်မူကြသည်။ တပည့်ကြီးငယ် အားလုံးတို့၏ စိတ်၌လည်း ဆရာတော် ၂-ပါးတို့၏ တပည့်ဟူ၍သာ အမှတ်ပြုလျက် ဆည်းကပ်ကြသည်။ ဆရာတော် ၂-ပါးက နေရာချထား၍ ဟိုကျောင်း သည်ကျောင်း၌ နေကြရစေကာမူ ဆရာတော် ၂-ပါးတို့၏ တပည့်အဖြစ်ဖြင့်သာ တကျောင်းတည်း၌ အတူနေကြသကဲ့သို့ အာရုံပြုလျက်ရှိကြသည်။

ဒကာ ဒကာမဆိုလျှင်လည်း ဆရာတော် ၂-ပါးလုံးသည် သူ့ဒကာ ငါဒကာ မခြားနား၊ ဆရာတော်နှင့် တကွသော တကျောင်းတိုက်လုံး၏ ဒကာများဟူ၍ အမှတ်ပြုတော်မူကြ

သည်။ မိမိတို့၏ ပုဂ္ဂလိကအဖို့အတွက် ဒကာ ဒကာမများထံ၌ ပစ္စည်းလေးပါးကို အလှူခံယူခြင်း မရှိသလောက် နည်းပါးတော်မူကြသည်။ သံဃာများအတွက်သာလျှင် ဖြစ်စေတော်မူကြသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်နှင့်စပ်သော ဒကာ ဒကာမတို့သည်လည်း အများအားဖြင့် ကျောင်းတိုက် သံဃာကိုသာ အာရုံပြုကာ အားပေးထောက်ပံ့လှူဒါန်းတတ်ကြ၏။ ပုဂ္ဂလိကကြည်ညိုသောဒကာ ရှားလှ၏။ ဒကာများသည် ဤသို့သံဃာကို အာရုံပြုသော အာရုံညွတ်သောဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကို ပစ္စည်းအားလူအားဖြင့် အားပေးကြည်ညို ထောက်ပံ့မှုတို့ကြောင့်လည်း ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် ယနေ့တိုင် ခိုင်မြဲ တည်တံ့လျက် ရှိသည်ဟု ဆိုသင့်ပေသည်။

သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုအားပေးသော ဒကာ ဒကာမတို့တွင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဒကာများကဲ့သို့သော ဒကာ မျိုးကိုလည်း တွေ့မြင်ရပေသည်။ ဤအချက် တို့သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ ထူးခြားသောဂုဏ်ပုဒ်များဖြစ်ကြသည်။ မူလက တဦးဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုအကြောင်းပြု၍ ကျောင်းတိုက်သို့ ဆည်းကပ်လာသော ဒကာဖြစ်စေကာမူ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကပင် ဆရာတော်မှတဆင့် သံဃာ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မှန်ကန်သောအတိုင်း ဟောပြောညွှန်ပြခြင်းကြောင့် ထိုဒကာသည် တိုက်ဒကာ သံဃာ ဒကာအဖြစ်သို့ ရောက်လေတော့သည်။ ဒကာသည်လည်း သံဃာကို အာရုံပြုကာ သာသနာတော်ကို အားပေးပူဇော်ရသဖြင့် ကျေးဇူးများသော ကောင်းမှုကုသိုလ်တို့ကို တိုးပွားကာ ရရှိပေသည်။ အကယ်၍ ထိုဒကာကြည်ညို

ရင်းစွဲပုဂ္ဂိုလ်သည် အရပ်တပါးသို့ ကြွသွားဦးတော့ ဒဏာ
သည် အခြေမပျက် ဆရာတော် သံဃာတော်များကို အက်
လက်အားထား၍ ကောင်းမှုပွားများခွင့်ကို ရရှိနိုင်ပေသည်။

ပုဂ္ဂလိကကျောင်း မရှိခြင်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သည် စာ
သင်တိုက်များအနက် စည်းကမ်း
ဥပဒေများသော ကျောင်းတိုက် တတိုက်ဖြစ်ရာ ရွှေဟင်္သာ
တောရတိုက်အတွင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အား သီးခြား
ရွာသော ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဟူ၍ မရှိစေရ စည်းမျဉ်းလည်း
ရှိသောကြောင့် ဆရာတော်အားဖြစ်စေ၊ စံကျောင်း ဆရာ
တော်အားဖြစ်စေ ပုဂ္ဂလိက အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း ဆော
ကျောင်းမျိုးကို လက်ခံတော်မမူကြပဲ။ သံဃိကအလှူ၏ ကျေး
ဇူးများပုံ အကျိုးကြီးမားပုံကို ဒကာအား နားလည်အောင်
ဟောပြောညွှန်ပြ၍ သံဃိကအဖြစ်သာ ရေစက် သွန်းချကာ
လှူဒါန်းစေတော်မူသည်ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာ တောရ
တိုက်ကြီးကို အဆက်ဆက်အုပ်ချုပ် စောင့်ရှောက်တော်မူကြ
သော ဦးစီးနာယက ပဓာနမထေရ်ကြီးကသာ တိုင်ပင် သင့်
သောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တိုင်ပင်၍ ထိုထိုကျောင်းတို့၌ သင့်လျော်
မည်ဟု ယုံကြည်ရသော ထိုထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နေရာချထား ချီး
မြှောက်တော်မူလေ့ ရှိသည်။

နိကန္တိဖြစ်ရန်မရှိခြင်း သံဃိက ကျောင်း အဖြစ်ဖြင့် ထိုထို
ကျောင်း တို့၌ သီတင်းသုံး နေကြ
သော ပုဂ္ဂိုလ်များအဆို ကောင်းလှသော စည်းမျဉ်းပင်ဖြစ်
သည်။ မိမိနေသော ကျောင်းတည်းဟူသော ပစ္စည်းပေါ်၌

တပ်ငြိမ်းလမ်းမက်မောခြင်း ~~တို့နှင့် မရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်တော့~~
အကြောင်းမူကား ဥပမာဆိုရလျှင် အရှင် ဦးတိဿကို ပဓာန
နာယကချုပ် ဆရာတော်က မြတ်လေးရုံကျောင်း၌ ကျောင်း
ဘုန်းကြီးအဖြစ် တင်မြှောက်ထားသော်လည်း ၂-နှစ် ၃-နှစ်
ကြာသောအခါဖြစ်စေ၊ ၃-၄-နှစ် ကြာသောအခါ ဖြစ်စေ
အကြောင်းအားလျော်စွာ ဦးတိဿကို စမ္မာယံရုံ ကျောင်းသို့
ရွှေ့ပြောင်းပေးတတ်လေသည်။

ဦးတိဿတပါးကိုသာမဟုတ်၊ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း
ခံခါခါ အကြောင်းအလျောက် ရွှေ့ပြောင်းပေးတတ်သော
ကြောင့် ကျောင်းဘုန်းကြီးများသည် ငါ့ကျောင်း၊ ငါ့ပရဂုဏ်
စသည်ဖြင့် ငါ့စွန့်ကန္တိမှကင်းသဖြင့် တနည်းအားဖြင့် ချမ်းသာ
ခွင့်တမျိုးကိုရရှိကြပေသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည်
ပင်လျှင် တိုက်အုပ်ဘုန်းကြီးကလေးဖြစ်စဉ်အခါက ဟံသာဝ
တီ၊ သာယာဝတီ ကျောင်းငယ်များ၌ သီတင်းသုံးခဲ့ရသည်။
စံကျောင်း တိုက်အုပ် ဆရာတော် ဖြစ်သောအခါ မင်္ဂလာ
စံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ရသည်။ စံကျောင်း ဆရာ
တော်ဖြစ်သောအခါ မင်းကျောင်း၌ နှစ်အတော်ကြာသီတင်း
သုံးတော်မူသည်။ ထို့နောက် ပျံလွန်တော်မူသည် တိုင်အောင်
သာသနာ့နဂ္ဂဟကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ဒုတိယ
စံကျောင်းဆရာတော်သည်လည်း ရတနာမုန်ကျောင်း၊ သာ
သနာပိလ တိုက်ကျောင်း၊ သာသနာလင်္ကာရ တိုက်ကျောင်း၊
ဝေဇယန္တာကျောင်း၊ သာသနာ့နဂ္ဂဟကျောင်းတို့၌ သီတင်း
သုံးတော်မူခဲ့သည်။ -ယခုခေတ်၌ မူကား အခြေ အနေ အရ
ကြည့်၍ ဆောင်ရွက်ကြရသည်ဟု သိရသည်။

ပုဂ္ဂလိကသစ်ပင်မရှိခြင်း ထိုထိုကျောင်းတို့၌ နေကြသော ကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့်တကွ သံဃာ့ ငယ်များသည် ဆာယတ္တာယ ဝနတ္တာယ = အရိပ်အာဝါသဖြစ် စေခြင်း၊ တောဖြစ်စေခြင်းအလို့ငှာ ဝါသနာပါရှိ၍ သစ်ပင် စိုက်ပျိုးလိုပါက အတားအမြစ်မရှိ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြ ပေသည်။ သို့ရာတွင် သူ့အပင်ငါ့အပင်ဟူ၍ မထားကြရ၊ အရွက်အပွင့် အသီးတို့ကို မည်သူမှမခူးမဆုတ်ရဟူ၍ မတားမြစ်ရ၊ အလို့ရှိသူ တိုင်းခူးဆုတ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုနိုင်မှသာလျှင် စိုက်ပျိုးကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တွင်း၌ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း သာလျှင် မရှိသည်မဟုတ်၊ ပုဂ္ဂလိကသစ်ပင်လည်း မရှိချေ။

သံသိကသစ်ပင်များ သစ်ပင်အကြောင်းအစရာ၍ ဆက်ရဦး မည်၊ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရား သည် သံသာများ၏အကျိုးစီးပွား၊ နောင်လာ နောက်သား တို့၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတော်မူသော ဝါသနာစိတ် မြတ်ရှိတော်မူသည်ဖြစ်ရာ အယုတ်ဆိုးအားဖြင့် နောက်ကာ လ် အဆက်ဆက်သော တပည့်သံဃာများ သစ် ဝါး ထင်း တို့အတွက် ဆင်းရဲမှုမှ ကင်းလွတ်စေခြင်းငှာ ရေမနေ၊ ဘစ် ရာ၊ ပျဉ်းကတိုး မျိုးစေ့များကို ထိုထိုအရပ်၌ တပည့်များ ထံ မှာယူကာ တကန်စိုက်ပျိုး သိထားစေတော် မူသည်။ ဝါးအမျိုးမျိုး ကိုလည်း စိုက်ပျိုး သိထားစေတော် မူသည်။ ထင်းဖြစ်စေရန် ကုက္ကို စသောအပင်များကို စိုက်ပျိုး သိထား တော်မူသည်။ ထင်းနှင့် သစ်သားအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သော မအူစသော သစ်ပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုး သိထားစေတော်မူ သည်။ ကျောင်း အရာမ် မြေကလည်း ကျယ် ဝန်း သဖြင့်

ကျောင်းများနှင့်ဝေးသော မြေကွက်တို့၌ အမျိုးမျိုးစွာသော သစ်ပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးသိထားစေတော်မူရာ ယခုထင်ရှားရှိ သော သံဃာတော်များသည် သစ်ဝါးအချို့ကို သုံးစွဲ ကြရ ပြီဖြစ်၍ ကုက္ကိုစသော သစ်ပင်များကိုကား စံကျောင်းဆရာ တော်ဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိတော်မူစဉ်ကပင် လုံလောက် အောင် သုံးစွဲကြရလေပြီ။ အပြင်အပမာ ထင်းကို ဝတ္ထုကမ် အသင်းက ဝယ်ယူကာ လှူဒါန်းရသောအခါက တနစ် အဖို့ ဝတ္ထု ၄-၅-ရာဘိုးဝယ်ယူရသည်။ (ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး သာမဏေဘဝ-ရဟန်းငယ်ဘဝ ထင်းပေါသောအခါကာလ တန်ဘိုးကို ဆိုသည်)။ ထိုထင်း ၄-၅-ရာဘိုးမှာ ဆွမ်းစား ကျောင်း၌ သုံးသောထင်းမျှသာ ဖြစ်သည်။ ကျောင်း အသီး အသီးတို့ ရေနှေးကြို့မှု၊ ပိန္နဲကြို့မှု စသော အတွက်ကိုမူကား ကျောင်းတိုက်၏ပတ်ဝန်းကျင်၌ အလေ့ကျပေါက်သော တော ခြုံသစ်ပင်တို့မှ မိမိတို့ဘာသာ ရှာမှီး၍ သုံးစွဲကြရသည်။

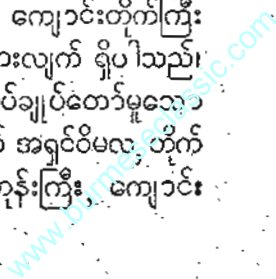
ယခုအခါ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား သိထားတော်မူ သော ရေမနေ၊ သစ်ရာ၊ ပျဉ်းကတိုးပင်များသည် အစီအရီနှင့် စိမ်းစို ညိုမြိုင်းကာ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၏ ကြက်သရေကို ဆောင်လျက် သစ်ပင်ကြီးများ ဖြစ်နေကြလေပြီ။ ထနောင်း၊ တမာ၊ ရှား၊ ဆူးပုပ်ကလေး စသော မျိုးစေ့တို့ကို မှာကြား တော်မူ၍ ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးသည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှ ခုဆောင်း၍ ပို့ လှူလိုက်ရသည်။ သို့ရာတွင် အောက်အရပ်ဒေသ ၏ဥတုနှင့် သပ္ပာယ်မဖြစ်သော သစ်စေ့များဖြစ်၍ မဖြစ်တန် နှင့် ကြာလှပေ၊ ဆူးပုပ်ကလေးများမှာ မိုးနဲသော စစ်ကိုင်းကဲ့သို့ သောအရပ်၌ အပင်အကြီးမမြန်အညွန့်ထွက်မမြဲနိမ့် ပုပြတ်ပြတ်

နှင့်မိုးရွာတိုင်း အညွန့်အဖူးကလေးများ ထွက်တတ်၍ ဆူးပုပ်
ရွက်မပြတ် ရနိုင်သော်လည်း စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား
သီထားစေသော ဆူးပုပ်ပင်များမှာ မိုးကောင်းသော ဒေသ
ဖြစ်၍ အညွန့်အတက်တွေ သန်မာရှည်လျားလျက် ရွက်နုအညွန့်
အဖူးနုပြီး ခြုံကြီး ဖြစ်နေလေတော့သည်။

ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၇၉-ခုနှစ်
အစ၌ ကျန်းမာရေးကို အကြောင်းပြုကာ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌
နေသော်လည်း နှစ်စဉ်သော်၎င်း၊ တနှစ်ခြားသော်၎င်း၊ ရွှေ
ဟင်္သာတောရ တိုက်သို့ တမင်သွား၍ ဆရာတော်များအား
ပူးမြော် ကန်တော့လေ့ ရှိသည်။ ဆရာတော်များ ပျံလွန်တော်
မူ၍ နောက် ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ တကြိမ် ရောက်သွားရာ ဆရာ
တော်များ သီတင်းသုံးတော်မူသော ကျောင်းနှင့် နေရာကို
ဦးတိုက်ရှိခိုး၍ ဆရာတော်ဘုရား များ၏ သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊
တောင်ဝှေး စသော ပရိဘောဂများကို ဆရာတော်များ ကိုယ်
စား အာရုံပြု၍ လေးမြတ်စွာ ကြည့်ရှု ပူးမြော် ရသည့်ပြင်
ဆရာတော်ဘုရားများစိုက်ပျိုးစေ၊ သိစေသော သစ်ပင်များကို
ကြည့်ကာ ဆရာတော်များအား ထင်ယောင် မြင်ယောင်ရှိလှ
သည်။ သစ်ပင်များကပင် ဆရာတော် ဘုရားများကို တဆင့်
လျှောက်ထားကြတော့မည် လိုလို၊ ဆရာတော်များကား ဤ
ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ထင်ရှား မရှိတော့ကြပြီဖြစ်၍ သစ်ပင်
များပင် အားငယ်ပျင်းရိနေတော့သလိုလို၊ သစ်ပင်များကပင်
ဆရာတော်များတော့ လွန်တော်မူကြပါပြီ။ ဆရာတော်များ၏
လက်ရွာအဖြစ် အတိမ်းအမှတ် အဖြစ်နှင့် တပည့်တော်တို့သာ
လျှင် ရှိရစ်ကြပါတော့သည်ဟု ပြောကြားကြသလိုလို ရှိ၍၊
စိတ်ကို အာရုံပြောင်းလွှဲလိုက်ရပေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားများ သက်တော် ထင်ရှား ရှိတော်မူကြ
စဉ်အခါက မိမိသည် ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်သွားသည့်
အခါ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဦးစွာ စံကျောင်းဆရာတော်
ဘုရား၏ ခြေတော်စုံကို လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးဦးတိုက် ကန်တော့
ရသည်။ ထို့နောက် (ဒု-စံကျောင်းဆရာတော်ဖြစ်လတ် သော)
ထိုက်အုပ်ဆရာတော်၏ ခြေတော်စုံကို လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးဦးတိုက်
ရသည်။ ဆရာတော်ဘုရားများ၏ မျက်နှာတော်တို့မှာ တပြုံး
ပြုံးနှင့် ဝမ်းမြောက်၍ မဆိုးသလောက်၊ ကျန်းမာရေး၊ ချမ်း
သာရေးနှင့် လမ်းခရီး၌ ပင်ပန်းမှုမရှိရေးကို မေးမြန်းတော်မူ
ကြမြဲ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်များ ပျံလွန်တော်မူကြပြီးနောက်
ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်သောအခါ စိတ်၌ ဟာတာတာ ပေါ့
ပျက်ပျက်နှင့် အားမရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်ရပေသည်။

မုန်လှပေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားများ၏ ခြေတော်ရင်းရွှေ
ဟင်္သာတောရတိုက်၌ နေစဉ်က ရံခါ ဆရာတော်များ ရပ်ဝေး
သို့ ခရီးဒေသစာရိက္ခာတော်မူကြလျှင် ကျောင်းတိုက်၌ သံဃာ
အရားလေးငါးဆယ်ရှိနေသော်လည်း တိတ်ဆိတ်ခြောက်သွေ့
နေသကဲ့သို့ ထင်မိသေးရာ၊ ယခုမူကား ဆိုရန် မရှိတော့ချေ။
ဆရာတော်ဘုရားများအပေါ်၌ အလွန် ကြည်ညိုမြတ်နိုးလေး
စားသောအားဖြင့်သာ မိမိစိတ်၌ ထင်မြင်ပုံ အခြင်းအရာကို
ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်ကြီး
မှာမူကား သာယာစိုပြေ စည်ကားကြီးပွားလျက် ရှိပါသည်။
ထို လက်ရှိ ထင်ရှားစွာ တိုက်တာကို အုပ်ချုပ်တော်မူသော
ဆရာတော်နှင့် တကွ တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ၊ တိုက်
ကြပ်ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဝံသ၊ စာချဘုန်းကြီး၊ ကျောင်း



ဘုန်းကြီးတို့သည် ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးနှင့်သမာနာစရိယ ဆရာတို့ တပည့်များ ဖြစ်၍ ငယ်စဉ်ကပင် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ အတူနေခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ သို့ကြောင့် မိမိ ကျောင်းတိုက်သို့ရောက်သွားသည့်အခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တတ်နိုင်သမျှ ချမ်းသာအောင် ပြုစုကြပါပေသည်။ နှစ်စဉ်လာ စေလိုသော ကြီးမားသောဆန္ဒဖြင့် စိတ်ပါလက်ပါ တိတ် ကြားလေ့ရှိကြသည်။ သို့ဖြစ်၍လည်း ဆရာတော်များ ရှိစဉ်က တနှစ်ခြားနှစ်နှစ်ခြားမှ တခေါက်ရောက်စေကာမူ ဆရာတော် များကိုယ်စားသဖွယ် အားပေးသော စေတနာမေတ္တာများကို ရှေ့ထိုးလျက် နှစ်စဉ် တပေါင်းလစာပြန်ပွဲ စာမေးပွဲချိန်၌ ယခုတိုင် မပျက်မကွက် သွားရောက်လျက်ရှိရပေသည်။

စာမေးပွဲခေတ် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ ပဓာနကိစ္စ ၁၂၇၂-ခုနှစ်ခန့်ကစ၍ မှာ ပရိယတ်အလုပ်ဖြစ်ရာ၊ အသီးအ သီးသေခ ကျောင်းဘုန်းကြီး စာချ ဘုန်းကြီး တို့နှင့်တကွ တိုက်အုပ်ဆရာတော် တိုက်ကြပ် ဆရာ တော်တို့သည် စာဝါများကို အားထုတ်၍ ပို့ချတော်မူကြပေ သည်။ ပထမပြန်စာမေးပွဲကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရက မြန်မာမင်းများ အစဉ်အလာ ချီးမြှင့်ခဲ့သည့်နည်းတူ နှစ်စဉ်နယုန်လ (အင်္ဂလိပ် ဇွန်လတရက်နေ့) ၌ ကျင်းပ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ ပါဠိဘာသာကို အားပေးသည်ဆိုရုံမျှ ပြုလုပ်ပေးရာ၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ မန္တလေး မစိုးရိမ်တိုက်၊ ညောင်လေးပင် တောရတိုက် စသော အချို့သောကျောင်းတိုက်များမှ ငယ်လတ်ကြီး စာအောင် ပုဂ္ဂိုလ်အများဆုံး ထွက်သောအချိန် ဖြစ်လေသည်။ အခြား အခြားသော ကျောင်းတိုက် များမှာမူကား စာမေးပွဲသို့

ဝင်ရောက်ဖြေဆိုစေကာမူ စာမေးပွဲကိစ္စအလိုငှာ သီးသန့် သင်ပြပို့ချကြသည်မဟုတ်ပဲ ရှေးထုံးစဉ်လာအရ ချွေမြေချွေမြေ ဖြစ်၍ စာမေးပွဲက ပြဋ္ဌာန်းထားသောကျမ်းဂန်တို့ကို သင်ယူ ပြီးသောအခါ၌သာ သွားရင်း ဟန်လုံဆိုသလို စာမေးပွဲသို့ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုကြပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအချိန်က စာမေးပွဲ အောင်မြင်ခဲ့ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဂုဏ်နှင့်ဂုဏီ လိုက် လျော့၍ အောင်မြင်သည်နှင့်အညီ စာတတ်အဖြစ် သို့လည်း ရောက်ကြပေသည်။

စာပင်တတ်သော်လည်း စာမေးပွဲ မအောင်မြင်က ဂုဏ် အသိအမှတ် မပြုကြဘဲကဲ့သို့ ခေတ်ပြောင်းလာသည် ဖြစ်၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ရှိ စာသင်သား သံဃာတော် များသည်လည်း စာမေးပွဲဝင်လိုသောဆန္ဒ အောင်မြင်လို သောဆန္ဒက ထက်သန်လာကြသည်ကို သိရှိတော်မူသောဆရာ တော်များသည် ခေတ်ကိုမလွန်ဆန်နိုင် သံဃာဆန္ဒကိုမငြင်းဆန် ချီကြသဖြင့် စာမေးပွဲဝင်မှုကို ခွင့်ပြုတော်မူကြရသည်။ တိုက် ကြပ်ဆရာတော် ဦးကလျာဏသည် တစုံတခုသော အလုပ်ကိစ္စ မရှိဘဲ ဆောင်ရွက်ပီပါလျှင် ငုတ်မိသတိုင် တက်နိုင် ဖျားရောက် သော စကားပုံနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်တော် မူတတ်သော ကြောင့် စာမေးပွဲကိစ္စ၌ စိတ်ဝင်စားတော်မူလာသည့်အချိန်မှ စ၍ တပည့်သံဃာများကို သဘောဝါဒတည်းဟူသော ကြိမ် နှစ်အားစိုက်ခွန်စိုက်နှင့်လေတော့သည်။ ယခင်ကရေးသား သည့်အတိုင်း နိုင်ငံအဝှန်း၌ပင် စာမေးပွဲ အောင်မြင်ပြီး သောပုဂ္ဂိုလ်များ ရှားပါးခဲ့သေး သဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်၌လည်း ပထမကြီး အောင်ပြီး တိုက်ကြပ် ဆရာတော်

တပါးနှင့် ပထမလတ်အောင်ပြီး တပါးတလေသာ ရှိသေးရာ ပထမကြီးအောင်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ် ၆-ပါးလောက် အနည်းဆုံး ထွက်ပေါ်စေရမည်ဟူသော ဇွဲလုံ့လဖြင့် အားထုတ်တော် မူသည်။ ၁၂၈၈-ခုနှစ် လောက်မှာပင် ပထမကြီး တန်းကို အောင်မြင်ကြသည်မှာ ၆-ပါးမက ၈-ပါး ပေါ်ပေါက်လာ ပေသည်။

ရဟန်းကိစ္စကုန်ပြီ တိုက်ကြပ် ဆရာတော်သည် စာမေးပွဲ ကိစ္စ၌ မည်မျှ စိတ်ဝင်စား၍ မည်မျှ လောက် အားပေးတော်မူသည်ကို ဤဆိုလေတံ့သော အခြင်း အရာဖြင့် ထင်ရှား သိရှိနိုင်ပေသည်။

ထိုအခါက ပထမပြန်စာမေးပွဲ၌ စာချတန်းဟူ၍ မရှိ၊ ပထမကြီးတန်း၌ တန်းဆိုးလျက် ပထမကြီးတန်းသည် ပထမ ပြန် စာမေးပွဲလောက၌ အမြင့်ဆုံး ထိပ်တန်းဖြစ်၍ စာမေးပွဲ ကိစ္စတာဝန် ပြီးဆုံးသော အတန်းဖြစ်ရာ တခုသော နှစ်၌ စာ မေးပွဲ ဂေဇက်ထွက်၍ ပထမကြီးတန်း အောင်စာရင်းကို သိရ သောအခါ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှ ပထမကြီး အောင်မြင် သော တပည့်များကို ချီးကျူးတော်မူသည်မှာ ယခုခေတ် သည် ပရိယတ်ခေတ် စာမေးပွဲခေတ်ဖြစ်၏။ ပရိယတ်စာမေး ပွဲတွင် စာသင်သားများအဖို့ ပထမကြီးတန်းသည် အမြင့် ဆုံး ထိပ်တန်း ဖြစ်သောကြောင့် ပထမကြီး အောင်မြင်ပြီး သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်းကိစ္စကုန်ပြီဟု ဆိုလိုက် ဆိုထိုက်ပေ သည်ဟု ညဘက်တုရားဝတ်ပြုအပြီး သံဃပရိယတ်အစုံအညီ၌ မိန့်ခွန်းမြွက်ကြားတော်မူဘူးလေသည်။ ဤမိန့်ခွန်းဖြင့် ပထမ ကြီး အောင်မြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ချီးမြှောက်ရာ

ထောက်၍ တက်လတံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း အားပေးရာ ထောက်ပေးသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ တိုက်ကြပ်ဆရာ တော် ဦးကလျာဏမှတပါး ပထမအကြိမ် ပထမကြီးတန်း အောင်မြင်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဦးအာလောက (စာပြင် နှင့် မြန်မာဝေါဟာရ ကော်မတီအဖွဲ့ဝင် ကျမ်းပြု ဆရာ ဦးအုန်းရွှေ)၊ ဦးနန္ဒဝံသ (ယခုဗာရာဏသီဆရာတော်)၊ ဦးအာ စပ (ယခုထားဝယ်မြို့-တောင်စဉ်ကျောင်း ဆရာတော်)၊ ဦးဝိ လေ (ယခု ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်အုပ် ဆရာတော်)တို့ ဖြစ်ကြ သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပထမကြီးအောင်မြင်ကြပြီးနောက် အထက်အောက် ထင်ရှား ကျော်ကြားသော စာသင်တိုက် အချို့သို့ အခိုက်အတန့်သွားရောက်ကာ စာပေပို့ချပုံ နည်း နည်းတို့ကို လေ့လာဆည်းပူးကြပြီးနောက် ရွှေဟင်္သာတော ရတိုက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာကြပြီးလျှင် စာပေပို့ချကြ လေ၏။

၁၂၈၀-ပြည့်လောက်မှစ၍ အကြောင်းအလျောက် တိုက် တခေတ်ပြောင်းခြင်း ဦးကျောင်း ဆရာ တော် ဦးဇောတ (ယခု အဂ္ဂမဟာ ဇောတ မန်းဦး ဆရာတော်)၊ စမုယ်ရုံကျောင်း ဆရာတော် ဦးဂန္ဓရ၊ စွယ်တော်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးမာနဝ၊ မိုလ် ကျောင်းဆရာတော် ဦးဓမ္မသာမိ (ပန်းတနော်ဆိပ်ကြီးတိုက် ဆရာတော်)တို့သည် ရန်ကုန်စသော ထိုထိုအရပ်သို့ ရွှေ ဟင်္သာတော ကြွသွားထော်မှုကြရာ စာရင်းပါ ပထမကြီးအောင် မြင် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တကွ တိုက်ဦးကျောင်း သုန်းတော်ကြီး ဆရာရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်ကြီး)၊ ဂန္ဓာရုံကျောင်း

ဘုန်းတော်ကြီး(ရွာသစ်ဆရာတော်), ဝေဇယန္တာ ကျောင်း
ဘုန်းတော်ကြီး(ကျွန်းကုန်းဆရာတော်), မြတ်လေးရုံကျောင်း
ဘုန်းတော်ကြီး (ကျိုက်ထို ဦးဥတ္တမ ဆရာတော်), ဤစာရေး
သော ဘုန်းကြီး စသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဆရာတော် ၂-ပါး
တို့၏ ညွှန်ကြားတော်မူသည်ကို ဦးတည်၍ စာပေပို့ချခြင်း
စသော တိုက်တာကိစ္စ တာဝန်တို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်
ရွက်ကြရပေသည်။

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားမှာမူကား သက်တော် ယူယ်
တော် ထောက်လာပြီ ဖြစ်သည်တကြောင်း၊ နားရောဂါ
ကပ်ငြိုခြင်းကြောင့်တကြောင်း၊ သက္ကတစာ တဝါမျှလောက်
သာ ပို့ချတော်မူ၍ အရေးကြီးသော ကိစ္စတို့၌သာ ကိုယ်
တိုင်ဆောင်ရွက်တော်မူကာ စာကြည့်ခြင်း၊ ကျမ်းစာရေးခြင်း
တို့ဖြင့်၎င်း၊ တရားနှလုံး သွင်းခြင်းဖြင့်၎င်း သီတင်းသုံးတော်
မူသည်။ ဝါတော် ၂၀-ခန့်က ရေးသားတော် မူပြီးသော
ဩဝါဒ ဒီပနီကျမ်း၊ ဓေတီယဝိနိစ္ဆယကျမ်းတို့ကို ထွက်ပေါ်
စေပြီးနောက် ကံ ဉာဏ် ဝီရိယအဖွင့်၊ မင်္ဂလာအဖွင့် စသော
ကျမ်းတို့ကို တကျမ်းပြီးတကျမ်း ရေးသားတော်မူရာ မြန်မာ
နိုင်ငံ၌ ကျေးဇူးများသော ကျမ်းများ၊ လူကြိုက်များသော
ကျမ်းတို့ဖြစ်၍ ထင်ရှား ကြပေသည်။ ပဋိပတ်နှင့် စပ်၍လည်း
ကျမ်းဂန်တတ်၊ မတတ် သူတော်ကောင်းတို့ ကျင့်စဉ်လမ်း
တမ်းပါးချွတ်ချော်မှု မရှိကြစေရန် ကမ္မဋ္ဌာနဝိနိစ္ဆယ စသော
ကျမ်းများကို ရေးသားတော်မူသည်။ လောကကျင့်ဝတ်နှင့်
စပ်၍ လောကနီတိအဖွင့် စသော ကျမ်းများကို ရေးသား
တော်မူသည်။ လောကကြီးပွားရေးနှင့်စပ်၍သမ္မဒါအဖွင့်၊

ထရီဟာနိယအဖွင့် စသော ကျမ်းများကို ရေး သားတော် မူ
သည်။ ဝိနည်းနှင့်စပ်၍ ပရိဝါဒမာနတ္တာဒိဝိနိစ္ဆယ စသော
ကျမ်းများကို ရေးသားတော်မူသည်။

ဤကျမ်းကို ဂိုဏ်းဂဏမရွေး သံဃာများ နှစ်သက်တော်မူ
ကြသည်။ ပရိယတ်သမား သံဃာများအဘို့အတွက် အလင်္ကာ
နိဿယသစ်၊ ပါဠိ-မြန်မာ အက္ခရာဝင်္ဍ အဘိဓာန်ကြီးတို့ကို
ရေးသားတော်မူသည်။ (အဘိဓာန်မှာ စာအုပ်အဖြစ် မရိုက်ရ
သေး)၊ အကြမ်းပြီးရုံမျှ ရှိသေးသည်။ ၁၃၀၇ ခုနှစ်၌ ကန်
ဆာပူဇော်ရန် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး ညောင်တုန်းသို့
ဆောက်သွားစဉ် အဘိဓာန်အကြောင်း လျှောက်ထားရာ “အ
ကြမ်းတော့ ပြီးပါပြီကွာ၊ နေ့စဉ်ရက်တိုင်း ဥပုသ်နေ့တိုင်း ရက်
အားမရှိအောင် သံဃာတွေ စာမေးပဲ့အတွက် အားထုတ်နေ
ကြသောကြောင့် သူတို့ကို အားနာ၍အချောမရေးခိုင်းရသေး
ဘဲဖြင့် အချော မပြီးသေးဘူးကွ၊ မင်းမပြန်မီ ကြည့်နိုင်သ
သောက်ကြည့်၍ နိဒါန်းလဲ ရေးခဲ့စမ်းပါကွာ” ဟု မိန့်တော်
မူသည်။ စစ်ကိုင်းသို့ ပြန်ရက်နီးနေပြီဖြစ်၍ အနည်းငယ်သာ
ကြည့်ရသည်။ စစ်ကိုင်းပြန်ရောက်မှ နိဒါန်းရေး၍ ဆက်ကပ်
ထုတ်ရသည်။

ဒကာများအံ့ဩချိန် မင်္ဂလာ အဖွင့်၊ ကံ ဉာဏ် ဝီရိယအဖွင့်
စသောလူများနှင့် သက်ဆိုင်ရာစာအုပ်
များ ပေါ်ထွက်လာ၍ ဒကာများကြည့်ရှု ကြရသောအခါ၌
အစ္စရိယံ ဝတ ဘော၊ အဗ္ဗုတံ ဝတ ဘော=အို-ဟင် ဟာ
ကျောင်းဆရာတော်ကို အလျှင်က လောကရေးရာဆိုလျှင်

ကောင်းသည် မဟုတ်၊ ရှင်လှပရိသတ်၌ ဩဝါဒ ပေးတော်မူ
သည့်အခါလည်း ကောင်းမွန်လှပါသည်။ လပြည့် လကယ်နေ့
သံဃဥပုသ် ပြုအပြီး၌၎င်း၊ ဝါဆိုနေ့၊ ပဝါရဏာနေ့တို့၌၎င်း
သံဃာများအား ဩဝါဒမိန့်ခွန်း မြက်ကြားလေ့ရှိရာ မှတ်
သား၍အားမရ၊ နာကြား၍တင်းမတ်မိအောင် ရှိလှပေသည်။

ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဥပဇ္ဈာယ် လာယူကြသော သမဏေများ
ကိုလည်း သာမဏေများနှင့် တော်တန်သောဩဝါဒကို ပေး
တော်မူသည်။ သက္ကရာဇ် ၁၃၀၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်း လပြည့်
သံဃဥပုသ်ပြုအပြီး၌ မိန့်ကြားတော်မူသော ဩဝါဒကထာ
မူာ လေးနက်၍ ဩဇာအရသာ အရှိဆုံးဖြစ်သည်ဟု စိတ်၌ စွဲ
သည်။ တပေါင်းလဆန်း ၁၀-ရက်၊ ၁၁-ရက်မှစ၍ ပြုလုပ်သော
ငါးမြို့နယ် အပါအဝင် ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကြီးအပြီး စာပြန်ပွဲ
ကြာရောက်တော် မူလာ ကြသော စံကင်း ဆရာတော်ဘုရား
(နောက်အခါ ရွှေကျင်နိကာယ ဓမ္မ သေနာပတိ ရွှေကျင်
သာသနာပိုင် အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု သက် တော် ရှည် စံကင်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီး) အစရှိသော အဝေးမှကြာရောက်လာကြ
သော သံဃာကြီးငယ်နှင့်တကွ နှစ်ရာကျော်သော သံဃပုဂ္ဂို
လ်တို့၌ မိန့်တော်မူရာ ပရိသတ်မှာ လေးစားအပ်သလောက်
ဩဝါဒကထာမှာလည်း လေးနက်ကောင်းမွန်လှသည်။ ရေ
ထားပြီးသော စာကိုဖတ်၍ မိန့်ကြားခြင်းမဟုတ်၊ စာလွန်
လက်တမ်း မိန့်မြှောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ၁၃၀၁-ခု၊ တပေါင်း
လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့၌ ရွှေကျင်မြို့သို့ ကြာရောက်၍ အရပ်
ဝါသီ ဧကစာရီ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ တောထွက်ခါ
မိန့်ကြားသော ဩဝါဒကထာဖြစ်၍ သာလွန် လေးနက်သည်။

ဟု သဘောရသည်။ ရွှေကျင်မြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်း၌
တဝါမျှသာ သီတင်းသုံးတော်မူရသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်
တိမ်တိုင် ရွှေကျင်တောရကျောင်းသို့တိုင်အောင် လိုက်ပင့်၍
မြန်ကြတော်မူခဲ့သည်။

တလ ၂-ကြိမ် စည်းဝေးခြင်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် စည်း
မျဉ်း၌ ကျောင်း ဘုန်းကြီး၊
စာချဘုန်းကြီးတို့သည် လဆန်း ၉-ရက်၊ လဆုတ် ၉-ရက်နေ့
တိုင်း ညဘက် ဘုရားဝတ်ပြုအပြီး၌ ဆရာတော်ထံသို့ အညီ
အညွတ်သွားကြ၍ တိုက်တာအရေးကိစ္စတို့ကို တိုင်ပင် ဆွေး
နေးကြရသည်။ အစည်းအဝေးတိုင်း၌ စံကျောင်းဆရာတော်
ဘုရားသည် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ရှေးဦးစွာ ဩဝါဒ
အနည်းငယ်မိန့်ကြားတော်မူလေ့ ရှိသည်။ တို့သည် ရှည်သည်
နည်းသည် များသည်မဟုတ်၊ မိန့်ကြားသမျှသည် မှတ်သား
လောက်သောစကားတို့သာ ဖြစ်သည်။

ဓမ္မရေးကိုမြင်ခြင်း သံဃံသာမဂ္ဂိအသင်းတွေ အစအဦးဆုံး
ပွဲစည်းစ အခါက သံဃသာမဂ္ဂိ၏ ရည်
ရွယ်ချက် ၁၄-ချက်ကိုစာရွက်စာတမ်းရိုက်၍ အနှံ့အပြားဝေငှ
ကြသဖြင့် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် ရဟန်းငယ်ဘဝ
ရဟန်းဖြစ်စဉ် စာတရွက်ကိုရရှိ၍ ကြည့်ရှုရာ မိမိ၌ အကြားအ
မြင်အတွေ့အကြုံ သုတနုပီးသေးသည်အားလျော်စွာ ၎င်းစာ
ဝါ ရည်ရွယ်ချက်တို့ကို အလွန်သဘောကျမိ၏။ ဝံသာနဒီတံ၊
မျိုးချစ်စိတ်ကလည်းရှိ၏။ သာသနာတော် ကောင်းကျိုးကို
ထိုလားသောစိတ်ကလည်းရှိ၏။ ရည်ရွယ်ချက် ၁၄-ချက်မှာ

လည်း အမျိုးဘာသာ သာသနာကောင်းစားရေးတွေ ဖြစ်၍
 ၎င်းစာကို ကောင်းလှ၏ဟု စွဲလမ်းမိ၏။ တနေ့သောအခါ
 စကျောင်းဆရာတော်ဘုရားထံ ဆည်းကပ်ခွင့် ရောက်သဖြင့်
 စကား အလျဉ်းသင့်သောကြောင့် သံဃာသာမဂ္ဂီ၏ ရည်ရွယ်
 ချက်တွေကောင်း၍ သဘောကျမိကြောင်း အဖွဲ့ဝင် အဖြစ်
 ဝင်၍ အားပေးရလျှင် သင့်မည်ထင်ပါကြောင်းနှင့် လျှောက်
 ထားမိပါသည်။ ဆရာတော်က အမိန့်ရှိတော်မူသည်မှာ “မောင်
 ပဏ္ဍိတရဲ့ စာသာ ကောင်းတာပါ။ မင်းစောင့်ကြည့်စမ်းပါ။
 တော်တော်ကြာတော့ စာတမျိုး အလုပ်တမျိုး ဖြစ်လာပြီး
 သာသနာတော်ကို ထိခိုက်၍ သာသနာတော် ညစ်နွမ်းမည်
 ပြင် ပိုဆိုးလာဘို့သာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မြောက်ပင်ပေးနေတဲ့
 ဒကာတွေလဲ တနေ့တော့ အဲဒီ ဘုန်းကြီးတွေကို ထိန်းမရ
 သိမ်းမနိုင်ဖြစ်ပြီး စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်ကုန်ကြလိမ့်မည်”
 ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

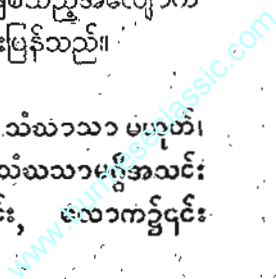
(မြောက်ပေးသော ဒကာတွေဟူသည်မှာ အဘိုးနဲဝန်ပါ
 ဘုန်းကြီးများကို အသုံးပြုသော နိုင်ငံရေးသမားများကိုဆိုလို
 ပါသည်။)

ထို့နောက် ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်ကြီးကို ကိုယ်
 တိုင် တောခုတ်ခြုံထွင်၍ ကျောင်းတိုက် အာရာမိမြေကို ပထမ
 ဦးဆုံး ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းသော အသက်ထက်ဆုံး ရွှေ
 ဟင်္သာတောရတိုက်တာ သာသနာကို အားပေးချီးမြှောက်
 သော မြူနီစီပယ် စက္ကရီထေရီ ဦးမောင်မောင် သည်သည်
 သံဃာသာမဂ္ဂီကို သဘောကျလာပြန်သည်ဖြစ်၍ ဆရာတော်ထံ
 သို့ လာလျှောက်သည်မှာ “ညောင်တန်းမြို့ရှိ သံဃာအချို့နှင့်

ထကူ ထိုထိုမြို့ရွာတို့မှ သံဃာတော် များသည် သံဃာသာမဂ္ဂီ
 အသင်းသို့ ဝင်ကြပါပြီ။ ဆရာတော်ဘုရား ကျောင်းတိုက်က
 လည်း ခေတ်အလျောက် ဝင်ဘို့သင့်တော်မည် ထင်ပါသည်”
 ဟု လျှောက်ထားလေသည်။ ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးတို့
 သည် ဆရာတော်အနီး၌ နားထောင်လျက်ရှိနေကြ၏။ ဆရာ
 တော်မိန့်တော်မူပုံမှာ- “ဒကာ သူတပါး သံဃာသာမဂ္ဂီထံ ဝင်
 ဆိုင်း ခို့ ဝင်ကြရမလား၊ အကျိုး ရှိ၊ မရှိကိုသာ ကြည့်၍ ဘုရား
 အဆုံးမတော်နှင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းစည်းမျဉ်းနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်
 ထက်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ဘို့မှာကား အသင့်ပင် ဖြစ်
 သည်။ ဘုန်းကြီးတို့အမြင် အမှန်စင်စစ်မှာကား ရည်ရွယ်ချက်
 များအတိုင်း ကောင်းအောင်ပြုလုပ်နိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သာ
 သနာတော်ထမ်း ရဟန်းသံဃာများ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် အလုပ်
 ချက်ပြား၍ သာသနာတော်မှူးမိန့် ယုတ်လျော့ကြောင်းသာ
 ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ကြောင့် ချီးတိုက်ကတော့ ဝင်ကြမည်
 မဟုတ်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည်။

သို့မိန့်ကြားတော် မူလျက် ဦးမောင်မောင်က ဤတွင်
 လှုပ်သေးဘဲ “အရှင်ဘုရားက သဘောမကျသော်လည်း အ
 ရင်ဘုရား၏ တိုက်ထဲက အချို့ သံဃာကတော့ သဘောကျနေ
 ကြပါသည်” ဟု ရင်းနှီးသောဆရာဒကာဖြစ်သည့်အလျောက်
 များခွင့်ကာဖြင့် ဆက်လက် လျှောက်ထားပြန်သည်။

“ဒကာမောင်မောင်- ငါတို့ တိုက်က သံဃာသာမဂ္ဂီထံ၊
 သာသနာတော် တရပ်လုံးရှိ သံဃာကုန် သံဃာသာမဂ္ဂီအသင်း
 သို့ ဝင်ကြစေကာမူ သာသနာတော်၌၎င်း၊ ဗလက၌၎င်း-



အကျိုးမဖြစ်၊ အပြစ်သာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်နေသော ကိစ္စ၌ ငါတို့မပါဝင်ပါဘူး၊ ငါတပါးတည်းကျန်ရစ်ပေစေ၊ မပါဝင်ပါဘူး”ဟု ရှင်းရှင်းတိတိ မိန့်တော် မူလိုက်၏။ ဦးမောင်မောင်သည်လည်း ရိုသေစွာဝတ်ပြုကာ ပြန်သွား လေ၏။

ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် ဆရာတော် ပြတ်ပြတ် ရှင်းရှင်း မိန့်တော် မူလိုက်သည်ကို အားနာမိ၏။ ဘယ်လို ဒကာပဲဟူ၍ အားနာမှု လိုက်လျော့မှု မရှိပဲ မိန့်တော်မူ လိုက်၏။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဤသို့ မိန့်ဆိုဝံ့ ပါမည်လော၊ အကြောင်း မှန်လာလျှင် ဤထုံးကဲ့သို့သာ ဒကာသော ပစ္စည်း သော ရင်းသော ဖျားသော ငဲ့ကွက်မှုမရှိ ရဲရင့်စွာ ပြုတော် မူတတ်ပါသည်။ ယင်းသို့လျှင် စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရား၏ နောင်အရှည်ကို ကျော်လှမ်းကာ မြင်တော်မူသော ဥာဏ် အမြင် အစွမ်းသတ္တိဖြင့် ငြင်းဆန်ခဲ တွန်းဖယ်ကာ ဣန္ဒြေရရ စောင့်ထိန်းအုပ်ချုပ်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတော ရတိုက်ကြီးသည် ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီး အခြေသို့ တိုးတက်ရောက်ရှိလျက် သာသနာတော်၌ ပရိယတ္တိပဒေသာ ပင်ကြီးပမာ ထင်ရှားတည်တန့် စည်ကားစွာ တည်ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည်လည်း လမ်းမှား ခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ နစ်မုန်းခြင်းဘေးမှ လွတ်ကင်း၍ ယနေ့ အခြေသို့ ရောက်ရပေသောကြောင့် ကျေးဇူးရှင် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ကျေးဇူးတော်အနန္တတို့တွင် ဤကျေးဇူး တရပ်မျှဖြင့်ပင် ကျေးဇူးတင်၍မဆုံးနိုင်အောင် ရှိပါတကား ဟု နေ့စဉ်ဦးခိုက်နေရတော့သည်။ စံကျောင်း ဆရာတော်

ဘုရားတပါးသာ ရှေ့က လမ်းကောက်လမ်းတိမ်းသွားပါလျှင် ဓနာက်နောက်သော တပည့်သားမြေး အဆက်ဆက် တို့သည် ချောက်ကျ၍ အတောမသတ်နိုင်အောင် ရှိပေတော့မည်။

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ရှေ့ဆောင်ကောင်းမွန်တော် မူသောကြောင့် ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးသည် ယနေ့ ဤစာ ကို ဒုတိယအကြိမ်ပြင်ဆင်ရေးသော ၁၃၃၄-ခုနှစ်ဝါတွင်း၌ ရယန်းသိက္ခာဝါ(၆၀)ရသည်အထိ သာသနတာဝန်ကို စွမ်း သမျှဆောင်ရွက်ရပေသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက် တည်းဟူသော ပဒေသာပင်ကြီးမှ အပွင့်အသီးပေါင်းများစွာ တို့သည်လည်း ၁၃၃၃-ခုနှစ်ထိ ပထမကြီးအောင် ၃၆၉-ပါး၊ စာချတန်းကြီးအောင် ၁၅၃-ပါး ပွင့်သီးကြကုန်ပြီ။

၁၂၈၄-ခုနှစ် တိုက်အုပ်ဆရာတော်နှင့် တိုက်ကြပ်ဆရာ ဂုဏ်ထူး တိုးခြင်း တော်တို့ သမစိတ္တ သမဆန္ဒ သမာဓာတု ဖြစ်တော်မူကြလျက် ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ကြီးကို စီးနင်းအုပ်ချုပ်အားထုတ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ ကြရသည်မှာ တိုက်အုပ်ဆရာတော်သည် သိက္ခာဝါတော် (၃၀) ရှိ၍ တိုက်ကြပ်ဆရာတော်သည် သိက္ခာဝါတော် (၂၀) ရရှိတော်မူကြလေပြီ။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး သည် ညောင်တုန်းမြို့သို့ ၁၂၈၄-ခုနှစ်၌ ကြွတော်မူ၍ တိုက် ခိုသံဃာတရာကျော်နှင့်လူပရိသတ်တို့အစုံအညီ မျက်မှောက်၌ ဆရာတော် ၂-ပါးတို့၏ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ထုတ်ဖော်ပြော ကြားတော်မူကာ တိုက်အုပ်ဆရာတော် မောင်ဂါယာမကို ယနေ့ကစ၍ စံကျောင်းဆရာတော်ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲ

ကြရမည်။ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် မောင်ကလျာဏကို ယနေ့ကစ၍ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဘွဲ့မည်ရာထူးဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဟူ၍ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲကြရမည်ဟု မိန့်တော်မူကာ ရာထူးဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့်တိုးမြှင့်ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ စံကျောင်းဆရာတော် သိက္ခာဝါ ၁၈-မျှ ရှိတော်မူစဉ်ကပင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စံကျောင်းဆရာတော်အားကျောင်းတိုက်ကို လွှဲအပ်တော်မူပြီးဖြစ်သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ကလည်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် သိက္ခာဝါ ၂၀-ရရှိသောအခါ ကျောင်းတိုက်ကို လွှဲအပ်တော်မူသည်။

စံနစ်ထုံးနည်းရှိမဲ့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျောင်းဘုန်းကြီး၊ စာချဘုန်းကြီး၊ တိုက်ကြပ်၊ တိုက်အုပ် ရာထူး ဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းတို့၌ ဖြစ်စေ၊ စံကျောင်းဆရာတော်ဟူ၍ သမုတ်တင်မြောက်ခြင်း၌ ဖြစ်စေ၊ မြန်မာဘုရင်မင်းများက မင်း၊ မှူးမတ်တို့ကို ရာထူးဂုဏ်ထူး တိုးတက်ချီးမြှောက်သော အစဉ်အလာ၊ သာသနာတက် ဆိုင်ရာ၌ ဒုတိယစာချ၊ ပထမစာချ၊ ရာဇဂုရုတံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ချီးမြှောက်သော အစဉ်အလာအတိုင်း ခန့်အပ်ချီးမြှောက်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ဂုဏ်ပုဒ်များကိုနှုတ်ဖြင့်မိန့်ကြားပြီးလျှင်ခန့်အပ်သော စာတမ်းကို ဌာနကရိုက်ကျနစွာ ပြတ်ပြတ်သားသား ဖတ်စမ်းနိုင်သော သံဃာတပားကို ဖတ်ကြားစေ၍ အခမ်းအနားဖြင့် ချီးမြှောက်မြဲဖြစ်သည်။ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီး နောက်၌လည်း အဆက်ဆက်သော

ဆရာတော်များသည် ဤထုံးနည်းမပျက် ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။

ထိုက်ကြပ်ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသူရိယ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် ဦးကလျာဏကို တိုက်အုပ် ဆရာတော် အဖြစ်သို့ တဆင့်တိုး၍ ချီးမြှောက်

တော်မူလိုက်သဖြင့် တိုက်ကြပ် ရာထူး လစ်လပ်လျက် ရှိသောကြောင့် ဇာတိပဲခူးမြို့ အထက် စည်တီးသားဖြစ်သော ရွှေနံ့သာကျောင်း ဦးသူရိယကို တိုက်ကြပ်တင်မြောက်တော်မူ၍ သိမ်ပိဋကတ်တိုက်ကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းအပ်နှင်းတော်မူကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးဦးသူရိယသည် ရွှေနံ့သာကျောင်းအမကြီး ရန်ကင်းစံရာ ဒေါ်ရွှေဂုဏ်၏ရဟန်းဖြစ်၍ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်၊ စံကျောင်းဆရာတော်၊ တိုက်အုပ် ဆရာတော်တို့၏ အန္တေဝါသိကတပည့် ရင်း ဖြစ်တော်မူသည်။ ရိုးသားတည်ကြည်၍ စိတ်ကောင်းရှိသည်။ သီလသိက္ခာ၌ လေးစားသည်။ ဆရာတော်များကို အလွန်ကြောက်ရွံ့ ရိုသေတတ်သည်။ ဆရာတော်များ၏ ဩဝါဒထံ ဝေတနာဖြင့် လွန်ကျူး ဖောက်ဖျက်သည် မရှိအောင် နာယူစောင့်ရှောက်တတ်သည်။ တိုက်တာ၏ အစီး အပွားကိုလည်း လိုလားတတ်သည်။ အသံဝါ အသံကောင်းဖြစ်၍ အမြဲစာနား ရဟန်းလောင်းဆုံးမရန် ဆရာတော်များက တာဝန်ချထား ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဦးသူရိယထံ၌ ရဟန်းလောင်းဆုံးမနည်းကိုလေ့လာ၍ ၆-နှစ်ခန့် ရဟန်းလောင်း ဆုံးမခဲ့ရသည်။ တနှစ်လျှင် ဆယ်ကြိမ်ခန့် ဆုံးမရသည်။ မိမိကား အသံ

ကောင်းသည်မဟုတ်၊ ရဟန်းများနှင့်သက်ဆိုင်သော ကမ်ကြီး ကမ်ငယ် ကိစ္စတို့၌ ကျွမ်းကျင်ရုံ၊ မရှိက သုံးနိုင်ရုံမျှ ရည်ရွယ်၍ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ သံဃဥပသံကမ်၌လည်း အမြဲတန်း ပါတိမောက်ရွတ်ခဲ့သည်မှာ ၂-နှစ်ခန့်ဖြစ်၏။ တိုက်ကြပ်ဘုန်း တော်ကြီး ဦးသူရိယသည် တိုက်ကြပ်ဖြစ်ပြီးနောက် မကြာမီ စည်တီးရွာသို့ အလိုအလျောက် ကြွ၍ သီတင်းသုံးတော် မူ သည်။ ဘုန်းကံမူကား နည်းတော်မူရှာသည်။

ရွှေနံ့သာကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးဒီပ ရွှေနံ့သာကျောင်းကျောင်း အမကြီး ဒေါ်ရွှေဂုံးသည် ပင် ဒါယကာပြု၍ ရဟန်း

အဖြစ်သို့ရောက်သော ဘုန်းကြီးမှာ ရွှေနံ့သာကျောင်းဘုန်း ကြီး ဦးဒီပဖြစ်သည်။ ဦးဒီပသည် ဇာတိပဲခူး စည်တီးသား ဖြစ်သည်။ ဦးဒီပနှင့် ဦးသူရိယတို့သည် စည်တီးဆရာတော်၏ ငယ်တပည့်များဖြစ်ကြသည်။ ဦးဒီပသည်လည်းကျောင်းတော် ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့် စံကျောင်း ဆရာတော် တိုက်အုပ်ဆရာတော်တို့၏ အန္တေဝါယိကတပည့် ကြီးပင်ဖြစ်သည်။ ယခုရန်ကုန် ကျောင်းတော်ရာရွှေကျင်တိုက် သုံးထပ်ကျောင်း နာယက ဆရာတော်ကြီး ဦးသီလက္ခန္ဓာ ဘုန်းကြီး ဦးဒီပ ဘုန်းကြီးသူရိယတို့နှင့် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် ညီရင်းအကိုပမာ ခင်မင်ကြသည်။ ဆရာတော် ဦးသီလက္ခန္ဓာသည်လည်း ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက၊ စံကျောင်းဆရာတော် တိုက်အုပ် ဆရာတော်တို့၏အန္တေဝါယိက တပည့်ကြီးတည်း။ ဤပုဂ္ဂိုလ် ကြီး ၃-ပါးကို ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော်၏ တူတော်သော

ဦးဝိလာသ ကွယ်လွန်ပြီးသော ဦးနန္ဒနှင့် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးတို့က အစ်ကိုကြီးများအဖြစ်၌ ထားကြ၏။ ပျံတော် မူသည်တိုင်အောင် သုံးထပ်ကျောင်းဆရာတော် ဦးသီလက္ခန္ဓာ ထို အစ်ကိုကြီး နောင်တော်ကြီးဟူ၍ ခေါ်ကြ၏။ ငယ်စဉ်စာ သင်သားဘဝ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်သားတပည့်ကြီးများအဖြစ်ဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာနေခဲ့ကြရ၏။ ထာဝရသိင်္ဃာတော်တိုက်က တိုက်တာ သာသနာရေးကို အောက် လက်နောက်ပိုင်းကနေ၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြ၏။

တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကြီး ဦးကလျာဏသည် မှန်ကျောင်း ဘုန်းကြီး တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဟူ၍ နာထူးဂုဏ်ထူးအဆင့်ဆင့် ရောက်သည်တိုင်အောင် နံနက် ၄- နာရီအချိန်၌ နေ့စဉ်ကုဋ်ကြီးရှိ သံဃာသုံး ကနုတ် များကို ထိုယ်တိုင်ဆေးကြောတော်မူရာ၌ရွှေနံ့သာကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးဒီပသည် အမြဲပါဝင်၍ ၂-ပါး ဆေးတော်မူကြသည်။ (ထိုအခါက ရေသုံးကုဋ်မဟုတ်သေး)။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် သည် စာပေပို့ချမှုနှင့် အရေးကြီးသော ကျောင်း တိုက် ထာဝရကိုသာ ဆောင်ရွက်တော်မူသည် မဟုတ်သေးပါ။ ကနု ထံ ဆေးကြောခြင်းနှင့် ဘုရားကျောင်းရှိ ဘုရားရေတော်အိုး ဆယ်လုံးမျှကို၎င်း၊ စာအံကျောင်း၌ သံဃာများသောက်ရန် ရေအိုးများကို၎င်း ကိုယ်တိုင်နေ့စဉ် ခတ်ကာထမ်းကာဖြင့် ဤအိမ်တော်မူသည်။ အရှင်မရှိသောသင်္ကန်းဟောင်း သင်္ကန်း စုတ်များကိုတွေ့လျှင် ကိုယ်တိုင်ကောက်ယူဖွတ်လျှော်ပြီးမှ ရေ ချိုးတော်မူသည်။ ရေချိုးပြီးမှ နံနက်အရုဏ်ဆွမ်း ဘုန်းပေးသ ခြင်း နေ့စဉ်ဆွမ်းစားနောက်ကျလေသည်။ အရှင်မရှိ၍ကောက်

ယူဖွတ်လျှော်ထားသော သင်္ကန်းဟောင်း၊ သင်္ကန်းအစုတ်များကို ဂိလာနုပုဂ္ဂိုလ်များကိစ္စမှစ၍ သင်္ကန်းစုတ်သုံးစွဲရမည့် ကိစ္စတို့၌ အသုံးပြုတော်မူသဖြင့် နေရာနှင့်နေရာ(သူ့ နေရာနှင့်သူ) ကျေးဇူးများလှပေသည်။ ရွှေနံ့သာကျောင်း၊ ဘုန်းကြီးဦးဒီပနှင့်ညီတော်ဘုန်းကြီးဦးကောသလ္လတို့သည်အသိကောင်းအရွတ်အဆိုကောင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌နေစဉ်က ရုပ်ရွာအတွင်း၌ အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်ရွတ်ကြရလျှင် ပရိတ်မွန်းခြင်း၊ အနက်ရွတ်ခြင်း၊ ကထိန်ဩဘာစာ၊ စာပြန်ပွဲ ဩဘာစာ ဖတ်ခြင်းတို့ဖြင့် တိုက်တာ၏တာဝန်ကို တစွန်းတစက ဆောင်ကြပေသည်။

တိုက်ကြပ်ဂုဏ်အင်္ဂါများ တိုက်တာအတွင်း၌ ဆယ်ဝါထက် အလွန်နေထိုင်ဘူးခြင်း၊

တိုက်တာအကျိုးဆရာဆမားအကျိုးကို လွန်မင်းစွာ လိုလားတောင့်တသော သမာဆန္ဒရှိခြင်း၊

ပထမလူကြီးများနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်မပြုပဲ ဒိဋ္ဌသုတ၊ ပရိသင်္ကိတအရာ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ပြောဆို ဆုံးမသည့်အခါ လိုက်နာလွယ်ခြင်း၊

သောဝစထတာမင်္ဂလာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ ပရိတ်ကြီးနှင့် ခွေဓာတိကာများကို အာဂုဏ်ဆောင်နိုင်ခြင်း၊

ရဟန်းရှင်လူတို့အား သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပေါ်လောက်အောင် တရားပြသဟောပြောဆုံးမနိုင်ခြင်း၊

သာသနာတော် တိုးတက်စည်ပင်စေရန် ရည်သန်တောင့်တ၍ ခုရနစ်ပါးကို အားထုတ်လိုသော မဟဇ္ဈာယသမ္မာန်ခြင်း။

သဂါရဝံ သပုဋ်အာဇာနည် ပြုစု၍
အစိုးရပထမပြန်စဉ်အခါ၌ ပထမကြီးအောင်မြင်ခြင်း။

ပထမကြီး မအောင်စေကာမူ ပထမကြီးတန်းအောက်လျော့ပဲ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဝိကာတို့ကို ချုပ်နိုင်ခြင်း၊ ဤသို့သော ဂုဏ်ထူးများနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တိုက်ကြပ်အရာဌာနန္တရဖြင့် အများသဘောတူ တင်မြှောက်ကြရမည်။ ထင်မြောက်ကြစတမ်း၊ အများသဘောတူ တင်မြှောက်သည့်နေ့မှစ၍ ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကို တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဟူသောအမည် နာမဖြင့် ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲကြရမည်။ ၎င်းစာကို တိုက်အုပ်ဆရာတော်က သံသံ့အလယ်မှာ သူတပါး နားလည်လောက်အောင် ဖတ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖတ်စေလိုကြောင်း။

ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်
ဧညာဇ်ဘုန်းမြို့ရွှေဟင်္သာတောရ
သီရိမဟာမင်္ဂလာရာမတိုက်

၁၂၇၅-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆုတ် ၁၄-ရက်နေ့။

တိုက်ကြပ်ဌာနန္တရ အုပ်စာ မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးကလျာ ၏ကို တိုက်ကြပ် အရာ ဌာနန္တရဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်းကို သဘောတူပါကြောင်း စံကျောင်းတိုက်အုပ်ဆရာတော်၊ ပုပ္ဖါရုံဘုန်းကြီး၊ ဗိုလ်ကျောင်းဘုန်းကြီး၊ ဗောဓိကျောင်း ဘုန်းကြီး၊ စမ္မယ်ရုံကျောင်းဘုန်းကြီး၊ ဂန္ဓာရုံကျောင်းဘုန်းကြီး၊ စွယ်တော်ကျောင်းဘုန်းကြီး စသောစာပညာကြီးငယ်တို့က လျှောက်သားကြောင်းကြောင့် လျှောက်ထားကြသည့်အတိုင်း တိုက်ကြပ်

အရာဌာနန္တရဖြင့် ချီးမြှောက်သင့်ချီးမြှောက်ထိုက်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံသော မှန်ကျောင်းဘုန်းကြီး မောင်ကလျာဏကို ၁၂၇၅-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်တနင်္လာနေ့၌ တိုက်ကြပ်အရာဌာနန္တရဖြင့် အများသဘောတူ ချီးမြှောက်ကြရမည်၊ ချီးမြှောက်ကြစတမ်း၊ ချီးမြှောက်ကြသည့်နေ့ကစ၍ မှန်ကျောင်းတိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဟူသော အမည်နာမဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲခြင်းကို ပြုကြစတမ်း။

ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်

ညောင်တုန်းမြို့

ရွှေဟင်္သာတောရသီရိမဟာမင်္ဂလာရာမတိုက်

၁၂၇၅-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့။

တိုက်အုပ်ဂုဏ်အင်္ဂါများ ၁။ ပိဋက သင် ရိုးပေါက် ခြင်း။

၂။ ပိဋက အဋ္ဌ ကထာ၊ ဋီကာ

တို့ကို နိုင်နင်းစွာပို့ချနိုင်ခြင်း။

၃။ ပုရိတ်နှင့်တကွ ဝိနည်းလေးစောင်ကို နှုတ်တုတ်အာဂုဏ်ဆောင်ခြင်း။

၄။ အရာဌာနအားလျှော်စွာ ရှင်၊ လှူ၊ ရ ဟန်း တို့ အား တရားဟောပြောနိုင်ခြင်း။

၅။ လဇ္ဇိပေသလ သိက္ခာကဿမဂုဏ်ရှိခြင်း။

၆။ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အစုပ်အစွဲ မခံရခြင်း။

၇။ စွပ်စွဲခြင်း ခံရသော်လည်း ယုံကြည် လောကီသော သုဒ္ဓဝိနိစ္ဆယကို ရခြင်း။

၈။ တိုက်တာအတွင်း အာပတ္တာဓိကရုဏ်း၊ ဝိဝါဒါဓိက

ရုဏ်း ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ တရားနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း။

၉။ မောဟာဂတိကိုချန်လှုပ်၍ ဆန္ဒာ၊ ဘယာ၊ ဒေါသာဂတိမစွန်းငြိရခြင်း။

၁၀။ အထက်ဆရာကြီးနှင့် ဆန်ကျင်ဘက် စကားကို မပြောမိအောင် သတိဆောင်ရခြင်း။

၁၁။ ရဟန်းရှင် လူတို့ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိအောင် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို အထူးစောင့်ထိန်းရခြင်း။

၁၂။ မည်သည့်အခါမဆို သေဝိတဗ္ဗတရား ၄-ပါး၊ အသေဝိ တဗ္ဗတရား ၄-ပါးနှင့်တကွ ရဟန်းလောင်းဆုံးမရန် ကမ္မဝါကိုလေ့လာ၍ ချောမောပြေပြစ်စွာ ဆုံးမနိုင်ခြင်း။

၁၃။ ခမာ၊ ဇာဂရိယ၊ သိဝိဘာဂ၊ ဗယာ၊ ဣက္ခဏာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

၁၄။ အထက်ဆရာကြီးထံ ရံဖန်ရံဖန်ဆည်းကပ်၍ သြဝါဒခံယူခြင်း။

၁၅။ နေ့စာ ၃-ဝါ၊ ညစာ ၂-ဝါ နေ့စဉ် ပို့ချခြင်း။

၁၆။ သီတင်းနေ့တိုင်း သဒ္ဓါငယ်တဝါ ပို့ချခြင်း။

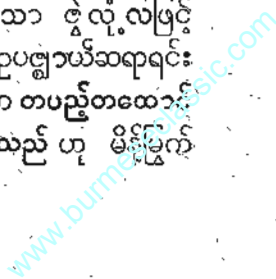
၁၇။ သံဆံသုဠု သံဆုဖာသု ဖြစ်စေခြင်းငှာ ကျောင်းဘုန်းကြီးများနှင့် တိုင်ပင်၍ နိဂ္ဂဟာရဟပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နိုင်နင်းအောင် နှိပ်ကွပ်၍ ပဂ္ဂဟာရဟပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချီးမြှောက်ရခြင်း။

၁၈။ တိုက်တာအတွင်း သီတင်းကြီးများ ရှေးကလာသည့်အခါ ခရီးဦးကြိုဆို၍ ပဋိသန္ဓေခံရပြုခြင်း။

ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ထံ၌ သူတော်ငယ် အဖြစ်ဖြင့် နေစဉ် ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘုရင်မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး၏ တောင်နန်းမတော် စကြာဒေဝီ မိဖုရားခေါင်ကြီးက ရှင်သာမဏေဒါယိကာအဖြစ် ခံယူ၍ ပစ္စည်းပရိက္ခရာတို့ဖြင့် လှူဒါန်းကာ သာသနာပြု ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော် ကိုယ်တိုင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာပြု၍ ချီးမြှောက်တော်မူသဖြင့် ရှင်သာမဏေဘုံသို့ ရောက်လေသည်။ ယင်းသို့ မိဖုရားခေါင်ကြီးနှင့် ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်တို့က ချီးမြှောက်တော် မူသည်မှာ သာမဏေလောင်းလျှာ သူတော်ငယ်၌ နေ့စဉ် ဆယ်ပါးသီလကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ အနေအထိုင် သေဝပ်ပိုပြားခြင်း၊ အရွယ်နှင့် မတန်အောင် စာပေ ပေါက်ရောက်ခြင်း၊ ဆရာ၌ ပြုအပ်သောကျင့်ဝတ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သာသနာပြု ရှမ်းကလေးကျွန်း ဆရာတော်ဖုရားကြီး နောက်တော်က နန်းတော်သို့ ပါရိသွားရာ၊ မိဖုရား ခေါင်ကြီးက တွေ့မြင်ကြည့်ညို၍ အနီးသို့ခေါ်ကာ မေးမြန်းနေစဉ် ရှမ်းကလေးကျွန်းဆရာတော်ကြီးက သူတော်ငယ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားများကို မိန့်တော်မူသောအခါ၊ ကြည်လင် တိုးတက်သော သဒ္ဓါစေတနာတို့ဖြင့် ခရိုင်အုပ်မင်းနှင့် ဒေါ်စမ္မယ်ထံ၌ တောင်းယူ၍ ရှင်သာမဏေ ပြုပေးခြင်းဖြစ်သည်။ ရှမ်းကလေးကျွန်းဆရာတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူသောအခါ သာမဏေရှင်သာသနသည် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားထံသို့ရောက်ရှိ ဆည်းကပ်မိလေသည်။ သူတော်ငယ်ဘဝကပင် ဆရာသမားတို့၏ ကြည်ညို ချစ်ခင် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူခဲ့ရအောင် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် နှစ်ရပ်သော ဓုရနှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိသော သာမဏေ ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

သည်လည်း အဘိုးတန် ကျောက်မျက်ရတနာကို ကောက်ယူ ရရှိသော ယောက်ျားကဲ့သို့ ရှင်သာသန တည်းဟူသော သာမဏေရတနာကို ရရှိတော်မူ၍ အားရနှစ်သက်ခြင်း ဖြစ်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၂၄ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၄-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ၄-ချက်တီးအချိန် သာသနာပြု ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင် ဘုရင်မင်းတုန်း မင်းတရားကြီး၏ သမီးတော် တပင်တိုင် စလင်းမင်းသမီးက ရဟန်းဒါယိကာမ အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက် အားပေးကြသည် ဖြစ်၍ မန္တလေးမြို့ မြောက်ပြင် မဟာဓမ္မိကာရာမ ရွှေကျင်တိုက်မအတွင်း ခဏ္ဍာမိတော်၌ ရဟန်းမြတ်အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သည်။ ရှင်မဏောဘဝ၌ မိဖုရားခေါင်ကြီးက တလလျှင် (၁၅) တန် အပ်သော ပစ္စည်းကို လှူသည်။ ရဟန်းဖြစ်သောအခါ တပင်တိုင်စလင်းမင်းသမီးက တလလျှင် ၃၀ တန် အပ်သောပစ္စည်းကို လှူသည်။ ဦးသာသနသည် သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်အခါကပင် ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ထူးကဲစွာ ပြည့်စုံခဲ့သည်။ ပစ္စည်းလေးပါး ပြည့်စုံသည်နှင့်အမျှ ပေးကမ်းဝေဘန်လူဒါန်းမှု၌လည်း သဒ္ဓါစေတနာ ထက်သန်တော်မူလှသည်။ ရဟန်းအဖြစ်၌လည်း ဆရာသမား သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ကြည်ညိုမြတ်နိုးလေးစားခြင်းကို ခံယူရသည်။ ပရိယတ်နှင့် ပဋိပတ် ကျင့်ဝတ်တို့၌လည်း ထက်သန်သော ဇွဲလုံ့လဖြင့် အားထုတ်တော်မူလေ့ ရှိသည်။ သို့ကြောင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရင်း ဖြစ်တော်မူသော ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးက တပည့်တထောက်နှင့် တစ်ခေါ်လောက်သော တပည့် ဖြစ်သည် ဟု မိန့်မြွက်တော်မူဘူးလေသည်။



ဦးပဉ္စင်း ဦးသာသနသည် ရှေ့နှစ်ပါးလုံးကို အားထုတ်တော်မူသော်လည်း ပဋိပတ္တိဓမ္မဝိပဿနာရရှိ၍ သာလွန်ထက်သန်သော ဝါသနာအဟုန် ရှိတော်မူသဖြင့် ဆုတောင်းပြည့်တော့ရ၊ အုန်းတစဉ် တောရ၊ နတ်လယ်ကူးတော့ရ စသောထိုထိုတောရကျောင်းများသို့ ထွက်တော်မူကာ ပဋိပတ်သက်သက်ကို အားထုတ်တော်မူလေ့ရှိသည်။ ထိုအတွင်း၌ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားက ပြန်ခေါ်တော်မူ၍ တိုက်တွင်းသို့ပြန်ကာ စာပေပို့ချနေရသည်။ ထိုစဉ် သိက္ခာဝါတော် ၁၁၀-ဝါအရ၌ ဒုတိယစာချဂဏဝါစကဘျှင့် မင်းတရားကြီး၏ ချီးမြှောက်ပူဇော်သည်ကို ခံယူရသည်။ သိက္ခာ (၁၆) ဝါတွင် သိပေါ်မင်းက ပထမစာချဂဏဝါစကဘျှင့် တိုးဆင့်၍ ပူဇော်ခြင်းကို ခံယူရသည်။ ရန်ကုန်မြို့၌ ရှိသော ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်မင်းတရားကြီး လှူဒါန်းသော ကျောင်းတော်ရာတိုက်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်တော်မူသော ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဂရုဘဏ် လဟုဘဏ်အာရာဓိပစ္စည်းနှင့် တကွ အပ်နှင်းတော်မူ၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၂-ခုနှစ်၌ လက်ခံကာ ရွှေပြောင်း၍ သီတင်းသုံးတော်မူရသည်။

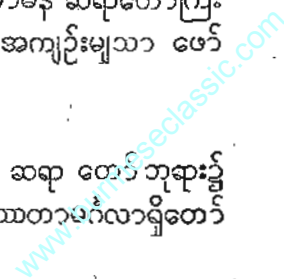
သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ်၊ ရဟန်းသိက္ခာ ဝါတော် (၂၃)ဝါအရတွင် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် (၄) ရက်အင်္ဂါနေ့၌ အမိန့်တော်စာချန်နှင့်တကွ မာရ်အောင် ရတနာစေတီတော် ဒါယကာ သိပေါ်မင်းသည် သာသနာလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မာ တိပိသကဝိဇယမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုံရ သို့ တံဆိပ်တော်ကို ကပ်လှူပူဇော်သည်။ ထိုအခါမှစ၍ ရန်ကုန်မြို့ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဟူ၍ ထင်ရှားတော်မူခဲ့သည်။



ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး (၁၂၀၅-၁၂၈၇)

ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်ကြီးသည်လည်း ကျောင်းပေါင်း ၃၀-ကျော် သံဃာတော် ၂၀၀-ကျော်ဖြင့် စည်ကားခဲ့ပေသည်။ ဤမျှဖြင့် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟူသည် အဘယ်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ အကျဉ်းအားဖြင့် သိရှိကြရပေပြီ။ ပိုမို၍ အကျယ်တဝင့် သိရှိလိုသော ဆန္ဒရှိကြပါမူကား- ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဗျံလွန်တော်မူ၍ သင်္ဂြိုဟ်ပူဇော်အပ်သော သာဓုကိုဋ္ဌနပုံ၌ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား စေခိုင်းတိုက်တွန်းတော်မူ၍ ဓမ္မပူဇာပူဇော်သော အားဖြင့် ဤစာရေးသောဘုန်းကြီး ရဟန်းသိက္ခာ ၁၂-ဝါ အရ၌ရေး၍ စာအုပ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်လှူဒါန်းသော ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘုန်းတော်ဗွင့် ထေရုပ္ပတ္တိ၊ ယခု-ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်အုပ် ဆရာတော် ဦးဝိမလရေးသော ကျောင်းတော်ရာထေရုပ္ပတ္တိ၊ ယခုမြန်မာစာ ဝေါဟာရ ကော်မီတီ အဖွဲ့ဝင် စာပြင်မှူးချုပ် ထူးမိုးပြုဆရာ ဦးအုန်းရွှေ ရေးသားသော သာသနာဝင်၊ အမျိုးသား ပညာဝန် ဦးဘိုးကျား ရေးသော ထေရုပ္ပတ္တိတို့ကို ကြည့်ပါလော့။ ဤသမိုင်း၌ကား ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကို အစအဦး တည်တော်မူ၍ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားအား တိုက်တာကို လှူအပ်တော်မူသော ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာမန် ဆရာတော်ကြီးတော်သည်ကို သိစေလိုသောဆန္ဒဖြင့် အကျဉ်းမျှသာ ဖော်ပြလိုက်ရသည်။

ဆရာ့စကား မြေသို့ မကျ စံကျောင်း ဆရာ တော် ဘုရား၌ သောဝ စသတမင်္ဂလာရှိတော်



မူပုံမှာ မှတ်လောက် သားလောက်ရှိပါပေသည်။ ကျောင်း
 တော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “မောင်ဝါယာမစာတတ်
 ချင့်လျှင် လဖက်မစားနှင့်” ဟု ဆုံးမတော်မူသော နေ့ကစ၍
 လဖက်စားမှုကို ပယ်လိုက်၏။ လဖက်ရည်မသောက်နှင့် ဆို
 လျှင်လည်း လဖက်ရည်သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် လိုက်၏။
 နေ့လယ် မအိပ်နှင့်ဆိုလျှင်လည်း နေ့အိပ်မှုကို ပယ်လိုက်၏။
 ဤသို့စသည်ဖြင့် ဆရာတော် ဆုံးမပဲ ပြင်တော်မူသမျှ ဖြစ်
 တားတော်မူသမျှတို့ကို ငြင်းဆဲသည်မရှိ၊ အတိအကျလိုက်နာ
 တော် မူလေ့ ရှိသည်။ အအိပ်အနေအလွန် နည်းတော်မူသည်။
 တပည့်များက ခုတင်ခြင်ထောင်၊ ခေါင်းအုံး တို့ဖြင့် ဆရာ
 တော်အတွက် အိပ်ရာနေရာ ခင်းကျင်းထားသော်လည်း ဖွင့်
 ထုတ်၍ ဘယ်ကဲ့သို့မှ အမိန့်မရှိပဲ အမှတ်မဲ့သာ နေလေ့ ရှိ
 တော်မူသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ စံကျောင်းဆရာတော်
 ဘုရားသည် ခုတင်ခြင်ထောင်၊ လဲသွတ်၊ ခေါင်းအုံး တို့ဖြင့်
 ကျိန်းစက်သည်ကို မမြင်ရဘူးပေ။ တပည့်များကိုပင် အထိ
 မပေးမူ၍ အာနာပါန စသော သမထနှင့် ဝိပဿနာအလုပ်
 ကိုလည်း အားထုတ်တော် မူလေ့ ရှိသည်ကို အရိပ် အကဲ
 ကြည့်၍ သိကြရသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်
 ဘုရားကြီးမှအစ စာချဘုန်းကြီးများအထိ ထိုခေတ်က လဲသွတ်
 ခေါင်းအုံးများကို အသုံးမပြုကြပဲ သစ်သားခေါင်းအုံးမျက်
 သာ သုံးဆောင်တော် မူကြသည်။ သွားလေရာ၌ နေရာထိုင်
 ခင်းကို ပုခုံးစင်ကာ သွားတတ်ကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဘုရား
 ဝတ်ပြုသွားသော အခါ၊ စာတက် စာအံ သွားသောအခါ

ဆွမ်းစားသွားသောအခါတို့၌ ယူဆောင်ကာ သွားကြသည်။
 ဆရာတော် ခင်းကြသည်။ ရှေ့ဆောင်ဖြစ်သော ကျောင်း
 တော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်က သန့်ရှင်းသပ်ယပ်
 စွာ နေတော်မူတတ်သည်မှတစ်ပါး ခမ်းခမ်းနားနား ကော်
 လော ကမ္မလာ အခင်းအကျင်းနှင့် နေတော်မူလေ့ မရှိ။ ဖဲပိုး
 ထတ္တိပါသင်္ကန်းများကို ဝတ်ရုံတော်မူလေ့ မရှိသောကြောင့်
 ဒိဋ္ဌာနဂတိအားဖြင့် စံကျောင်းဆရာတော်တိုက်အုပ် ဆရာ
 တော်တို့မှစ၍ သံဃာတော်များသည် ကော်လော ကမ္မလာ
 ခင်းကျင်းခြင်း၊ အိပ်ရာနေရာကောင်းအောင် ပြုပြင်ခြင်း၊ ပိုးဖဲ
 ထတ္တိပါသင်္ကန်းများ ဝတ်ရုံခြင်းမရှိကြ။ ရိုးရိုး သန့်သန့်သာ
 လျှင် နေလေ့ ရှိတော်မူကြသည်။

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် သိက္ခာတော် (၃၀)
 ကျော်အထိ စံကျောင်း ဆရာတော်ဟူသော ဘွဲ့ထူးကို ခံယူရ
 သည်တိုင်အောင် စာပေပို့ချခြင်း၊ ကျမ်းစာ ရေးသားခြင်း၊
 ဩဝါဒပေးခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုက်တာ သာသန
 စိစ္စတို့ကို အကြောင်းအလျောက် ပြီးပြေငြိမ်းအေးစေခြင်း၊
 ဝိဇ္ဇာ၊ ဂရုဘာဝနိယ၊ ဝတ္ထာ ဝစနက္ခမ၊ ဂမ္ဘိရကထံကတ္တာ၊
 နောစဋ္ဌာနေ နိယောဇက၊ ဂုဏ်အရည်အချင်းတို့နှင့် တင်းတင်း
 ပြည့်စုံတော်မူခြင်း၊ အထူးအားဖြင့် ဖြောင့်စင်းသော စိတ်
 နှလုံးရှိတော်မူခြင်း၊ တပည့်သားတို့အား ဝဲညှာ သနားတတ်
 သော သဘောရှိတော်မူခြင်း၊ မျက်နှာကြီးငယ်မလိုက် ချီး
 မြှောက်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမြှောက်တော်မူခြင်း စသည်
 တို့ကြောင့် စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားအား တပည့်တိုင်းက
 ဩည်ညိုလေးစားမြတ်နိုးကြသည်။ တပည့်ငယ်တိုင်းသည် တစ်

တရာသော အပြစ်ရှိခဲ့လျှင် ရေဒဏ်အစိတ် ထမ်းကွင်းဆယ် ထမ်းကွဟု ဒဏ်ပေးတော်မူသည်။ ဒဏ်မထမ်းရမီပင် ဆယ် ခေါက်ပဲ ထမ်းပါကွာ၊ ၂၅-ခေါက်ပဲ ထမ်းပါကွာဟုလျှော့ တော် မူတတ်သည်။

ထို့နောက် ကဲကွာ သနားပါတယ် မထမ်းပါစေနဲ့ တော့ ဟု ခွင့်လွှတ်တော်မူတတ်သည်။ ဤသို့လျှင် တပည့်များ အပေါ်၌ ကရုဏာရှိတော်မူပါသည်။

သည်းခံခြင်း သည်းခံ တော် မူ နိုင် ခြင်း ဘက် ၌ လည်း စံကျောင်းဆရာတော်သည်စံတင်လောက် ပါပေသည်။ အစားအသောက်နှင့် စပ်လျှင်လည်း ဘယ်ဟာ ကောင်းသည် ဘယ်ဟာမကောင်း၊ ဘာကိုရှာပါဦး၊ ဘာကိုကပ် ပါဦးဟူ၍ မိန့်ဆိုဘူးသည်မရှိ။ အလုပ်အကျွေး တပည့်များက ကပ်သမျှဖြင့်သာရောင့်ရဲမျှတကာ သည်းခံတော်မူသည်။ မိမိ သည် ငယ်စဉ်ကဤမျှမစဉ်းစားမိခဲ့ပါ။ အသက်အရွယ် ကြီး လာခါမှ ထိုအခါက စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ဘုန်းပေး တော်မူရပုံ၊ ဒုတိယဆရာတော်ဘုန်းပေးတော်မူရပုံကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်မိပါသည်။ ဆရာတော် ၂-ပါးလုံး ဘုန်းပေးတော်မူရ သည်မှာ သနားစရာပင်ကောင်းပါသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက်သည် အနီးအနား၌ လယ်တဲ ခြံသမားအချို့ ရှိသော ကြောင့် တောရစစ်စစ်ရသည်ကားမဟုတ်ပေ။ သို့သော် မြို့နှင့်မူ ကား မိုင်ဝက်ခန့်ကွာလေသည်။ မြို့နှင့်ဝေး၍ အိမ်နှင့် ကွာ သော တောရကျောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒကာဒကာမတို့က သဒ္ဓါတရားရှိ၍ ဆွမ်းပူပူကလေး၊ ဟင်းရေပူပူကလေးကပ်လှူလို

ကြစေကာမူ ကျောင်းဝေး၍ မကပ်နိုင်ကြ။ ဘုန်းကြီး သိရသ လောက်ဆိုလျှင် ဆရာတော်များအတွက် သပ္ပာယ်ဖြစ်အောင် သီးခြားဆွမ်းအုပ် ပို့ လှူသည်ဟူ၍လည်း မရှိပါ။ သံဃာတော် များအားလုံးအတွက်ဆွမ်းခံရသည်အထဲကဆွမ်းစားကျောင်း ဘုန်းကြီးက ကြည့်ရှုပြင်ဆင်၍ ကပ်သောဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း တို့ဖြင့်သာ မျှတတော်မူကြရရှာပါသည်။ အစား အသောက် နှင့်စပ်၍ ဤသို့သည်းခံတော်မူကြပါသည်။

သည်းခံခြင်းတမျိုး ရွှေဟင်္သာ တော ရ ကျောင်း တိုက် အလယ် ကွက်လပ်ကြီး ဗဟိုတည် တည့်၌ အုတ်ခုံပြုလုပ်၍ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကိုယ်တိုင် ညောင်ပိန္နဲပင်တပင် သီထားစေသည်။ ၎င်းညောင်ပိန္နဲပင်သည် မကြာမီ တရပ်တသုမက ကြီးပွား လာလေတော့သည်။ နေ့ နာသီတခုသော သီတင်းနေ့၌ စံကျောင်းဆရာတော် တိုက် အုပ်ဆရာတော်နှစ်ပါးလုံး ရပ်ဝေးသို့ ခရီးကြွတော်မူဆဲအခါ ကျောင်းတိုက်စည်းမျဉ်းအရ သီတင်းနေ့နံနက်ဘက်၌ တနာရီ ခန့် သံဃာများ အမှိုက်သရိုက် သုတ်သင် ရှင်းလင်းကြရသည်။ ကျောင်းဘုန်းကြီးများက ကြည့်ရှု စီမံကြရသည်။ ယင်းသို့ ရှင်းလင်းစဉ် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးက ဤညောင်ပိန္နဲပင် ကြီးသည် မကြာမီ အေရာမ အပင်ကြီး ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ကျောင်းအလယ်ဗဟို၌ မသင့်လျော်ကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ ငယ် နို့ကပင် ရှင်းလင်းသင့်ကြောင်းကိုပြောရာ အခြားဘုန်းကြီး များကလည်းသဘောတူကြ၏။ သို့သော် ဆရာတော်စိုက်ထား သောသစ်ပင်ဖြစ်၍ ရှင်းလင်းရန် မဝံ့ ကြပေ။ ပုပ္ဖါရုံကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးဥာဏပလက စွယ်တော်ဘုန်းကြီး ရှင်းလေလိုလျှင်

ရှင်းလိုက်မည်ဟု ဆို၏။ တပည့်တော်ကတော့ ရှင်းစေလိုပါသည်။ သည့်အပင်ကြောင့် ကျေးဇူးမများရုံသာမက သည့်အပင် ကြီးပွားလာလျှင် အနှောင်းအယုတ်ပေးလျှင်သာ ပေးပါလိမ့်မည်ဟု ပြောသောကြောင့် ဘုန်းကြီးဦးဉာဏဗလသည် သာမဏေတပါးကို ခေါ်၍ ရှင်းလင်းပစ်လိုက်တော့သည်။

၂-ရက်၊ ၃-ရက် ကြာသောအခါ စံကျောင်းဆရာတော် ပြန်ကြွလာထော်မှုလျှင် နေ့စဉ် နံနက် တကြိမ် ညနေ တကြိမ် သာမဏေတပါး သော်၎င်း၊ ကျောင်းသား တယောက်သော်၎င်း နောက်ပါခေါ်၍ အညောင်းပြေ ကျောင်းတိုက်ကို လှည့်လည်ကာ ကြည့်ရှုတော် မူလေ့ရှိသည့် အလျောက် နောက်တနေ့၌ လှည့်လည် ကြည့်ရှုတော် မူသည်။ ညောင်ပိန္နဲပင်ကိုမြင်၍ နောက်ပါသာမဏေကို မေးတော် မူ၏။ သာမဏေက ဘုန်းကြီး ဦးဉာဏဗလရှင်းလိုက်ပါသည်ဟု လျှောက်၏။ သို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးဦးဉာဏဗလကို ခေါ်စေ၏။ ရှေ့တော် သို့ ဘုန်းကြီး ဦးဉာဏဗလရောက်လာလျှင် “မောင်ဉာဏဗလ ရေ့ သစ်ပင်များကို ရှင်းလင်းသင့်က ရှင်းမှ ကောင်းသဟေ့ ၊ ငါ့ညောင်ပိန္နဲပင်ကိုဘယ်သူများရှင်းပစ်လိုက်သလဲက” ၊ ဘုရား တပည့်တော် ရှင်းလိုက်ပါသည်ဘုရား၊ “အော် ဖြစ်မှဖြစ်ရလေကွာ၊ အရိပ်ရပဲ စေတော့လို့ ငါက တမင်သိထားစေပါသည်ကို ရှင်းပစ်လိုက်သကဲ့ကွာ၊ မောင်ဉာဏဗလ ရေဒဏ် (၅၀) ထမ်းကွ” ဟု ဒဏ်ပေးတော် မူ၏။ ထိုအခါ ဘုန်းကြီးဦးဉာဏဗလက တပည့်တော်ရှင်းတယ်ဆိုသော်လဲ စွယ်တော်ကျောင်း ဘုန်းကြီးက အမိန့်ပေး၍ ရှင်းလိုက်ရပါသည်ဟု လျှောက်

ဆတတ်၊ “ဒါဖြင့် စွယ်တော်ကျောင်းဘုန်းကြီးပါ ရေဒဏ် (၅၀) ထမ်းပေစေ” ဟု ပထမအမိန့်တော် ရှိသည်ဟူ၏။ ထို့နောက် ချက်ချင်းပင်လျှင် “စွယ်တော်ကျောင်း ဘုန်းကြီးကို ဒဏ်မထမ်းပါစေနှင့်တော့၊ သူ့အကျိုးမြင်၍ ရှင်းစေခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စိတ်ဆင်းရဲနေပါ့မယ်ကွာ၊ မင်းလဲမထမ်းပါနှင့်” ဟု ပြုံးကာမိန့်တော်မူလိုက်သည်ဟု သိရသည်။

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ယောနိသောမနသိကာရဖြင့် သည်းခံတော်မူနိုင်ပုံမှာ ဤနည်းနှင့်တူသော ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းတိုက်တိုက်၏ အဓိပတိဆရာတော်ကြီးတပါးသည် ဤကိစ္စမျိုးကြုံပါလျှင် ဤသို့ သည်းခံရည်ရှိနိုင်သို့မှာ သည်းလှည့်ထောင်း၊ ဆိုရာတွင် ကျောင်းတိုက် ဥပဒေနှင့် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်အာဏာကို ကျူးလွန်ကျော်နင်းပါမူကား ၃-ကြိမ်တိုင်ဆုံးမပဲ ပြင်၍ မရပါက ပြတ်ပြတ်သားသား အပြစ်ပေး စီရင်တော် မူတတ်ပါသည်။

ကားချပ် ညောင်ပိန္နဲမျိုးဟူသည် ကြီးမားသော သစ်ပင်ကြီးမျိုးဖြစ်၏။ အကိုင်အခက်စည်ကားဝေသာ၍ အရိပ်အာဝါသကောင်းတတ်၏။ နယ်ကျယ်တတ်၏။ အပင်ကြီးမားလာလျှင် နတ်ဆိုးဖြစ်စေ၊ နတ်ကောင်းဖြစ်စေ ဓိုနေတတ်၏။ သူရဲစာစွေ ခေါ်သော ပြိတ္တာမျိုးလည်း ခိုထိုးနေတတ်၏။ လူရှင်တို့ကို အန္တရာယ်ပြုတတ်၏။ ဤသို့သော အပြစ်ကို မြင်သောကြောင့်တကြောင်း၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အထွယ်ပတ်၌ ဤအပင်မျိုး မရှိသင့်သောကြောင့်တကြောင်း

စွယ်တော်ကျောင်းဘုန်းကြီးက ရှင်းစေလိုကာမူ ဆရာတော် ဘုရားကိုယ်တိုင် သိထားစေသော သစ်ပင်ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားအား အကျိုးအကြောင်း ကြိုတင်လျှောက်ထားပြီးအခွင့်အမိန့် ရသော်မှ ရှင်းလင်းထိုက်ပေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားအား မလျှောက်ထားပဲ ရှင်းလိုက်သည်မှာ ကား သတိကင်းသော ချိုယွင်းမှုပင် ဖြစ်ပေသည်။ စွယ်တော်ကျောင်း ဘုန်းကြီးဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ အခြားမဟုတ်၊ ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးပင် ဖြစ်သည်။

ညောင်ပိန္နဲပင် ရှင်းလိုက်သောဌာန ကျောင်းတိုက် ဗဟိုကွက်လပ်ကြီး၌ မကြာမီပင် မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နေ ဦးပေါဒေါ်မုန်းနှင့် သားသမီးများက တသိန်း သုံးသောင်းကျော် ကုန် သုံးထပ် တိုက်ကျောင်းကြီး ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကြသည်။ တိုက်ကျောင်းကြီး တည်ဆောက်မည့် မြေနေရာ၌ ပနက်မချမီတရက် ညနေဘက်၌ ပရိတ်ရွတ်ရာ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဘုရား ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး (စွယ်တော်ကျောင်း ဘုန်းကြီး) ဤသုံး ပါး ကို ကျောင်းဒကာများက ပရိတ်ရွတ်ပင့်၍ သင်္ကန်းတစ်စုံစီ လှူကြ၏။ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားသည် အုဋ်မြစ် ချသော အခါ ပထမဆုံးအုဋ်ချပ်ကို စွယ်တော်ကျောင်းဘုန်းကြီးကို ချစေ၏။ ၎င်းပြင် ကပ္ပိယကုဋ် ဖြစ်အောင်လည်း စွယ်တော် ကျောင်း ဘုန်းကြီးကိုပင် ဆောင်ရွက်စေတော်မူသည်။

ဂီလာနတို့အား စံ ကျောင်း ဆရာ တော် တိုက်အုပ်
| စောင့်ရှောက်ခြင်း ဆရာ တော် ၂-ပါး လုံးပင် တိုက်
တွင်း၌ ဂီလာန ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလျှင် ရောဂါ

ကြီးလျှင် ကြီးသလို ငယ်လျှင် ငယ်သလို၊ စွမ်းနိုင်သလောက် ဆေးဝါးခတ်စာ ဆရာသမားတို့နှင့် စောင့်ရှောက်ကုသတော် မူကြပါသည်။ ကိုယ်တိုင်လဲ ကြည့်ရှုပြုစုတော်မူတတ်ကြသည်။ ဝကတိအားဖြင့် သန့်ရှင်းစွာ နေတော်မူတတ်ကြသော်လည်း ဝီလာနအား ပြုစုသောအခါ ဂီလာနက ရှုတ်တရက် ထွေးအံ့ ထိုက်ပါလျှင် ထွေးခံအနီးအနား၌ အသင့်မရှိပါက လက်ခုပ်ဖြင့် ခံယူလိုက်ကြသည်ကို ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခဲ့ရဘူးပါသည်။ ဝမ်းရောဂါဖြစ်နေသော ဦးပညင်း တပါးကို ရောဂါလွန်၍ ချွေလွန်သည်အထိ အညစ်အကြေးတို့အကြား၌ မရွံ့မကြောက် ပြုစုတော်မူကြသည်ကိုလည်း တွေ့ကြုံရဘူးပါသည်။ ဆေးဝါး အကုအညီသာမက အနီးမှထိုင်၍ ပရိတ်မေတ္တာ ရှုတ်ဖတ် ဆရာဌာယ်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ပန်းဆီမီး ရေချမ်းစသည်တို့ကို ဖန်တီး၍ ဆွေစေခြင်း၊ အနီးအနားမှ သီတင်းသုံးကာစိတ်ရွှင်လမ်းချမ်းသာဖွယ်တရားစကားများကို ပြောကြားခြင်းဖြင့်၎င်း ဖေးမစောင့်ရှောက် ပြုစုတော်မူကြသည်။ သို့ကြောင့် ဤစာရေးသောဘုန်းကြီး တောင်တဘူးသည်မှာ ပြောပလောက်အောင် ဘုန်းမမာဖြစ်ခဲ့လျှင် ဆရာတော် ၂-ပါးတို့အနီးအပါး၌သာ ခြေဝါစေဟု တောင်အမိဘူးသည်။

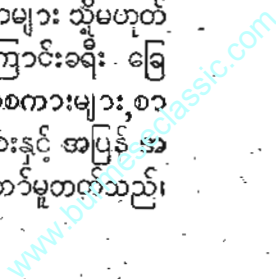
ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးတဦးတည်းကိုပင် ဆရာတော် ဦးတော်တော်ပြုစုကုသပေးတော်မူကြရရှာသည်။ ညောင်ပိန္နဲမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ နေစဉ်က ချူချာ၍ ရောဂါ ဖြစ်သွားသည်။ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ရောက်ခါမှ တဖြေးဖြေး ချွေလွန်၍ ဤရောဂါပါးလာတော့သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်သာမကောဘဝက အနာမီး အနာစက်တို့ ဟကိုယ်လုံး

ပေါက်ဘူးသည်။ အိပ်ရာမှ မထနိုင်အောင် ပြည်စေးများသည် သင်္ကန်းနှင့်ကပ်၍ အိပ်ရာပေါ်၌ လှဲ၍သာနေရသည်။ တတက် မှ တဘက်သို့ စောင်းလိုလျှင် ပြည်စေးများနှင့် ကပ်နေသော သင်္ကန်းကို ဆင်းရဲစွာခွာပြီးမှ စောင်းရလျှင် ရှိရသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် စာနေ့လျှင် ၄-၅-ကြိမ် ကြွလာကာ ကိုယ်တိုင် ရေနှေးနှင့်ဆွတ်၍ ပြည်စေးကပ်နေ သော သင်္ကန်းကိုခွာ၍ ဖန်ရေဆေးပေးတော်မူသည်။ ဆေး လိမ်းပေးသည်။ ဆေးတိုက်သည်။ ရေချိုးပေးတော် မူသည်။ ချွေးအောင်းပေးတော်မူသည်။ ဤမျှလောက် ဂီလာနုများကို စောင့်ရှောက်တော်မူသည်။ ဆရာတော်များ၏ အချိန်ပွဲ၌ နှား နို့ တဖန်ခွက် ပါရှိရာ ဆရာတော်များ ဘုန်းပေးတော် မူကြရ သည်မရှိ။ ဂီလာနုတို့ကို ပေးလိုက်သည်ကိုသာ ငွေ့မြင်ရပေ သည်။



တပည့်များနှင့်ဆက်ဆံပုံ အချို့ သော ဆရာ တော် များ သည် တပည့်တပန်း များ တို့နှင့် ဆက်ဆံရာ၌ သိက္ခာလုပ်လွန်း တင်းမာလွန်း၍ တပည့်များ အနားသို့ မကပ်ဝံ့။ အကြောင်းရှိ၍မှ မလျှောက်ထားဝံ့ ရှိတတ်သည်။ စာရေးသော ဘုန်းကြီး၏ ကျောင်းသား ဘဝ က ဆရာရင်းဖြစ်တော်မူသော လေးမျက်နှာမြို့ မိကျောင်းရဲ ကျောင်း ဆရာတော်ကြီးသည် ဣန္ဒြေကြီးတော်မူလှသည်။ မျက် နှာထား တင်းတော်မူလှသည်။ ထန်သောစိတ်လည်း ရှိတော် မူသောကြောင့် တပည့်များ အလွန်ကြောက်ကြသည်။ အနား မကပ်ဝံ့ကြ။ မလျှောက်ဝံ့ကြ။ ကျောင်းက ထွက်သွား သော ကျောင်းသားသည် ၃-၄-နှစ်ကြာမှ ဖူးမြော်ကန်ထော

ရန် လာဝံ့ကြသည်။ စံကျောင်း ဆရာတော်နှင့် တိုက်အုပ် ဆရာတော်များမှာကား ဤသို့မဟုတ်ချေ။ ဆုံးမသွန်သင်ခွင့် ထိုက်သင့်သောအချိန်၌ ဆရာပီပီဣန္ဒြေရရ၊ လေး နက် သော ဩဝါဒစကားများကို မြက်ကြား၍ ပြားသေဝပ်အောင် စနစ် တကျဆုံးမတော်မူကြသည်။ အခြားသောအချိန်အခါ၌မူကား လျှောက်ထားခွင့်၊ မေးမြန်းခွင့်၊ ဆည်းကပ်ခွင့်ကိုပေး၍ ကဏ္ဍ သူ့ပီယဝါစာ ချိုသာသောစကား ရွှင်ပြသော မျက်နှာဖြင့် ထက်ခံတော်မူကြသည်။ စာမေးပွဲနီးကပ်၍ စုပေါင်းသင်ပြ ပေးသောအချိန်မျိုးတို့၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်သည် အလွန် ဖော်ရွေသောအမူအရာဖြင့် သင်ပြတော် မူတတ်သည် ဖြစ်၍ တပည့်များသည် စိတ်ဥာဏ်ပွင့်လင်း ရွှင်လန်းခွင့် ရကြလေ သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း တစုံတခုသော ထူးမီးစာ၌ ခက်ခဲသည်ဟု ထင်မှတ်၍ စိတ်အားလျော့ကာ အားငယ်နေသော တပည့်ကို အားငယ်နေကြောင်း သိတော် မူလျှင် ဒီစာအတွက်တော့ တာမှ မကြောင့်ကြနှင့် မခက်စေ နှား ငါ့တာဝန်ထားလိုက်စသည်ဖြင့် အားပေးတော်မူလေ ခ်သည်။ ရံခါ နဝကမ္မကိစ္စပေါ်ပေါက်၍ တိုက်ရိုက်သံဃာများ ပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်ရပြန်လျှင် တိုက်အုပ် ဆရာတော် ကိုယ်တိုင် ပါဝင်စီမံခန့်ခွဲသည့်ပြင် သံဃာများနှင့်အတူ ရယ် ကာမောကာ၊ ပြောကာဆိုကာနှင့် သာမန် လူငယ် တဦးကဲ့သို့ အများနှင့်ဆက်ဆံတော်မူတတ်သည်။ တောရွာများ သို့မဟုတ် ရေလယ်ကျွန်း စသော ခရီးဝေးသို့ ကုန်းကြောင်းခရီး ခြေ ထောင်သွားကြရသောအခါ၌ မှတ်သားဖွယ်ရာစကားများ၊ စာ နားများကို အစဖော်၍ တပည့် သံဃာများနှင့် အပြန် အ ငွန် ငြင်းခုံကာ စိတ်လက်ရွှင်ပြစွာ သွားတော်မူတတ်သည်။



တပည့်များ၏ ဉာဏ်ကို ထုတ်ဖော်သောသဘော၊ လျှောက်ရဲ ပြောရဲရှိစေသောသဘောဖြင့် စာပေနှင့်စပ်၍ အခြေ အတင် ပြောရန် လမ်းဖွင့်ပေးတော်မူလေ့ ရှိသည်။ ခရီးသွားလျှင် နှုတ် မဆိတ်ရဘူးကု။ ဗဟုသုတရအောင် တွေ့တာမြင်တာမေးမြန်း ရတယ်၊ စုံစမ်းရတယ်ဟုလည်း သတိ ပေးတော်မူသည်။ တပည့် သံဃာများသည် ဆရာတော်နှင့် အတူ ခရီးသွားကြရလျှင် အညောင်းပြေကာ ဗဟုသုတလည်းရ စိတ်လည်း လန်းဆန်း သဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြသည်။

အခွင့်သာပုံ ဆရာတော် ၂-ပါးသည် တပည့်များ အပေါ်၌ အလွန်သက်ဉာဏ်စွာ အခွင့်အရေး ပေးတော်မူကြသည်။ တစ်တရု လျှောက်ထားရန် ရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ စာပေမေးလျှောက်လိုလျှင်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင်လျှောက် လိုက လျှောက်နိုင်ခွင့်ပြုသည့်ပြင် စာနှင့်လျှောက်ခွင့်လည်းပြု တော်မူကြသည်။ စာနှင့်လျှောက်ရာတွင်လည်း စာရွက်ကောင်း မှု ကြီးမှ ခွင့်ပြုသည်မဟုတ်။ ရေးဖြစ်လျှင်ပြီးစေ၊ တဘက်လှ ဘယ်လိုစက္ကူနှင့်ရေးရေး အခွင့်ပေးတော်မူကြသည်။ တပည့် များမသိနိုင်သော အဓိပ္ပာယ်များ ရှာမတွေ့သော စာများ ကိုလည်း မေးလျှောက်နိုင်ကြသည်။ များသောအားဖြင့်လည်း မေးလျှောက်ကြသည်။ မေးလျှောက်တိုင်း ဖြေကြားတော် မူကြသည်။ မတွေ့ဘူးသေးသောစာများ ရှာမရသောစာများ မေ့နေသောစာများကို (နိကာယ် ၆: ၁၂ ရပ်နှင့်တကွ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ဆိုလိုသည်) စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားအား မေးလျှောက်ကြသည်က များ၏။ အမေးသမား၌ ခဲယဉ်းသော သလောက် အဖြေ လွယ်တော်မူလှသည်။ ဘယ်ပညာတော်

ဘယ်အဋ္ဌကထာ၊ ဘယ်ဋီကာ စာမျက်နှာဘယ်မျှ၌ ရှိလေရဲ့ လွယ်လွယ် ကြည့်လိုလျှင် ဘယ်စာအုပ်ထဲမှာ ပါသေးသည်။ ကြည့်လေ စသည်ဖြင့် ပြန်ကြားတော် မူတတ်သည်။ စာပေ မေးလျှောက်သည့်အခါ၌ အပြစ်တင်စကား၊ မြည်တုန်စကား များကို အချင်းခပ်သိမ်းပြောတော်မူလေ့ မရှိကြ။ အေးဒို့လဲ မသိတုန်းက မသိကြဘူး။ မေ့ဒါလဲ မေ့ဘူးတယ်။ တခါတခါ အတော်ရှာရတယ်-စသည်ဖြင့် မေးလျှောက်သူ အားရှိအောင် သက်သာရာရအောင် မိန့်တော်မူတတ်ကြပါသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်တွင်းမှာ အတူ နေလျက်ရှိသော တပည့်များ အား စာနှင့်ရေး၍ မေးလျှောက်ခွင့် ပြုထားသည်မှာ ဆရာ တော်များရော တပည့် များပါ အချိန်ကုန် သက် သာ၍ ကောင်းမြတ်လှသော အချက်တရပ်ဖြစ်လေသည်။



ဉာဏ်ကောင်းပုံ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားသည် သဘောဉာဏ်၊ မှတ်ဉာဏ် နှစ်ပါးလုံး ကောင်းတော်မူသည်။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှတ်ဉာဏ် ကောင်း သည်။ သဘောဉာဏ်မကောင်းလှ။ သဘောဉာဏ် ချို့ တဲ့၏။ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သဘောဉာဏ် ကောင်း၏။ မှတ်ဉာဏ် မကောင်းလှ ချို့ ငဲ့၏။ စံကျောင်းဆရာတော်၏ မှတ်ဉာဏ် ကောင်းပုံမှာ တူသူများပါလိမ့်မည်။ ငယ်စဉ်ကျောင်းတော်ရာ ထိုက်၌ ဉာအခါ စာအံ ကျောင်း၌ စာအံပြီး၍ အိပ်သော ကျောင်းသို့အပြန် လမ်း၌ ဓာတ်မီးတိုင်တခု ထွန်းထားလျက် နိသည်။ (ဓာတ်မီးတိုင်ဆိုသော်လည်း ထိုအခါက ရန်ကုန်နှင့် တကွ မြန်မာနိုင်ငံတခုလုံး၌ လျှပ်စစ်ဓာတ်မီးမရှိသေး။ ရေနံဆီ မီးအိမ်ကို တိုင်ထိပ်၌ မှန်အကာအိမ်ဖြင့် ထွန်းသောမီးကိုပင်

www.burmeseclassic.com

ဓာတ်မီးတိုင်ဟု ခေါ်နေကြ၏။ ထိုခေတ်မီးတိုင်၌ ရုပ်၍ ရုပ်၍ စာကျက်ခြင်းဖြင့် တနေ့ ၁၅-ဂါထာရ၍ ဓာတုတ္တ သင်္ဂဟကျမ်းပါဠိ အကုန်၊ မာဂဓပါဠိအဘိဓာန် အကုန် နှစ်စောင်လုံး ရတော်မူသည်ဟု မိန့်ကြားဘူးပါသည်။

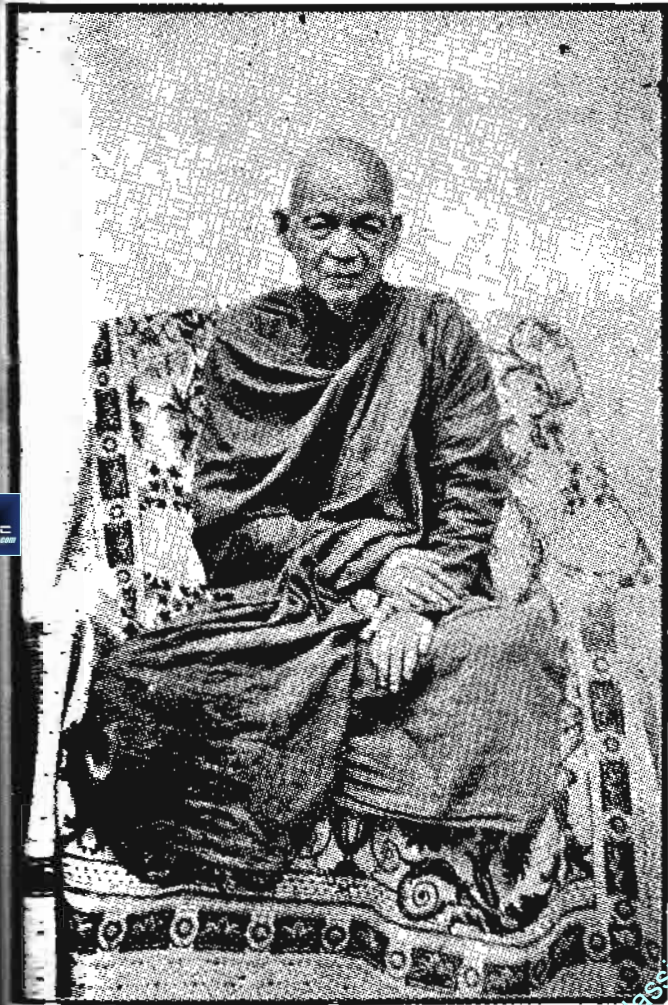
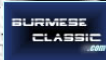
ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးသည် စာသင်သားငယ်အခါက စာကျက်ညာဏ်နှင့်စပ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မေးလျှောက်ဘူးသဖြင့် ပြောကြားတော်မူသည်မှာ-မာဂဓအဘိဓာန်လို ဂါထာနှင့်စာကိုကျက်လျှင် တနာရီကိုဂါထာ ၃၀-တော့ ရပါတယ်ကွာဟု မိန့်ပါသည်။ ကျက်၍ရပြီးသော စာကို မပြန်မသရဇ္ဈာယ်ပဲ ပစ်ထားလျှင် မမေ့ဘဲဘယ်မျှတည် မြဲပါသလဲဟု ထပ်မံမေးလျှောက်ပြန်ရာ တခါကျက်မှတ်ထားသောစာသည် ၃-နှစ်လောက်တော့မပေးပါဘူးကွာဟု မိန့်တော်မူသည်ကို ဝမ်းသာအားရ အံ့ဩစွာဖြင့် မှတ်သားလိုက်ရပါသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား စာကြည့်တော်မူသောအခါ အနား၌စာအုပ်များများမရှိတတ် အနည်းငယ်သာရှိတတ်သည်။ ထူးခြားသောအချက်တစ်ခုမှာ ကျမ်းစာရေးတော်မူသောအခါ၌ အနီးအနား၌ စာအုပ်များများမထား၊ စာအုပ်များများမရှိပေ။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းရေးသားသင့်သောစာများကို စိတ်၌မှတ်သားပြီး ဆောင်ထားပြီးဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ အနား၌ စာအုပ်များများမထားရခြင်းဖြစ်၏။ စာကြည့်သောအခါ တအုပ်တည်းသာကြည့်ခြင်းသည်လည်း မှတ်မှတ်သားသားအဓိပ္ပာယ်ပေါ်အောင်ကြံစည်လေ့လာ၍ ကြည့်ရှုသောသဘောဖြစ်၏။ မှတ်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ စာကြည့်သည်မှာလည်း ဤ



နည်းနှင့်နှစ်ပင်ဟုကြားသိရဘူးသည်။ စာတမျက်နှာကိုအကြာကြီးကြည့်တတ်သည်ဟုလည်း ကြားရဘူးသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် မှတ်ညာဏ်ကောင်းသလောက် သဘောညာဏ်ဘက်၌လည်းကောင်းလှသည်။ နက်နဲသည်။ စူးရှသည်။ သိမ်မွေ့သည်။ ပါဠိဆရာကြီး ဆရာညာဏ်သည် ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်၌ စာပြင်မှုးဖြစ်စဉ်က အချို့အချို့ နက်နဲခက်ခဲသောအချက်များကို စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားထံ စာနှင့်လှမ်း၍ မေးလျှောက်လေ့ရှိ၏။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏အဖြေကို ရရှိသောအခါ တအံ့တဩ ဂမ္ဘီရုဗုဒ္ဓိအရှင် နက်နဲသိမ်မွေ့ စူးရှသောညာဏ်ထူးရှိတော်မူပါပေသည်။ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများနှင့်အလားတူတော်မူပါပေသည်ဟု ရင်သပ်အံ့ဩ ထောမနာပြုသည်ကို ကြားလိုက်ရသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် ဤသို့လျှင် မှတ်ညာဏ် သဘောညာဏ် ထက်သန်ကောင်းမွန်တော်မူပါသည်။

အာရုပ်ဆောင်စာများ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား ငယ်စဉ်က အာရုပ်ဆောင်ခဲ့သော စာများမှာ-ဗျားပြားလှသည်။ နောက်ပိုင်း၌လည်းသရုပ်ထုတ်၍ ပြုလတ်ဖြစ်သည်။ စာသင်သားများ စာချဆရာများရသင့်ဆောင်သင့်သော သဒ္ဒါဆိုင်ရာ၊ အဘိဓမ္မာဆိုင်ရာ၊ ဝိနည်းဆိုင်ရာများကိုအားလုံးပင်ကျက်ဆောင်တော်မူခဲ့သည်။ ထို့ပြင်စာပြန်ပို့ စာမေးပွဲတို့၌ ဝင်ရောက်ပြန်ဆိုခြင်းဖြေခြင်းမပြုခဲ့သော်လည်း ဝိနည်းပါဠိတော် ၅-ကျမ်းကိုလည်း ဆောင်ခဲ့သေးသည်။ ဝိနည်း ဝိဘင်းပါဠိတော်တို့ကို အခါမရွေးရပါသည်ဟု မိန့်တော်မူဘူးသည်။

ပါဠိတော်နှင့် အဋ္ဌကထာကြီးများ၊ ကင်္ခါအဋ္ဌကထာ နှင့် ဋီကာကျော်တို့ကို ရွှေပလ္လင် နောက်ပလ္လင်ပေါက် စနစ် တကျ လှည့်ကာလှည့်ကာနှင့် ကုန်အောင် ပေါက်ရောက် ခဲ့ကြောင်း၊ ညောင်တုန်းသို့ရောက်မှ ဋီကာကျော် ယောဇနာ ကျမ်းပြု မှန်ကျောင်း ဆရာတော်ထံ၌ သက္ကတကို ပေါက်ရောက်အောင် လေ့လာခဲ့ကြောင်း မိန့်သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် ပိဋက စာပေဘက်၌ သာလျှင် လေ့လာဆည်းပူးခဲ့သည်ဟု ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးနှင့် တကွ အများကပင် ထင်မှတ် ကြဘူးသည်။ အကြောင်း အခွင့်ဆိုက်၍ ပြောရေးဆိုရာ ကြံသောအခါတို့၌ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဗဟုသုတပြည့်စုံပုံကို သိရှိကြရသည်။ မြန်မာစာပေဘက်၊ ဆေးကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်းဘက်၊ ဟူးရားဗေဒင်၊ ရာဇဝင် သာသနာဝင်၊ သင်္ချာအင်္ဂါဗိမိစာ၊ သက္ကတ၊ တိန္ဒြိစသော ဘာသန္တရဗဟုသုတများထင်ရှားစွာ ထွက်ပေါ် လာတတ်ပါသည်။ လောကနိတိစကားအရ စည်းကြီးနှင့်တူလှ၍ တီးတိုင်းမြည်၊ စမ်းတိုင်းထွေ့၊ ထိတိုင်းရှုဟု ဆိုလောက်ပါသည်။



သီလသိက္ခာ၌လေးစားခြင်း စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားသည် ဗဟုသုတ အရာ၌သာ ထူးချွန် ထင်ရှားသည်မဟုတ်သေးပါ။ သီလသိက္ခာ ရှိသော်လေးစားမှု၌လည်း အထူးထင်ရှားလျက်ပင် ရှိသည်ဟုဆိုရပေမည်။ သိလျက်ကြူးလွန် ကျော်နင်းမိသော အာပတ်မျိုးမရှိဟု ဆိုထိုက်အောင် စောင့်စည်း ထိန်း သိမ်း တော် မူလေ့ ရှိသည်။ ဘိနပ်မစီး၊ ထီးမဆောင်းထိုက်သော အန္တရသံရ မြို့တွင်းရွာတို့၏အစွဲ၌ အဘယ်အခါမှ ဘိနပ်မစီးခြင်း၊ ထီးဆောင်းခြင်း

ရွှေဟင်္သာတောရ၊ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားပုံတော် (၁၂၃၅-၁၃၀၉)

ပြတော်မူ၊ မည်မျှလောက်နေပူပြင်း၍ အောက်က မြေပူနေ
 စေကာမူ ဘိနပ်မစီးပဲသာ ကြွတော် မူသည်။ သက္ကရာဇ်
 ၁၂၉၄ ခုနှစ်၌ မန္တလေးသို့ သာသနကိစ္စ၊ ဂိုဏ်းကိစ္စနှင့် ပင့်၍
 ကြွတော်မူလာပါသည်။ လမ္ပာ နယုန်လဖြစ်၍ ပူပြင်းသော
 လပင်ဖြစ်၏။ ဒေသ ဥစ္စာအားဖြင့်လည်း အောက်အရပ်ဒေသ
 ထက် ပူပြင်း၏။ ပူပြင်းသောရာသီ ပူပြင်းသောဒေသဖြစ်ရာ
 တွင် အချိန်မှာ နေ့တချက်စီးအချိန်တွင် မန္တလေးမြို့ စိန့်
 ဇနီးရပ်၊ အဘယာရာမရွှေကူတိုက်မှ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ နေပူ
 ကျက်ထဲ၌ ဘိနပ်မစီး၊ ထီးမဆောင်းပဲ ကြွတော်မူသည်။ ခြေ
 ဈာန်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

တိုက်အုပ် ဆရာတော်ဘုရားသည်လည်း စံကျောင်းဆရာ
 တော်နည်းတူပင် သီလသိက္ခာကို လေးစားတော် မူပါသည်။
 ပါးလုံးသည် အနည်းငယ်သော ဒုက္ကဋ်၊ ဓမ္မာသီအာပတ်
 ဖြစ်သော်လည်း အပြစ်ကြီးကဲ့သို့ မြင်ကာ ရှောင်ကြဉ်တော်
 မူကြသည်။ အပွကာနမို့ ပါပါနိ ပဘာဝံ နာသယေ ဗုဓေါ
 သော အလင်္ကာကျမ်းလာ စကားကဲ့သို့ သေးငယ်သော
 အတောင်းမှုကို ဖြစ်စေ မကျူးလွန် မကျော်နင်းမှု၍ ပယ်
 အောက်သန့်ရှင်းစေတော်မူကြသည်။ နိသဂ္ဂိယပစ္စည်းများကို
 သည်း လက်မခံ၊ ရှောင်ကြဉ်တော်မူကြသည်။ ကုလဒ္ဓသက
 အနေသနတို့ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည် ထင်သော ပစ္စည်းများကို
 သွန် စက်ဆုပ်တော် မူကြသည်။ ဘယ်အခါမှ အလှူမခံကြ
 သေး။ အခြားကတန်းကြီးပျံပင်လာလျှင် လိုက်လေ့လိုက်ထမခံ
 ကြ။ ဘုန်းကြီးပျံက လှူလာသော ပစ္စည်းများလည်း မသုံးကြ။
 သို့သော်လည်း စွန့်တော်မူလိုက်ကြသည်။ အကြောင်းမှာ



များသောအားဖြင့် ညတိုပဝါရိတမဟုတ်သော ဒကာ၊ ဒကာမတို့ထံ၌ လှည့်လည်တောင်းခံ၍ ဘုန်းကြီးပျံ့ပွဲကိုပြုလုပ် တတ်ကြသောကြောင့် မိစ္ဆာပရိယေသနကိစ္စဖြင့် မတရားရ သော နိဿဂ္ဂိယပစ္စည်းများဖြစ်သောကြောင့် အသုံးမပြုကြ ခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေးသူတော်ကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့သည် ရဟန်းများ ဆော်အော စီမံဆောက်လုပ်သောကျောင်း၊ ရေ တွင်း၊ ရေကန်များကိုပင် မသုံးဆောင်ကြ၊ ရုပ်ပွား၊ ဆင်းတု၊ စေ တီပုထိုးများကိုပင် ရှိမခိုးကြဟု သိရသည်။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိ ကျောင်းအခမ်းအတွင်း၌ ရဟန်းတပါးဆေးလိပ်သောက်နေ သည်ကို မဟာဒဏ်ဝန်က မြင်တွေ့၍ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓိကို လျှောက်ထားသောအခါ ငါ့ကျောင်းက ဦးပဉ္စင်းဆေးလိပ် သောက်တာဟာ မင်းတို့သာသနာပိုင်အရပ်မှာ ဘုရားတည် တာလောက် အပြစ်မရှိပါဘူးဟု ပြောကြသည်ကို တဆင့် ကြားသိရဘူး၏။ ဤသို့လျှင် သူတော်ကောင်းများ စက်ဆုပ် ရွံရှာသော အမှုတို့မှလည်း ဆရာတော် ၂-ပါးလုံး ရှောင်ကြဉ် တော်မူကြသည်။

ဒုရာသန္ဓေသူ ဒုရာနံ၊ ပသာဒေါ သုကရော ဘဝေ။
ဒုက္ကရော အာသန္နာနံ တု၊ တေ ဟိဿစရိတညနော။

အဝေးနေ အနီးနေပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အတွင်းကျကျ ကိုယ် ကျင့်တရားကို မသိကြရသောကြောင့် အဝေးနေပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကြည်ညိုရန် လယ်ကူကြမြဲဖြစ်၏။ အတွင်းသိဖြစ်သောကြောင့် အနီးနေပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုနိုင်ခဲ့၏။ စံကျောင်းဆရာတော်နှင့် ထိုက်အုပ်ဆရာတော်တို့သည်ကား နီးလေ ကြည်ညိုလေးစား ခံကြရလေ၊ နီးလေရိုသေမြတ်နိုးမှုကို ခံယူကြရလေဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားမြတ်၏တရားတော်သည် အကြည့်ခံနိုင်သည်။ စုံစမ်းခံနိုင် သည်။ လာကြည့်စမ်း၊ လာလေ့ လာအားထုတ်စမ်းဟုဆိုဝံ့သည် ခေ၀ံ့သည်။ စိန်စစ်နှင့်အလားတူသော တရားတော်အစစ်၊ ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်တော်အစစ်ကိုအသက်ပမာစောင်ထိန်းလျက် ပြုစင်သန့်ရှင်းစေကာ ရဟန်းကောင်းပီပီ ရဟန်းတရားနှင့် မကင်းမကွာ နေတော်မူကြသော ဆရာတော်များသည်လည်း နီးနီးကပ်ကပ် အကြည့်ခံတော်မူနိုင်ကြသည်။ စုံစမ်းခံတော် မူနိုင်ကြသည်။ နီးနီးကပ်ကပ် လာရောက်ကြည့်လေ၊ စုံစမ်း လေ အမှန်ကိုသိ၍ ကြည်ညိုလေးမြတ်ကြလေ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်များ၌ ထူးခြားစွာ ကြည်ညိုဖွယ်တရစ်ရှိသေး သည်မှာ ဟန်မလုပ်တတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဒကာ၊ ဒကာမ ကြည်ညို စေရုံ အနေအထိုင်မှစ၍ အဝတ်အရုံမှစ၍ ဟန်လုပ်မှု၊ ပြင် ဆင်မှုရှိတော်မမူကြကုန်၊ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်သာမဟုတ်၊ စာလာ ပေလာဘုရား ပညတ်တော်ဒေသနာအရ ဆုံးမပြုပြင်သည်မှ တပါး တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေများ ဟန်လုပ်မှုကို လည်း စက်ဆုပ်တော်မူတတ်ကြကုန်၏။

ဂိုဏ်းနှင့်ဆိုင်သော စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားသည်
ဂုဏ်များ ၁၂၀၅-ခုနှစ်၌ ရွှေကျင်နိကာယ ဥပ
ဒေပြု ဂဏပီလက ဖြစ်တော်မူသည်။
၁၂၉၄-ခုနှစ်၌ ရွှေကျင် နိကာယ မဟာနာယက ဖြစ်တော်
မူသည်။ ၁၂၉၇-ခုနှစ်၌ နယ်လှည့် သာသနာပြု ဖြစ်တော်
မူသည်။ ၁၃၀၀-ခုနှစ်၌ ရွှေကျင်နိကာယ ဗဟိုဌာန တွဲဘက်
ဥပဉ္စက္ကဋ္ဌမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။ ထို့ပြင် ၁၂၉၉-ခု
နှစ်၌ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့ အလှူခံယူတော်မူရသည်။ ဤထူး

သို့ထူးတို့ကြောင့် မြတ်သော စံကျောင်းဆရာတော် ဖြစ်တော်
မူသောကြောင့်သာ ဤရာထူးသို့ထူးတို့ကို ရရှိတော်မူသည်။

ဝပုမာပိ န စ ထဒ္ဒေါ၊
ဒက္ခိဏော န စ နဇ္ဇဝေါ။
တေဇသီ န စ နက္ခန္ဓော၊
ကတ္တာပိ န စ ဝိမိတော။

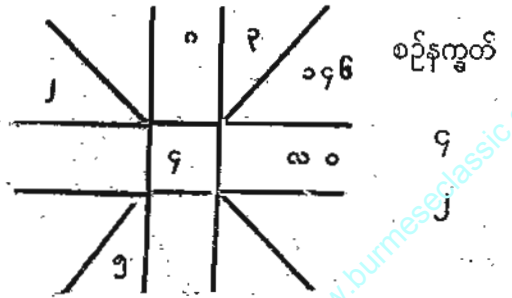
ခန္ဓာကိုယ်ရှိသော်လည်း ခက်ထန် ကြမ်းကြုတ်ခြင်း မရှိ၊
လိမ္မာပါးနပ်သော်လည်း ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းမရှိ၊ တန်
ခိုးကြီးသော်လည်း သည်းခံတတ်၏။ ပြုလုပ်နိုင်သော စွမ်း
ရည်ရှိသော်လည်း ကြွားဝါမှုမရှိ။

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် သိက္ခာတော် ၁၄-ဝါ
ရတော်မူစဉ်က သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာ) သို့ ကြွ၍ နှစ်လ
ကြာမျှ စွမ်းတော်နှင့်တကွ စေတီပုထိုးတော်များကို ဖူးမြော်
တော်မူသည်။ အပြန်တွင် ဆရာတော် ဦးဝိနယာလင်္ကာရနှင့်
ဆရာတော်ဦးဇယန္တတို့က သီဟိုဠ်သား သာမဏေ အပါး
(၂၀) ကို ထည့်အပ်လိုက်သဖြင့် ခေါ်ဆောင် လာခဲ့ကာ
ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်၍ စာပေ
ပညာသင်ကြားပေးတော်မူသည်။ အချို့လည်း အသက် ၂၀
ပြည့်၍ ရဟန်းအဖြစ်ရောက်အောင် ရဟန်းဒါယကာနှင့်တကွ
ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ ရဟန်း ဖြစ်ကြသော ဗုဒ္ဓိုလ်တို့တွင်
အချို့ မြန်မာနိုင်ငံ၌ရှိ၍ အချို့ သီဟိုဠ်သို့ပြန်ကာ ကျောင်း
ကန်နှင့် ကြီးပွားနေကြသည်။ ပါဠိပါမောက္ခ ဆရာညစ်သည်
စံကျောင်းဆရာတော် သီဟိုဠ်မှခေါ်ဆောင်ခဲ့၍ စာပေပညာ

သင်ပေးသော သာမဏေတပါးဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ
တိုက်တွင်း၌ သာသနဇောတိက တိုက်ကျောင်း ဒါယကာ
ဦးရွှေဇင်-ဒေါ်ခွန်းလှ၊ သား ဦးကျော်လှ-ဒေါ်လွန်းပြေ တို့
သည် ဆရာညစ်ခေါ် ဦးဝဇီရဉာဏ၏ ရဟန်း ဒါယကာ
များဖြစ်ကြသည်။

ဝါဏိဇ္ဇမုနိ: စံကျောင်းဆရာတော်နှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော်
တို့သည် အမျိုးအားဖြင့် ဝါဏိဇ္ဇမုနိ: ဖြစ်ကြ
သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်သည် ပဲခူးမြို့နယ် ကျောက်တန်း
ရွာကြီး၌ထင်ရှားသောလှေသူကြီး ဦးအောင်လှ-ဒေါ်အောင်
တို့၏ သားရတနာဖြစ်တော်မူသည်။ ဦးအောင်လှ-ဒေါ်အောင်
တို့၏ သားသမီး (၈) ယောက်တွင် သတ္တမမြောက်ဖြစ်သည်။
သက္ကရာဇ် ၁၂၃၅ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၀-ရက်၊ ဗုဒ္ဓ
ဟူးနေ့ နံနက် စက် ၄-နာရီ ၁၂-မိနစ်၊ မြန်မာနာရီ ၃-ချက်
တီး ၃-နာရီတပါး ၃-မိနစ်အချိန် ဘရဟ္မီနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်၍
ဖွားမြင်တော်မူသည်။

စံကျောင်းဆရာတော်၏ဇာတာပုံ



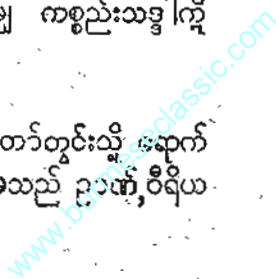
လှေသူကြီး ဦးအောင်လှသည် ကျောက်တန်း အရပ်၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပြည့်စုံခြင်း၊ ရိုးသားဖြောင့်မတ် တည်ကြည်ခြင်း၊ အများ၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားခြင်း စသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် ထင်ရှား၍ ရပ်သူရွာသားတို့ ရိုသေ လေးစားအပ်သော လူကြီးလူကောင်းတယောက်ဖြစ်သည်။

ဒေါ်အောင်သည် ရုပ်ရည်ချောမော ပြေပြစ်၍၊ ကဏ္ဍသုခ၊ ပီယဝါစာဖြစ်အောင်၊ နားဝင်အောင်၊ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာ စကားပြောတတ်သည်။ သူတပါးအား ညာတာသနားတတ်သည်။ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲတတ်သည်။ အလှူအတန်း ဝါသနာရှိသည်။ ဤသည်တို့ကြောင့် လူတိုင်းက ခင်မင်သော အမျိုးကောင်းသမီးတယောက် ဖြစ်၏။ မိကောင်း ဘကောင်းကုန်သည်မျိုးရိုးမှ ပေါက်ဖွားခဲ့ပြီးလျှင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတည်းဟူသော သပျူရိသန်ဿယ မှီရာကောင်းကို ရရှိကာ မှီခိုလိုက်ရသောကြောင့် ဇာတိ အရည်အချင်း ရှိသလောက် သာသနာတော်၌ အဘိုးအနန္တ ထိုက်တန်သော ဆရာတော်ကြီးတပါး ဖြစ်တော်မူခဲ့ပေသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်များကို ခရေစေ တွင်းကျ အသေးစိတ်ရေးရလျှင် ကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိရာ။

စံကျောင်းဆရာတော် ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်ကြီးထံ ရောက်ပုံ
စံကျောင်း ဆရာတော် သည်အသက် ၇-နှစ် အရွယ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ နေစဉ် မင်္ဂလာသုတ် ပရိတ်ကြီး၊ နမက္ကာရ၊ လောကနီတိ၊ ဇာတ်အဋ္ဌကထာ၊ သဒ္ဓါ၊

ကိုးကြောင်း၊ ဗိုလ်၊ မကာရန္တပေဒင်တို့ကို သင်ကြားခဲ့ရသည်။ အသက် ၁၄-နှစ်၌ မိဘဆွေမျိုးများ သဘောတူ ပို့အပ်၍ ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဇွန်တောင် အစိုးရအင်္ဂလိပ်ကျောင်းသို့ ပြောင်းကာ ခေတ်စာပေကို သင်ကြားရသည်။ အသက် ၁၇-နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ရှင်ဂေါတမသည် သံသရာ၏အစကို မသိသောကြောင့် ဘုရားမဟုတ်ဟု ရေးထားသော ရွှေချိန်ခွင် ခေါ်စာအုပ်ငယ်ကို တွေ့ရှိ ဖတ်မိရာမှ စ၍ ကြံစည်စဉ်းစားလာရာ၊ တစ်ထက်တစ် ဘာသာရေးဘက်၌ စိတ်ဝင်စားလျက် သံဝေဂဉာဏ်များလည်း တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက် လာလေသည်။ သာသနာတော်တွင်းသို့ဝင်၍ ရှင်ရဟန်း ပြုလိုသော နိက္ခမဇ္ဈာသယဓာတ်တို့သည် မပြတ်မလပ်ဆိုသလို ထက်သန်အားကြီး လာသောကြောင့် မိဘများကို ထုတ်ဖော် ပြောကြားကြရတော့သည်။ မိဘများနှင့် အစ်ကိုဦးကြံပွင့်-ဒေါ်ပိုတို့က ရှင်ဒါယကာခံယူချီးမြှောက်ကြ၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ် သို့ ရောက်လေသည်။ မိဘနှင့် ဆွေမျိုးတို့ကမူကား ၇-ရက်လောက် သာမဏေဝတ်ပြီးလျှင် လူထွက်လိမ့်မည် မှတ်ထင်ကြ၏။ တလလွန်သော်လည်း မထွက်သဖြင့် ထွက်ရန်ဗိုင်းဝန်း ပြောဆိုဆွဲဆောင်ကြ၏။ လူထွက်စေရန် အကြိမ်ကြိမ်တလှည့်စီ ပြောဆို နှူးနှပ်ကြသော်လည်း ကိုရင်ဥာဏ်ကား မထွက်ချေ။ သို့နှင့် ကျောက်တန်း ရွာလယ်ကျောင်း၌ တဝါ ရပေသည်။ တဝါအတွင်း၌ သင်ကြားရသမျှ ကစွန်းသဒ္ဓါကို သင်ကြားရသည်။

သဒ္ဓါပဗ္ဗဇ္ဇိတအဖြစ်ဖြင့် သာသနာတော်တွင်းသို့ ရောက်လာသော ကိုရင်ဥာဏ်ခေါ် ရှင်ဝါယာမသည် ဥာဏ်၊ ဝီရိယ



ထူးချွန်သူဖြစ်ရာ အနည်းအကျဉ်းမျှသာ စာပေသင်ကြားရသည်ကို ဉာဏ်ဝီရိယတည်းဟူသော ခြေလက်တို့ မဆန့်သာမတန်းသာသကဲ့သို့ အားမလို အားမရ ရှိနေစဉ်အတွင်း၌ ရန်ကုန်မြို့၊ ကျောင်းတော်ရာရွှေကျင်တိုက်၌ စာပေသင်ကြားနေရာမှ ဇာတိရွာ ကျောက်တန်းသို့ ခေတ္တ ပြန်လာသော ဦးပဉ္စင်း ဦးကုမာရသည် ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်နှင့် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး များကို စေတနာရင်းဖြင့် ရှင်ဝါယာမအား ပြောပြရာ ရှင်ဝါယာမသည် အလွန်နှစ်သက် အားရရွှင်ပြကာ ဆရာဘုန်းတော်ကြီးနှင့် မိဘများကိုပန်ကြား၍ ဦးကုမာရအပြန်တွင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ထံသို့ လိုက်ပါကာ ဆည်းကပ်နေတော့သည်။

ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားသည် ရှင်သာမဏေဝါယာမ၏ ရူပနိကာယ် စသည်ကို အကဲခတ်တော်မူရာ သာသနာတော်၌ သူတော်ကောင်း ပညာရှိတဦး အဖြစ်ဖြင့် ထွန်းကားလျက် သာသနာတော်ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် ရှင်သာမဏေဖြစ်တန်ရာ၏ဟု မြင်ကာ ဆုံးဖြတ်တော်မူ၍ စာပေကျမ်းဂန် အသင်အပြ အပို့အချ ကောင်းသော မိမိ၏တပည့် ယွန်းကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ဇောတ ထံ၌ ဆရာတော်ကြီးက အပ်နှံ၍ စာပေသင်ကြားရသည်။ ထိုနှစ်အတွင်း၌ ရရှိပေါက်ရောက်သောစာများမှာ (၁) သုတ်နက်ဂ-စောင်၊ (၂) ကစွည်းသဒ္ဒါပါဠိ ဂ-စောင်၊ (၃) ပုဒ်စစ်၊ သုတ်စစ် သဒ္ဒါစစ် နည်းလေးဆယ် သံဝဏ္ဏနာ၊ ဒွေမာတိကာ ပါဠိတို့ကို ကျေပွန်စွာရ၍ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်းဆရာထံ၌ ပေါက်ရောက်အောင် သင်ကြားပြီးခဲ့သည်။

ရဟန်းဖြစ်ခြင်း

၁၂-ရက် အင်္ဂါနေ့ညနေ ၃-နာရီ အချိန်တွင် မိဘများကပင် ရဟန်းဒါယကာခံယူ၍ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခြင်း၊ ၄၆-ပါးသော သံဃာတော်တို့က ကမ္မဝါစာ ဆရာအဖြစ် ကာရကသံဃာအဖြစ်ဖြင့် ချီးမြှောက်တော်မူခြင်းတို့ကြောင့် ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက် ခဏ္ဍသိမ်တော်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ဥပသမ္ပဒကမ်ဆောင် သိမ်ဝင်သံဃာတော်များအား အသီးအသီး သင်္ကန်းစသော ဒါတဗ္ဗဝတ္ထု ကပ္ပိယပစ္စည်းများကို မိဘတို့က ကပ်လှူပူဇော်ကြသည်။

ရဟန်းဖြစ်စဉ် ဦးဝါယာမသည် ရဟန်း ဖြစ်ပြီး အာဂုမ်ဆောင်စာများ နောက် စာပေ ဆက်လက် သင်ကြားခဲ့ရာ အာဂုမ်ဆောင်သော

စာများမှာ-

- ၁။ မာဂဓ အဘိဓာန်စောင်လုံး၊
- ၂။ ဝုတ္တောဒယဆန်း၊
- ၃။ သုဗောဓာလင်္ကာရ၊
- ၄။ ဓာတုတ္ထ သင်္ဂဟပါဠိ၊
- ၅။ ခုဒ္ဒသိက္ခာ၊
- ၆။ မူလသိက္ခာ၊
- ၇။ သဒ္ဒတ္ထဘေဒစိန္တာ၊

- ၈။ ကုစွာယနသာရ၊
- ၉။ ကေက္ခရကောသ၊
- ၁၀။ ဝစ္စဝါစက၊
- ၁၁။ ဝိဘတျတ္ထ၊
- ၁၂။ နေတ္တိဟာရအကောကံ၊
- ၁၃။ သမ္ပန်ခြောက်ပါး၊
- ၁၄။ ဘုရားကြီးနိယံ၊
- ၁၅။ ဟိစပနနိယံ၊
- ၁၆။ အာချာတ်သာမိနိယံ၊
- ၁၇။ တွင်းကြီးနိယံ၊
- ၁၈။ ဓမ္မပဒစောင်လုံး၊ ဆန်းအလင်္ကာမှစ၍ အားလုံးပင် စောင်လုံးရရှိကာ အာဂုမ်ဆောင်ခဲ့သည်။

စံကျောင်းဆရာတော်၏ စံ ကျောင်း ဆရာ တော် ၏ ရုပ် ရုပ်လက္ခဏာပုံတော် လက္ခဏာ ပုံတော်မှာ အရပ်တော် မနိမ့် မမြင့် မဆူ လွန်း မကြံ လွန်း အသားတော် ဖြူစင်သည်။ ကိုယ်လုံး ကိုယ်ပေါက် တင့်တယ်သည်။ ဦးခေါင်းတော် မကြီးလွန်း မငယ်လွန်း နား ရွက်တော် ပြန့်၍ တင့်တယ်သည်။ သဗ္ဗညုဿဒလက္ခဏာတော် နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ပခုံး ၂-ဘက် လက်ဖမိုး ခြေဖမိုး ဇက်ပိုး တို့ ပြည့်ဖြိုးတော် မူသည်။ လက်ချောင်း ကလေး များသည် ဖယောင်းတိုင်ကလေးများကို စီတား သကဲ့သို့ ပြေပြစ် သွယ် ပျောင်းလျက် ရှိကုန်၏။ လက်မောင်းတော်သည်လည်း ဆင်

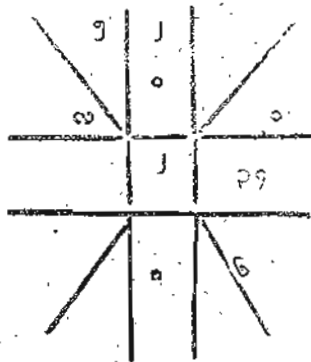
နှာမောင်းကဲ့သို့ ပြေပြစ် သွယ်တန်းလျက်ရှိသည်။ မျက်လုံး တော် ကြည်သည်။ လက်ဖဝါး၊ ခြေဖဝါး၊ နှုတ်ခမ်းတော် များ ဆေးမဆိုးရပဲ နီမြန်းသော သွေးရောင်ထွန်းလျက် ရှိကြ သည်။ မယ်တော် ဒေါ်အောင်၏ ရုပ်လက္ခဏာနှင့် များသော အားဖြင့် တူပုံရသည်။

အရှင်သံကိစ္စ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ရင်းချာသော တူ၊ တူမ၊ မြေး စသော ဆွေမျိုး တို့ သည် ရန်ကုန်မြို့၌၎င်း၊ ကျောက်တန်း၌၎င်း၊ ပဲခူးမြို့၌၎င်း များစွာ ရှိကြသည်။ အကိုရင်း၊ အမရင်း၊ ညီရင်းတို့ကို ဘုန်းကြီး ကိုယ်တိုင် သိဘူးမြင်ဘူးပါသေးသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်၏ အမ ဒေါ်ငြိမ်းမယ်၏ သားတော်ဖြစ်သော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသံကိစ္စသည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျောင်းသားအဖြစ် ကစ၍ နေခဲ့ရာ ဆရာတော်ကြီး တပားဖြစ်၍ ပဲခူး အရှေ့ ကျိုက်လှရွာ၌ ကျောင်းထိုင်ကာ စာပေပို့ချလျက် ရှိသည်။ ကျိုက်လှ ဆရာတော် ဦးသံကိစ္စသည် အ နေ ကောင်း၊ စာ တော်၊ အင်္ဂလိပ်၊ သက္ကတ၊ ဘာသန္တရဝိဒ္ဓဖြစ်သည်။ (ဒုတိယ အကြိမ် ဤစာကို ရေးသားသော အချိန်၌ကား ၊ ဆရာတော် ဦးသံကိစ္စ ပျံလွန်တော်မူပါပြီ)။

တိုက်အုပ် ဆရာတော် ဘုရားသည် (ဒု-စံ ကျောင်း ဆရာ တော် ဦးကလျာဏကို ဆိုလိုသည်) သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄-ခု တပေါင်းလဆန်း ၇-ရက်တနင်းလာနေ နေ့မွန်းလဲစက်နာရီ ၂-နာရီ၊ မြန်မာနာရီ နေ့ ၂-ချက်စီးကျော် ၅-နာရီပါ မြဲပြည့် အချိန်တွင် ထားဝယ်မြို့ ကျောက်မော်ရပ်၌ ဖွားမြင်တော်မူ

သည်။ ခမည်းတော် ဒါယကာကြီးမှာ ဦးဘိုးတူ၊ မယ်တော် ဒါယကာမကြီးမှာ ဒေါ်ချောဖြစ်သည်။ သားသမီး ၄-ယောက် ရှိသည်တွင် တိုက်အုပ်ဆရာတော်သည် သားကြီးဩရသ ဖြစ်တော်မူသည်။

တိုက်အုပ် ဆရာတော်၏ ဇာတာပုံ



စဉ်နက္ခတ်

၀

၀

၇

တိုက်အုပ် ဆရာတော်၏ ဒါယကာကြီး ဦးဘိုးတူ သည် ထားဝယ်မြို့၌ ထင်ရှားသော လူဂုဏ်တန်တယောက် ဖြစ်သည်။ အားလျော်စွာ ခြံ့လယ်၊ ဓနိတော စသည်တို့ကို ပိုင်ဆိုင်သော မြေပိုင်ရှင် ကုန်သည်ကြီးတယောက် ဖြစ်သည်။ အရာရာ၌ အလွန်စေ့စပ်သေချာသည်။ တိုက်ပြတ်ပြောလေ့ ရှိသည်။ စိတ်ထက်သည်။ သားသမီးများအပေါ်၌ စည်းကမ်း ပေးပို့ စောင့်ရှောက်ပုံ၊ ချီးမြှင့်ကြည့်ရှုပုံတို့မှာ နည်းစနစ်ကောင်းလှသည်။ မိဘကောင်းတို့၏ သားသမီးများဖြစ်ကြသောကြောင့် သားသမီးတိုင်း ထွန်းကားကြီးပွားကြသည်။

ဦးဘိုးတူသည် တိုက်အုပ်ဆရာတော် ထားဝယ်မြို့ပြန်ကြွ၍ စာသင်တိုက်တည်ကာ ပရိယတ္တိသာသနာ စည်ပင်ထွန်းကားစွာ ပြုနိုင်စေခြင်းငှါ ၎င်း မိမိနှင့်တကွ သားသမီးဆွေမျိုးဉာဏ်မှစ၍ ထားဝယ်မြို့နယ်ရှိ ဒကာ ဒကာမ တို့သည် သာသနာတော်၏အမွေအနှစ်ကို ရရှိစေခြင်းငှါ ၎င်း ထားဝယ်မြို့ ညောင်ရမ်းတောအရပ်၌ ခြံမြေ ၅-ဧက ဝယ်ယူ၍ ယာယီကျောင်းတဆောင်ကို ရှေးဦးစွာဆောက်၏။ ၎င်းနောက် ဘုရားသိမ်၊ တန်ဆောင်း အုတ်တိုက်ဆောက်၏။ ၎င်းနောက် သိမ်ဒါယကာခံယူ၍ သိမ်သမုတ်ခါ သိမ်တိုက်ဆောက်၏။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ပစ္စည်းလေးပါး ချမ်းသာစေရန် ဝတ္ထုကမ်းမြေများကို လည်းလှူ၏။ ဦးဘိုးတူ တည်ထောင်သော ကျောင်းကို ကံသာကျောင်းဟု ကမ္မည်းတပ်၏။ ကျောင်းမြေ ဝယ်ပြီးသည်ကစ၍ ဘုရားသိမ်တိုက်ရေစက်ချ သိမ်သမုတ်ကိစ္စတို့၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကိုသာ ပင့်လျှောက် အပ်နှင်းသောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရ သံဃာများသာလျှင် သိမ်သမုတ်ခြင်း စသောကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားသည် ရံခါကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူ၍ သင့်တော်သော တပည့်များကိုသာ စေလွှတ်ကာ စောင့်ရှောက်စေတော် မူရသည်။ မိမိကြီးပမ်းအားထုတ်ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ကျေးဇူးကိုလည်း လျစ်လျူမရှုနိုင်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကလည်း ထားဝယ်၌ အမြဲသွားနေရန် ခွင့်ပြုတော်မမူသောကြောင့် ထားဝယ် ကံသာကျောင်း သာသနာတို့ ခမည်းတော်ဒါယကာကြီး မှန်းထားသည့်အတိုင်း မြို့နိုင်ရှာပဲ ညောင်တုန်းရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ သာသနာရေးနှင့်သာလျှင် တာဝန်ပေးတော်မူရရှာသည်။

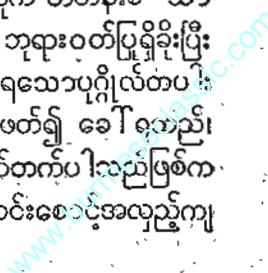
အရှင်ဝဇီရဗုဒ္ဓိ တိုက်အုပ်ဆရာတော်၏နမအကြီးဒေါ်မြခိုင် ၏သားတော် ဦးဝဇီရဗုဒ္ဓိသည် ဦးရီးတော် တိုက်အုပ်ဆရာတော် အထံသို့ ရောက်ရှိကာ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်၌ ငယ် လတ်၊ ကြီး၊ ဂုဏ်ထူးနှင့် တကွ စာချတန်းကို အောင်မြင်ပြီးနောက် စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေး စသည်တို့၌ ဗဟု သုတနည်းနိဿယများကို ဆည်းပူးပြီးကာလ သီတိုင်းသို့သွား ၍ အင်္ဂလိပ်၊ သက္ကတ၊ ဘာသန္တရ တို့ကို လေ့လာသည်။ ၁၃၁၆-ခုနှစ်၌ ခေတ္တ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာသည်။ ထို့ နောက် ဣန္ဒိယသို့တဖန်ထွက်ခွာသွားကာ ဗာရာဏသီမြို့ ဟိန္ဒူ ယူနီဗာစီတီတက်၍ ပညာဆက်လက်ဆည်းပူးရာ ၁၉၆၁-ခု နှစ်၌ ဣန္ဒိယတပြည်လုံးတွင် တစ်စုံ၍ သက္ကတဂုဏ်ထူးနှင့် အမ်- အေဘွဲ့ကို ဆွတ်ခူးလိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ဒေါက်တာဘွဲ့ ယူရန် ဘုံသေ၌အားထုတ်ရင်း ဇာတ်နိမ့် ဟိန္ဒူဗုဒ္ဓဘာသာဝင် များကို တရားဟောနေကြောင်း ကြားသိရသည်။

- သန္တေ သန္တေ သုနိဿယ။
- သန္တာ သန္တာ သုဝတ္ထရေ။
- သန္တာ သန္တာ သုဝတ္ထန္တာ။
- သဒါ ဇောတေန္တိ သာသနံ။

ရှေးရှေးသူတော်ကောင်း ဆရာမြတ်တို့ကို အမှီပြုကြကုန် သောကြောင့် နောက်နောင်သော သူတော်ကောင်း ပညာ ရှိတို့သည် အသစ်အသစ် ပေါ်ထွန်းလာကြကုန်၏။ နောက် နောက်၌ ပေါ်ပေါက်သော ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို အမြဲအစဉ်မပြတ် ထွန်း

လင်းတောက်မစေ ကြကုန် ၏-ဟု ဥဒါန်း ကြူးရင့် ထိုက် လှ သတည်း။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် (ဘုရားကျောင်း၌) ရွှေဟင်္သာ သံဃာတော်များကျင့်စဉ် တောရတိုက်ရှိ သံဃာတော်များ သည် နေ့စဉ် နေ့တိုင်း နံနက် စောစော ၄ နာရီအချိန် မင်္ဂလာစံကျောင်းမှ တိုးကြီးခေါက် လျှင် အသီးအသီးအိပ်ရာမှထ၍ ဘုရားကျောင်းသို့ ဘုရားဝတ် ပြုရိုးရန် သွားကြရသည်။ တကျောင်းလျှင် ကျောင်းစောင့် တပါးစီနှင့် ဂိလာနဂ္ဂိလျှင် ဂိလာနုပုဂ္ဂိုလ်၊ သံဆက်စွကို ရွက် ဆောင်နေဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာ ချန်၍ သံဃာ အားလုံး ဝတ်တက်လိုက်ကြရသည်။ ဘုရားဝတ်တက်သွားသော သံဃာ များသည် ဘုရားကျောင်း၌ မိမိတိုက်သားအဖြစ် ရောက်စက သော်၎င်း၊ တနှစ်တကြိမ် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ဖြစ် သော ဝါဆိုနေ့၌ သော်၎င်း တိုက်အုပ်ဆရာတော်က ချထား သတ်မှတ်ပေးထားသော ထေရ်စဉ်ဝါလိုက်အတန်းနှင့် နေရာ၌ သာ နေရသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က နောက်တကြိမ်နေရာ ပြောင်းမပေးသမျှ နေရာမရွေ့ရ၊ မပြောင်းရပေ၊ ဘုရားရှိခိုး ဝတ်ပြုကြသောအခါ ရှေ့ဆုံးတန်း၌ ဘုန်းကြီးများ နေကြရ သည်။ နောက်တန်းများ၌ ထေရ်စဉ်အလိုက် တတန်းစီ သာ မထေယျေများတိုင်အောင်နေကြရသည်။ ဘုရားဝတ်ပြုရိုးပြီး ကြလျှင် သံဃာအမည်စာရင်းကို သမ္မုတိရသောပုဂ္ဂိုလ်တပါး က ကျောင်းစဉ်နှင့် ဝါစဉ်အတိုင်း ဘွဲ့ကိုဖတ်၍ ခေါ်ဝေါ်သည်။ မိမိဘွဲ့ကို ခေါ်သောအခါ မိမိ ဘုရားဝတ်တက်ပါသည်ဖြစ်က “ပါပါသည်”ဟု ပြန်ကြားရသည်။ ကျောင်းစောင့်အလှည့်ကျ



သောပုဂ္ဂိုလ်အတွက်လိုက်ပါသောပုဂ္ဂိုလ်တပါးက “ကျောင်းစောင့်ပါဘုရား” ဟုနံ့ကြားရသည်။ အကြောင်းမဲ့ ဘုရားဝတ်တက်မလိုက်ပါလျှင် ရေဒဏ် ၃-ခေါက်ထမ်း၍ ညဘက်ဘုရားဝတ်တက်အပြီး၌ “ဘုရားတပည့်တော်(တိဿ)နံနက်က ဘုရားဝတ်တက် မပါသည့်အတွက် ရေဒဏ် ၃-ခေါက် ထမ်းပြီးပါပြီ သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ဘုရား” ဟု မိမိဘွဲ့ကို ထုတ်ဖော်၍ သံဃာအား လျှောက်ရသည်။ ဘုရားဝတ်တက် ပြီးသောအခါ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က “ကြတော်မူကြပါ” ဟု အခွင့်ပြုမှုဘုန်းကြီးတန်းက မကြရသေးဘဲ ဒုတိယတန်းက စ၍ ကြရသည်။ ယင်းသို့ကြရာ၌လည်း မကြမီ တတန်းလုံး မတ်တတ်ရပ်ကာ သင်္ကန်းကိုအဝန်းညီအောင် ပြုပြင်ပြီးမှ အစဉ်လိုက် တပါးနှင့် တပါး လေးတောင်ကွာလောက် ခြား၍ ဆင်းကြရသည်။ တတန်းဆင်း၍ အောက်လှေကားရင်းသို့ရောက်မှ နောက်တန်းက ရှေးနည်းအတိုင်း ဆင်းကြရသည်။ နောက်ဆုံး သာမဏေငယ်များဆင်းပြီးမှ ကျောင်းဘုန်းကြီးများ ဆင်းကြရသည်။

ဆွမ်းစားကျောင်း၌ နံနက် ဘုရားဝတ်တက်ပြီး မကြာမီ အရုဏ်တက်လျှင် ဆွမ်းစားကျောင်းက ဆွမ်းစားတုံးခေါက်သည်။ ဆွမ်းစားတုံးခေါက်ပုံမှာ ပထမအကြိမ် ၆-ချက်ခေါက်လျှင် စာသင်သား ရဟန်းတော်များသာ ကြွကြရသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ၅-ချက်ခေါက်လျှင် သာမဏေများ ကြွကြရသည်။ တတိယအကြိမ် ၄-ချက် ခေါက်လျှင် ကျောင်းဘုန်းကြီး စာချဘုန်းကြီးနှင့်တကွ တိုက်အုပ်တိုက်ကြပ် ဆရာတော်များ ကြွကြရသည်။ ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာအားလုံး ဆွမ်းစားကျောင်းကြီး တကျောင်းတည်း၌

သာလျှင် တပေါင်းတစုတည်း ဆွမ်းစားကြရသည်။ ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်မတပါး အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မိမိတို့ ကျောင်း၌ ခွဲခြား၍ ဆွမ်းမစားကြရ။ ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ ဆွမ်းစားကြွကြရသောအခါ ၂-ပါး ၃-ပါး ရင်ဘောင်တန်းတွဲ၍ စကားပြောမသွားကြရ။ ဆွမ်းစားကျောင်းပေါ်သို့ ရောက်၍ ပြန်ဆင်းလာသည့်အချိန်အတွင်း စကားလုံး ၀ မပြောကြရ။ ဆွမ်းစားနေစဉ် ဆွမ်းလိုက်ပါ၊ ဟင်းလိုက်ပါ စသည်ဖြင့် မပြောရ၊ မတောင်းရ။ ဆွမ်းစားကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် ဆွမ်းလိုက်သော သာမဏေများ၊ ကျောင်းသားများက မလစ်လပ်စေရအောင် ဆွမ်းဝိုင်းများ အကြားအကြားမှ လျှောက်ကြည့်၍ ပြည့်စုံအောင် လိုက်စေသည်။ ဆွမ်းစားစဉ် ဇွန်းသံ၊ ပန်းကန်သံမမြည်စေရ။ ဟင်းရေကို ရှူးရှူးမြည်အောင်မသောက်ရ။ ဆွမ်းလတ်ကို အဝန်းညီအောင် ပြုပြင်၍ စားကြရ၏။ လက်ကို နှုတ်ခမ်းကို လျက်၍ မစားရ။ တောင်ကြည့်မြောက်ကြည့်မစားရ။ ဣန္ဒြေရ ရသန့်ပြန့် သပ်သပ်စွာ ဆွမ်းစားကြရသည်။

လူစိမ်းပြင်ပ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း တယောက်သည် သံဃာများ ဆွမ်းစားကျောင်း၌ ဆွမ်းစားနေသောအခါ အကယ်၍ ဆွမ်းစားကျောင်းအနီးမှ ဖြတ်သန်း၍ သွားငြားအံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွမ်းစားကျောင်းပေါ်၌ သံဃာ ၁၅၀-ကျော် ဆွမ်းစားနေသည်ဟု သိမည်မဟုတ်ပေ။ ဤမျှပင် ငြိမ်သက် တိတ်ဆိတ်စွာ ဆွမ်းဘုန်းပေးတော်မူကြရသည်။ တိုက်သား သံဃာအဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆွမ်းစားကျောင်း ဘုန်းကြီးက ညွှန်ကြားချထားပေးသော ဆွမ်းဝိုင်းနှင့် ချထားပေးသောနေရာ၌သာလျှင် အမြဲထိုင်၍ ဆွမ်းစားကြရသည်။ မိမိ

သဘောနှင့် ဝိုင်းမပြောင်းရ၊ နေရာမပြောင်းရ၊ အာဂန္တုက ပုဂ္ဂိုလ်ငယ်ရောက်လျှင် ဆိုင်ရာကျောင်းရှိ သံသာ တပါးက ဆွမ်းစားကျောင်းတုန်းကြီးထံသွား၍ အကြောင်းကြားထားရ သည်။ ဆွမ်းစားကျောင်း၌ အာဂန္တုက ဆွမ်းဝိုင်း သီးခြား ပြင်ထားသည်။ အာဂန္တုမထေရ်ကြီး ဖြစ်လျှင် အာဂန္တုက ကျောင်းသို့ ဆွမ်းကိုယူ၍ ကပ်ခွင့်ပြုသည်။

စာအံချိန် နံနက်အရုဏ်ဆွမ်းစားပြီး ၆-နာရီခွဲ ၇-နာရီက စ၍ အသီးအသီး စာတက် စာချ ပြုကြတော့ သည်။ နံနက် ၇-နာရီကစ၍ ည ၉-နာရီအထိ မင်္ဂလာ စံ ကျောင်းမှ နာရီသံချောင်းကို နာရီကျတိုင်း ခေါက်ရသည်။ ၎င်းနာရီဖြင့် စာတက်၊ စာချပြုကြရသည်။ နံနက် ၁၀-နာရီ တီးလျှင် တတိုက်လုံး စာတက်၊ စာချ၊ စာအံ၊ ရပ်နား၍ ရေချိုး ကြရသည်။ ၁၁-နာရီခန့်၌ ဆွမ်းစားကျောင်းမှ နေဆွမ်းစား ခေါက်သည်။ နံနက်က နည်းထူ သွားကြရ၊ စားကြရ သည်။ နေ့ ၁၂-နာရီမှ နေ့ ၁-ချက်တီးအတွင်း ကျယ်ကျယ် လောင် လောင် အသံမပြုကြရ။ ခေတ္တကျိန်းလိုသူများ ကျိန်းနိုင်ကြ သည်။ စာကြည့် စာရေးလိုသူတို့လည်း ငြိမ်သက်စွာ ကြည့်ရ ရေးရ၏။ နေ့ ၁-နာရီရှိသောအခါ သံချောင်းမခေါက်ပဲ တံး ကြီးကို ဂုဏ်တော် ၉-ပါးကိုရည်၍ ၉-ချက် ခေါက်ရသည်။ ဘုရားဝတ်တက်ချိန်၌ ပဋ္ဌာန်းပစ္စယုဒ္ဒေသ ၂၄-ပစ္စည်းကို ရည်၍ ၂၄-ချက်ခေါက်ရသည်။ တနည်းအားဖြင့် ဘုရားဂုဏ် တော် ၉-ပါး၊ တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါး၊ သံဃာ့ ဂုဏ်တော် ၉-ပါး၊ ပေါင်း ဂုဏ်တော် ၂၄-ပါးကို ရည်ညွှန်း၍ ၂၄-ချက် ခေါက်သည်။ နေ့ ၁-နာရီ တံးခေါက်ကစ၍ စာတက်၊ စာချ

ပြန်ကောက်ကြသည်။ ညနေ ၅-နာရီ သံချောင်းခေါက်လျှင် စာတက်၊ စာချ၊ စာအံရပ်ကြ၍ သောက်ရေး၊ သုံးရေး၊ ဒဏ်ရေး စသည်တို့ကို ခတ်ကြသည်။ အတိတ်နေ့ညနေ ၅-နာရီ၌ တံး ကြီးကို ၇-ချက်ခေါက်လျှင် ကျောင်းတိုင်းကျောင်းတိုင်း မိမိ တို့၏ ကျောင်းနယ်နိမိတ် အတွင်း၌ တံမြက်လှည်းကြရ၊ ရင်း လင်းကြရသည်။ နေ့ရာသီ ဥပုသ်နေ့ နံနက်ဘက်၌ တနာရီခန့်အ များနှင့်ဆက်ဆိုင်သော မြေကွက်များ၌ သုတ်သင်ရှင်းလင်းကြ ရသည်။ နေ့စဉ်ညနေ ၆ နာရီ၊ ၆-နာရီခွဲအချိန်တံးကြီးခေါက် လျှင် ဘုရားကျောင်း၌ စုပေါင်း၍ ဘုရားဝတ်ပြု ရှိခိုးကြရ သည်။ ဘုရားဝတ်တက်ပြီးလျှင် ညဝါ ဟောကြ၊ ပို့ချကြ၊ စာ ပြန်သရဇ္ဈာယ်ကြရသည်။ ၁၀-နာရီမှ အိပ်ကြရသည်။ စာမေးပွဲ နီးသောလများ၌ ၁၁-နာရီ ၁၂-နာရီတိုင်အောင် စာပြန်ကြ သည်။ ဥပုသ်နေ့ဖြစ်လျှင် ညဘက်ဘုရားဝတ်တက်ပြီးက ဘုရား ကျောင်း၌ ကျောင်းစဉ် အလှည့်ကျ တရား ဟောကြရသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်သည် အကြောင်း ရှိလျှင် ရှိသလို ဘုရား ဝတ်တက်အပြီး အပြီး၌ ရံခါရံခါ ဩဝါဒ ပေးတော်မူသည်။ ဥပုသ်နေ့ ညတရားဟောပြီးလျှင် ဆရာတော်၊ တိုက်အုပ်ဆရာ တော်၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော်၊ ကျောင်းဘုန်းကြီး၊ အာမခံဘုန်း ကြီးများထံသို့ အလှည့်ကျအလှည့်ကျ တသိတင်းလျှင် ၂-ပါး ၃-ပါးစီသို့ သွား၍ ဝတ်ပြုကြရ၊ ဩဝါဒနာယူ ကြရသည်။ ဤသို့လျှင် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် သံဃာများသည် နေ့စဉ် လိုက်နာပြုကျင့်နေထိုင်ကြရသည်။

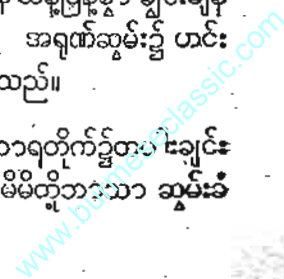
ရွာတွင်းဆွမ်းစား သံဃာ ၁၅၀-ကျော် ၂၀၀-ခန့် အမြဲ သီတင်းသုံးသော ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်

သောကြောင့် မြို့တွင်းရွာတွင်းက ၁၅-ပါး ၂၀-စသည်ဖြင့် ဆွမ်းစား ပင့်ကြသည်မှာလည်းနေ့စဉ်ကဲ့သို့ရှိတတ်သည်။ ဆွမ်းစား ပင့်သောဒကာသည် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်သောဒကာ ဖြစ်စေ၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ထံသို့သွား၍ ပင့်ကြရသည်။ ပင့်သောဒကာက မသိလျှင် စပ်ရာသံဃာက တိုက်အုပ်ဆရာတော် ထံသို့ ပို့ရသည်။ သို့ရာတွင်များသောအားဖြင့်ဒကာများကိုယ် တိုင် ကျောင်းတိုက် စည်းမျဉ်းကို နှာလည်သိရှိနေကြသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က ဆွမ်းစားပင့်သည်ကို လက်ခံ၍ ဆွမ်းညွှန်း ဘုန်းကြီးထံ စာနှင့်ရေး၍ အကြောင်းကြားလိုက်သည်။ ပုဂ္ဂလိက ပင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပါလျှင်လည်းပါသလို ထည့်ရသည်။ ဒကာကမည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ အသီးအခြား ပင့်လိုကြောင်းမလျှောက်သော်လည်း ထိုဒကာနှင့် စပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၊ ထိုဒကာ ကြည်ညိုသောပုဂ္ဂိုလ် အပါအဝင် ထည့်၍ ကျောင်းစဉ်အတိုင်း ဆွမ်းညွှန်းဘုန်းကြီးက ပင့်ရသည်။ ဆွမ်းစားကြရမည့် သံဃာများသည် နံနက် ၅-နာရီအချိန် မင်္ဂလာစံကျောင်းကတုံးငယ်ကလေးခေါက်လျှင် သင်္ကန်းရုံက တိုက်ဦးကျောင်းရှေ့ နတ်လမ်းသို့ကြွ၍ ထေရ်စဉ်အလိုက် နေကြရသည်။ ဆွမ်းညွှန်းဘုန်းကြီးသည် ပင့်စာနှင့်တကွ မရှေးမနှောင်း ရောက်လာသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် သည်လည်း ကြွရောက် လာပြီးလျှင် သံဃာ အရေအတွက် စစ်ဆေးသည်။ ပင့်စာရင်း အတိုင်း သံဃာ ပြည့်စုံသောအခါ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က ဘယ်ရပ်ကွက်၊ ဘယ်လမ်း၊ ဘယ်ဒကာအိမ်သို့ ကြွရမည်ကို၎င်း၊ သွားပွဲစားပွဲ စည်းမျဉ်းတကျ ကြည်ညိုဖွယ် ရှိအောင် သတိပြုရန် စသည်ကို၎င်း ဩဝါဒပေးတော်မူသည့်ပြင် သီလပေး၊ ရေစက်ချ၊ တရားဟောရန် ဒကာက လျှောက်လျှင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က

ဆောင်ရွက်ရမည်ကိုလည်း ညွှန်ကြားတော်မူလိုက်သည်။ အလှူအတန်း မသု အသုဘ ပင့်ရာတို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ ယခုအခါ၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ကိုယ်စားတိုက်ကြပ်ဆရာတော်က ရွက်ဆောင်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

သီလပေး ဝါတွင်း ဝါပဥပုသ်နေ့တို့၌ ကျောင်းတိုက်တွင်းရှိ ကျောင်းဇရပ် အသီးအသီးတို့၌ လာရောက်၍ ပဥပုသ်စောင့်သော ဒကာဒကာမတို့က သီလပေး ပင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မြို့ရွာတွင်းရှိ ဓမ္မာရုံ၊ ဥပုသ်ဇရပ်တို့က သီလပေးပင့်သည်ဖြစ်စေ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က သင့်တော်သောပုဂ္ဂိုလ်များကို စေလွှတ်တော်မူသည်။ သီလပေးရာမှ လှူကြသော သီလပွဲအလှူပစ္စည်းတို့တွင် စားဖွယ် သောက်ဖွယ် မှန်သမျှကို ဆွမ်းစားကျောင်းသို့ ပို့စေရသည်။ ဖရောင်းတိုင်၊ မီးခြစ်၊ ဆပ်ပျာ၊ သင်္ကန်း စသည် ပါမူကား သီလပေးသောပုဂ္ဂိုလ်အား လှူစေသည်။ ကြံစနစ်မျိုး ထားရှိသောကြောင့်စားသောက်မှုအကွအပြားမရှိသည့်ပြင် ဆွမ်းစားကျောင်း၌လည်း ပြည့်စုံလုံလောက်သဖြင့် သံဃာအားလုံး ချမ်းသာကြရသည်။ ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ နေစဉ်က ဝါတွင်းပဥပုသ်နေ့များ၌ ဆွမ်းဟင်းချိုချပ်ပေါများသဖြင့်ဆွမ်းစားကျောင်းဘုန်းကြီးက ကပ္ပိယများနှင့် ကောင်းမွန်သန့်ပြန်စွာ ချွင်းချွန်စိမ့်ပေးမှုကြောင့် ပဥပုသ်ထွက်တရက်နေ့ အရုဏ်ဆွမ်း၌ ဟင်းလေးဟင်းပေါင်းမှာ အလွန်ကောင်းလှသည်။

သီးခြားဆွမ်းခံမစားရ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌တပု ချောင်းနှစ်ပါးချင်း မိမိတို့ဘာသာ ဆွမ်းခံ



၍ သီးသန့်ခွဲခြား မစားကြရ၊ ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးများ
 ငယ်စဉ်က မိမိတို့ကျောင်း၌ လတက်ရည်ကြမ်းကိုပင် တည်၍
 မသောက်ရ၊ တခါတရံ ဥပုသ်နေ့၌ မုန့်ရိုး၊ ကွယ်ရိုး၊ ရေအိုး
 ဟောင်းနှင့် ရေခွေးတည်၊ ရေတည်ခွက်နှင့် လတက် ခြောက်
 ခတ်၍ ကောင်းသည်၊ မကောင်းသည်မသိရ၊ လတက်ရည်ပူပူ
 ဟူ၍သာ အာရုံပြု၍ သောက်ကြရသည်။ စာအံ့ချိန်၌ စား
 သောက်ခြင်းကိုလည်း ခွင့်မပြု၍ မစားမသောက်ကြရ၊ ဒကာ
 ဒကာမများက ကျောင်းတိုက်၍ သံဃာအားလုံးကို ဆွမ်းစား
 ကျောင်းသို့ပင့်၍ ကပ်လျှင်သာ စာအံ့ချိန် ဖြစ်သော်လည်း
 ဒကာဒကာမတို့၏ သဒ္ဓါစေတနာကိုခံ၍ ကြုံရောက်ဘုဦးပေး
 ကြရသည်။ ဤစည်းမျဉ်းတို့ကြောင့် ယနေ့ထိ ရွှေဟင်္သာတောရ
 တိုက်သည် တစည်းတလုံးတည်း တည်တန်၍ အကွဲအပြားမရှိ
 ဆင့်ကဲတိုးတက် ကြီးပွားခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ထေရာနု
 ထေရ၊ သိဿာနုသိဿ၊ နောက်အဆက်ဆက်သော ရွှေဟင်္သာ
 တောရ သံဃာများသည်လည်း မိမိတို့၏ ကျောင်းတိုက်ကြီး
 အခွင့်ရှည်ကြာစွာ ခိုင်မြဲတည်တန် စည်ပင်ကြီးပွားစေမည်ဟူ
 သော မနသိကာရကို အစဉ်ထားကြလျက် ဆရာတော်ဘုရား
 ကြီးများတည်ထားပြုစုခဲ့သော စည်းမျဉ်းထိုးနည်းတို့ကို ရှိသေ
 လေးစားစွာ စောင့်ရှောက် လိုက်နာနိုင်ကြပါစေတည်း။

သံဃာလက်ခံပုံ ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့
 စာသင်ကြိုလာလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်အမှတ်
 မဲ့ သာမညလာခြင်းဖြင့် နေထိုင်ခွင့်မရပေ။ ဆိုင်ရာဆရာသမား
 များကိုယ်တိုင်သော်လည်းပို့ ကာအပ်နှံရသည်။ သို့ပင်ပို့ ရောက်
 အပ်နှံစေကာမူ အပ်နှံတိုင်း လက်ခံသည်မဟုတ်။ သံဃာစာရင်း

ပိတ်ပြီးပါမူကား လက်မခံတော့ပေ။ သံဃာစာရင်းကိုကဆုန့်၊
 နယုန်လလောက်က ပိတ်လိုက်ရသည်ကများသည်။ ယင်းသို့သံ
 ဃာ စာရင်းပိတ်လိုက်ခြင်းမှာ စာသင်သား သံဃာများကို
 ဆွမ်းမခံစေပဲ အရက်ဆွမ်း၊ နေ့ဆွမ်း ကျွေးနေသောကြောင့်
 ဖြစ်သည်။ မူလဆရာသမားများကိုယ်တိုင် တာဝန်ခံ၍ သံဃာ
 စာရင်းမပိတ်မီ ပို့ အပ်သော်မှ လက်ခံကြရသည်မှာ (ပရိသုဒ္ဓါ
 စာရသံဃာ) သံဃာပရိသတ် သန့်ရှင်းစေခြင်းငှါ၎င်း၊ အခြေ
 ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်စေခြင်းငှါ၎င်း ဖြစ်သည်။ နေလိုသော
 ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း၊ ရောက်လာသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို လက်ခံပါမူ
 ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ အိပ်ရာနေရာမရှိလောက်အောင် စာ
 သင်သားသံဃာ စည်ကားမြားမြောင်မည်မှာ မလွဲပေ။ အလွန်
 စိစစ်၍ လက်ခံနေလျက်ပင်လျှင် ကဆုန်လက ကြိုတင်၍ စာ
 ရင်းပိတ်ရသည်။ တခါတရံ တပေပိုင်း၊ တန်ခူးက ပိတ်ရသည်
 လည်းရှိခဲ့သည်။ ကျောင်းတိုက်စည်းမျဉ်းဥပဒေကလည်း များ
 သည်ဖြစ်ရာ ပေါ့ပေါ့ဆဆ နေလိုသောပုဂ္ဂိုလ်များ နေနိုင်ကြ
 ရန်လည်း မလွယ်ကူကြကုန်။

စာသင် ကျောင်းတိုက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသောဂုဏ်သည်
 နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိလေသည်။ ထိုနှစ်မျိုးတွင် တမျိုးမှာ သံဃာ
 များသောဂုဏ်ဖြစ်သည်။ အခြားတမျိုးမှာ ရှိသမျှသံဃာသည်
 ဆန့်ရှင်း သေဝပ် ပိုပြားစွာနှင့် ကျင့်ဝတ် ပဋိပတ်နှင့်တကွ
 စာပေ ပရိယတ် အသားတက်အောင်အားထုတ်သောဂုဏ်ဖြစ်
 သည်။ ထိုဂုဏ်နှစ်မျိုးတို့တွင် ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ
 တိုက်သည် ဒုတိယဂုဏ်ထူးနှင့် ပြည့်စုံသောကျောင်းတိုက်ဖြစ်
 သည်။

တိုက်ကြပ်ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသူရိယသည် ပဲခူးစည်တီးသို့ ကြွသွားပြီးနောက် တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး လစ်လပ်လျက် ရှိရာ ၁၂၈၅-ခုနှစ်၌ တိုက်ဦးကျောင်းဘုန်းတော်ကြီး ဦးဇာဂရကို တိုက်ကြပ်အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူသည်။ တိုက်ကြပ် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဇာဂရသည် ဇာတိအားဖြင့် ထားဝယ်သား ဖြစ်၏။ အေးအေး နေထတ်၏။ ဆရာတော်များ၏ အမိန့်ကို တသဝေမတိမ်း လိုက်နာလေ့ရှိ၏။ အဓိပ္ပာယ် မပြောပဲ စာပေါက်ချလေ့ရှိ၏။

တခေတ်ပြောင်းခြင်း သက္ကရာဇ် ၁၂၉၀-ပြည့်နှစ်လောက်က စ၍ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် အခြေအနေသည် တစတစနှင့် အနည်းငယ် ပြောင်းလဲလာကာ စာမေးပွဲကိစ္စကို ရှေးကထက် ပိုမိုပြီး စနစ်တကျ အားထုတ်လာကြသည်။ ပထမကြီး အောင်မြင်သူများ တိုးတက်လာရုံမျှမက စာချတန်းကို ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပင်လျှင် များစွာ ထွန်းကားလာလေပြီ။ မန္တလေး သကျသီဟပရိယတ္တိစာချတန်း၊ ရန်ကုန်စေတီယက်က ပရိယတ္တိစာချတန်း များ အောင်မြင်ကြ၍ အတိဝံသ ဘွဲ့ရ ပုဂ္ဂိုလ် တွေလည်း ပေါက်ပွားခဲ့လေပြီ။ ပထမကျော်အောင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ၄-ပါး ထွက်ပေါ်လာလေပြီ။

မဟန္တံ ဥပနိဿာယ၊
ဒုဒ္ဒကောပိ မဟာဘဝေ။
ဟေမပဗ္ဗတံ နိဿာယ၊
ဟေမပက္ခိ ဘဝန္တိ တေ။

မဟန္တံ-သီလသမာပညာအားဖြင့် ကြီးမားသော ဆရာ မြတ်ကို၊ ဥပနိဿာယ-အားကြီးစွာ အမှီပြုကြရ၍၊ ဒုဒ္ဒကောပိ-သီလသမာပညာမကြီး အားနည်းသေးသော တပည့်ကောင်း သည်လည်း၊ မဟာ-သီလသမာပညာပွားစီး တိုးတက် ကြီးပွားသည်၊ ဘဝေ-ဖြစ်၏။

ယေပက္ခိ-အကြင်ငှက်တို့သည်၊ ဟေမပဗ္ဗတံ- စိတ္တကုဋ်ရွှေ တောင်ကို၊ နိဿာယ-အမှီပြု၍၊ ဝသန္တိ-နေ ကြ ကုန် ၏။ ဟေပက္ခိ-ထိုငှက်တို့သည်၊ ဟေမပက္ခိ-ရွှေငှက်တို့သည်၊ ဘဝန္တိ-ဖြစ်ကြပေကုန်တော့သတည်း။

သက္ကရာဇ် ၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရား လက်ထက် ရွှေဟင်္သာတောရပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်း တိုက် ဥပဒေကို ပါဠိတက္ကသိုလ်ခေတ်နှင့် သင့်လျော်စေရန် ပြုပြင်တန်သမျှပြုပြင်၍ ဥပဒေသစ် ရေးသားတော် မူသည်။ ၎င်းဥပဒေစည်းမျဉ်းအတိုင်း အုပ်ချုပ်လျက် လိုက်နာလျက် ရှိကြသည်။

လောကရေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ သာသနာရေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ အချိန် ဟူသမျှကို အချည်းနှီး မကုန်လွန်စေပဲ အချိန် ဟူသမျှကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေခြင်းဖြင့်သာလျှင် အချိန်ကို အသုံးပြုကြ သောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အများအားဖြင့် ရောဂါဝေဒနာ ကင်း လွတ်ခဲ့သည်။ အသက်ရှည်ကြာစွာ နေရခဲ့သည်မှာ လောက၏ သဘောဓမ္မတာပင် ဖြစ်ပေသည်။ စက်အစရှိသော လူငု်၏ အသုံးအဆောင် အရာဝတ္ထုတို့သည် အသုံးပြုခြင်းမပျားပါက အကုန်များ၊ အပျက်များမြဲ ဖြစ်ပေသည်။ စံကျောင်း ဆရာ

တော်ဘုရား၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတော် တည်းဟူသောစက်ကိုလည်း အလုပ်မဲ့အငြိမ်းထားသည်ဟူ၍မရှိ၊ အတ္တတ္တ၊ ပရတ္တ တည်းဟူသော မိမိသူတပါးကောင်းကျိုးရှိရာ ရှိကြောင်း စာပေပို့ချခြင်း၊ ကျမ်းစာရေးသားခြင်း၊ တရားစကား ဟောပြောခြင်း၊ ရဟန်းတော်များနှင့် စပ်သော သိမ်သမုတ်ခြင်းစသော ကမ်ကြီး ကမ်ငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သာသနကိစ္စဖြင့် ပင့်လျှောက်ရာတို့သို့ ကြွရောက်ဆောင်ရွက်ခြင်းစသော ကိစ္စတို့ကို နိစ္စတစေ ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူလာခဲ့ရာ-

အနန္တာဒိနဝေဂါကာယော၊
ဝိသရက္ခသမူပမော။
အာတိသော သဗ္ဗရောဂါနံ၊
ပုဗ္ဗော ဒုက္ခဿ ကေဝလော။

အတိုင်းမသိ အပြစ်အာဒိနဝရှိသော ခန္ဓာကိုယ်၊ သေစေတတ်သော အဆိပ်ပင်နှင့်တူသော ခန္ဓာကိုယ်၊ ရောဂါဝေဒနာအပေါင်းတို့၏ နေရာအိမ်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်၊ ဒုက္ခ အစုအပုံထက်သက်ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်သည့် အရလျှောက်ဆောင်ရွက်ဆီ သာသနကိစ္စတာဝန်၌ စိတ်ဝင်စားစွာ ဇွဲသန်သန်နှင့် ဆောင်ရွက်သောဒဏ်ကို နှစ်ရှည်လများ မခံနိုင်တော့သည်ဖြစ်၍၊ ရောဂါဝေဒနာတို့သည် တစတစ စုဝေး ပေါ်ပေါက်လာရောက်ကြလေကုန်ပြီ။

အယသာဝ မလံ သမုဇ္ဈာယ၊
တတုဋ္ဌာယ တမေဝ ခါဒတိ။

သံချေးဟူသည် သံမှပင် ဖြစ်ပေါ်၍ မိမိ၏တည်မီရာ သံကိုပင် ပြန်၍စားသဖြင့် ပျက်စီးစေသကဲ့သို့ ထိုအတူ ရောဂါဝေဒနာတို့သည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် ပျက်စီးစေတတ်သော သဘောရှိသည်နှင့်အညီ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ခန္ဓာသန္တာန်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဒုလ္လာဝမ်းရောဂါစသော ရောဂါ ၄-၅-မျိုး တို့သည် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင်ပြန်၍နှိပ်စက်ကြလေရာ တပည့်ကြီးငယ် ရှင်လူအပေါင်းတို့သည် ကောင်းသည်ဆိုသမျှ သမား ဆေး ဝါး ဓာတ်စာတို့ဖြင့် အနည်းနည်း ပြုစုကုသကြပါ သော်လည်း အားကြီးသော ရောဂါအစိုင်အခဲကို ဖြိုခွဲခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ သံချေးတည်းဟူသော ရောဂါ၊ အဆိပ်တည်းဟူသော ရောဂါတို့ကသာ ဖိကာဖိကာ တိုးတက်လွှမ်းမိုးလာခဲ့သည်ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၁၃၀၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၁-ရက် စနေနေ့နံနက် ၄-နာရီ မိနစ် ၂၀- အချိန်တွင် ဇီဝိတိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူလေသည်။

ထိုအခါ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား တည်းဟူသော နေမင်းကြီးတဆူကွယ်ပျောက်တော်မူသဖြင့်တပည့်ဒကာ၊ ဒကာမအပေါင်းတို့၏ သန္တာန်၌ လောကကြီးတရပ်လုံး အမှောင်တိုက်ကြီး ဖုံးလွှမ်းသွားဘိသကဲ့သို့ ယူကျုံးမရ တသဝမ်းနည်းခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ကြရသည်။ ဝါခေါင်လ မိုးနှင့်ယှဉ်၍ မျက်ရည်များ စီးကျ၊ ပရိဒေဝဖြစ်ကြရသည်။ သို့သော် ပူဆွေးဝမ်းနည်းခြင်းဖြင့်သာ ကိစ္စပြီးစည်မဟုတ်သေးသဖြင့် ဈာပနကိစ္စကို သင့်ချေျာ်အောင် ကျင်းပဆောင်ရွက်ကြရန် တိုင်ပင်စီစဉ်ကြရပြန်သည်။ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား၏ ဆန္ဒတော်၊

ဝိုင်းစည်းမျဉ်းတို့ကို လေးစားကာ ဝါခေါင် လပြည့်ကျော် ၅-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ စည်တီး ဆရာတော်ဘုရားကို သင်္ဂြိုဟ် သည့်နည်းတူ တိုက်အုပ်ဆရာတော်အမှူးရှိသော အနီးအဝေး ရှိ တပည့်ဒကာ၊ ဒကာမ အပေါင်းတို့ဖြင့် သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း ခမ်းခမ်းနားနားသင်္ဂြိုဟ်ပူဇော်လိုက်ကြရသည်။ အောက်အရပ် ၌ ဝါခေါင်လအခါ မိုးမပြတ် ရွာသွန်း တတ် သော် လည်း ကောင်းမွန်တင့်တယ်စွာပင် ဈာပနအခမ်းအနားကို ဆောင် ရွက်ကြရ ပေသည်။

မေတ္တာရပ်ခြင်း ယခင်ပထမအကြိမ်ရိုက် ရွှေဟင်္သာတောရ သမိုင်း စာမျက်နှာ ၁၀၆- ဤနေရာ၌ ရန်ကုန်မြို့ သီရိမန္တ စံကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီးအရှင်ရာဇိန္ဒာ ဘိဝံသ ထည့်သွင်းလိုက်သော စာတပိုဒ် ပါရှိပါသည်။ ၎င်း စာမှာ ကောင်းသော်လည်း မိမိရေးသောစာများ အကြား၌ အဆက်ပြတ်ပြီး စကားထောင့်နေသောကြောင့် မထည့်လိုက် ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အာနန္ဒ-ငါ့ညီအာနန္ဒာ၊ ပဿ-ဉာဏ်ဖြင့် ရှုစမ်းပါလော့၊ သင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေအနိစ္စာ-ဤသို့အမြဲ မရှိကြကုန်၊ အာနန္ဒ- ငါ့ညီအာနန္ဒာ၊ သင်္ခါရာ- ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေ အရဝါ-ဤသို့ အမြဲတည်ခြင်းမှ ကင်း ကုန်၏၊ အာနန္ဒ- ငါ့ညီအာနန္ဒာ၊ သင်္ခါရာ- ရုပ်နာမ် ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတို့သည်၊ ဝေ အနုဿာသိကာ-ဤသို့ သက်သာရာ မရှိ ကြကုန်၊ အာနန္ဒ-ငါ့ညီအာနန္ဒာ၊ ယာဝဉ္ဇ-အတိဝိယ အလွန် လျှင်၊ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု-ခပ်သိမ်း ဥဿံ၊ အလုံးစုံ ကုန်သော

တေဘုမ္မက၊ သင်္ခါရတို့၌ နိဗ္ဗိန္ဒတုံ-ငြီးငွေ့ မုန်းတီးခြင်းငှာ၊ အလ မေဝ-သင့်တော်သည်သာလျှင်တည်း၊ ဝိရဇ္ဇိတုံ- သာယာ တပ် မက်မှု ကင်းခြင်းငှာ၊ အလ- သင့်တော်သည်သာလျှင်တည်း။ ဝိမုစ္စိတုံ-လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ၊ အလမေဝ-သင့်သည်သာလျှင် တည်း-ဟူ၍ ဒီဃနိကာယ် မဟာသဒ္ဓသာန သုတ်၌ ညီတော် အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့် အတိုင်း မည်သူ၏ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမျှ အကြိတ်အခဲ မပျက်မစဲ အမြဲတည် ခြင်းမရှိမူ၍ သတ္တဝါသင်္ခါရ၊ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ မှန်သမျှ တို့သည် တာဝကာလိက အခိုက်အတန့်မျှပင် စင်စစ်မြဲကြသည်မဟုတ် သော သဘောရှိသောကြောင့် စဏိကမရဏ၊ သမ္မုတိမရဏ တို့ဖြင့် ရင့်ကျက်ဖောက်ပြန်အမှန်သေကြရသည်ကို စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားသာလျှင်မဟုတ်၊ အနတ္တရမုနိ တုမရှိသော ဤဘဝသရဖူ သဗ္ဗညုဘုရားသော်မှလည်း မလွတ်၊ မချွတ် လျှင် ပျောက်တတ် ပျက်တတ်၊ ကုန်ဆုံးတတ်၍၊ သက်သာ ရာ၊ မိခိုရာ၊ ထောက်တည်ရာမရ၊ အိပ်မက်၌ သောက်ရသော ဝေပမာ၊ အာသာမပြေစေသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာစုသာ ဖြစ်ကြ ဝါပေတကား-ဟု ဆင်ခြင်ရသည်။

သဗ္ဗေသတ္တာ မဂိုဏ်း၊
မရဏန္တံ ဟိ ဇီဝိတံ။

သူငါကစ သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည် တနေသော အချိန်၌ နေရာမရသေကြရကုန်အံ့၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည် သေခြင်း ထျှင် အဆုံးရှိပါတကား-စသည်ဖြင့် မရဏသတိကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် အကွသော သင်္ခါရတို့၏ အနိစ္စ အရဝသာဖြစ်၍ အနုပုန္ဒာ

ဥပုဇ္ဈိ၊ ဥပုဇ္ဈာ စ နိရုဇ္ဈရေ” ဟူသည်အရ ဖြစ်ပေါ်လာက ပျက်ရမည်ခေမ္မတာကို ဥဒယဗ္ဗယ စသော ဥာဏ်အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍သာ ဖြေကြရာ သံဝေဂယူကြရတော့သည်။

စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား ချီးမြှင့်တော်မူသော နောက်ဆုံး ဩဝါဒ စကား

စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် ဒုလ္လာဝမ်းရောဂါ နှိမ်စက်၍ ပြင်းထန်စွာ ခံစားတော်မူရသဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် စာမရေးနိုင်၍ နှုတ်ကပြောကာ ဦးပဉ္စင်းတပါးကို ရေးစေ၍ ပေးပို့ ချီးမြှင့်တော်မူအပ်သော ဩဝါဒကထာမှာ စာရေးစက္ကူကြီးကြီးနှင့် တဖျက်နှာပြည့်ပြည့် ဖြစ်သော်လည်း ချူးချွတ်ထည့်လိုက်ပါသည်။

သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာ။

ဤဒေသနာတော်ကို နှလုံးသွင်းစေလို၏။ ဤဒေသနာတော်အတိုင်း ဆရာ၌ ဒုလ္လာဝမ်း၊ ဝမ်းကိုက်၊ ဝမ်းဖော့၊ ဆူစာမကျေ ရောဂါတို့ ဖိစီးနှိပ်စက်ခြင်းကြောင့် တနေလျှင် ၁၀၀၅-ကြိမ် ဝမ်းသွား၏။ များစွာဒုက္ခခံရ၏။ သေလိုမိမလာဟု များစွာ စိုးရိမ်ရ၏။ နိုးဝေးရုံတပည့်အချို့ ရောက်လာကြ၏။ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့ကစ၍ ဆရာဝန်နှင့်ကုသရာ ယခုအခါ ပျောက်ကင်း သလောက်နီးပါးရှိ၏။ တပည့်ထံမှလည်း ဆေးဝါး ဓာတ်အာနည်းငယ်လှူစေလို၏။ တပည့်အပေါင်းနှင့်တကွ ချမ်းသာစေသော်။

စံကျောင်းဆရာတော်

စံကျောင်းဆရာတော် မကျန်းမာကြောင်းကို ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော်နှင့် ယခုတိုက်အုပ် ဆရာတော်တို့ ထံမှ စာရစဉ်ကပင် မပြတ်စာရေး၍ ရောဂါအခြေအနေကို မေးလျက်ရှိ၏။ ဒုလ္လာဝမ်းရောဂါဟု သိသောအချိန်၌ ဣစ္ဆာသယဘုန်းကြီး ဦးအာလောကနှင့်တိုင်ပင်၍ ဦးအာလောက၏ဆေးကို ဒုတိယ ဆရာတော်ထံမှ တဆင့် ပို့လှူလိုက်၏။ ဆရာဝန်၏ဆေး စသည်ကို ဆက်ကပ်ကုသနေကြသောကြောင့် စစ်ကိုင်းက ဆေးကို ကပ်ရမည်မထင်၊ အကယ်၍ ဆန္ဒရှိပါလျှင် ဆေးဘက်၌ များစွာကျွမ်းကျင်၍ မပြတ်ကုသလျက်နေသော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးအာလောကကို ပင့်ခွဲပါမည်ဟူ၍လည်း ဒုတိယဆရာတော်နှင့် ယခုတိုက်အုပ်ဆရာတော်ထံ အကြောင်းကြားလိုက်ပါသေးသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးအာလောကကိုလည်း ပြောကြားထားပြီး သွားကြရန် အဆင်သင့် ပြင်ဆင်၍ ပြန်စာကို စောင့်နေကြ၏။ ဆရာတော်၏ နောက်ဆုံး ပေးစာ အံ့ဘော်မှာ ဘုန်းကြီးကို လာစေလိုသောဆန္ဒရှိပုံရ၏။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား၏စာ၌ သက်သာသည်ဆိုစေကာမူ ကိုယ်တိုင် စာမရေးနိုင်သည်ကိုထောက်ကာ တပည့်များသန္တာန်၌ ကြောင့်ကြပူပန်မှုဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်တော်မူသည် လက္ခဏာဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိ၏။ ပညာရှိသူတော်ကောင်းများသည် ဤမျှသတိပြုတော်မူကြသည်။ ဒုတိယဆရာတော်နှင့် ယခုတိုက်အုပ်ဆရာတော်တို့သည်လည်း စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားအား ပြုစုစောင့်ရှောက်ရသောကိစ္စ တိုက်တာ သံဆံ့ ကိစ္စတို့ကြောင့် တကြောင်း၊ ဆရာအမျိုးမျိုး ဆေးအမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် ပြောင်းကာ ပြောင်းကာ ရောဂါ ပျောက်ကင်း နီးကြောင့် ရုတ်တရက် စာမပြန်နိုင်ပဲ ရှိနေကြသည်။ ဝါထွင်းအခါ ဖြစ်၍



စစ်ကိုင်းကလာရသော တာဝန်ကြီးလေးမည် ကိုလည်း စဉ်းစားကြဟန်ရှိသည်။ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၀-ရက် ကျော်မှ စံကျောင်းဆရာတော်ပေးစာ၌ ဝေဒနာဇာ=ဝေဒနာလွှမ်းမိုးနေသောအခါဖြစ်၍ ရက်စွဲမပါသော်လည်း လပြည့် အတွင်းက ပေးသောစာ ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ လပြည့်ကျော်မှ ၎င်းစာ စစ်ကိုင်းသို့ရောက်လာ၏။

ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး ငယ်စဉ်ကပင် စာရေးသော အခါ ရက်စွဲ အမြဲထည့်ရမည်ဟု ဩဝါဒပေးတော်မူဘူးသည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရား နောက်ဆုံးပေးတော်မူသော စာသည် စံကျောင်းဆရာတော် ဝါခေါင် လဆုတ် ၇-ရက်နေ့ ပျံတော်မူပြီး ဝါခေါင်လဆုတ် ၅-ရက်နေ့ သင်္ဂြိုဟ်မည်ဟု ဒုတိယ ဆရာတော်ထံက ကြေးနန်း ရောက်ပြီးမှ ရောက်လာတော့သည်။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် အဝေး၌ ရှိနေသော တပည့်ကြီးများကို ပျံလွန်တော်မမူမီ ကြည့်ရှုတော်မူလိုသောဆန္ဒရှိ၍ အရိပ်အယောင်ပြုကာ မှာကြားတော်မူပါလျက် မိမိကလည်း သွားရောက်ဖူးမြော် စောင့်ရှောက် ရန်ဆေးဘက်၌ ကျွမ်းကျင်သော ဘုန်းကြီး ဦးအာလောကနှင့် တိုင်ပင်ပြင်ဆင်ကာ ဒုတိယဆရာတော်ထံမှ ပြန်စာကို စောင့်နေကြပါလျက် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား ပျံလွန်တော်မူခါနီးအချိန်၌ မရောက်လိုက်ရ၊ မပူးလိုက်ရသည့်အတွက် သတိရမိတိုင်း စိတ်မသက်မသာဖြစ်ရသည်။



ရွှေကသာတောရ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ မထေရ် (၁၂၄၄-၁၃၁၃)

ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် ပထမ စံကျောင်းဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက်၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်ဘုရားသည် မရှောင်သာ မလွှဲ

သာ ဖြစ်ပေါ်လာသော အကြောင်းကြောင့် စံကျောင်းဆရာ
 တော်ဘုရား၏တာဝန်ကို ယူ၍ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော်
 အဖြစ် လက်ခံတော်မူရသည်။ ယင်းသို့ စံကျောင်းဆရာတော်
 ဘုရား၏ တာဝန်ကိုယူ၍ ၁၃၁၀-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း
 လပြည့် တနင်းလာနေ့၌ တိုက်ကြပ်ဘုန်းကြီး ဦးဇာဂရကို
 တိုက်အုပ်ရာထူးသို့ တင်မြှောက် ချီးမြှင့်၍ ဝံသာနုရက္ခတိုက်
 ကျောင်းဘုန်းကြီး ဂဏဝါစကစာချ ဦးဝိမလကို တိုက်ကြပ်
 ဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးမြှင့်တော်မူကာ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္က
 သိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ တာဝန်ကို လွန်လေ့ပြီးသော နေ့
 ခုက် လ နှစ်တို့နှင့်မခြား စာချကထိကများပါ အားထုတ်၍
 ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မြဲ ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။ တိုက်
 တာ၏ အခြေအနေသည်လည်း မယိမ်းမယိုင် ခိုင်မြဲတည်တန့်
 လျက်ရှိပေသည်။ ရေးခဲပြီးသည့်အတိုင်း ကျောင်းတိုက် စည်း
 မျဉ်းဥပဒေကိုလည်း ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက် သဘော
 နှင့် ကိုက်ညီစေရန် ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော် ကြီးမှူး၍
 ပြုပြင်လိုက်ကြသည်။ စာချကထိကနှင့် ကျောင်းဘုန်းကြီးတို့
 သည် တွင်းထွက် ပတ္တမြားစစ်အလား ရွှေဟင်္သာရင်သွေး
 ရွှေဟင်္သာတက္ကသိုလ်ဖွား အဘိုးတန် သားကောင်းများ ဖြစ်
 ကြသည်အလျောက် နောက်ပိုင်းက ကြံ့ကြံ့ခံ၍ အသီးအသီး
 ဇွမ်းအားရှိသလောက် မရွံ့မတွံ့ မဆုတ်မနစ် ငါတို့အလုပ်
 ငါတို့ တာဝန်သည် ဤ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်
 ကျောင်းတိုက်ကြီး ခိုင်မြဲတည်တန့် စည်ပင်ရေးသာ ဖြစ်သည်
 ဟု တထစ်ချမှတ်ယူ၍ စိတ်တူကိုယ်တူ အညီအညွတ် ဆောင်
 ရွက်လာခဲ့ရာ မနုဿိကာရ နှလုံးသွင်းရှိကြသည်အတိုင်း ယုတ်
 လျော့မှုမရှိပဲ တိုးတက်လျက်သာ ရှိပေသည်။

ခေတ်ဆိုးနှင့်လည်းကြုံခဲ့သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်း ဤညောင်တန်းမြို့သည် အန္တရာယ်ကင်းလွတ်၍ သာယာစည်ကားလှသည်။ ရန်ကုန်နှင့်တကွ ထိုထိုမြို့ရွာတို့မှ နီးစပ်ရာလူကြီးလူကောင်းများစွာပင် ညောင်တန်းမြို့သို့ လာရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ထိုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်ကြီးသည် အနှောင့်အရှက် အငြိအစွန်းမရှိ၊ ဘေးကင်းချမ်းသာစွာနှင့် သံဃာတော်များ ဓမ္မနစ်ပဏ္ဍိတကို အခြေမပျက် အားထုတ်နိုင်ကြသည်။ ပစ္စည်းလေးပါးဘက်ကလည်း မျှတပြည့်စုံကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ စစ်ကြီးပြီးငြိမ်းခဲ့စဉ်ကား ထူးခြားစွာ ချမ်းသာယာ ရှိပေမည်ဟု စစ်ကြီးပြီးစေရန် မေတ္တာ ပွားကြ၊ တောင့်တ ကြရသည်။ စစ်ကြီးသည် ၁၉၃၉-ခုနှစ်ကစ၍ ဖြစ်ရာ ၁၉၄၅-ခုနှစ်၌ ပြီးငြိမ်းလေပြီး မကြာမီ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရ၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရရှိ ရှင်လူရဟန်းတို့ ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ကြရသည်မှာ အများအသိပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ ရှင်လန်းအားရ ပျော်ပိုက်နေကြဆဲ၌ ရောင်စုံသူပုန်တို့ပေါ်ပေါက်လာကာ နိုင်ငံတော်အောက်ထက် အရပ်မျက်နှာ အားလုံး၌ မီးဟုန်းဟုန်း တောက်သည်ပမာ မြို့ရွာတို့ကို တိုက်ခိုက်လုယက် လူသတ်မီးရှို့ အဓမ္မပြုကျင့်မှုတို့ကြောင့် များစွာသော မြို့ရွာအိမ်ခြေနှင့်တကွ ရှင်လူတို့သည် အကြောင်းမဲ့ မီးလောင်ကြ၊ သေကြေပျက်စီးတီးပျက်စီးကြသည်။ တောလက်ကျေးရွာများမှ လူတို့သည်၎င်း သံဃာတော်များသည်၎င်း ထိုထိုနီးစပ်ရာမြို့ရွာသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေကြရသည်။ မြို့ကျောင်းတို့၌ ရဟန်းသံဃာများနှင့်တကွ တောရွာမှလူတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်လျက်ရှိကုန်၏။ အချိန်ကား ညောင်တန်းမြို့ကို ရဲဘော်များ အုပ်ချုပ်နေသောအချိန်ဖြစ်ပြီး ရွှေဟင်္သာ

တောရတိုက်၌ သံဃာ ၁၃၀-ကျော်ရှိသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တောလက်ကျေးရွာများမှ ကရင်မြန်မာ ဒကာဒကာမအချို့ လာရောက် မှီခိုနေကြ၏။ မြို့ပေါ်မှမူကား များစွာပင် လာရောက်နေကြ၏။

၁၃၅၀-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၄-ရက်နေ့၌ ကေအမ်ဒီအိုနှင့်တကွ ရောင်စုံသူပုန် ၂၀၀-ကျော်တို့သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ တပြိုင်နက် ဝင်ရောက်၍ ကျောင်းအသီးအသီးတို့သို့ ဝင်ရောက် မွေနှောက်ကြကာ အလိုရှိသော ပစ္စည်းများကို လုယက် ယူဆောင် သွားကြ၏။ မြို့တွင်းရှိ ရဲဘော်များက တိုက်ထုတ်ရန် လာကြသေး၏။ သူပုန်ဓားပြ တို့သည် သံဃာတော်များကို အကာအကွယ်ပြု၍ ထွက်ပြေး ကြတော့သည်။ သံဃာနှင့် လူများကိုမူကား ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း မပြုကြသည်ကို ကျေးဇူး တင်ကြရပေဦးမည်။ ရဲဘော်တို့သည် အင်အား စုဆောင်းကာ သူပုန်ဓားပြ များကို ပြန်တိုက် ရန်အားထုတ်စီစဉ်ကြသေးသည်။ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော်အား လာရောက်လျှောက်ထားကြရာ ဆရာတော်က ရန်ကို ရန်ချင်း မတုံ့လျှင်းတို့ အကျယ်တဝင့်တရားဟောပြောလျက် မတိုက်ရန် ပင့်ညာဉ်တောင်း၍ တားမြစ်တော်မူသောကြောင့် မီးကြီးငြိမ်းအေးသွားပေသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သည် ကြီးပွားစည်ကားသည်ဟူ၍ ဤသမိုင်းစာစောင်၌ ရေးသော်လည်း ခေတ်ဆိုးနှင့် ကြုံသော အခါမျိုး၌ကား အများနှင့် မခြား အနှောင့်အရှက် တွေ့ကြသည်အခါ တွေ့ရသေးသည်။ သို့ရာတွင် သည်းခံနိုင်ရည်ရှိကြသော သံဃာတော်များဖြစ်၍ အခြေအနေမှာ နဲ့ခြင်း၊ ယိုင်ခြင်း မရှိချေ။

တဖန် ၁၃၁၀-ခုနှစ် တန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက် နေ့၌
 ညောင်တုန်းမြို့သို့ ဂေအမ်ဒီအိုများ ဝင်စီးကြပြန်ရာ မြို့ပေါ်ရှိ
 ကျောင်းများမှ သံဃာများသည် ခဲမှန်ဘူးသော စာသုတ်
 ကဲ့သို့ ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ကြ၍ ထိုမှ ကြိုမှ ရှောင်တိမ်း ကြရ
 လေသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ရှိ သံဃာတော်များ သည်
 လည်း ညောင်တုန်းမြို့တွင်းသို့ ကြွရောက်နေကြရန် မြို့ဘက်သို့
 ထွက်ကြ၍ လမ်းခုလပ်၌ အုပ်ဂူများရှိသော တရုတ်သင်းချိုင်း
 သို့ ရောက်လျှင် ရဲဘော်နှင့် ဂေအမ်ဒီအိုတို့အကြား စစ်နှစ်
 ဘက်ညှပ် အလယ်သို့ ရောက်နေ ကြတော့ သည်။ ဒုတိယ
 စံကျောင်းဆရာတော်သည် သံဃ်အုပ်စီးရှေ့ဆောင်ထေရ်ကြီး
 ဖြစ်သည်နှင့်အညီ စစ်နှစ်ဘက်ကြားသို့ ကျရောက်နေသော
 တပည့်သံဃာတော်များကို လျစ်လျူရှုကာ ပစ်ခတ်သွားတော်
 မမူပဲ ဂူများသစ်ပင်များ အကြားအကြားမှ မားမားမားမား
 နှင့် ဘယ်လိုနေကြ၊ ဘယ်လိုသွားကြ၊ ဒီကိုလာကြ၊ ဝပ်၍နေ
 ကြ၊ ဘာကိုမှ မကြောက်ကြနှင့် စသည်ဖြင့် တပ်မှူးကြီး
 ပမာ ကွပ်ကဲထိန်းအုပ်အားပေး၍ သံဃာရိုရာသို့ သွားကာ
 သွားကာ စီမံကာကွယ်တော် မူရှာသည်။ မိမိ၏ အသက်ဘေး
 ကို အရေးထားတော်မူဟန်မရှိ။ တပည့်သံဃာများ အန္တရာယ်
 ကင်းလွတ်၍ ချမ်းသာခြင်းကိုသာ တောင့်တ လိုလားတော်
 မူသော စေတနာကြောင့် ဆရာတော်၌ ကျည်ဆံများ တဝီဝီ
 နှစ်ဘက်သွားနေသော အကြား၌ဖြစ်လျက် အထိအခိုက်လုံးဝ
 မရှိ၊ အန္တရာယ်ကင်းတော်မူသည်ဟု ယုံကြည်ရပေသည်။

စင်စစ်မှာ သံဃာတော်များကို ဂေအမ်ဒီအိုတို့ကလည်း
 ဒုက္ခမပေး၊ ရဲဘော်များကလည်း အန္တရာယ်မပြုကြ၊ စစ်နှစ်

ဘက်ကြားသို့ ကျရောက်နေသော သံဃာများကို လွတ်အောင်
 လည်း တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်ကြသည့်ပြင် ဂေအမ်ဒီအိုများ
 က အရှင်ဘုရားတို့ ဒီနောက်ကို ပြန်ကြွခဲ့ကြပါ ပြန်ကြွခဲ့ကြ
 ပါ။ တပည့်တော်တို့ ရွှေ သို့တက်ကြပါလိမ့်မည်။ အရှင်ဘုရား
 တို့ ကြားထဲတဖြစ်ပြီး ဒုက္ခများနေကြပါလိမ့်မည်။ ပြန်ကြွခဲ့
 ကြပါဟု စေတနာကောင်းနှင့် အော်၍ လျှောက်ကြ၏။ ပင်
 ကြ၏။ ရဲဘော်တို့ကလည်း အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့
 ဘက်သို့ မြန်မြန်ကြွခဲ့ကြပါ။ ယခုနေရာသည် အန္တရာယ် များ
 လှသည်ဟု အော်၍ပင်ကြ၊ လျှောက်ကြ၏။ သို့ရာတွင် အပစ်
 အခတ်ကလည်း မစဲ၍ မကူးရဲ၊ မပြန်ရဲ ဖြစ်နေကြရ၏။ နောက်
 မကြာမီ တခဏ၌ အပစ်အခတ် အရပ်မှာ ဆရာတော် ရွှေ
 ဆောင်၍ မြို့ဘက်နီးသော သံဃာများသည် မြို့ဘက်သို့ကူး၍
 သွန်းဘုရားကြီး တံဆောင်းမှ တဆင့် ဒေါ်အုန်းပေါကျောင်း
 ကပင်၍ ဒေါ်အုန်းပေါ်တိုက်ကျောင်းကြီး၌ စု၍နေကြရ၏။
 ရွှေဟင်္သာတောရဘက်သို့ နီးသော သံဃာအချို့သည် ရွှေ
 ဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ပြန်ကြွကြ၏။ ဂေအမ်ဒီအိုနှင့်ရဲဘော်
 တို့သည် သူတပြန် ငါတပြန် တိုးလိက်ဆုတ်လိက်နှင့် တိုက်ခိုက်
 ကြပြီးလျှင် နောက်ဆုံး၌ ဂေအမ်ဒီအိုတို့က အင်အားတောင့်
 သဖြင့် မြို့ကို စီးမိကြကာ ၇-လခန့် ညောင်တုန်းမြို့ကို ဂေ
 အမ် ဒီအို တို့ အုပ်ချုပ်ကြသည်။

၁၃၁၁-ခုနှစ်၌ သံဃာ ၄၀-ကျော် မျှသာ ရွှေဟင်္သာ
 တောရတိုက်၌ ဝါကပ်ကြသည်။ လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်က
 လည်း မကောင်းလှ၊ မြို့အခြေအနေမည်သို့ ရှိဦးမည်ဟု တပ်
 အုပ်ကျ မသိနိုင်ကြသောကာလဖြစ်သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာ

တောရတိုက်ရှိ သံဃာများကို ၂-ပါး၊ ၃-ပါးစီ၊ ၄-ပါး၊ ၅-ပါးစီ အစုအစုပြု၍ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်ထွက် ဘုန်းတော်ကြီးများရှိရာ ညောင်တုန်းမြို့နယ် အတွင်း ကျောင်းများ၌ သွားရောက် ခေတ္တနေကြရန် ဆရာတော်က စီမံတော်မူသည်အတိုင်း ထိုထိုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကျောင်းများသို့ သွားရောက်နေကြရသည်။ ထိုကျောင်းများမှ တဆင့် လမ်းပန်းအခြေအနေ ကောင်းလျှင် ကောင်းသည်အလျောက် မိမိတို့၏ ရပ်ရွာသို့ တိုင်အောင် ပြန်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း ပြန်ကြပေသည်။ ဝါမဆိုမိ တိုက်အတွင်း၌ သံဃာ ၆၀-ခန့်ရှိ၍ ဝါတွင်း၌ ၄၀-ကျော်မျှသာ ရှိသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် အခါတပါးက ဤသို့လျှင် ကသိကအောင် ဖြစ်ခဲ့ရသေးသည်။

ဆရာတော်နှင့်တကွ အုပ်၊ ကြပ် ဆရာတော်များကထိကစာချနှင့် ကျောင်းဘုန်းကြီးများသည်ကား ဇွဲသတ္တိ ရှိစွာဖြင့် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို စောင့်ရှောက်၍ ဆင်းရဲ ချမ်းသာမှုကို ပမာဏမထား သည်းခံကြကာ အရပ်တပါးသို့ မရွေ့မသွား နေတော်မူကြသည်။ သီတင်းဝါလကျွတ်သောအခါ၌ ကျေးငှက်တို့နှင့် အလားတူကြသော စားသင်သားဟောင်း၊ သစ်တို့သည် ချိုမြိန်ကောင်းမွန်လှစွာ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော သရက်၊ ဩဇာ၊ မာလလာ စသော အသီးတည်းဟူသောစာပေပညာ၊ ဩဝါဒကထာ၊ ဓံရနုစံဖြာအရသာတို့ကိုမိုဝင်သုံးဆောင်ကြရန် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် တည်းဟူသော ဥယျာဉ်တော်ကြီးသို့ တသုတ်ပြီးတသုတ် ဆိုက်ရောက်လာကြသောကြောင့် စည်းမျဉ်းသတ်မှတ် ပိုင်းခြားအပ်သော သံဃာအရေအစွက်

သို့ ရောက်မြဲရောက်လျက် ဆက်လက် စည်ကား ပြန်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့ အခိုက်အလှည့်မသင့်၍ အခြေအနေတမျိုး ဖြစ်ခြင်းသည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ တာဝန်ကား မဟုတ်ချေ။ အများသိရှိပြီး ဖြစ်သော နိုင်ငံနှင့်အဝှမ်း အနည်းနှင့်အများ ကြုံတွေ့ကြရသော ဗဟိဒ္ဓ အပ အန္တရာယ်ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေသည်။

ကံကောင်းပုံတရပ် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကြီး ကံကောင်းသည်ဟု ဆိုရမည့်အကြောင်းတရပ်မှာ ဂေအမ်ဒီအိုတို့သည် ကျောင်းကန် သူရားနှင့်တကွ အချို့သော မြို့ရွာတို့ကို ဖျက်ဆီး လုယက် မီးရှို့ခြင်း စသော မကောင်းမှုတို့ကို ပြုလုပ်နေကြစဉ်၊ ညောင်တုန်းမြို့မှ ၅-မိုင် ကွာဝေးသော ရွာသစ်ရွာသည်လည်း ကျောင်းနှင့်တကွ မီးစာဘဝ ပြာကျသည်အဖြစ်သို့ ရောက်ရတော့သည်။ ထိုအခါ ရွာသစ် လယ်ပြင်ကျောင်း ဆရာတော်ကြီး အရှင် ဝိမလကို တပည့်များနှင့်တကွ ဆရာတော်များကရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ခေါ်ဆောင်၍ ချမ်းသာစွာ သတင်းသုံးနေကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် တပည့်ပရိသတ်နှင့်တကွ ရွာသစ် ဆရာတော်ကြီး အရှင်ဝိမလတို့သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူခြင်းသည်ပင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ ကမ်ကောင်းခြင်းတရပ်ဟု ဆိုသင့်ပေသည်။ အဆိုးထဲမှအကောင်းရခြင်းတည်း။

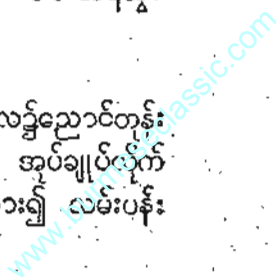
ရွာသစ်ဆရာတော် ရွာသစ်ဆရာတော်သည် ဇာတိအားဖြင့် ပခုက္ကူမြို့ ကိုးရင်းရွာ၌ ၁၂၅၁-ခု န

ယုန်လတွင်အဘဦးကျော်စုအမိဒေါ်ငြိမ်းအေးတို့မှတွန်းကား
 သောသားရတနာဖြစ်တော်မူသည်။ ၁၂၆၄-ခုနှစ်၌မအူပင်မြို့
 တွင် ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၂၇၀-ပြည့် တပေါင်းလတွင်
 ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍
 ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းဖြစ်တော်မူသည်။ ရွှေဟင်္သာ
 တောရတိုက်၌သာလျှင် ပိဋကစာပေ သင်ကြားတော် မူရာ
 သိက္ခာ ၅-ဝါအရတွင် မန္တလေးသို့တက်၍ အနောက်ပြင်
 မေဃဝတီတောင်သမန်ကျောင်းတိုက်၌ နှစ်ဝါမျှနေ၍ ထိုထို
 စာချဆရာတော်များထံ၌ နည်းနိဿယ ဗဟုသုတဆည်းပူးပြီး
 လျှင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ပြန်၍ စာပေ ပို့ချတော်မူ
 သည်။ ဆရာတော်များက ဂန္ဓာရုံကျောင်း၌ ကျောင်းဘုန်း
 ကြီးအဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

ရဟန်းသိက္ခာ ၁၂-ဝါအရတွင်စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား
 များ၏ အမိန့်တော်ကိုနာခံ၍ ရွှာသစ် လယ်ပြင်ကျောင်း၌
 ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် သွားရောက်ကာ သာသနာပူ
 နေရသည်။ ရွှာသစ်ဆရာတော် ဦးဝိမလ သီတင်းသုံးသောအခါ
 သံသာ ၂၅-၃၀-တိုင်အောင် တိုးပွား၍ ပရိယတ် ပဋိပတ်
 အသားပိုမိုတိုးတက်လာသည့် အလျောက် ဒကာများဘက်က
 လည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပစ္စည်းလေးပါး၌ လိုလေသေးမခို
 အောင် အားပေး ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ညောင်တုန်းမြို့နယ်
 အတွင်းရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှ ပြန်ပွားသောကျောင်းတို့တွင်
 ရွှာသစ် လယ်ပြင်ကျောင်းသည် ဒကာသံသာ ပစ္စည်းလေးဖြာ
 တို့၌ပြည့်စုံချမ်းသာဆုံး ကျောင်းဟု ဆိုထိုက်ပေသည်။ ရွှာသစ်
 လယ်ပြင်ကျောင်း၌နှစ်ပေါင်း ၃၀-သီတင်းသုံးခဲ့ရသည်။

ရွှာသစ်ဆရာတော်သည် ငယ်စဉ်ကစ၍ အနေတည်ကြည်
 သည်။ ဝီရိယရှိသည်။ စာဝါသနာရှိသည်။ ဉာဏ်ပဋိဘာန်ရှိသည်။
 ပြောသင့်သမျှစကားကိုသာ ပြောပြေပြစ်ပြစ်ပြောလေ့ ရှိသည်။
 ဆရာတော်များအငြိုအငြင်မရှိအောင် နေတတ်သည်။ စည်း
 ကမ်းကို ရိုသေလေးစားတတ်သည်။ အရာရာ၌ ယောနိသော
 မနသိကာရတားတတ်သည်။ ဤ အရည်အချင်း တို့ကြောင့်
 ရှင်လူတို့ ကြည်ညိုမြတ်နိုးခြင်းကို ခံယူရသည်။ စာတော်သည်။
 တပည့်အခြံအရံပြည့်စုံသည်။ အရာဌာနအားလျော်စွာ ပြော
 ဟောတတ်၊ အကြံဉာဏ်ပေးတတ်သည်။ စာကိုအမြဲပို့ချသည်။
 ထေရ်ကြီးပီသသည်။ ဤစာကို ပထမအကြိမ် ရေး၍ စာအုပ်
 ရိုက်သော ၁၃၁၆-၁၇ ခုနှစ်၌ ရွှာသစ် ဆရာတော်သည်
 သိက္ခာ ၄၇-ဝါ ရှိတော်မူ၍ ကျန်းမာ ဝပြုံးကာ ဖြူဖြူ
 တုတ်တုတ်ဖြစ်သည်။ ဤသို့သောမထေရ်ကြီးတပါး ရွှေဟင်္သာ
 တောရတိုက်၌ သီတင်းသုံးလျက်ရှိခြင်းသည် ကျောင်းတိုက်၏
 ကြက်သရေဂုဏ်ရည်တမျိုး တိုးတက်ခြင်း အကြောင်းတပါး
 ဖြစ်ပေသည်။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်
 မှ ပထမကျော် အောင်မြင်သော ရှင်နာဂိန္ဒာ လင်္ကာရသည်
 ရွှာသစ်ဆရာတော်၏ တပည့်ရင်း ကိုယ်တိုင်စာပေပို့ချပေးအပ်
 သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ဤဂုဏ်သိက္ခာရှင်ဖြစ်သောရွှာသစ်ဆရာ
 တော်ကြီးသည် သက်တော် ၈၀-သိက္ခာတော် ၆၀-အရတွင်
 ပျံလွန်တော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၃၁၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလ၌ညောင်တုန်း
 မြို့ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပြန်လည်သိမ်းပိုက် အုပ်ချုပ်လိုက်
 သဖြင့် မြို့ရွာများအထိုက်အလျောက် စည်ကား၍ လမ်းပန်း



အဆက်အသွယ် အတော်အသင့် ကောင်းမွန်လာသည်နှင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သည် ပိုမိုများပြားသော စာသင်သံဃာတို့ဖြင့် စည်ကားသိုက်မြိုက်လျက် ရှိပေသည်။ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည် သာသနာရေး တိုက်တာရေးတို့၌ ရှေးက နည်းတူ မလျှော့သောဝီရိယရှိခြင်း၊ သတိရွှေသွား ရှိခြင်း၊ အရှည်ကို လှမ်း၍ရှုမြော်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် နောက်မဆုတ်ပဲ အားထုတ်ဆောင်ရွက်တော်မူစဉ် ၁၃၁၂-ခုနှစ် တပို့တွဲလက စ၍ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့လာသဖြင့် တိုက်တာသာသနာရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ပင် ရန်ကုန်ပဲခူး၊ နောင်ပတ္တရာစသည်တို့သို့ကြွကာ ဆေးဝါး ဓာတ်စာမှီဝဲခြင်း၊ သမားများနှင့်ကုသခြင်း အမှုတို့ကိုပြုကာ ကျန်းမာစေရန်ပြုပြင်တော်မူသည်။

သို့ရာတွင် ချောင်းဆိုးနှင့် လည်ချောင်းနာ ရောဂါမှာ မပျောက်ကင်းပဲ တစတစ ပြင်းထန်လာသောကြောင့် နောင်ပတ္တရာမှအပြန်ဘုန်းကြီးဦးသီရိမန္တ (ဝန်ထောက်ဦးဇွေး) ဒကာကြင် (ထိုအချိန်က သံအမတ်ကြီး) စသော ဒကာများကဆေးရုံကြီး၌ ကုသရန်လျှောက်ထားကြပြီး အရာရာ၌ တာဝန်ယူကြသဖြင့် ဆေးရုံကြီးသီးသန့်ခန်း၌ တက်ရောက်အကူအသခံတော်မူသည်။ ဆရာဝန်ကြီးများသည်လည်း အထူးသဖြင့် ဂရုစိုက်၍ ကုသကြပါသည်။ သို့ကုသကြသော်လည်း ရောဂါမှာ သက်သာသည် မရှိ။ တအိအိ တိုးတက်လျက်ရှိသဖြင့် ဆေးရုံကြီးဆင်းကာ ဦးကြင်၏နမ ဦးဇေ ဒေါ်သန်းမြို့တို့ တိုက်၌၎င်း၊ ဦးဘဆန်းတို့တိုက်၌၎င်း သီတင်းသုံး၍ (ထိုတိုက်များကို ဆရာတော် သီတင်းသုံးသမျှ ကျောင်းအဖြစ် လှူဒါန်းကြသည်ဖြစ်သဟူသောယူမှ လွတ်ကင်းစေရန် ဒကာမများ ညဉ့်အိပ် ညနေ

မရှိကြရချေ)။ မြန်မာ၊ ကုလား၊ ပုဏ္ဏား၊ ဓာတ်၊ ဗိန္ဒော၊ ဆရာဝန် မျိုးစုံတို့ဖြင့် ကုသကြပြန်သည်။ ရောဂါ အခြေအနေမှာ အထူးသက်သာ၍ ပကတိလောက်နီးပါး ကောင်းမွန် လာပေသည်။ ရုပ်လက္ခဏာ၊ အသံ၊ အစားအစာတို့သည် ကျန်းမာစဉ်က ကဲ့သို့ အခြေအနေ ရောက်နေလေပြီ။ အစာမျိုးလိုက်လျှင်လည်ချောင်းက အနည်းငယ် နာတာလောက်ပဲ ရှိတော့သည်ဟု အမိန့်ရှိသည်။ ဆေးရုံကြီး၌ ကုသနေစဉ်ကပင် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးထံသို့ ကြေးနန်း ရိုက်သဖြင့် ရန်ကုန်သို့ သွားရောက်နေသည်။ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်မှ တိုက်အုပ်၊ တိုက်ကြပ်၊ ရွာသစ် ဆရာတော်တို့နှင့်တကွ အချို့ဘုန်းကြီး များသည် စောစော ကပင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်၍ စောင့်ရှောက်ပြုစုနေကြသည်။ ရေးသားခဲ့သည့်အတိုင်း ရောဂါ အခြေအနေ ထူးခြားစွာ သက်သာသောကြောင့် စစ်ကိုင်း ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်၌ ဆေးဝါး ဓာတ်စာစားရင်း အနားယူကာ ဝါဆိုနေမည်။ နောင်ကိုလည်း အကြောင်းညီညွတ်တိုင်း စစ်ကိုင်း၌ ဝါဆိုမည် မင်းပြန်နှင့်တော့ဟု အမိန့်ရှိသဖြင့် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီးသည် နယုန်လပြည့်ကျော်၌ စစ်ကိုင်းသို့ ပြန်ခဲ့ရသည်။ ဆရာတော် ကြွလာတော်မူလျှင် မန္တလေး လေဆိပ်မကြိုဆိုရေး၊ စစ်ကိုင်းသို့ပင့်ဆောင်ရေး၊ စစ်ကိုင်းရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်၌ သပ္ပာယ်မျှတအောင် သီတင်းသုံးနိုင်ရေး၊ ဆေးဝါးဓာတ်စာနှင့် ဆေးဆရာပြည့်စုံစေရေးများကိုမူ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဒေသအားလျော်စွာ တတ်နိုင်သမျှ လုံလောက်အောင်စီမံထားပြီးလျှင် ဆရာတော်ထံမှ အကြောင်းကြားစာကိုစောင့်မြှော်နေရသည်။ (စစ်ကိုင်းသို့ ဆရာတော်ကြွလိုခြင်းမှာ ဆရာတော်၏ ဆန္ဒသာဖြစ်သည်။ ဆရာတော်သည် ပါဠိ

တက္ကသိုလ် အစည်းအဝေး ကိစ္စနှင့် စာချတန်း စာမေးပွဲကိစ္စ တို့ကြောင့် ကြွရောက်လာစဉ်က စစ်ကိုင်းရွှေဟင်္သာ၌ တလ နီးပါး ရက်ရှည်သီတင်းသုံး ဘူးသည်။ အင်္ဂလိပ် လက်ထက်က လည်း ၂-ကြိမ်ကြွရောက်သီတင်းသုံးဘူးသည်။ ကျန်းမာရေး စိတ်ချမ်းသာရေး ရရှိသဖြင့် နှစ်သက်တော် မူသောကြောင့် စစ်ကိုင်းသို့ ကြွရောက်လိုခြင်း ဖြစ်သည်။)

ဆရာတော်သည် ရန်ကုန်ဦးဘဆန်းတိုက်မှ တဖန် နန္ဒဝန် လမ်းနန္ဒဝန် ဥယျာဉ်ကျောင်းသို့ ပြောင်း၍ ဆေးဝါးကုသ တော်မူပြန်သည်။ ရန်ကုန်ညောင်တုန်း၊ ပဲခူးစသည်တို့မှ တပည့်ဒကာ ဒကာမတို့သည်လည်း အထူးသဖြင့် ဝရုပ္ပိကာ စောင့်ရှောက်ပြုစုလျက်ရှိကြသည်။

စစ်ကိုင်းသို့ ကြွရန် ဤစာရေးသော ဘုန်းကြီး ရန်ကုန်၌ရှိ အန္တထက်သန်ပုံ နေစဉ်၌လည်း နေကောင်းလျှင် မင်္ဂလာ လာနေမည်ဟု မကြာခဏ ပြောလေ့ရှိ သည်။ စစ်ကိုင်းသို့ ပြန်သောအခါ၌လည်း စစ်ကိုင်းသို့ သွား၍ ဝါဆိုမည်ဟု ပြောကြား နေသည်ဟူ၍ သိရသည်။ ကိုယ်တိုင် စာမရေးနိုင်အောင် ရောဂါအနည်းငယ် ပြန် တိုးလာ သော ရက်အတွင်း ၁၃၁၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်းဂ-ရက်နေ့စွဲနှင့်အနီး ၌ အမြဲပြုစုစောင့်ရှောက် နေသော ဗောဓိကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးကုဝေရကို ဆရာတော်၏ နှုတ်မုမိန့်ကြားသည့်အတိုင်းရေး စေ၍ ပို့ လိုက်သောစာတစောင်ဖြင့်လည်း စစ်ကိုင်းသို့ ကြွလို သောဆန္ဒ ထက်သန်နေပုံမှာ ထင်ရှားလေသည်။

မူအတိုင်း ၁၃-၄-၁။

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ထံသို့

နံနက်ကျွန်း၊ ဒိန်ချည်လဘက်ရည် ကိုင်းပန်းကန်နှင့် တလုံး၊ နေ့ခင်းယာဂုပန်းကန်ပြားကြီးနှင့်တဝက်၊ ဝက်စုတ်ပြုတ်အတုံး ကလေးရွှောက်ရည်နှင့် ဆန်း၍ ဖွန်း ၂၀-ခန့် သောက်၏။ ဟောလစ်တပန်းကန်၊ ကြက်သွန် ရှာလကာသုတ်နှစ်လုပ်သုံး လုပ်စားသုံး၏။ ရောဂါ အခြေအနေမှာ လွန်ခဲ့သောညက ချောင်းဆိုး၏။ မအိပ်ရ၊ ရင်ဝ တည့်တည့်နှင့် ညာဘက် နံရိုးဘေးက ချောင်းဆိုးသည့်အခါ အနည်းငယ်အောင်၏။ ကျောင်းပေါ်၌ စကြာအခေါက်၅၀-လျှောက်၏။ အနည်းငယ် နှမ်းသလိုရှိ၏။ ကိုယ်ရောင်ရမ်း၊ အဖျားဆီး၊ ကိစ္စမရှိ၊ ချောင်း ဆိုးမပျောက်သေး။

သတ်ရာကျော်ရှည်၍ ကျန်းမာဝါစေ
ဓမ္မနန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကျောင်း
ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်

ဆရာစစ်ကိုင်းသို့ လာသည့်အခါ ကျန်းမာရေးစရိတ် ရွှေ ဟင်္သာချောင်ဆရာတော် အလိုရှိတိုင်း သုံးစွဲနိုင်စေရန်ငွေ၇၀ဝိ (ငါးရာတိတိ) ပို့ လိုက်လို၏။ မြို့တွင်းရှိ ကပ္ပိယဒါယကာ မည် သူ ထံသို့ ပို့ ရမည်နည်း၊ စစ်ကိုင်းသို့လာချင်စိတ် အားကြီး များနေ၏။ လာခါနီးအကြောင်းကြားမည်၊ ဆေးဆရာက ဆယ်ရက်အတွင်းဆွမ်းစားနိုင်လိမ့်မည်ဟုဆို၏။ ဆရာသဘော ဆွမ်းမစားနိုင်စေကာမူ ဆွမ်းလုံးပျော့ပျော့ အရေနှင့် ယာဂုကို သောက်နိုင်က စစ်ကိုင်းသို့လာမည်ကြံ၏။ နောက်ဆယ်ရက် အတွင်း လာဖြစ်မည် မဟုတ်သေး။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားသည် တပည့်များအပေါ်၌

မည်မျှညွှာတော်မူသည်ကို အထက်ပါစာဖြင့် သိနိုင်လောက်ပါသည်။ ဆရာတော်က ငဲ့ညွှာ၍ စာပညာ၌ တာဝန်ပေးစေရန် ဝတ္ထုအကြောင်း မိန့်ကြားသော်လည်း မိမိ စွမ်းအား ရှိသလောက် အတက်ဘက်၌ ဆရာတော် ကြွလာပါက ချမ်းသာတော်မူစေရန် စိမ့်ထားပြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းသို့ကြွလိုသောဆန္ဒ အားကြီးထက်သန်လှသဖြင့် အကြောင်းကြားတော်မူသော်လည်း အနီး၌ အမြဲ ပြုစုစောင့်ရှောက်နေသော ဗောဓိကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးကုဝေရက အတွင်းစာသဘော သီးခြားရေး လိုက်သည်မှာ ဆရာတော်၏ ရောဂါ အခြေအနေ မသက်သာလှကြောင်းဖြစ်၏။ ထိုစာရေးပို့ပြီး နောက်အသိ၌မူကား ရောဂါမှာ တဖြေးဖြေး တိုး၍သာ လာတော့သည်။ ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့၌ ထူးခြားစွာ အမောဖောက်၍ လာလေသည်။

ဆရာတော်က စစ်ကိုင်းသို့ ကြွလိုသောဆန္ဒ ထက်သန်စွာ ဖြင့်ကြွလာရန် မိန့်ကြားကာစီစဉ်သော်လည်းဆေးဆရာ၊ ဓာတ်စာဆေးဝါး အပြုအစုမှစ၍ အရာရာ၌ စစ်ကိုင်းတောင်ခြေသည် ရန်ကုန်ကဲ့သို့ မကောင်းလှသည်ကို စာရေးသောဘုန်းကြီးသည် သိရှိနားလည်ပါ၏။ ဆရာတော် စိတ်ချမ်းသာမှုကိုသာ အာရုံပြု၍ မိမိကတိုက်တွန်း ပင့်ဆောင်ခြင်းလည်းမပြု၊ ကန်တွက်ခြင်းလည်းမပြုပေ။ အကယ်၍ ကြွတော် မူ လိုလျှင် စွမ်းအားရှိသလောက် စေတနာသဒ္ဓါနှင့် ဖြစ်သလို ဆောင်ရွက်မည်ဟူ၍သာ စိတ်ကိုဆုံးဖြတ် ထားလိုက်သည်။

ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သာသနာရေးကို ဒုတိယ စံကျောင်းဝေးလံစွာလှမ်း၍မြင်တော်မူပုံ ဆရာတော် သည် ရန်ကုန်၌ မကျန်း

မာ၍ ဆေးဝါးကုသနေသောအချိန်၌ ရွှေကျင်နိကာယ ဗဟိုဌာန တွဲဘက် ဥပဉ္စကဋ္ဌဖြစ်တော်မူသော ဝိသုဒ္ဓါရုံ မြောင်းမြ ဆရာတော်နှင့် ဝါးခယ်မ ကျွန်းကျွန်း ဆရာတော် တို့သည် ရန်ကုန်၌ပင် ရှိတော်မူကြသည်ဖြစ်၍ နေ့စဉ် ရက်ခြား ဆရာတော်ထံသို့ သွားကြကာ ကျွန်းမာရေးအတွက် စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်းအားဖြင့် အားပေးတော်မူကြသည်။ အနီးအဝေးမှ တပည့်ကြီး များသည်လည်း အများပင် ရောက်ရှိ၍ ဝိုင်းဝန်း ပြုစုနေကြသည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့ ညနေ ၅-နာရီအချိန်၌ ဆရာတော်က မြောင်းမြဆရာတော်၊ ကျွန်းကျွန်းဆရာတော်တို့ကို ပင့်ခေါ်စေသဖြင့် အနီးသို့ ကြွရောက် လာကြသောအခါ ပထမက အနီး၌ရှိနှင့်နေသော တိုက်ကြပ် ဆရာတော် ဦးဝိမလ စသောတပည့်များကို အပြင်ဘက်သို့ ထွက်စေပြီးလျှင် တူတပည့်ရင်းဖြစ်သော ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝိလာသကို စက္ကူကလောင်တန်ယူစေ၍ ရေးစေသည်မှာ-

မူအတိုင်း ပဇ္ဇောတာရုံဆရာတော်နှင့် ကျွန်းကျွန်း ဆရာတော်တို့အား ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကိုစောင့်ရှောက်ရန် လှူအပ်ပါ၏။ အထက်ပါ ဆရာတော် ၂-ပါးကလည်း အသက်ရှည်သရွေ့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ အကျိုးစီးပွားကို ရွက်ဆောင်၊ ဤမျှသော စကားလုံးတို့ကို အလွန်အားယူ၍ ပြောတော်မူနေရလောက်အောင် မောပန်းနေပြီဖြစ်သောကြောင့် ဤတွင် ရပ်နားနေစဉ် မြောင်းမြဆရာတော်က ဆရာတော်ဘုရား ပင်ပန်းနေပါမည်၊ တပည့်တော်များ ဆရာ၏အလိုဆန္ဒကို သိကြပါပြီ၊ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်

အရေးအတွက်စိတ်အေးချမ်းသာတော်မူပါ။ တပည့်တော်များ
စွမ်းအားရှိသမျှ စောင့်ရှောက်ပါမည်ဟု လျှောက်ထားရာ
ဝမ်းမြောက်တော် မူဟန်ကိုပြုလျက် ဆက် လက် မိန့်တော်မူ
သည်မှာ-

တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးဇာဂရကို ဆရာတော်အဖြစ်၊ တိုက်
ကြပ် ဘုန်းကြီး ဦးဝိမလကို တိုက်အုပ်အဖြစ်၊ ဇောတိကတိုက်
ကျောင်း ဘုန်းကြီး ဦးဥာဏဘိဝံသကို တိုက်ကြပ် အဖြစ် တင်
မြှောက်၍ အထူးစောင့်ရှောက်ပါဟု နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မှာကြား
တော်မူခဲ့သည်။ (မြောင်းမြ ဆရာတော်၊ ကျွန်းကျန်း ဆရာ
တော်များနှင့်အတူ စစ်ကိုင်း ရွှေဟင်္သာ ဘုန်းကြီးကိုလည်း
စောင့်ရှောက်ရန်မှာသည်ဟု အနီး၌ရှိသော ဂိလာနပဋက
ပုဂ္ဂိုလ်တပါးကပြောသည်ကို ကြားရသည်။) မြောင်းမြ ဆရာ
တော်များကို လွှဲအပ်သော အကြောင်းနှင့်တကွ စာတန်းကို
တိုက်အုပ်ဆရာတော်နှင့် စာချဘုန်းကြီးဦးစန္ဒမုခါဘိဝံသ တို့ထံ
မူပို့ လိုက်၍ဘုန်းကြီးသည်စစ်ကိုင်းမှ ချက်ခြင်းသိရှိရပေသည်။

ပျံလွန်တော်မူခြင်း မြောင်းမြဆရာတော်တို့အား လွှဲအပ်မှာ
ကြားတော် မူပြီးလျှင် အမောမှာပို၍
ပြင်းထန်လာသဖြင့် ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့ ည ၉-နာရီ
၄၅-မိနစ်အချိန်၌ ပျံလွန်တော်မူသည်အထိ စကားမပြောဘဲ
ဆိတ်ဆိတ်နေလျက် ဘဝဇာတ်သိမ်းတော်မူပါသည်။

ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ ယံပိစ္ဆံ- ယမ္ပိစ္ဆံ- ပဋိသန္ဓေနေခြင်း
စသည်မဖြစ်ပါမူကား ကောင်းလေစွဟု အကြင် တောင့်တ

ခြင်းကို၊ နလဘတိ-မရ၊ တမ္ပိ-ထိုသို့တောင့်တ၍ မရခြင်းသည်
လည်း ဒုက္ခဒုက္ခသာတည်း ဟူသော မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်
ဥဒ္ဓေသပါဠိတော်၏ အကျယ်ဖြစ်သော နိဒ္ဓေသပါဠိတော်၌
ဘိက္ခုဝေ-ရဟန်းတို့၊ မရဏဓမ္မာန-သေခြင်းသဘောရှိကုန်သော၊
သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့အား၊ ဝေဠုတ္တံ-ဤသို့သော တောင့်တ
ခြင်းသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ ကိံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-အဘယ်သို့ဖြစ်သနည်း
ဟူမူကား၊ မေ-ငါတို့သည်၊ မရဏဓမ္မာ-သေခြင်းသဘောတရား
တို့သည်၊ နအသာမ-မဖြစ်ပါကုန်မူကား၊ အဟောဝတ-ကောင်း
လေစွတကား၊ နော-ငါတို့အား၊ မရဏဓမ္မ-သေခြင်းသဘော
တရားသည်၊ န အာဂစ္ဆေယျ-မလာပါမူကား၊ အဟောဝတ-
ကောင်းလေစွတကား၊ ဣတိဝေ-ဤသို့၊ ဣစ္ဆာ-တောင့်တခြင်း
သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ တေ-ထိုသေခြင်း သဘော တရား၏
မလာခြင်းကို၊ ဣစ္ဆာယ-တောင့်တခြင်းဖြင့်၊ န- ခေါ် ပတ္တပ္ပံ-
မရအပ်၊ ဣဒမ္ပိ-ယင်းသို့တောင့်တတိုင်း မရခြင်း မရောက်ခြင်း
သည်လည်း၊ ယမ္ပိစ္ဆံ-န လဘတိဒုက္ခံ-ယမ္ပိစ္ဆံနလဘတိဒုက္ခံမည်၏-
ဟူသောဒေသနာတော်အရစင်စစ်တောင့်တ၍မရ၊ ပြုပြင်၍မရ၊
အလိုသို့မပါသော သေခြင်းသဘောတရားဖြစ်၍ ဆရာတော်
ဘုရားသည်လည်း ကောင်းသည်ထက် ကောင်းအောင် သက်
တော်ရှည်ကြာစွာ သာသနာပြုလိုသော မြတ်သော အဇ္ဈာ
သယ ပသဋ္ဌဆန္ဒရှိတော်မူလျက် သက်တော် ၆၉-နှစ် အရောက်
တွင် ပျံလွန်တော်မူရလေသည်။ ဆရာတော်၏ သက်တော် ရှည်
ကြာရေးအတွက် ဆရာတော်ဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် တောင့်
တ၍ မရသောသဘောရှိရာ ငါတို့တပည့်တပန်းများက ဆရာ
တော်အဖို့ တောင့်တခြင်းဖြင့်၊ ဝါ၊ သက်တော်ရာကျော် ရှည်
စေတော် မူလိုခြင်းဖြင့် အဘယ်မှာလျှင် တောင့်တ၍ ရနိုင်တုံ

အံ့နည်း ဟူ၍သာ ဖြေကြရတော့သည်။ ဆရာတော် ပျံလွန်
 တော်မူလျှင် ချက်ခြင်း တပည့်ရင်း ဒကာရင်း ဆွေမျိုး ရင်း
 ချာတိုက်သို့ ကြေးနန်းပေးပို့ကြသည်။ စစ်ကိုင်း ရွှေဟင်္သာ
 ဘုန်းကြီးထံသို့လည်း ကြေးနန်းရောက်လာသည်။ အချိန်မမှီ၍
 မသွားနိုင်ဘဲ ဝတ္ထုတရာပို့ လိုက်ရသည်။ (အချိန်မမှီသည်မှာ-
 ကြေးနန်းစာကို စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ တိုက်ရိုက်ပို့၊ တောင်
 ရိုးစာပို့ သမား လာသောအခါမှ ပေးလိုက်လေ့ ရှိသည်။ စစ်
 ကိုင်းမြို့၌ တနေ့ကြာနေ့မြဲဖြစ်၏။ ကြားတံ၌ စနေ၊ တနင်္ဂနွေ
 ကြုံနေပါက ကြေးနန်း ၂-ရက် ၃-ရက်ကြာမှ ရောက်၏။ သို့
 ကြောင့် အချိန်မမှီခြင်းဖြစ်၏။ သင်္ဂြိုဟ်သော ရက်ကလည်း
 ဆရာတော်အလိုကျ မြန်သောကြောင့်ဖြစ်၏။

မီးသင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူလျှင် နှမြော
 တသပူဆွေးကြကုန်သော တပည့် ဒကာတို့
 သည် သင်္ဂြိုဟ်မှုကို အာရုံပြောင်းလွှဲ၍ နီးနှောတိုင်ပင်ကာ
 စီမံကြရသည်။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း အစဉ်အလာနှင့်၎င်း၊ ရွှေဟင်္သာ
 တောရတိုက် အစဉ်အလာနှင့်၎င်း ညီလျော်စေလျက် ပျံလွန်
 တော်မူသော ဆရာတော်များ နှစ်သက်တော်မူသော သင်္ဂြိုဟ်
 နည်းအတိုင်း သင်္ဂြိုဟ်ရန်သဘောတူညီကြလျက် ၁၃၁၂-ခုနှစ်
 ဝါဆိုလဆန်း ၁၂-ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့ စနစ်အရ ကြံတော
 သုသာန်သို့ ယူဆောင်၍ မီးသင်္ဂြိုဟ် ပူဇော်လိုက်ကြ သည်။
 ဘတ်စ်ကားကြီး ၆၀-ကျော်၊ ကိုယ်ပိုင်ကားပေါင်း များစွာတို့
 ဖြင့် အတီးအမှုတ်အကအခုန် မပါ၊ ငြင်သာဆိတ်ငြိမ်စွာ သိုက်
 သိုက်ဝန်းဝန်း ပို့ဆောင်သင်္ဂြိုဟ်ကြသည်။ မိုးတဖွဲ့ဖွဲ့ ရွာသွန်း
 နေသော်လည်း သုသာန်သို့လိုက်ပို့ ပူဇော်သူတို့ များပြားလှ၍

ကားကြီး ၆၀-ကျော် မဆန်အောင်ရှိသဖြင့် အံ့ဩကြရသည်
 ဟု သိရသည်။ ပျံလွန်တော်မူသော အခြင်းအရာ၊ သင်္ဂြိုဟ်ပုံ
 အခြင်းအရာတို့ကို ခရေစေ တွင်းကျ ဘုန်းကြီးထံသို့ ရေးပို့
 ကြသည်။ ပျံလွန်တော်မူစကရိတ်သော ဓာတ်ပုံ အလောင်းတော်
 ထုတ်ယူသော ဓာတ်ပုံ၊ ကားကြီး ကားငယ် များစွာတို့ဖြင့်
 လိုက်ပို့ သည့်ဓာတ်ပုံ၊ မီးသင်္ဂြိုဟ်သော ဓာတ်ပုံတို့ကိုလည်း စာ
 နှင့်အတူဦးစနွမုခါဘိဝံသထံမှ ချက်ခြင်းပို့၍ အစအဆုံးမျက်
 မြင်ကဲ့သို့သိရသည်။

ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်တွင်း၌ အရည်
 အချင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြသော တပည့်ကြီးများ ထင်ရှား
 ရှိသည်သာမက ယခု အနီးအပါးတွင်ပင်ရှိကြလျက် ရွှေဟင်္သာ
 တောရပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီးကို မြောင်းမြဆရာ
 တော်၊ ကျန်းကုန်း ဆရာတော်တို့အား စောင့်ရှောက်ရန် လွဲ
 အပ်တော်မူခြင်း၊ ကြပ် အုပ် ဆရာတော် အဆင့်ဆင့် တင်
 မြှောက်ရန် မိန့်မှာတော်မူခြင်း စသော ဆရာတော်၏ အမြင်
 သည် ထူးကဲစွာ ချီးကျူးလောက်သော အမြင်တော် ဖြစ်ပါ
 ပေသည်။ မြောင်းမြဆရာတော်သည် ထိုအချိန်၌ မြောင်းမြမြို့
 ပဇ္ဇောတာရုံ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို သံဃာ တရာကျော်အား
 အုပ်ချုပ်ကာ စာပေ ပို့ချလျက်ရှိသည်။ ဂိုဏ်းသံဃအစည်း
 အဝေးက ပင်၍ သံဃထေရ်ကြီးများ အမိန့်ကို မလွန်သာ၍
 မန္တလေးမြို့အနောက်ပြင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဗဟိုဌာန မဟာဝိသုဒ္ဓါ
 ရုံတိုက်သို့လည်း ဝါတွင်းတိုင်း ကြာရောက်သီတင်းသုံးနေစေသည်
 ဖြစ်သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ကြာရောက်သီတင်း
 သုံးနေနိုင်မည်လည်း မဟုတ်။ အုပ်ချုပ်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်

များကိုလည်း ဩဇာအာဏာပေးနေမည်လည်းမဟုတ်ကြောင်းကို ပျံလွန်တော်မူသောဆရာတော်သည် သိရှိပြီးဖြစ်လျက် လုံအပ်ခဲ့သည်မှာ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ခိုင်မြဲတည်တံ့ရေး၌ အမှတ်မဲ့လျစ်လျူရှုမနေကြပဲ ဘေးပန်းကစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ သတိပေးခြင်း ရံခါကိုယ်တိုင်ကြွရောက်၍ ကြည့်ရှုကာ ဩဝါဒပေးခြင်းကို ပြုကြပေလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ သတိပြုကြလျှင် တိုက်တွင်း၌ အုပ်ချုပ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြကော့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း အားရှိသည်ထက် အားရှိ၍ ဒင်ပြည့်ကျပ်ပြည့် ဆိုသလို စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိသလောက် တိုက်တာခိုင်မြဲရေး၊ စည်ပင်ရေးတို့ကို အလေးပြုကာ ဆောင်ရွက် ကြပေလိမ့်မည်။ သို့ဆောင်ရွက်ကြပါလျှင် ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်ကြီးသည် အခွန်ရှည်စွာ တည်မြဲစည်ကား၍ သာသနာတော် အသားတက်ပေလိမ့်မည်ဟု မြင်တော်မူ၍ သာလျှင် မြောင်းမြဆရာတော်၊ ကျွန်းကျွန်းဆရာတော် တို့အား လှူအပ်တော်မူသည်ဟု ဤစာရေးသောဘုန်းကြီး သဘောပေါက်၍ လှူအပ်ကြောင်းကို သိလျှင်သိခြင်း ဆရာတော်၏ ဉာဏ်အမြင်ကို နှုတ်ကဖွင့်၍ ချီးကျူးမိပါသည်။

ကျွန်းကျွန်းဆရာတော် ဟူသည်မှာလည်း ကျွန်းကျွန်းရွာ၌ (ရွာဆိုရသော်လည်း မြို့ကလေးသဖွယ် သပ်ယပ်စည်ကားသည်။) ဆယ်ကေကျယ်ဝန်းသော အာရာမိ ကျောင်းတိုက်နှင့် ကျောင်းကန်အဆောက်အဦးကောင်း၊ ရေမီးအပြည့်အစုံ၊ ဝတ္ထုကမ်ရိပ်အသင့်၊ တပည့်တပန်း သံသပ်ရိသတ်များစွာနှင့် ချမ်းသာစွာ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဆရာတော်ဖြစ်၍ ကူညီစောင့်ရှောက် အားပေးရန် ပေါ်ပေါက်ပါ

က ကူညီစောင့်ရှောက်ရုံမဟုတ်ပါ။ ဘယ်နည်းနှင့်မှ လာရောက်နေနိုင်မည် မဟုတ်သည်ကိုလည်း ပျံလွန်တော်မူသော ဆရာတော် အသိဆုံးဖြစ်ပါသည်။

ပျံလွန်တော်မူသော ဆရာတော် တောင့်တကာ မှာကြားတော်မူခဲ့သည့်စကားကို လေးစားသော မြောင်းမြဆရာတော် ကျွန်းကျွန်းဆရာတော် တို့သည် အားပေး စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါသည်။ ကျွန်းကျွန်းဆရာတော်သည် မိမိကိုယ်တိုင် ပျံလွန်တော်မူသည်အထိ စောင့်ရှောက် ပါသည်။ မြောင်းမြ ဆရာတော်မူကား ယနေ့တိုင် စောင့်ရှောက်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ အနည်းဆုံးတနှစ် တကြိမ် တပေါင်းလ၌ ရွှေဟင်္သာ တောရသို့ ကြွရောက်ကာ သံဃာတော်များ၊ ဒကာဒကာမများအား ဩဝါဒပေးလျက်ရှိပါသည်။

ရဟန်းဂုဏ် မြောင်းမြ ဆရာတော်နှင့် ကျွန်းကျွန်းဆရာ
ရှုတော်မူကြပုံ တော်တို့သည် သိက္ခာတော်တဝါကြီး တဝါ
 ငယ် ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ဆရာတူ တပည့်
 လည်း ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ငယ်စဉ်ကစ၍ ယနေ့တိုင်အောင်
 အကျင့်သီလ တူမျှစွာ ရင်းရင်းနှီးနှီး ဆက်ဆံကာ ဘုရား သာ
 သနာတော်နှင့် ရွှေကျင်နိကာယဆရာ အစဉ်အဆက်တို့၏ ထုံး
 နည်း နိဿည်းတို့ကို ဦးညွှတ်လေးစား၍ လိုက်နာစောင့်ရှောက်
 တော် မူကြသော ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြသည်။ သက္ကရာဇ်
 ၁၃၀၂-ခုနှစ်ဆီက အထက်ပိုင်း၌ အနေများသော ပုသိမ်
 နယ်သားဆရာတော်တပါးသည် (ရွှေမျက်မှန် ဦးဝိဇယကို ဆို
 လိုသည်) ပုသိမ်မြောင်းမြနယ်တဝိုက် ဒေသစာရီ လှည့်လည်ခဲ့

ပြီးနောက် အထက်အရပ်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဤသို့ထုတ်ဖော်ပြောကြားသည်ကို ကြားလိုက်ရဘူး၏။ “အင်း... ကိုယ်တော်တို့၊ အောက်ပိုင်းမှာ ပထမတန်း၊ ရွှေကျင်၊ ဒုတိယတန်း၊ ရွှေကျင်အနေနှင့် ရွှေကျင်နှစ်မျိုးရှိတယ်။ မြောင်းမြနှင့် ကျွန်းကုန်းတို့ဟာ ပထမတန်း ရွှေကျင်တွေပဲ။ တယ်တော်ကြမ္မာပေတယ်” ဟု ချီးမွမ်းထောမနာသည်ကို ကိုယ်တိုင် ကြားလိုက်ရသည်။

ပထမတန်း ရွှေကျင်ဖြစ်တော်မူသော ပျံလွန်တော်မူသော ရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်ဘုရားသည် ပထမတန်း ရွှေကျင်အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်ဝ၍ ကျောင်းတိုက်ကြီးများကို စီးနင်းကြီးမူးကာ စာပေ ပို့ချလျက်ရှိသော မြောင်းမြ ဆရာတော်နှင့် ကျွန်းကုန်းဆရာတော်တို့အား ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကြီးကို ဂရုပြု၍ ကြည့်ရှု စောင့်ရှောက်တော်မူကြစေရန် အပ်နှင်းတော်မူခဲ့သည်မှာ ဒီဃဒဿိ=ရှည်စွာမြင်သော ဉာဏ်တော်ရှင်၏အရာသာ ဖြစ်ပေသည်ဟု ဆိုသင့်လှပေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့၌ ဆရာတော်အလောင်းကို သင်္ကြိုဟ်မှုကိစ္စ ပြီးစီးကြလျှင်ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်၌နေရင်းစုံအုပ်ကြပ် ဆရာတော်များနှင့် စာချကထိက၊ ကျောင်းဘုန်းကြီး စသော သံဃာများသည် ဝါဆိုမို့ ရွှေဟင်္သာတောရသို့ ပြန်လည်ကြွကြွ၍ ပုရိမဝါကပ်တော်မူကြကုန်၏။ ထိုဝါ၌ သံဃာ (၁၂၉) ပါးနှင့် ကျောင်းသားကပွဲယ (၆၀) ကျော်ရှိသည်။

ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ည ဝါကပ်ချိန် သံဃာအစုံအညီ အစည်းအဝေး၌ တိုက်အုပ် ဆရာတော်၊ ရွာသစ်ဆရာ

တော်၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော်တို့က အသီးအသီး သံဃာတော်များအား သြဝါဒ ပေးတော်မူကြသည်ဖြစ်၍ ထိုသြဝါဒများကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဖော်ပြလိုက်ရသည်။

တိုက်အုပ်ဆရာတော် ယခု ဆရာတော် ကွယ်လွန်တော်မူပြီဖြစ်၍ ဆရာတော်ရဲ့ တာဝန်ကို တာဝန်ယူ၍ ဆောင်ရွက်ကြရတော့မယ်။ ဆောင်ရွက်သည့် အခါ အသာအနာကို ပမာဏမထားပဲ ညီညီညွတ်ညွတ်နှင့် ဒွီကိစ္စ ဒွီတာဝန်ဟု သဘောထား၍ ဆောင်ရွက်ကြည့်၊ သံဃာများကလည်း တပည့်တော်တဦးတည်းကိုသာ ရိုသေလေးစားမှုမပြုမူ၍ ဆရာတော်ချီးမြှောက် လှူအပ်ခဲ့သော သံဃပိတရ=သံဃထေရ်ကြီးများကိုပါ လေးစား ရိုသေစွာဖြင့် စည်းမျဉ်းမဖောက် ဖြောင့်ဖြောင့် လိုက်နာတော်မူကြစေလိုပါသည်-ဟူ၍ သြဝါဒပေးတော်မူသည်။

တိုက်ကြပ်ဆရာတော် ဆရာတော်ဘုရားသည်ရန်ကုန်မြို့နောင်ဦးဝိမလ ပတ္တရာတို့သို့ ကြွတော်မူသည်မှစ၍ယခုအရိုး ပြာသာလျှင် ပြန်ရောက်သည့် တိုင်အောင်အကြောင်းခြင်းရာ တို့ကို ပြောပြပြီးသည်နောက် တပည့်တော်တို့ ဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကြီးသည် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်များ တည်ထောင်ခဲ့သောအခြေအတိုင်း မပြိုမကွဲ ခိုင်မြဲတည်တန့်မည် ဖြစ်ပါလျှင် အစားအသောက်၊ အဝတ်၊ အနေစသည်ဆင်းရဲချင်တိုင်း ဆင်းရဲပါစေ အောက်ကျနောက်ကျ ခံရပါစေ မပြိုမပြင် ဆောင်ရွက်ပါမည်ဟူ၍ အဓိဋ္ဌာန် ပြုပြုပါပြီဟု ထုတ်ဖော်ပြောကြားလေသည်။

ရွှေသစ်ဆရာတော် တိုက်ကြပ်ဆရာတော် အမိန့်ရှိတဲ့အချက် တွေဟာ အလွန် ကောင်း ပါပေ တယ်၊ သည်းခံပြီး ဆောင်ရွက်ပေးမယ်လို့ တိုက်တာကို ထိခိုက်လာ မည့်ကိစ္စဖြစ်လျှင် သည်းခံပြီး နေလိမ့်မည် မ ဟုတ် ပေ ဘူး၊ သတ္တိထားမ စွမ်းဗလကို မပြုမသိ ပြုမှသိ၏-ဆိုတာလိုသတ္တိပြုရ မည့်နေရာ အာဏာသုံးရမည့်နေရာကျလျှင်ပြုလိမ့်မည်၊ သုံးလိမ့် မည်၊ အသည်လိုမပြုရ မသုံးရလေအောင် သံဃာတော်များ က ကြပ်ကြပ်သတိပြုပြီး ကောင်းကောင်း နေ ကြ မှု တော် မည် စသည်ဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ထိုနှစ်ဝါတွင်း၌ ရှိသောသံဃာတော်များသည် အထူးငြိမ် သက်ပီယံစွာ သီတင်းသုံးကြသောကြောင့် တစ်စုတရာမှ အပြစ် ဒေါသ မပေါ်ထွက်ပဲ ဗိုင်းကောင်းကျောက်ဖိ ပမာ ၏သို့ တိုက်အုပ် တိုက်ကြပ် ရွှေသစ်ဆရာတော်မှစ၍ မထေရ်ကြီး များ၏ ဩဝါဒသည် မြေသို့မကျ အချည်းအနှီး မဖြစ်သော ကြောင့် ချီးမွမ်းကြည့်ညှိထိုက်သော သံဃာအဖြစ်သို့ ရောက် ကြပေသည်။ အဝေးသို့ထွက်၍သာသနာကိစ္စကိုဆောင်ရွက်နေ ကြသော သကျသိဟဓမ္မာစရိယ ဦးသုစိတ္တနှင့် ဦးပညိန္ဒတို့သည် လည်း ထိုဝါက ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ဝါကပ်လျက် အား ဖြည့် ဝိုင်း ဝန်းကြသည်။

၁၃၁၃-ခုနှစ် အထိမ်းမရှိသောချည်ခင် အကွပ်မရှိ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် သောကြမ်းသည် ဘရမ်းပတာ ဖြစ် သည်ကိုလည်း သတိရေးရှုပြီး ဖြစ် ကြသည်။ ကွယ်လွန်တော်မူသော ဆရာတော် ညွှန်ကြားတော်

မူခဲ့သော အမှာတော်ကိုလည်း ပြီးစီးအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိနေကြသေးသည် ဖြစ်၍ သံဃာနှင့်တကွ ဒကာဒကာ မတို့ တိုက်တွန်းလျှောက်ထားသော အာသာဆန္ဒလည်းပြည့် စုံစေခြင်းငှါ မြောင်းမြဆရာတော်၊ ကျွန်းကုန်း ဆ ရာ တော်၊ ရွှေသစ်ဆရာတော်၊ ကျိုက္ခမိဆရာတော်တို့သည် သံဃာနှင့်တိုင် ပင်၍ သံဃာများ သဘောတူညီချက်အရ ၁၃၁၃-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် အင်္ဂါနေ့၌ တိုက်တွင်း ရှိ သံ ဃာ တော် များနှင့် အထူးကြည်ညို၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနှင့် သာဓုအ နှမောဒနာပြုကြရန် ရောက်လာကြသော ဒကာဒကာမ အစုံ အညီမျက်မှောက်တွင်-

တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ဇာဂရကို ရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်ဟူ၍၎င်း၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော်အရှင်ဝိမလကို တိုက် အုပ်ဆရာတော်ဟူ၍၎င်း၊ သာသနဇောတိက တိုက်ကျောင်း ဘုန်းကြီး အရှင်ဉာဏစံသ (သာသနဇေသိရိပဝရဓမ္မာစရိယ) ကို တိုက်ကြပ်ဟူ၍၎င်း တင်မြောက်ကြ၍ အသိအမှတ် ပြု တော်မူကြသည်။

၁၃၁၃-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့၌ ညောင်တုန်း မြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်း တိတ် ဆ ရာ တော်၊ တိုက်အုပ်၊ တိုက်ကြပ် တင်မြောက်သောပွဲသို့ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ် ဘုန်းကြီးထံမှ ပေးပို့ သော ထောမနာစာ။

ကြိုတင်နှီးနှောတိုင်ပင်ခြင်း၊ ကြံရောက်ရန် ဘိတ်ကြားခြင်း တို့ကြောင့်တကြောင်း၊ အားပေးချီးမြှောက် လိုသောကြောင့်

တကြောင်း တပည့်တော်သည် ယနေ့ ဆရာတော်၊ တိုက်အုပ်၊ တိုက်ကြပ်တင်မြှောက်သောအခမ်းအနားသို့ လာရောက်ထိုက်ပါသည်။ လာရောက်လိုသောဆန္ဒလည်းထက်သန်စွာရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခု ရက်အတွင်း၌ အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် မလာရောက်နိုင်သဖြင့် ဤစာကိုသာ ပို့လိုက်ရပါသည်။

ညောင်တန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်း တိုက်ကြီးမှ ပေါက်ပွားလျက် ရှိနေကြကုန်သော တိုက်တွင်း တိုက်ပြင် နီးဝေးဌာနတို့၌ သီတင်းသုံးနေတော် မူကြသော သံဃာတော် အပေါင်းနှင့်တကွ ဒကာဒကာမတို့က တောင်းပန်လျှောက်ထား၍ ချီးမြှောက်ကြခြင်းကြောင့် ယနေ့တတိယမြောက် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဆရာတော်အဖြစ်ကို လက်ခံတော်မူရသော အရှင်ဇာဂရ မဟာထေရ်မြတ်သည် စင်ကြယ်သောသိလ္လ ခိုင်မြဲသော သမာဓိနှင့် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှစ်ရပ် ပြည့်စုံသဖြင့် သိက္ခာတော်ဂုဏ်သုံးပါးနှင့် လုံခြုံပြည့်ဝတော်မူခြင်း မဟာနာယကဂုဏ် ရိုးသားသော အဇ္ဇဝဂုဏ် စံသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသည့်ပြင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် တည်းဟူသော ရွှေတွင်းထွက်ဖြစ်၍ ရွှေဟင်္သာတောရ သာသနာ၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားစောင့်တတ်ော် မူခြင်း၊ စိရပဗ္ဗဇီတ ရတ္တညူမဟတ္တဖြစ်၍ သိက္ခာဝါတော်(၄၀)ကျော်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် ဂုဏ်နှင့်ဂုဏီ နှစ်လီလိုက်လျှော၍ သောမနသံပိတိ ဝမ်းဆီထိသို့ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိလှပါပေသည်။

စတုတ္ထမြောက် တိုက်အုပ် ဆရာတော် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဝိမလသည်၎င်း၊ သတ္တမမြောက် တိုက်ကြပ် ဖြစ်တော်မူသော အရှင်ဉာဏဝံသသည်၎င်း ဤဆရာတော် ၂-ပါးတို့သည်

စိတ္တကုဋ်ရွှေတောင်၌ ဇာတိအားဖြင့်ဖြစ်သော ရွှေမြေခတ်သည် ရွှေမြေအနုသေတ္တာကစ၍ အဘိုးအတန်ဆုံး သိင်္ဂီရွှေစစ်အဖြစ်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ ရှင်သာမဏေ အယုဿ် အငယ်ကစ၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားများ၏ စောင့်ရှောက်မွေးမြူ သင့်ကြားပြသ ဆုံးမပုံပြင် သူနီသင်မှု တည်းဟူသော ဥတုတေဇာဓာတ် ပြုပြင်သည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူရရှိကြကာ ကြီးပွားထွန်းပေါက် ဆရာတော်ဘုံသို့ ရောက်ကြလျက် ပရိယတ္တိဆေကနိကာယဝိဒ္ဓါ၊ ဓမ္မာစရိယစာချဆရာတို့၏ဆရာ ထေရာဝံသ ဝိနယပါရဂူ ရတ္တညူမဟတ္တနာယက ဦးတည် အာဇာနည်ပေသလ၊ လဇ္ဇီသုမ္ပန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ချွန်တို့ဖြစ်ကြသောကြောင့် အနာဂတ် ခေတ်ခါ ရွှေဟင်္သာ သာသနာအတွက် လကျော်လက်ရုံးကို ဆန်တန်း၍ လက်ပန်းပေါက်ခတ်လောက်အောင် ဝမ်းမြောက် အားရဖွယ် ကောင်းသော အရှင်နှစ်ပါးတို့ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုထိုက်ပါပေသည်။

ထိုက်သား သံဃာတော်များနှင့် တကွ ဆရာတော်များက အရည်အချင်းအသီးအသီးတည်ရှိကြသည်ကိုသိ၍ ပထမစာချ၊ ဒုတိယစာချများအဖြစ် တင်မြှောက်ချီးမြှင့်ခြင်းကို ခံယူကြရ၍ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်၏ တာဝန်ကို ဆရာတော်များနှင့်မြဲခြား စိတ်အားတူညီ ကိုယ်စီကိုဌ ဆောင်ရွက်ဆဲ ဆောင်ရွက်လတ္တံ့ဖြစ်သော စာချပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်လည်း သိပ်သည်းကျစ်လစ် ဆရာကောင်းတပည့် ဖြစ်ကြရုံသာမက ထေရာနုထေရ ရွှေဟင်္သာ ရွှေပင်ထွက်များဖြစ်ကြ၍ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်သည် ရှည်မြင့်စွာ တည်မြဲခြင်း၏ အကြောင်းကောင်းတရပ်ဟု မှတ်ယူအပ်သည်ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အစ၊ စာချကထိက တိုင်အောင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ အတင်း ဝန်ဆောင် ဆရာများ စောင့်ရှောက်အပ်သော ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သည်မြို့ ခိုင်တည်လျက် စည်ပင်စွာအရှေ့ ရှည်ကြာ ထွန်းလင်းပေလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်မြော်လင့်ကာ ရှိသည်ကို အကြောင်းကြားအပ်ပါသည်။

အရှင်ပဏ္ဍိတထေရ်
ရွှေဟင်္သာ ဘုန်းကြီး
စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး။

ဆရာတော်အရှင်ဇာဂရ ရွှေဟင်္သာ တောရ စတုတ္ထမြောက် ဆရာတော် အရှင် ဇာဂရသည် ၁၂၄၈-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၁၃) ရက် အင်္ဂါနေ့ ညချမ်း ၇-နာရီအချိန် ထား ဝယ်မြို့၊ တလိုင်တောင်ရွာ၌ ဦးသာထူး-ဒေါ်စိန်လုံးတို့မှ ထွန်းကားသော သားဖြစ်သည်။ ၁၂၅၈-ခုနှစ်၌ သာမဏေဖြစ်၍ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာတိုက်၊ ကံသာ ကျောင်းသို့ ရောက်သည်။ ၁၂၆၈-ခုနှစ်၌ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်း ဖြစ်သည်။ ၁၃၁၀-ခုနှစ်၌ စတုတ္ထမြောက် ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ဆရာတော်၏တာဝန်ကို လက်ခံတော်မူသည်။

တိုက်အုပ်ဆရာတော် ရှင်သာမဏေအဖြစ် အသက် ၁၉ နှစ် အရှင်ဝိမလ ကပင် ပထမကြီးတန်းကို အောင်မြင် ၍ ရဟန်းသိက္ခာတဝါရလျှင် ဒုတိယစာချအဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်းကို ခံယူရသော အရှင်ဝိမလသည် သက္ကရာဇ် ၁၂၆၆-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလပြည့်ကျော် ၇-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်

စက်နာရီ ၄-နာရီ ၃၀-မိနစ် အချိန်တံသာဝတီခရိုင် ကွမ်းခြံ ကုန်းမြို့၊ တော်ကူးကြီး ရွာ၌ ဖွားမြင်သည်။ ခမည်းတော် မယ်တော်တို့မှာ ဦးထုံး-ဒေါ်နှင်းအိတို့ ဖြစ်သည်။ သား ၂-ယောက်၊ သမီး ၂-ယောက် ရှိသည်တိုင်အရှင်ဝိမလသည် စတုတ္ထ မြောက်သားထွေးဖြစ်သည်။ ၁၂-နှစ်အရွယ်၌ ရှင်သာမဏေ ဖြစ်သည်။

၁၂၈၀-ပြည့်နှစ်မှ ၁၂၈၂-ခုနှစ်တိုင် စစ်ကိုင်းတောင် ရိုး သုမနာရာမချောင်း ဆရာတော် အရှင်သီရိသုမနထေရ်၊ အရှေ့ မှန်ကျောင်းဆရာတော်များ အရှင်သုနန္ဒထေရ်၊ အရှင်ပဏ္ဍဝ ထေရ်တို့ထံ၌ စာသင်ကြားကာ နေခဲ့သည်။

ဦးလေးအရင်းဖြစ်သော သုမနာရာမဆရာတော် အရှင် သီရိသုမနထေရ်က ပို့အပ်၍ ၁၂၈၂-ခုနှစ် နတ်တော်လ ဆန်း ၈-ရက်နေ့ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ ရောက်သည်။

ရဟန်းဖြစ်ခြင်း ရဟန်းဖြစ်ရန် အသံက် ပြည့် သော အခါ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ စံကျောင်းဆရာတော်၊ မန္တလေး-အဘယာရာမ ဆရာတော် အရှင်အင်္ဂုဓမ္မာဘိဝံသ၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးအရှေ့မှန် ကျောင်းဆရာတော်အရှင်သုနန္ဒ၊ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်အုပ် ဆရာတော် အရှင်ကလျာဏစသော ဆရာတော်များက ကမ္မဝါစာ ဆရာအဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ၇၈-ပါးသော သံဃာတော်တို့ က ကာရကသံဃာ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ချီးမြှောက် တော် မူကြ သည်ဖြစ်၍ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်း

အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ သာသနာဝိသုဒ္ဓိတိုက်ကျောင်းဒါယကာ ပဲစားကြီး ဦးဘိုးဆင့်၊ ဒေါ်လေး၊ သားဦးဘသန်း၊ သမီး ဒေါ်သိန်းညွန့်တို့သည် ရဟန်းဒါယကာဖြစ်ကြသည်။

ရဟန်းသိက္ခာ ၃-ဝါရလျှင် ပခုက္ကူ မဟာဝိဇယာရာမ တိုက်သစ်ဆရာတော် အရှင်ဇဝနထံ၌ တဝါမျှပါဠိအဋ္ဌကထာ များကို နည်းယူဆည်းပူးခဲ့သည်။

၁၃၁၀-ခုနှစ်တွင် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ တိုက်ကြပ် ဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်၌ အရှင်ဝိမလသည် သိက္ခာ ၂၅-ဝါရရှိလေပြီ။

၁၃၁၃-ခုနှစ် ရဟန်းသိက္ခာ ၂၈ - ဝါအရတွင် တိုက် အုပ်ဖြစ်၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သာသနာကို ယနေ့ တိုင် ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်ဆဲ ရှိလေသည်။ ဒုတိယ အကြိမ် ကြိုစာရေးသော ၁၃၃၄-ခုနှစ်၌ တိုက်အုပ်ဆရာတော်အရှင် ဝိမလသည် သက်တော် ၆၈-နှစ်ရှိလေပြီ။

အရှင်ဥာဏဝံသ ရဟန်းသိက္ခာ ၂၄-ဝါအရ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ တိုက်ကြပ်ဖြစ်၍ တိုက်တာ၏ တာဝန်ကိုအား ကြိုးခန့် ဆရာတော် တိုက်အုပ်ဆရာတော်တို့၏ နောက်ပိုင်း ကနေ၍ လုံးဝဥသိုသိမ်းကျိုး ဆောင်ရွက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ယခုလက်ရှိ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် အရှင်ဥာဏဝံသဖြစ်သည်။ ပထမစံကျောင်းဆရာတော်နှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် (ဒုတိယ စံကျောင်း) တို့သည် အယူအဆ အတိုင်း အဖောက်ညီတော်မူကြ သကဲ့သို့ ထို့အတူ အရှင်ဝိမလနှင့် အရှင်ဥာဏဝံသတို့သည် လည်း အယူအဆချင်း သဘောချင်း တူညီကြပါသည်။

အရှင်ဥာဏဝံသကို ပဲခူးမြို့ပေချောင်းရွာ၌ မွေးဖွားသည်။ ဦးဘိုးကြူး-ဒေါ်လှမေတို့၏ သားသမီး ၅-ယောက်တွင် တတိယမြောက် သားကောင်းဖြစ်သည်။ ၁၂၇၀-ပြည့်နှစ်ဝါဆို လဆန်း ၃-ရက် အင်္ဂါနေ့သည် အရှင်ဥာဏဝံသ၏ ဤဘဝသို့ ရောက်သော နေ့ကောင်းရက်သာဖြစ်သည်။ အရှင်ဥာဏဝံသသည် စတုတ္ထတန်းတိုင်အောင် စာသင်ကျောင်း၌ နေခဲ့ရသေး သည်။ ပေချောင်းရွာအနောက်ကျောင်း ဂိုဏ်းချုပ်ဆရာတော် ကြီးထံ၌ လောကတ္တရာစာပေ သင်ကြား၍ ၁၁-နှစ်အယုယ်၌ ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။

ပေချောင်းဆရာတော်ကြီး အမြော်အမြင်ကြီးစွာဖြင့် ပို့ အပ်၍ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်များထံ ရောက်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရသို့ရောက်၍ စာပေအားထုတ် ရာ ၁၂၈၇-ခုနှစ်၌ ပထမလင်အောင်သည်။ ၁၂၈၈-ခုနှစ်၌ ပထမလင်အောင်သည်။

မိဘနှစ်ပါးတို့က ရဟန်းဒါယကာပြု၍ စံကျောင်းဆရာ တော်ဘုရားက ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအဖြစ် ချီးမြှောက်တော်မူသဖြင့် ၁၂၈၉-ခုနှစ် ပြာသိုလကွယ်နေ့ ညဉ့် ၇-နာရီ ၃၅ မိနစ်၌ ရဟန်း အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၂၉၀-ပြည့်နှစ်၌ ပထမကြီးအောင် သည် (ထိုအချိန်၌ စာချတန်း မရှိသေး)၊ ရဟန်းသိက္ခာ ၅-ဝါ အရတွင် မန္တလေး အဘယာရာမဆရာတော် အရှင်အဂ္ဂမေတ္တာ ဘိဝံသထံ၌ ၎င်း၊ ပခုက္ကူအရွှေတိုက်သစ် ဆရာတော်ထံ၌ ၎င်း စာပေပို့ ချနည်းစုံတို့ကို ဆည်းပူးလေ့လာခဲ့သည်။ ၁၂၉၇- ခုနှစ်၌ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ပြန်ခဲ့သည်။ ၎င်းနှစ်သိက္ခာ ၈-

ဝါအရတွင် စာချကထိကအဖြစ် ချီးမြှောက်ခံယူရသည်။ မိမိ စာချပေးသော တပည့်များသည်ပင် စာချတန်းကို အောင်မြင်ကြလေပြီ။ ထိုတပည့်များက တိုက်တွန်းသဖြင့် ၁၃၀၉-ခုနှစ်၌ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ဂုဏ်ထူး-၆-ကျမ်းနှင့်တကွ ကျမ်းရင်း-၃-ကျမ်းကို တနှစ်ထဲအောင်မြင်သည်။

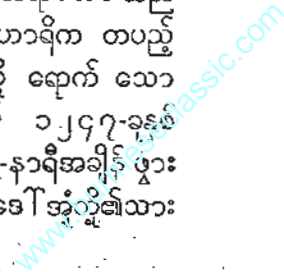
စာချ တန်းအောင်မြင်သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိ တက္ကသိုလ်၌ စာချကထိကဖြစ်သည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ နောက်ကရေးခဲ့သည့်အတိုင်း တိုက်ကြပ်အဖြစ်သို့ရောက်သည်။ ယနေ့သက်တော် ၆၄-နှစ်ရှိလေပြီ။ တိုက်တာသာသနတာဝန်ကို လည်းစိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ဆောက်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ကြို့ကုန်းဆရာတော် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မှ ပေါက်ပွားကာ ထိုထိုအရပ်တို့၌ မိမိ တို့အင်အား အလျောက် သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူကြသော မထေရ်ကြီးတို့သည် အများပင် ရှိ ကြကုန်၏။ သို့ရှိသလောက်ကို ပြည့်စုံအောင် ဤသမိုင်း၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ အချို့အဝက်အနည်းငယ် မျှကိုသာ ထုတ်ဖော်လိုက်ရသည်။

ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်မှ ထွန်းကား၍ အ ရပ် တ ပါး သို့ ရောက်ကာ သီတင်းသုံးနေကြသော်လည်း ဖွားမြင်ရာဌာန ဇနိကာ မိခင်သဖွယ် ဖြစ်သော ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၏ ကျေးဇူးကို အစဉ်သတိရလျက် အကြောင်းရှိတိုင်း စွမ်းနိုင်သည့်ဘက်က အားပေးကူညီ စောင့်ရှောက်လေ့ ရှိသော မထေရ်ကြီးတို့တွင် ကြို့ကုန်းဆရာတော်ကြီးသည် တပါးအပါ

အဝင်ဖြစ်သည်။ ပျံလွန်တော်မူသော အရာတော်ကြီးများ သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်ကထက် ကွယ်လွန်တော် မူပြီးသော အခါ၌ ပိုမို၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်အရေးဆိုလျှင် အားပေး တော်မူကြသည်။ ကြို့ကုန်းဆရာတော်သည် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၏ အနေမျိုးကို အားကျလိုလားသောဆန္ဒ ငယ်ငယ် ကပင်ရှိခဲ့၍ သိက္ခာ ၁၄-ဝါ အရတွင် အင်းစိန် ကြို့ကုန်း တောရကျောင်း၌ တောထွက် သီတင်းသုံး နေ လေ သည်။ ထိုကျောင်း၌နေစဉ် ရဟန်း ၁၀၅-ပါး၊ သာမဏေ ၃၃၇-ပါး ထွန်းကားသည်ဟု သိရသည်။ ယခုကားသက်ယှယ်တော် ကြီးသဖြင့် ကြို့ကုန်းတောရကျောင်းကို သီလသုတ နှစ်ဌာန ပြည့်ဝသော သိက္ခာ ၃၁-ဝါရ တပည့် ဦးစန္ဒာဝရ အား လွှဲအပ်တော်မူ၍ ဆရာတော်သည် ကျိုက်ဝိုင်း၊ သမိုင်း၊ ကြို့ကုန်း ကျောင်းသစ်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။

ငယ်ဆရာဖြစ်သော ညောင်တုန်းမြို့ ယာမာ ကျောင်း ဆရာတော်ကြီးက လွှဲအပ်ချီးမြှင့်ခဲ့သော ယာမာကျောင်းကို လည်း ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် စာ ချ ကထိက မင်္ဂလာ စံကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးစန္ဒောဒယကို စောင့်ရှောက် နေထိုင် စေသည်။ သိမ်မြစ်မြောက်စေရန်လည်း ကြို့ကုန်းဆရာတော် ဆောင်ရွက်ပေးတော်မူသည်။ ကြို့ကုန်း ဆရာတော် သည် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ကြီး၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းအ ဖြစ် သို့ ရောက် သော ညောင်တုန်းမြို့သား ဖြစ်သည်။ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၇-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၁၃-ရက် အင်္ဂါနေ့ နံနက် ၈-နာရီအချိန် ဖွား မြင်သည်။ ဇရပ် ဒကာကြီး ဦးကောင်း၊ ဒေါ်အံ့သို့၏သား



တော်ဖြစ်သည်။ ဂ-နှစ်သားအယုတ်၌ ယာမာကျောင်း ဂိုဏ်း အုပ်ဆရာတော် အရှင်စန္ဒာဝရထံ၌ သာမဏေဖြစ်၍ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ထံ၌ ရဟန်းဖြစ်တော်မူသည်။ ယခုကား ပျံလွန်တော်မူလေပြီ။

ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရ ကြို့ကုန်း ဆရာတော်၏ အကို ဝမ်းကွဲတော်၍ ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌ ရဟန်းဖြစ် ကာ သိက္ခာ ဝါ ၂၀-ကျော်တိုင်အောင် ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက် စမွယ်ရုံကျောင်း စာချဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချ တော်မူခဲ့သော ဆရာတော်ဦးယုဂန္ဓရသည် စာတတ်၊ စိတ် အေးစိတ်ကောင်းရှိသော ဆရာတော်ဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေ အရေးအသားလည်း ဝါသနာပါရှိတော်မူသည်။ ပျော်ပျော် နေတတ်သည်။ စာတော်သလောက် စာဝါသနာ မပါလှ၍ ဘုရားတရားရယ်စရာကဲ့သို့ဖြစ်ရသည်။ စာတတ်ရန် တပည့်များ လာချိန်နီးလျှင် စာချပျင်းသောကြောင့် တိမ်းရှောင်နေတတ် သည်။ ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးသည် ဆရာတော်ဦးယုဂန္ဓရ ထံ၌ ဝိနည်းပါဠိတော်များကိုဆိုင်ရာနှင့် တက်ဘူးသေးသည်။ ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရ စာသင်သား ဘဝက မန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ မန်ကျည်းစောက်၊ ပြန်တန်ဆာတို့သို့ ဗဟုသုတ ဆည်းပူးရန် ကြွသွားပြီးနောက် ရွှေဟင်္သာ တောရသို့ပြန် ရောက်သောအခါ အောက်ပါ ဂါထာကိုရေးခဲ့ဘူးသည်။

ဥက္ခိတ္တာ ပုညတေဇော၊
မန္တလေး ရန်ကုန် ဂတိ ဂတာ။

မန်ကျည်းစောက် ပြန်တန်ဆာ သဗ္ဗတ္တာ၊
ပုန် အာယာမ ညောင်တုန်းကို။

ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရ၌ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အကျိုးပေးပုံ

အခါတပါး ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရ ဖျားသောကြောင့် မိမိသည် ဝတ်ပြုရင်း သွားရောက်မေးမြန်း၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ် များလည်းမရှိ၊ အဖျားရောဂါမှာလည်း ပျောက်ကင်း သ လောက် သက်သာနေပြီဖြစ်၍ စိတ်လက် လန်းလန်းဆန်းဆန်း ရှိစဉ် ဖြစ်သောကြောင့် မကြားရဘူးသော ရှေး ဟောင်း နှောင်းဖြစ်တရပ်ကို ပြောကြားသည်မှာ သံဝေဂသံလည်း ပါ၍ သံသရာ၏ အခြင်းအရာကို ဆင်ခြင်ကာ သတိတရား ထားစရာ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ရှောင်ကြဉ် စေကြောင်း တရားလည်းဖြစ်၏။

ပြောကြားသော စကားမှာ- “ဘုန်းကြီးသည် နောက် ဘဝက မိန်းမဖြစ်ခဲ့သည်” ဟု အစချီရာ “မိမိသည် အံ့အားသင့် သွား၏။ ဆက်လက်၍ ပြောသည်မှာ “မိန်းမ ဖြစ်သော်လည်း တပြည်တရွာမှာဖြစ်သည်မဟုတ်။ သည်ညောင်တုန်းမြို့ သည် အမေထံမှာပဲ သမီး အလတ် ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အသက် ၁၇-နှစ် အယုတ်၌ စဲကြီးပေါက်၍ ၎င်းရောဂါဖြင့်ပင် သေဆုံးခဲ့သည်။ ယခုဘဝ၌ သည်အမေရဲ့ သားအငယ် လာဖြစ်တယ်။ ဟိုဘဝ က မှဲ့ဟင်းခါး စယ်စားခဲ့တဲ့ ပိုက်ဆံအကျွတ်မတ်ကို ခုဘဝ မှ ဆပ်လိုက်ရတယ်။ သံသရာမှာကျင်လည်ရတာ ပေါ့ပေါ့ ဆဆ မနေသင့်ကြဘူး၊ ငါယောက်ျားပဲ၊ ငါမိန်းမပဲ၊ ငါ ဘယ်အမျိုးပဲ၊ တရုတ်ပဲ၊ ကုလားပဲ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းကာ

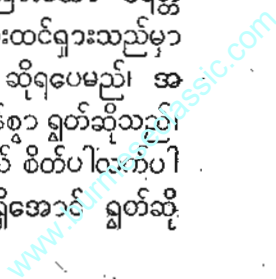
မာန်တက်စရာလဲ မသင့်ဘူးပေါ့၊ အေး- ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီး
တော့ ကိုယ့်နောက်ကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်သိခဲ့သဖြင့် နိဗ္ဗာန်
မရမီ ကာလအတွင်း၌ ယောက်ျားဘဝ မြဲအောင် ယခုရဆဲ
ယောက်ျားဘဝနှင့် အမြတ်ထုတ်ရအောင် သာသနာတောင်
ဝင်ခဲ့တာပဲ” စသည်ဖြင့် နောက်ကြောင်းနှင့်တကွ တရား
စကားပြောကြားတော်မူသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း ဂျပန်ခေတ်၌ ညောင်တုန်းမြို့
ယာမာကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးတော် မူသည်။ ရွှေဟင်္သာ
တောရတိုက်ကိုလည်း အပြင် အပမာ တတ်နိုင်သမျှ စောင့်
ရှောက်တော်မူသည်။ ၁၃၁၅-ခုနှစ် သက်တော် ၇၃-နှစ်
ယာမာကျောင်း၌ပင် ပျံလွန်တော်မူသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ
တိုက် စတည်စဉ်က ယနေ့တိုင် ဆည်းကပ် ကြည်ညို ကာ
ကျောင်း၊ ကန်၊ ဇရပ် စသည်ဆောက်လုပ်ကြသော ဒကာ
အချို့သည် ဆရာတော် ဦးယုဂန္ဓရနှင့် ကြို့ကုန်းဆရာတော်
တို့၏ ဆွေမျိုးသားချင်းများဖြစ်ကြသည်။

ဆရာတော် ဦးဂန္ဓသာရ ဟင်္သာတမြို့ ရွှေဟင်္သာ ကျောင်း
ဆရာတော် ဦးဂန္ဓသည် ရွှေဟင်္သာ
တောရဇာတိပင် ဖြစ်သည်။ တိုက်စိတ်တိုက်သွေးအလွန်ရှိသည်။
ဟင်္သာတ၌နေသော်လည်း ရွှေဟင်္သာတောရသို့ နှစ်စဉ်ရောက်
သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ အကြောင်းကိုစွဲကြီးငယ်ရှိလျှင် ပင်
သည်ဖြစ်စေ၊ မပင်သည်ဖြစ်စေ ရောက်လာတတ်သည်။ တတ်နိုင်
သည့်ဘက်က စိတ်အား ထက်သန်စွာနှင့် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိ
သည်။ အသံကောင်း၊ အပြော အဟောကောင်း ဖြစ်သည်။

ပရိသတ်အလယ်၌ ရဲရင့်သည်။ ကောင်းသောကိစ္စကို ဆောင်
ရွက်ရာ၌ ရှက်သည်၊ ကြောက်သည်တို့မှာ ဦးဂန္ဓသန္တာန်၌မရှိ
ချေ။ ရှင်ရေ လူပါ ဦးဂန္ဓကို ကြည်ညိုခင်မင်ကြသည်။ ဦးဂန္ဓ
ကြွလာသောအခါ အားရဝမ်းသာ ရှိကြသည်။ ထေရ်ကြီးများ
ကို လေးစား၍ လူငယ်များအား ငဲ့ညွှာတတ်သည်။ စကားကို
ဘွင်းဘွင်း ပြောတတ်သည်။ ဦးဂန္ဓကဲ့သို့သော သားကောင်း
တပါးကို ရွှေဟင်္သာတောရမှ ပေါက်ဖွား စေလိုက်ရသည်မှာ
ကျေးဇူးများလှသည်။

ဆရာတော်ဦးဝိလာသ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပရိတ်ဒေသနာတော်
ကို သံဃာတိုင်းပင် အကြောင်းအား
လျှော့စွာ ရွတ်ဆိုကြကုန်၏။ သို့ရွတ်ဆိုကြသော်လည်း ပရိတ်
တန်ခိုးထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ကာ အကျိုးပေးသူကား နဲပါးလှ
သည်။ အချို့တခါတရံ မိမိရွတ်ဖတ်သော ပရိတ်အာနုဘော်
ကြောင့် အကျိုးကျေးဇူး တကြိမ်တလေ ပေါ်ပေါက်ကြမည်
ဖြစ်သော်လည်း တကြိမ်တလေမျှဖြစ်၍ မပြန်နဲ့ မထင်ရှားပဲ
ရှိသည်။ ရန်ကုန်မြို့ဗဟန်း၊ ကျောင်းတော်ရာရွှေကျင်တိုက်၊ ကံ
သာကျောင်း၊ ကံသာဆရာတော်သည် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်ဖတ်
ရာ၌ ပရိတ်တန်ခိုး ပရိတ်အကျိုး ထင်ရှားသောအကြိမ်ပေါင်း
များသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကျော်ကြားသော ပရိတ္တ
ဓမ္မကထိကဆရာတော်ဖြစ်သည်။ အကျိုးပေးထင်ရှားသည်မှာ
လည်း ထင်ရှားထိုက်၍ ထင်ရှား သည်ဟု ဆိုရပေမည်။ အ
ကြောင်းမူကား—ပရိတ်တော်ပါဠိကို မှန်ကန်စွာ ရွတ်ဆိုသည်။
အနက်ဖော်၍ ရွတ်ဆိုသည်။ အသံကျယ်ကျယ် စိတ်ပါလက်ပါ
ထက်ထက်သန်သန် သာယာနာပျော်ဖွယ် ရှိအောင် ရွတ်ဆို



သည်၊ ဂိလာနအဘို့ ရွတ်ဆိုရလျှင် တကယ်ကရုဏာ ရှေ့ထား၍ ရွတ်ဆိုသည်။ ကြားနာရသော ပရိတ္တဓမ္မသဝနပုဂ္ဂိုလ်များ ဝမ်းမြောက်ကြည်သာ ဖြစ်အောင် ချီးမြှင့်သော အသံဖြင့် အနက်ပြန်သစ္စာပြုကာ ရွတ်ဆိုသည်။ ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ် အားရှိ၍ စိတ်ချမ်းသာစေရန် တရားစကားအနည်းငယ်လည်း ဟောပြောသည်။ ပရိတ်ရွတ် ပင်လျှောက်လာလျှင် ပစ္စယာမိသကို ရှေ့မရှုပ် သံဃာ ၅-ပါး ပြည့်အောင်ကြ၍ ရွတ်လေ့ရှိသည်။ မိမိနှင့်အတူရွတ်သောပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း မိမိကဲ့သို့ စိတ်အားထက်သန်စွာဖြင့် ကရုဏာရှေ့ထား၍ ရွတ်စေသည်။ ဤသို့ စသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ပရိတ်တန်ခိုး ပရိတ်အကျိုး ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုရတော့သည်။

ကံသာဆရာတော်သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဒုတိယစံကျောင်းဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ၏ ခမည်းတော်ဦးဘိုးတူ၏ ညီအစ်ကိုဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဦးဝိလာသသည် ကံသာဆရာတော်ထံ၌ ကျောင်းသားဘဝ သာမဏေငယ် ဘဝကစ၍ စာပေပညာသင်ကြားကာ နေခဲ့သည် ဖြစ်၍ ကံသာဆရာတော်၏ငယ်တပည့် ဇာတိထားဝယ်မြို့ ကျောက်မော်သားဖြစ်သည်။ သာမဏေအဖြစ်နှင့်ပင် ညောင်တုန်းရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် ပ-ဒုစံကျောင်း ဆရာတော်များထံ ရောက်သည်။ သာမဏေအဖြစ်နှင့် ငယ်-လတ်အောင်မြင်သည်။ အကြီးတန်းကို ဆက်လက်မဖြေပဲ၊ အလိုရှိရာစာပေတို့ကို ဆင်ကြားလေ့လာပေသည်။ အကြီးတန်းဖြေလျှင်လည်း အောင်နိုင်သော အရည်အချင်းရှိသည်။ ဆရာတော်ဦးဝိလာသသည် ဉာဏ်ကောင်း အဟောအပြောကောင်း၊ စာရေးကောင်းဖြစ်၏။ ဝိရိယလည်း

ကောင်း၏။ ကျန်းမာရေးလည်းပြည့်စုံ၏။ ဓမ္မကထိက တပါးဖြစ်၏။ တရုတ်ဘုန်းကြီး ဗာတီယန်ခရီးစဉ်ကို မြန်မာဘာသာပြန်၍ စာအုပ်ထုတ်ဝေခဲ့ဘူး၏။ ရဟန်းသိက္ခာ ၆-ဝါ အရ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ပုပ္ပါရုံကျောင်းဘုန်းကြီး အဖြစ် စာချအဖြစ် ချီးမြှင့်သည်ကို ခံယူရသည်။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန်၊ ပဲခူး၊ ကျောက်တန်းတို့၌သာသနာ့ချည်လာလှည့်နေသည်မှာပျံတော်မူသည်အထိဖြစ်၏။ ဆရာတော်များနှင့် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်အရေးဆိုင်လျှင် မိမိအရေးနှင့် ထပ် တူ သဘောထား၍ ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရ အတွက် အားထားရသော ဆရာတော်တပါး ဖြစ်၏။ သက်တော် ၇၂ နှစ်အရောက် ခရီးသွားရင်း ပဲခူး၌ပျံလွန်တော်မူသည်။

မြဘုံသာဆရာတော် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာတော်များ ဆွမ်းကိစ္စချမ်းသာစေရန် ဝတ္ထုကမ်း အသင်းတည်ထောင်၍ ၎င်းအသင်း၏ ငွေထိမ်း အဖြစ် ဦးစွာအောင်ရွက်လျက်၊ ကိုယ်တိုင်ငွေတသောင်း ပါဝင်လှူဒါန်းသော သာသနာပါလတိုက် ကျောင်းနှင့် သိမ်ပိဋကတိုက်ကျောင်းဒါယကာ ဦးလူလေး ဒေါကြင်တို့၏ ပစ္စည်းလေးပါးကိုခံယူ၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းဖြစ်သော မြဘုံသာဆရာတော်သည် သာမဏေဘဝက ငယ်-လတ်-အောင်၍ ရဟန်းအဖြစ်၌ အကြီးအောင်မြင်သည်။ ပ-ဒု-တစံကျောင်း ဆရာတော်တို့နှင့် စက္ကောဆရာတော် အရှင်ဉာဏပလ၏ ငယ်တပည့်ရင်းဖြစ်သည်။ ဦးဓမ္မိဿရဘွဲ့ရ မြဘုံသာဆရာတော် သည် ရဟန်းဖြစ်ပြီးနောက် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ပင် စာပေပို့ချလျက်နေ၏။ ပန်းတနော်ရွာသစ် ဒကာများက ကျောင်းဘုန်း

ကြီးလျှောက်တောင်းသဖြင့် ဦးဓမ္မိဿရကို ဆရာတော်များက အခွင့်ပြုလိုက်သောကြောင့် ပန်းတနော်မြို့ တတက် ကမ်း ရွာ သစ်၊ မြတ်သာကျောင်း၌ စာသင်တိုက်ဖွင့်၍ စာပေပို့ချနေ လေသည်။ စာသင်သား ၃၀ - ကျော်တိုင် ရှိခဲ့၏။ ငယ် လတ်၊ ကြီးအောင် စာပည့်များလည်း ပေါ်ထွက်လာကြ၏။ မြတ်သာဆရာတော်သည် အဟောအပြော ဘက်ကလည်း စွမ်းဆောင်နိုင်သောကြောင့် မြတ်သာ ကျောင်းတိုက်သည် ဒေသရပ်ရွာ အားလျော်စွာ ကြီးပွားတိုးတက်ခဲ့၏။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးငြိမ်းပြီးနောက် ပန်းတနော်မြို့ရော့နယ်ပါ အကြီးအကျယ် အန္တရာယ်ဖြစ်လာသောကြောင့် ရန်ကုန် သို့ ပြောင်းရွှေ့နေရာ ယခုအခါ တောင်ဥက္ကလာပ၌ မြတ်သာ အမည်ဖြင့် ကျောင်းတည်၍ သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။

ရွှေကျင်ကျောင်းသစ် ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်းရပ်ရေတာရှည်လမ်း သစ် ရွှေဟင်္သာ တော ရ ရွှေ ကျင် ကျောင်းသစ် အမည်ဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရ ဆိုင်ရာဌာနတခုရှိ ၏။ ထိုဌာနမှာ မူလဂရမ်ပိုင် ဦးဘိုးအောင်က ရွှေဟင်္သာတောရ ဆရာတော်များအား ဂရမ်နှင့်တကွ အပ်နှင်းလှူဒါန်း သ ဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစ ၁၃၀၇-ခုနှစ်ဝါဦးမှစ၍ စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားနှင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော် (ဒု-စံကျောင်းဆရာ တော်)တို့ကဒကာကြင်(ထိုအချိန်က အင်္ဂလန်သံအမတ်ကြီး)ကို အာရာမပါလက ပစ္စယဒါယကာအဖြစ် တာဝန် ယူစေကာ တည်ထောင်သောကျောင်းတိုက်ဖြစ်၏။

ရွှေကျင်ကျောင်းသစ် တည်ထောင်ခြင်း၌ ဆရာတော် များ၏ရည်ညွှန်းချက်မှာသာသနာရေးကိုစွန့်စိတ်ပစ်၍ ရွှေဟင်္သာ

တောရတိုက်မှ ရန်ကုန်သို့ ကြွကြွရသော ဆရာတော်များနှင့် တကွ သံဃာများသည် ရန်ကုန်၌ ချမ်းသာစွာ တည်းခိုနိုင် စေရန်ဖြစ်၏။ ဒကာကြင်သည် ဝတ္ထုဓဇ ငါးထောင်ကျော် မတည်၍ ကျောင်းတကျောင်းဆောက်လုပ် လှူဒါန်း သည်။ လစဉ်ဆွမ်းစရိတ်(၅၀)ကိုလည်း ကပ္ပိယထံ အပ်နှင်း၍ ဆွမ်း ကိုလှူဒါန်းသည်။ အာဂန္တုထေရ်များ ရောက်လာလျှင်လည်း ပို၍အားထုတ်သည်။ ဆရာတော်များကြွလာသော အခါ၌ ကား ယာဉ်ကိုလည်း အလိုရှိတိုင်း ပို့ဆောင်ကာ ယာနဒါန ပြု၏။ ရွှေကျင်ကျောင်းသစ်ကို ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ဆရာ တော်များအဆက်ဆက် ရက္ခကဂေ ပုကအဖြစ် စောင့်ရှောက် အုပ်ချုပ်တော်မူကြရန် ရွှေဟင်္သာတောရ သံ ယိ ကအ ဖြစ် ရေစက်သွန်းချကာ လှူဒါန်းထားလေသည်။

ထိုနောက် အငြိမ်းစားနယ်ပိုင်ဝန်ထောက် ဦးဇွဲး(ဦးသီ ရိမန္တ)က မူလကျောင်းမြေ၏ အထက်ကုန်းမြေကို ဂရမ်ယူ၍ သီရိမန္တစံကျောင်း အမည်ဖြင့်ကျောင်းတဆောင် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်းရပ် ကုန်သည် သိမ်ဒါယကာ ဦးအုန်းမောင် ဒေါ်အေးမြ၊ သားမောင်ခင်ညွန့်၊ သမီးညွန့်ညွန့် တို့က ထိုမြေကွက်၌ ကျောင်းတကျောင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ၁၂၀-လမ်း၊ ဒေါ်သန်း၊ ဒေါ်ပေ ညီအစ် မတို့က ၇၀၀ ကျော်တန် အုပ်လှေကားတည်ဆောက် လှူဒါန်း ကြသည်။

ဦးသီရိမန္တ သီရိမန္တစံကျောင်းဒါယကာ ဘုန်းကြီး ဦးသီရိ မန္တအကြောင်းကိုလည်း သီကောင်းသည်ဖြစ်၍ သပ္ပာယ်သတို့အတုယူလိုက် ယူကြစေရန် ဖော်ပြပါဦးအံ့။

အဆိုပါဘုန်းကြီး ဦးသီရိမန္တသည် အင်္ဂလိပ် လက် ထက် က အစိုးရအမှုထမ်း အဖြစ်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်ကာ အင်္ဂလိပ်များအထက်တွင် နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်အဖြစ်ဖြင့် ရှိ နေ ခဲ့ သည်။ ဂျပန်ခေတ် ၁၃၀၅-ခု ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ တွင် ဂိဟိသုခထက် သမဏသုခ၏ မြင့်မြတ်လှပုံကို လုံးစုံ တွေးထင် ပြုကာမှန်ဝင်ပြီးလျှင် ကျေးဇူးရှင် ရွှေဟင်္သာတော ရ စံကျောင်းဆရာတော်နှင့်တိုက်အုပ်ဆရာတော် (ဇု-စံကျောင်း ဆရာတော်) တို့ထံ၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်၍ ဓမ္မ ရတိ ဖြင့် မွေ့ လျော်လျက်ရှိရာ ပထမအကြိမ် ဤစာရေးသော အချိန်၌ ရဟန်းသိက္ခာ ၂-ဝါ ရရှိလေပြီ။

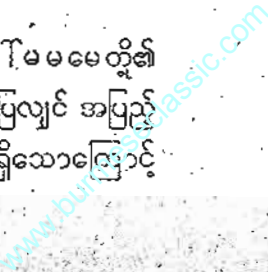
ထိုဘုန်းကြီး ဦးသီရိမန္တသည် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး များနှင့်တကွ ရွှေဟင်္သာတောရသံဃာများ ရန်ကုန်သို့ရောက် သည့်အခါ ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးတော်မူနိုင်မှုကို ပဓာနပြု ကာ အောက်၌ ဖော်ပြရာပါ အာရုံမမြေနှင့်တကွ ကျောင်း ကို ဆောက်လုပ်၍ ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းထိုက်အား စာမှတ်စာတမ်းနှင့်တကွ လှူဒါန်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကျောင်း ကိုလည်း ကျောင်းဒါယကာ ဘုန်းကြီး ဦးသီရိမန္တနှင့် ပဓာန ဦးညွတ်ရာ စံကျောင်းဆရာတော်တို့များ၏ ဘွဲ့မည်ကို တွဲ ယှဉ်ကာ သီရိမန္တစံကျောင်း ဟု ကမည်းတင်ထား လေသည်။

ဤအရပ်မြေကွက်ပေါ်၌ ကျောင်း ကုဋိ မီးဖိုဆောင်နှင့် တကွ ကုတင်၊ ကုလားထိုင်၊ ဘီရို၊ နာရီ စသော သေနာသန ပရိဘောဂ၊ ဓာတ်မီး ရေစက် စသော လိုအပ်သမျှ ဒါနဝတ္ထု တို့ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်မှာ ၁၃၁၆-ခုနှစ်၌ တသောင်းကျော်

မျှ ထိုက်တန်ပေပြီ။ ကျောင်းနေ သံဃာများအတွက် ဆွမ်း စရိတ် စသည်တို့ကိုလည်း အမြဲလှူဒါန်းလျက်ရှိသည်။ အာ ဂန္တုကထေရ်ကြီးများ ကြံရောက်လာသည့် အခါ၌လည်း ထူး ခြားစွာ အားထုတ်ဆောင်ရွက်မှုဝတ်လည်း ရှိလေသေးသည်။

သိမ်တိုက် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် အာရာမ မြေကို လှူခြင်း၊ ကျောင်းဒါယကာ ခံယူခြင်းတို့ ဖြစ် အသက်ထက်ဆုံး ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သာသနာကို အားထုတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကျောင်းဒါယကာ ရင်း မြူနီစီပယ်စက္ကရီတေရီဦးမောင်မောင်၏သမီး၊ ရန်ကုန်မြို့ ဘုန်းကြီးလမ်း၊ အထက်တန်း ရှေ့ နေ ဦးဘကန်-ဒေါ်မမမေ တို့က သိမ်ဒါယကာခံယူ၍ ၃၃,၀၀၀-ကျပ်တန် သိမ်တိုက်ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ ထိုသိမ်တိုက်ကို ၁၃၁၅-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် ၁၃-ရက်၊ သောကြာနေ့၌ ရေစက် သွန်းချ လှူဒါန်းသော အခါကလည်း ရွှေဟင်္သာတော ရ ပဓာန နာယက ဆရာတော်များ အဆက်ဆက်တို့ သဘော အတိုင်း စီမံစောင့်ရှောက်နိုင်ခွင့်ကို လုံးဝအပ်နှင်း၍ လှူဒါန်း ကြသည်။ (ယင်းသို့ လှူဒါန်းကြောင်းကို သိမ်တိုက်ဓာတ်ပုံနှင့် တကွ စာတမ်းရှိ၍ ကမ်းလှမ်းဝေငဲ့ခဲ့ကြသည်။)

ဤနေရာ၌ ဦးဘကန်နှင့် ဒေါ်မမမေတို့၏ ကောင်းမှုဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းဖော်ပြလျှင် အပြည့် အစုံ သိရှိကြကာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် ဖော်ပြပါဦးဆုံး။



မူအတိုင်း။ ။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဦးဘကန်၊ ဒေါ်မမမေသာသနရုံပုံ၊
ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့၊ ဖွဲ့စည်း
တည်ထောင်သော-

စာချုပ်စာတမ်း

သက္ကရာဇ် ၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် ပြာသိုလပြည့်ကျော်(၅) ရက်။
၁၉၅၉-ခု ဇန္နဝါရီလ(၂၀)ရက်နေ့တွင် တည်ထောင်သည်။

သက္ကရာဇ် ၁၃၂၀-ခုနှစ် ပြာသိုလပြည့်ကျော် (၅) ရက်။
(၁၉၅၉-ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၂၀-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့
ဘုန်းကြီးလမ်း၊ အမှတ် ၁၀၅-နေ အထက်တန်းရှေ့နေ
ဦးဘကန်နှင့် ဇနီးဒေါ်မမမေတို့က ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကြီး
တည်တန့်ရေးကြီးပွားရေးနှင့် ပြန့်ပွားရေးတို့ကို ရှေးရှု၍ ၎င်း၊
ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကို ရှေးရှု၍ ၎င်း၊ ဤစာတမ်းအပိုင်း (၆-
၇ နှင့် ၈) တို့တွင် ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ပါရှိသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း
ခွဲဝေ လှူဒါန်းရန်အလို့ငှါ ဦးဘကန်-ဒေါ်မမမေ သာသနရုံပုံ
ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ဟူ၍ အမည်တွင်စေမည် ဖြစ်
သော ရံပုံငွေ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဤစာတမ်း
ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီးလျှင် မိမိတို့ပိုင်၊ မိမိတို့လက်ရှိ ဖြစ်
သည့် ဤစာတမ်းတွင် ပူးတွဲပါရှိသော ပစ္စည်း ရပ်တို့ကို
ဦးဘကန်နှင့် ဇနီးဒေါ်မမမေ တို့က အဆိုပါ ဦးဘကန်-
ဒေါ်မမမေ ရံပုံငွေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သို့ ဤစာ
တမ်းဖြင့်ပင် အပြီးလှူ၍ လက်ရောက် အပိုင် ပေးအပ်ကြပါ
သည်။

၁။ ဤအဖွဲ့တွင် ယုံကြည်အပ်နှံခြင်း ခံရသော မူလအဖွဲ့
ဝင်တို့မှာ (က) ဦးဘကန်နှင့် (ခ) ဒေါ်မမမေ တို့ဖြစ်စေရမည်။
ထိုအဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးတို့အနက် တဦးဦးသည် ဆက်လက်ဆောင်
ရွက်ရန် မစွမ်းဆောင် နိုင်သည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ဆက်
လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆန္ဒ မရှိသည့်အခါ ကျန်ရှိသူတဦး
တည်းက ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၂။ မူလအဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦးအနက် ဦးဘကန် စွမ်းဆောင်နိုင်
သည့်ကာလပတ်လုံး ဦးဘကန် သည် ၎င်း၊ ဦးဘကန် မစွမ်း
ဆောင်နိုင်သည့်အခါ၊ သို့တည်းမဟုတ် ထိုထက် စောင့်ရှု
ဦးဘကန်က လွှဲပြောင်း ပေး သည့်အခါ ဒေါ်မမမေသည်
အုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃။ အထက်အပိုင်းတွင် ညွှန်ကြားခဲ့သော အဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦး
စလုံး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် မစွမ်းဆောင် နိုင်သည့်အခါ
သော် ၎င်း၊ ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးတို့က ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန်
ဆန္ဒ မရှိသည့်အခါ သော် ၎င်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတိဂုံစေတီတော်
ကြီး၏ ဂေ ပကဘဏ္ဍာတော်ထိန်းအဖွဲ့သည် ဤစာတမ်းဖြင့်
တည်ထောင်ထားသော ရံပုံကို ထိန်းသိမ်းနိုင်စေရမည်။

၄။ ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ဂေ ပကဘဏ္ဍာထိန်း
အဖွဲ့က ဤရံပုံကို စောင့်ထိန်းရသည့်အခါ ထိုဂေ ပကဘဏ္ဍာ၏
စည်းမျဉ်းအရ အုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ခံထားနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၅။ မူလ ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့သည် သော် ၎င်း၊ ရွှေတိဂုံ
စေတီတော် ဂေ ပကဘဏ္ဍာတော်ထိန်း အဖွဲ့သည် ၎င်း ဤရံပုံ
ငွေပစ္စည်းကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရာတွင် စာရေး စာချိ
အမှုထမ်းများ ခန့်ထားပိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

၆။ ဤစာတမ်းဖြင့် တည်ထောင်ထားသော ရံပုံစုစည်းတို့ကို ယေဘုယျအားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် တည်တံ့ရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ ပြန့်ပွားရေးတို့အတွက်သော်၎င်း၊ ပြည်သူ့ စာနာရေးအတွက်သော်၎င်း၊ ဤအဖွဲ့ကို တည်ထောင်လှူဒါန်းသူ မူလအဖွဲ့ဝင် နှစ်ဦး၊ သို့တည်းမဟုတ် တဦးဦး အသက်ရှင်စဉ် အတွင်း ထိုအဖွဲ့ဝင်များ၏ စားဝတ်နေရေးအတွက်သော်၎င်း၊ ဝိသေသအားဖြင့်-

- (က) ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်
- (ခ) ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော်နှင့်
- (ဂ) ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်၊ ကိုယ်မင်း ကိုယ်ချင်းလမ်းရှိ၊ ဇီဝိတဒါနဆေးရုံတို့အတွက်၎င်း သုံးစွဲရမည်။

၇။ ဤစာတမ်းဖြင့် တည်ထောင်သောရံပုံ၏ အုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ကို မူလအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သူ ဦးဘကန်နှင့် ဒေါ်မမမေ တို့တဦးဦးက ဆောင်ရွက်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုဆောင်ရွက်သူ၏ သဘောအလျောက် ဤစာတမ်းဖြင့် တည်ထောင်သော ရံပုံစုစည်းတို့ကို ဤစာတမ်းပါ အချက်အလက် များကိုသာ အထောက်အထား ပြုလျက် အချုပ်အချယ်မရှိ လွတ်လပ်စွာ ထိန်းသိမ်းခွင့်၊ ပြုပြင်ခွင့်၊ မွမ်းမံချယ်လယ်ခွင့်၊ သုံးစွဲခွင့်၊ ခွဲဝေလှူဒါန်းခွင့်ရှိစေရမည်။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့လှူဒါန်းရာတွင် တလတလလျှင် (၁) ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်သို့ ငွေ ၁၀၀၀ (တရာ) ကျသင့်။ (၂)

ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသို့ ငွေ ၈၀ (ရှစ်ဆယ်) ကျသင့်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်၊ ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်းလမ်း၊ ဇီဝိတဒါနဆေးရုံသို့ ငွေ ၂၀ (နှစ်ဆယ်) ကျသင့်။ အနည်းဆုံးလှူဒါန်းရမည့်ပြင်၊ ထိုအလှူငွေကို ကမ္ဘာ့ပြက္ခဒိန်အရ လဆန်း ၁၀-ရက်ထက်နောက်မကျစေပဲ၊ အဆိုပါ အလှူခံအသီးအသီး၏လက်သို့ ရောက်ရှိစေရန် လစဉ်မှန်မှန်ပေးပို့ ရမည်။

၈။ ဤရံပုံငွေ၏အုပ်ချုပ်မှုတာဝန်ကိုရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး၏ ဘဏ္ဍာတော်ထိန်း ရှေ့ပါကအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်သောအခါ၊ ထိုရှေ့ပါကအဖွဲ့သည်-

- (၁) ဤရံပုံငွေ၏ နှစ်စဉ်ဝင်ငွေမှ ရံပုံငွေ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ကုန်ကျသည့် စရိတ်ငွေကို ခန့်မဲပြီးနောက်၊ ကျန်ရှိသည့်ငွေ၏ ၁၀-ရာခိုင်နှုန်းကို ရံပုံငွေအဆောက်အဦး ပြုပြင်မွမ်းမံရေးအတွက် သီးသန့်ဖယ်ရှား၍ ထားရမည်။ ကျန်အသားတင်ဝင်ငွေကို တနှစ်လျှင် တကြိမ်ကျအောက်ပါ အမျိုးအစား နှုန်းထားအတိုင်း ခွဲဝေလှူဒါန်းရမည်။
- (က) ညောင်တုန်းမြို့၊ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်သို့ ၄၀-ဆယ်ရာခိုင်နှုန်း။
- (ခ) ရန်ကုန်မြို့၊ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးသို့ လေးဆယ်ရာခိုင်နှုန်း။
- (ဂ) ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်၊ ကိုယ်မင်းကိုယ်ချင်းလမ်းရှိ၊ ဇီဝိတဒါနဆေးရုံသို့ တဆယ်ရာခိုင်နှုန်း။

(၂) ပိုင်းငယ်(၁)တွင် ဖော်ပြသည့်ရုံပုံအဆောက်အ
 ဦးပြုပြင်မှုမီးမဲရေး၊ သီသန့်ငွေဖြင့် ဤ ရုံပုံငွေ
 ပစ္စည်းတို့ကို မိမိ၏ သဘောအလျောက်သင့်
 လျော်မည်ထင်သည့်အတိုင်း ပြုပြင်ပိုင်ခွင့် မှမ်းမံ
 ခြယ်လှယ်ပိုင်ခွင့် အဆောက်အဦးတို့ကိုပြန်လည်
 ချွေသော်၎င်း၊ အသစ်သော်၎င်း တည်ဆောက်ပိုင်
 ခွင့် ရှိစေရမည်။

၉။ ဤ ရုံပုံထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ကို တည်ထောင်လှူဒါန်း
 သူ ဦးဘကန်နှင့် ဒေါ်မမမေတို့သည် ရန်ကုန်မြို့၊ ဗဟန်းရပ်
 ရေတာရှည်လမ်းသစ်တွင် တည် ရှိ သော ရွှေကျင် ကျောင်း
 သစ်ဟု အမည်တွင်သည့် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ
 ပါဠိတက္ကသိုလ်၏တိုက်ခွဲတွင် သိမ်ကျောင်း တဆောင်ဆောက်
 လုပ် လှူဒါန်းထားရှိပြီး ဖြစ်သည့်ပြင် မကြာမီအတွင်း
 နောက်ထပ်ကျောင်းတကျောင်း ဆောက် လုပ် လှူ ဒါန်း ရန်
 စီစဉ်ဆဲ ဖြစ်ရာ ဤစာတမ်း၏ အပိုင်း(၇)နှင့် အပိုင်း(၈)တို့
 အရညောင်တုန်းမြို့ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်သို့လှူဒါန်း
 သောအလှူငွေ၏ (၂၀)ရာနှုန်းကိုပြုပြင်ရေးအတွက် သီးသန့်
 ထားရှိပြီးလျှင် အဆိုပါဦးဘကန်နှင့် ဒေါ်မမမေတို့ ဆောက်
 လုပ်လှူဒါန်းပြီးဖြစ်သော သိမ်ကျောင်းနှင့် လှူ ဒါန်း အံ့ ဖြစ်
 သော ကျောင်းအဆောက်အဦးတို့ကို ပြုပြင် မှမ်းမံ ရန် နှင့်
 လိုအပ်ပါက အသစ်ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် အသုံးပြုရမည်။
 ကျန်(၈၀)ရာနှုန်းကို ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရပါဠိ
 တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်အတွက် နဝကမ္မအဖြစ် လိုသလိုသုံး
 စွဲနိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

(စကားညှပ်။ ။ဒုတိယအကြိမ် ရွှေဟင်္သာတောရ သ
 မိုင်းကို ပြုပြင်ရေးသော အ ချိန် ဌ
 ဆောက်လုပ် အံ့ ဟု ရည် ရွယ် ထား
 သောတိုက်ကျောင်းကို ဆောက်လုပ်
 ပြီးနေလေပြီ။

၁၀။ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်
 ကျောင်းတိုက်သို့ ဤစာချုပ်အရ အချိုးကျ လှူဒါန်းသော
 အလှူငွေကို အုပ်ချုပ်သုံးစွဲရန်အတွက် ကျောင်းတိုက်၏ နာယ
 က ဆရာတော်၊ တိုက်အုပ် ဆရာတော်နှင့် နာယကဆရာတော်
 က အခါအားလျော်စွာ ခန့်ထားသော တိုက် ကြပ် ဆ ရာ
 တော်တပါး၊ ပေါင်းဆရာတော်(၃)ပါး ပါဝင်သောအဖွဲ့တ
 ခု ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် ထိုသုံးပါးအဖွဲ့သည် ပြု ပြင် ရေး အ တွက်
 သီးသန့်ထားသော ထို(၂၀)ရာခိုင်နှုန်းကို အဆိုပါ ဦးဘကန်
 နှင့်ဒေါ်မမမေတို့ဆောက်လုပ်သော သိမ်ကျောင်းနှင့်ကျောင်း
 အဆောက်အဦးကို ပြုပြင်မှုမီးမဲ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက်၎င်း၊
 ကျန်နဝကမ္မအတွက် သတ်မှတ်သော(၈၀)ရာနှုန်းကို အဆိုပါ
 ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက် အ တွက် ၎င်း မိမိတို့၏ သ ဘော အ
 လျောက် လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲပိုင်ခွင့် ရှိစေရမည်။

၁၁။ ဤရုံပုံငွေသို့ ဤ စာတမ်းဖြင့် ပြောင်းပေးထား
 သော ပစ္စည်းထိုအပြင် နောက်နောင်အခါ၌ဦးဘကန်သော်
 ၎င်း၊ ဒေါ်မမမေကသော်၎င်း ထပ်မံဖြည့်သွင်းသော ပစ္စည်း
 ဥစ္စာအရပ်ရပ်တို့ကိုဤစာတမ်းတွင် ညွှန်ပြထားသောစည်းမျဉ်း
 အတိုင်း ဤ ရုံပုံထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့က လက်ခံ
 ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်နိုင်သည်။

၁၂။ ဤရုံပုံငွေထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာကာလအတွင်းအဖွဲ့ဝင်လက်ရှိပစ္စည်းဥစ္စာအရပ်ရပ် တို့ကို၎င်း၊ ဝင်ငွေထွက်ငွေစသည်တို့ကို၎င်း၊ တိကျစွာစာရင်း ထားရှိ၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း တကြိမ်နှင့်တကြိမ် (၁၂)လထက် ပို၍ မကွာခြားစေပဲ ရှင်းတမ်းများ ပြုလုပ်ထားရှိရမည်။

ရုံပုံငွေစာရင်း

၁။ ရန်ကုန်မြို့ အနောက်ပိုင်း ရပ်ကွက်အမှတ် ၂၂၊ မြေကွက်အမှတ် ၃၀၁၊ အလျားပေ ၅၀၊ အနံပေ ၂၅-ရှိ မြေကွက်နှင့် အဆိုပါမြေကွက်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထား သော ၂၃ ထပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၀၅၊ ဘုန်းကြီးလမ်း ရန်ကုန်မြို့ ကာလတန်တိုးငွေ ၁၀၀,၀၀၀။

၂။ ရန်ကုန်မြို့ အနောက်ပိုင်း ရပ်ကွက်အမှတ် ၂၂/ ၂-မြေကွက်အမှတ် ၂၉- အလျားပေ ၅၀၊ အနံပေ ၃၂၂-စေ ရှိ မြေကွက်နှင့် အဆိုပါမြေကွက်ပေါ်တွင် ဆောက်လုပ်ထား သော ၃-ထပ်တိုက်၊ အိမ်အမှတ် ၁၀၈- ဘုန်းကြီးလမ်း- ရန်ကုန်မြို့ ကာလတန်တိုးငွေ ၁၅၀,၀၀၀။

ရွှေကျင်ကျောင်းသစ်၌ သံဃာ ၂၀-ခန့်ရှိ၍ ဘုန်းကြီး ဦးဂုဏဝံသနှင့် ဘုန်းကြီး ဦးရာဇိန္ဒာတို့ကို အုပ်ချုပ်ရန် ဆရာ တော်များက ခန့်အပ်ထားသည်။ ရွှေကျင်ကျောင်းသစ်သည် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက် အတွင်းရှိ ကျောင်း ဆောင်တဆောင်နှင့် အလားတူဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးများ သည် လည်း အာမခံဘုန်းကြီးများဖြစ်ကြသည်။ ပျံလွန်တော်မူသော

စံကျောင်းဆရာတော် ၂-ပါး၏ ဆန္ဒတော်နှင့်အညီ ၁၃.၁၅- ခန့်စံ ပြာသိုလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့က အားလုံးမျက်နှာ စုံညီ စည်းဝေးတိုင်ပင်ကာ အထက်ပါအတိုင်း အတည်ပြုထားသည် ဟု သိရသည်။

ဘုန်းကြီး ဦးဂုဏဝံသ၊ ဘုန်းတော်ကြီးဦးရာဇိန္ဒာတိဝံသနှင့် ဒုတိယဘုန်းကြီးဦးဗုဒ္ဓန္ဒာတိဝံသတို့သည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ရင်းသား ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးများ၏ တပည့်ရင်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ဦးဂုဏဝံသသည် အလတ်အောင်၍ ဦးရာဇိန္ဒာတိဝံ သ သည် အစိုးရနှင့် စေတီယက်ဏဓမ္မာစရိယဖြစ်သည်။ ဦးဗုဒ္ဓန္ဒာ တိဝံသသည် စေတီယက်ဏ စာသင်တန်းနှင့် အစိုးရဓမ္မာစရိယ ဖြစ်သည်။ ထိုဘုန်းကြီးများသည် ရန်ကုန်မြို့မှနေ၍ ရွှေဟင်္သာ တိုက်၏ တာဝန်ကို နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်မှ ရောက်လာသော သံဃာများ၏ အာဂန္တုက ဝတ်ကိုလည်း ပြုနေကြရသည်။ လောကဓေတ် စကား နှင့် သုံးရလျှင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ဆိုင်ရာ ရန်ကုန်သံရုံးသဖွယ် ဖြစ်ပေသည်။ ပါဠိတက္ကသိုလ် ဓမ္မာစရိယတန်း စာမေးပွဲကို ရန်ကုန်မြို့၌ ပြုလုပ်သော အခါက ရွှေဟင်္သာတောရ စာဖြေ သံဃာများနှင့်အတူမန္တလေး ဝိသုဒ္ဓါရုံနှင့် စစ်ကိုင်း စသည် မှ ရောက်လာသော စာဖြေသံဃာများကိုလည်း ဆွမ်းကိစ္စ ကို တာဝန်ယူ၍ ပြုစုကြရသည်။

ပဲခူး နောင်ပတ္တရာ ပဲခူးမြို့ အရှေ့ဘက်၊ မော်လမြိုင် မီးရထား လမ်း ဘူတာစိုက်လျက်ရှိသော နောင်ပတ္တ ရာရွာ၌ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတူ၍ ရွှေကျင်ကျောင်းသကျောင်းရှိ

သည်။ ထိုကျောင်းကို ရွှေဟင်္သာတောရမှ စောင့်ရှောက်အုပ်ချုပ်နေသော ကျောင်းဖြစ်၏။ စံကျောင်းဆရာတော်ဘုရားသည်ပင်လျှင်ဝါဆိုသီတင်းသုံး၍ ချီးမြှောက်ခဲ့သောကျောင်းဖြစ်၏။ ပထမဘုန်းကြီးဦးသုဝဏ္ဏသည် ဆရာတော်၏ တပည့်ရင်း ရွှေဟင်္သာတောရထွက်ဖြစ်၍၊ ဦးသုဝဏ္ဏ လက်ထက်ကပင် စံကျောင်းဆရာတော်အား ဝါဆိုရန် ရအောင်ပင့်ပြီးကာလ လှူဒါန်းခဲ့သော ကျောင်းဖြစ်၏။ ဦးသုဝဏ္ဏသိက္ခာဝါတဆယ်မပြည့်သေး၍ ဘုန်းကြီးဦးတိဿ စသည်တို့ကို စေလွှတ်၍ စောင့်ရှောက်စေရသည်။ ယခုမူကား ရန် ကုန်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းသစ် ဘုန်းကြီး ဦးရာဇိန္ဒာဘိဝံသ၏ နောင်တော်ရင်း ဘုန်းကြီးဦးသောဘဏသည် အုပ်ချုပ် စောင့်ရှောက်လျက် ရှိသည်။ ဦးသောဘဏ လက်ထက်၌ ကျောင်းသာ သ နာ ပရိယတ်ဘက်က တိုးတက်လျက် နှစ်စဉ်တပို့ တွဲလှ၍ စာမေးပွဲစာပြန်ပွဲကျင်းပသည်။ ဦးသောဘဏသည်လည်း ရွှေဟင်္သာထွက်ဆရာတော်များ၏ တပည့်ရင်းပင်တည်း။

ပဲခူး ကြခတ်ဝိုင်း ပဲခူးမြို့နယ် တောရရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ ဝိနည်းပြန် ဗဟိုဌာနသည် ပဲခူးမြို့၊ ညောင်ဝိုင်းရပ်ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်ဖြစ်သည်။ ကြခတ် ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်ကို သက္ကရာဇ် ၁၂၃၂-ခုနှစ်လောက်က ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလနှင့် ဘုန်းတော်ကြီးဦးဝဏ္ဏတို့ စတင် တည်ထောင်တော်မူကြသည်။ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကိုလည်း ထိုအချိန်ကပင် စတင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ တောရရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ပဲခူးနယ် ဗဟိုဌာနအဖြစ် ဆရာတော်အဆက်ဆက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်လာခဲ့ရာ စာသင်သံဃာများဖြင့် စည်ကားခဲ့ပေ

သည်။ ယခုစောင့်ရှောက် အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော ဆရာတော်ဦးဇောတိပါလ (သာသနဇေ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ) လက်ထက်၌ကား ကြခတ်ဝိုင်း ကျောင်းတိုက်သည် အဘက်ဘက်မှ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်း ကြီးပွားလျက်ရှိသည်။

၁၃၃၄-ခုနှစ်၌ ဝါဆိုသံဃာ ၁၄၀-ကျော် ရှိသည်။ ၁၃၃၃-ခုနှစ်၌ စာအောင်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အစိုးရစာမေးပွဲ၌ ဓမ္မာစရိယတန်း ၃-ကျမ်းအောင် ၄။ ၂-ကျမ်းအောင် ၆။ တကျမ်း ၁၄။ ပထမကြီးအောင်-၁၃။ လတ်အောင် ၂၀။ ငယ်အောင် ၂၇။ ပေါင်း ၉၁-အောင်ကြသည်။ ဝိနယာဓိကစသော အခြားစာမေးပွဲများကိုလည်း အောင်မြင်ကြသေးသည်။ ပရိယတ္တိ အသားတက်၍ ဝမ်းမြောက် အားရှိဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။ ပဋိပတ်ဘက်ကလည်း ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးသည် ကြခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်သို့ နှစ်စဉ်ကဲ့သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ အနေအထိုင် စည်းကမ်းစနစ် ကျင့်ဝတ်ပဋိပတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံကြသည်ကို ကိုယ်တိုင်မြင်တွေ့ကြည့်ညိရအောင် ကောင်းမွန် ပြည့်စုံကြပါပေသည်။ ဆရာတော် ဦးဇောတိပါလ၏ ဉာဏ်၊ ဝီရိယနှင့် ဆောင်ရွက်အားရှိသည်ကိုလည်း အားရဖွယ်ရှိလှပေသည်။ ထိုဆရာတော် ဦးဇောတိပါလသည် စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားများ၏ တပည့်ရင်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှ ပေါက်ဖွားသောပုဂ္ဂိုလ်ပင် ဖြစ်သည်။ ၁၃၃၆-ခုနှစ်၌ သံဃာ ၃၀၀ ရှိသည်။ စာချတန်း ၃၅။ ကြီး ၁၅။ လတ် ၂၉။ ငယ် ၂၀-အသီးအသီးအောင်ကြသည်ဟု သိရသည်။

ဆရာတော်ဦးကုသလ ပဲခူးမြို့နယ် မရင်းရွာ ကျောင်းကို ယခု စောင့်ရှောက်လျက် ရှိသော

မရင်းဆရာတော် ဦးကုသလ ကိုယ်တိုင် ရွှေဟင်္သာတောရသို့ လှူအပ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။ မရင်းဆရာတော် ဦးကုသလလည်း စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားများ၏ တပည့်ရင်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ထွက် အရည်အချင်းရှိသော တပည့်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဦးလက္ခဏ ရွှေဘို တောင်လက်၊ ဝက် လက်မြို့၊ ဟံသာဝတီ ကြူတ်ပင်ကျောင်း ဆရာတော် ဦးလက္ခဏသည် စည်တီးဆရာတော် အရှင်ကလျာဏ၏ တူတပည့် ဖြစ်၏။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းဖြစ်ကာ နှစ်ပေါင်းများစွာ စာပေသင်ကြားပြီးနောက် ရန်ကုန်ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက်၌ စာချမေ့ကထိက အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ပဲခူး ကြွေတံခိုင်းကျောင်းတိုက်၌ စာချမေ့ကထိက အဖြစ်ဖြင့်၎င်း သာသနာ တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၁၂၉၀-ပြည့်လောက်က စ၍ ဝက်လက်မြို့သို့ ရောက်၍ ကျောင်းတိုက်တည်ကာ သီတင်း သုံးနေသည်။ ယခု အချိန်၌ သက်တော် ၈၁-နှစ်၊ သိက္ခာ ၆၁-ဝါ ရရှိလေပြီ။

ဓမ္မရိပ်သာ ပဲခူးမြို့၊ ရုံးကြီးနှင့် မလှမ်း ရွှေကျင်ကျောင်းဆရာတော် မကမ်းဖြစ်သော မြို့ရိုးကုန်းထိပ်ပေါ်၌ ဓမ္မရိပ်သာ ရွှေကျင်ကျောင်းဟု ကမ္ဘည်းတင်၍ ကျောင်းသစ်တည်ကာ သီတင်းသုံးနေသော ရွှေကျင်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလသည် ယခု သိက္ခာတော် ၆၂၊ သက်တော် ၈၂-ရှိတော်မူပြီ။ ဆရာတော် အရှင်ဝိမလသည် စည်တီးဆရာတော်၊ စံကျောင်း ဆရာတော်

တို့၏ တပည့်ရင်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ဖြစ်သည်။ ဇာတိရွှေကျင်မြို့သားဖြစ်၍ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားသည်။ ရွှေကျင်မြို့တောင်ဘက် ဒက္ခိဏာရုံကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေရာမှ သူပုန်အန္တရာယ်ကြောင့် ပဲခူးသို့ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဦးဝိမလသည် ပဲခူးနယ် တောရရွှေကျင်ဂိုဏ်း၏ မဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသည်။

ဦးသုစိတ္တာဘိဝံသ သ-စ-အ ၃-ဘွဲ့ ရ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသုစိတ္တာဘိဝံသသည် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ သာမဏေဘဝမှစ၍ ရဟန်းဖြစ်၍ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့များကို ရွှေဟင်္သာမှပင် ရရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။ စံကျောင်းဆရာတော်များ၏ တပည့်ကြီးတဦး ဖြစ်၏။ ယခုအခါ ရန်ကုန်မြို့ကံဘဲ ကျောင်းပိုင်း၊ ရွှေယင်းမာလမ်း၌ ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ် အမည်ဖြင့် ကျောင်းတိုက်တည်၍ စာပေပို့ချနေပေသည်။

ဦးဉာဏိဿရာဘိဝံသ ဘုန်းကြီး ဦးသုစိတ္တာကဲ့သို့ပင် သ-စ-အ ၃-ဘွဲ့ ရသော ဦးဉာဏိဿရာဘိဝံသသည်လည်း စံကျောင်းဆရာတော်များ၏ တပည့် ရွှေဟင်္သာထွက်ပင်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ဖျာပုံမြို့၌ ဇီဝကာရာမကျောင်းတိုက်၏ ပဓာန နာယက အဖြစ်ဖြင့် သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ နှစ်စဉ် ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ ကျင်းပကာ ဝိနည်းသာသနာကိုလည်း အားပေးလျက်ရှိသည်။

စစ်ကိုင်းရွှေဟင်္သာဆရာတော် ရွှေဟင်္သာဆရာတော် အရှင် ပဏ္ဍိတသည် ဟင်္သာစာရိတ်

လေးမျက်နှာမြို့၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၅-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၇-ရက်နေ့ ည ၉-နာရီ မိနစ် ၃၀-အချိန် ဖွားမြင်သည်။ အဘဦးကျောက်စိန်းအမိ ဒေါ်ရွှေသော့တို့၏ ပဉ္စမမြောက် အထွေးဆုံးသားဖြစ်သည်။ ၆-နှစ်သားကစ၍ စာသင်ကျောင်း အင်္ဂလိပ်ကျောင်း တို့၌ နေခဲ့သည်။ ၁၄-နှစ်သား၌ မိဘများ ကပင် ဒါယကာပြု၍ သာမဏေဖြစ်သည်။ ဆရာများကပို့၍ ၁၆-နှစ်ရွယ် သာမဏေအဖြစ်နှင့် မော်လမြိုင်မြို့ မရမ်းကုန်း ပြည်ကျောင်း၌ ၂-နှစ် စာပေ သင်ကြားရသည်။ ၁၈-နှစ်၌ ရန်ကုန်ကျောင်းတော်ရာ ရွှေကျင်တိုက် ရောက်သည်။ ၎င်းနှစ် နယုန်လ၌ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ ရောက်သည်။ ၁၉-နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော် ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဇေတဝန်ကျောင်းဒါယကာ လှထောင် သစ်ကုန်သည် ဦးကျော်ဒွန်း-ဒေါ်ကြည်၊ ဦးချက်-ဒေါ်ဒွန်းအို တို့က ရဟန်း ဒါယကာ ခံယူကာ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်သည်။ စံကျောင်းဆရာတော် ၂-ပါးနှင့် ဆရာတော်ဦးယုဂန္ဓရတို့ထံ၌ စာပေသင်ကြားရသည်။ (မေဓာဝီ ဆရာဆိုင်) ဦးမေဓာဝီ ရဟန်းဘဝ ရှိစဉ်က သင်္ဂြိုဟ်ကို မိမိစာ ဝါအဖြစ်ဖြင့် အစအဆုံးတက်ခဲ့ရသည်။

ရဟန်းသိက္ခာ ၁၄-ဝါအရ၌ ဆရာတော်များ ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ငါးဆူတိုက်၌ ၂-ဝါနေ၍ စာပေဗဟုသုတ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၆-ဝါရလျှင် ဆရာတော်များက ပြန်ခေါ်၍ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာသို့ ပြန်ရသည်။ ၈-ခုနှစ် ၆-ဝါအရတွင် စွယ်တော်ကျောင်းဘုန်းကြီး ဒုတိယ စာချအဖြစ် ချီးမြှောက်တော်မူသည်။ စာမေးပွဲပထမ လတ်

သော အောင်သည်၊ ကျန်းမာရေးချို့ ငဲ့သောကြောင့် စာမေးပွဲ ဆက်လက်အားမထုတ်နိုင်ဖြစ်သည်။ သိက္ခာ ၁၄-ဝါ အရ တွင် အဓရပူရမြို့(တောင်မြို့) မင်္ဂလာတိုက် ဆရာတော် ဦးဓမ္မသာမိထံ၌ သီးခြားစာဝါတောင်း၍ ယခုဗာရာဏသီ ဆရာတော် ဦးနန္ဒဝံသနှင့်အတူ ဆိုဝါဖြင့် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကိုပေါက် ရောက်အောင် လေ့လာခဲ့သည်။

အထက်အရပ် ဥတုရာသီနှင့် မျှတ၍ ကျန်းမာရေးကောင်းသောကြောင့် ဆရာတော် ၂-ပါးထံ အကြိမ်ကြိမ်ခွင့်တောင်းပြီးလျှင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၌ ရွှေဟင်္သာချောင်အမည်ဖြင့် ဝါးကျောင်းငယ်တကျောင်းဆောက်၍ သာမဏေတပုဂံကျောင်းသားတယောက်မျှဖြင့် နေခဲ့သည်။ ဝါးကျောင်း ကလေးကို အစ်မ သီလရှင် ဒေါ်နန္ဒာက ဆောက်လုပ် လှူဒါန်း သည်။ ဝတ္ထု ၇၀၀-မျှကုန်သည်။ နေ့စဉ်ရွာထောင်ရွာသို့ သွားရောက် ဆွမ်းခံသည်။ ဆွမ်းခံခြင်းကြောင့် ဣရိယာပုထ်မျှ အထက် ဥတုနှင့်သင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် များသော အာဟာရတို့နှင့် သပ္ပာယ်ဖြစ်သောကြောင့် တဖြေးဖြေးကျန်းမာရေး ကောင်းမွန် တိုးတက်လာသည်။ သံဃာလည်း တဖြေးဖြေးများလာသည်။ ကျန်းမာလာသောကြောင့် ယခင်က မဆောင်နိုင်သော ပရိယတ်ပဋိပတ်အလုပ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေသို့ရောက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် စာပေပို့ချ၏၊ ကျမ်းစာရေး၏၊ ပိဏ္ဍပါတိကစသော ဝတ်နိဗ္ဗာန်တို့ကိုလည်း ဆောင်၏၊ တတ်နိုင်သမျှ ဂိုဏ်းဂဏ တာဝန်တို့ကိုလည်း ဆောင်နိုင်၏။

သံဃာကလည်း ထိုးပွား သိမ်စသော ကျောင်းတန်အသစ်များကိုလည်း ဒကာများဆောက်လုပ်လိုကြ၏။ ရွှေဟင်္သာ

ချောင်ဟောင်း နေရာမှာ ကျဉ်းသဖြင့် သက္ကရာဇ် ၁၂၉၈-ခု နှစ်၌ ဦးစစ်ကြူ ဒေါ်လှိုင်နှင့်သားသမီးတို့က ချောင်ဟောင်း နှင့် လှည်းလမ်းမျှခြားသော တောင်ဘက်က ၁၂-ကေ ဒသ မ၆၀-ရှိသော မြေကွက်ကို ဝယ်ယူ၍ ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ် အမည်ဖြင့် တိုက်သစ်တည်ကာ၊ သီမာလင်္ကာရတိုက်ကျောင်း၊ မေ့လင်္ကာရတိုက်ကျောင်း၊ သာသနာလင်္ကာရ တိုက်ကျောင်း နှင့်တကွမိုးရေကန်ကြီး၊ မြစ်ရေကန်၊ ဆွမ်းစားကျောင်း၊ ညှော်ရိပ် သာတိုက်စသည်တို့ကို၎င်းဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ ဒေါ် လှိုင်၏ညီမ ဒေါ်ယုသက ဇိနာလင်္ကာရတိုက် ကျောင်းကို၎င်း၊ မန္တလေး၊ ဈေးချိုဝါးတန်းရပ် ဒေါ်စောတင် ဒေါ်စောရင် တို့က သာဓုကာရီကျောင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့နန်းတော်ရာရပ်ဦးမြိုင် ဒေါ်ညွန့်၊ ဒေါ်ကုန်းနှင့် သားသမီးများက သုခကာရီတိုက်ကို ၎င်း၊ မဂ္ဂင်ချောင်း ဒေါ်ဥတ္တမာ၊ မတ္တရာမြို့နယ် ရွှေးဗိုလ်ရွာ ဒေါ်ဝါ၊ ဦးဆန်းဒေါ်စောတို့က တပါးနေကျောင်းငယ်များ ကို၎င်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့ ကြယ်လူးရွာ ဒေါ်ဖွားရင်နှင့် သားသမီး များက အာဂန္တုကကျောင်း၊ မိုးကုတ်မြို့ ဈေးဟောင်း ရပ် ဦးခင်မောင် ဒေါ်မြမေတို့က ထေရာ ဝါ သ တိုက် ကျောင်း၊ မိုးကုတ်မြို့- မြို့မရပ်-ဦးညီညီ ဒေါ်လှမေတို့က အရိယာဝါသ လိုဏ်ဂူ၊ မိုးကုတ်မြို့ ရမ်းစုရပ် ဦးဘမို ဒေါ်သန်း သန်း တို့က မိုးရေကန်ကို၎င်း၊ မိတ္ထီလာမြို့ ပေါက်ချောင်းရပ်စိုက်ပျိုးဝန် ပင် စင်စား ဦးသာလှနှင့် တူမမြေး များက သစ် သား ၂-ထပ် ကျောင်းကို၎င်း အသီးအသီးဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကြသည်။ စာသင်သား သံဃာသည်လည်း ၃၀-ကျော်မှ ၅၀-ကျော်အ တွင်းရှိကာ စာပေနှင့်တကွ ပဋိပတ်ကိုလည်း အားထုတ်ကြ သည်။ ဤစာရေးသော ဝါတွင်း၌ သံဃာ ၄၀-တိတိရှိသည်။

မန္တလေးမြို့ ဦးလှဖေ ဒေါ်တင်အိ၊ ဦးသာ ဒင် ဒေါ်ကျွင်း၊ ဦးမိုး ဒေါ်တင်စသော ဒကာဒကာမတို့က ဆွမ်းစားကျောင်း ကို လှူဒါန်းကြသည်။

ဒေါ်အန်သူ၊ ဒေါ်ကြင်တို့က ၃-ကေနှင့် ဒသမ-၃၁-ရှိ အရှေ့ဘက်ကမြေကွက်ကို ၁၃၀၂-ခုနှစ်၌ ဝယ်ယူ လှူဒါန်း ကြသည်။ မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့ ဒကာ ဒကာမများက ရွှေဟင်္သာ အမည်ရှိ မိုးရေကန်ကိုလှူဒါန်းကြသည်။ မိုးကုတ်မြို့ဦးလှဖေနှင့် သားသမီးများက ကျောင်းတိုက်အဝင် မုခ်ဝနှင့်တကွ လမ်း ကို၎င်း၊ ဗောဓိပင်တံတိုင်းကို၎င်းလှူဒါန်းကြသည်။ မန္တလေးမြို့ ဒေါ်စုနှင့် ဦးစောလှိုင် သားသမီးများက ပရိယတ္တိကာရီ ကျောင်းနှင့် အေးကျောင်းကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ ၎င်းကျောင်းကို မန္တလေးမြို့ ဦးလှဖေ - ဒေါ်တင်အိတို့က အသစ်ပြုပြင်ကာ လှူဒါန်းကြသည်။ ရွှေတောင်မြို့ ဦးထွန်းစိန် ဒေါ်အေးတင်တို့က သံတံခါး ၃-ခုနှင့် မုခ်ဝကို လှူကြသည်။ မအူပင်မြို့ ဦးအေးဒွန်း - ဒေါ်သန်းရွှေတို့က မုခ်ဝနှင့် တံခါး ကို လှူဒါန်းကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ဦးကျော်ရင်၊ ဒေါ်တင်ရီတို့က ၃၀၀၀-တန် တံတိုင်းလှူဒါန်းကြသည်။

ဤသို့အားဖြင့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ဒေသ အလျောက် ကျောင်းကန်အရိပ်အာဝါသနှင့် အသင့်အတင့် ပြည့်စုံကာ သံဃာ ၄၀ - ၅၀- မပြတ် သီတင်းသုံး၍ သာသနာတော်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ကျောင်းတိုက်ကို အုပ်ချုပ် စောင့် ရှောက် လာခဲ့သည်မှာ ယခု ဤစာကို ဒုတိယအကြိမ် ပြုပြင် ရေးသောအချိန်၌ ရွှေဟင်္သာ ဆရာတော်သည် သက်တော်

၀၂ ရှိ၍ သိက္ခာဝါ ၆၂- ရှိလေပြီ။ အထိုက် အလျောက် ကျန်းမာသဖြင့် တနေ့စာတဝါချ၍ ဆွမ်းခံဝတ် စသည်တို့ကို လည်း ရွက်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အထက်အောက်အရပ်တို့၌ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်မှ ပေါက်ဖွားသော သံဃာထေရ်တို့သည် ထိုထို မြို့ရွာတို့တွင် အနွဲ့အပြားရှိကြသလောက် စေ့ငစ်လင်အောင် ဖော်ပြခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်တော့ပေ။ မအူပင်နယ် ပဲခူးနယ်တို့၌ ပင် များစွာရှိကြပါသေးသည်။

သတိပြုရန်မှာ တို့အရပ် သည်အရပ်တို့၌ ရွှေဟင်္သာ ဆရာ တော်များ စောင့်ရှောက်တော်မူကြသော ကျောင်းတွေ့ရှိခြင်းကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရဆရာတော်များ သည် နယ်ချဲ့ဆရာတော်များပေးလားဟု သံသယ မဖြစ်စေလို ပါ။ ဆရာတော်များက တမင်လာ နယ်ချဲ့သော ကျောင်း ဟူ၍ကား တကျောင်းမျှမရှိပါ။ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ဒကာကသော် ၎င်း၊ သံဃာကသော်၎င်း၊ ကျောင်းကို ဆရာတော်များထံ လာရောက်အပ်နှံကာ ကျောင်းကို ဘုန်းကြီးတောင်းကြ၍ မလွဲသာမှသာလျှင် မပေးလိုပဲ ပေးကြရပါသည်။ ၎င်းပယ် လိုက်သည်က များပါသည်။ မ၎င်းသာ၍ ဘုန်းကြီး ပေးလိုက် ရစေကာမူ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတယောက်က ကျောင်းနှင့်စပ်၍ ပိုင်ဆိုင်ကြောင်းစသည်ဖြင့် ပြောဆိုထွက်လာလျှင် ဆရာ တော်က မိမိ၏ တပည့်များကို ပြန်လည်ခေါ်ယူရပ်သိမ်း၍ ထိုကျောင်း၌ အင်းအကွက်မရှိ ထိုကျောင်းနှင့်စပ်၍ ဘာတခွန်း မျှ မမြက်တော့ပဲ လျစ်လျူရှုကာ နေတော်မူကြသော အလေ့

အထ ရှိတော်မူကြသည်။ ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျှင် ဘယ်ကျောင်း ဘယ်ပစ္စည်းအတွက်ကိုမျှ အတုအပြိုင် သူပိုင်ကိုယ်ပိုင် ပြောဆို နေမှုမရှိကြပါ။ သို့ကြောင့် ဆရာတော်များသည် နယ်မချဲ့မူ၍ သိပ်သိပ်သည်းသည်း သူတော်ကောင်းပီပီသာလျှင် နေတော် မူကြသော ဆရာတော်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

ညောင်တုန်းမြို့ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်း တိုက်၌ စာပေပို့ချနေဆဲ ဖြစ်သော စာချ ဘုန်းကြီးများ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းမျှကို အနည်းငယ်စီ ဖော်ပြရဦးမည်။ ဖော် ပြလိုခြင်းအကြောင်းမှာ စာသင်တိုက်ဟူသည် စာချဆရာများ အရည်အချင်းလုံလောက်စွာနှင့် ပြည့်ပြည့်စုံစုံရှိဘို့မှာ အရေး ကြီးသော အချက်ဖြစ်၏။ အငှားစာချ အခြားက ပင်ခေါ်ရ သော စာချဖြစ်လျှင် အများအားဖြင့် အနွဲ့အနာခံ၍ စွဲစွဲ မြဲမြဲ ကြာရှည်တည်နေနိုင်ခဲပေသည်။ ဆင်းရဲအတူ ချမ်းသာ အမျှ သဘောထားနိုင်ခဲသည်။ ကျောင်းတိုက် တည်တန့်ခိုင်မြဲ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် အပင်ပန်းခံ၍ ဆောင်ရွက်မည်ဟု မနုဿိကာရပြုနိုင်ခဲသည်။ ယင်းတို့ကြောင့် စာချဆရာများ တက်က ချိုယွင်းပါလျှင် ကျောင်းတိုက် စည်ပင် တည်တန့် ခိုင်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဘို့မှာ မလွယ်ကူတော့ချေ။ ပျက် စီး တိမ်ကောမှုသာ ဖြစ်ပေသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ယခုလက်ရှိ စာချဆရာများအတွင်း၌မူကား ပင်ခေါ်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ငှားရသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ မရှိ။ ငယ်မွေးခြံပေါက် တင်း ထွက် မျိုးမှန် ဆရာတော်များ၏ တပည့်ရင်းစေ့သာလျှင် ဖြစ် သောကြောင့် ဆရာတော် ၂-ပါး မျက်နှာလွဲသွားတော်မူကြ ပြီ ဖြစ်လျက် ယနေ့ထက်တိုင် ကျောင်းတိုက်ကြီး အခြေ

မပျက် ခိုင်မြဲတည်တံ့နေကြသော စာချဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် ကြီးသမိုင်း၌ ထည့်သွင်း၍ မှတ်တမ်းတင်ရပေသည်။

ပထမကျော် မြောင်းမြ အပိုင် အိမ်မဲမြို့၌ အရှင်ဣန္ဒာဝရဗညာဘိဝံသ အဘ ဦးရွှေဟန် အမိ ဒေါ်ကြင်ဟန် တို့မှ ၁၂၈၄-ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၉၈-ခုနှစ် အိမ်မဲမြို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက်၌ ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၃၀၄-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၄-ရက်နေ့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ရောက်သည်။ ထိုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၁၄-ရက်နေ့၌ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် ဘုရားအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်၌ ပထမကျော် အောင်မြင်သည်။ ၁၃၀၉-ခုနှစ်၌ ဂုဏ်ထူးနှင့်တကွ ဓမ္မာစရိယတန်းကို အောင်မြင်သည်။ ၁၃၁၁-ခုနှစ်၌ စေတီယင်္ဂဏ စာချတန်းအောင်မြင်သည်။ ၁၃၀၉-ခုနှစ်၌ မန္တလေးသို့တက်၍ တောင်ပြင်ထီးလင်းတိုက်၌ တဝါမျှနေကာ ပတ်ဝန်းကျင် စာသင်တိုက်ကြီးများ၌နည်းနိဿယဆည်းပူး၍ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ပြန်ကာ ယနေ့တိုင် စာပေပို့ချလျက်ရှိသည်။

အရှင်စန္ဒောဗလ ညောင်တုန်းမြို့ သက်ငယ်ကျောင်းရွာ အဘ ဦးကုလား အမိ ဒေါ်မယ်ခင်တို့မှ ၁၂၇၅-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၈-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၈၉-ခု တပေါင်းလတွင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် အဂ္ဂမဟာပုဏ္ဏိတ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရား ချီး

မြောက်တော်မူ၍ သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၂၉၅-ခု တန်ခူးလဆန်း ၁၁-ရက်နေ့၌ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ပင် ရဟန်းဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၊ မန္တလေး တောင်ပြင် ထီးလင်းတိုက်၊ ဘုရားကြီးတိုက်၊ ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်တို့၌ ပိဋကဘက်တွင် သင်ကြားလေ့လာ၍ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ အစိုးရဓမ္မာစရိယတန်းကို အောင်မြင်သည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်၌ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေကျင်နိကာယသာသနပေါလအသင်းစာပေးပွဲ၌ အတန်းကုန်အောင်မြင်၍ ပိဋကတ္ထယဝိဒ္ဓဘွဲ့ကို ရရှိသည်။ ထိုနောက် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ စာချကထိကအဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချနေခဲ့သည်။ ကြို့ကုန်းဆရာတော် တိုက်တွန်းသဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရဆရာတော်များက နေရာချထားသောကြောင့် ယာမာကျောင်းကို စောင့်ရှောက်ကြီးမူးကာ နေရသည်။

အရှင်သံဝရာဘိဝံသ ပုသိမ်မြို့ ကြက်ပေါင်ရွာ၌ အဘ ဦးရွှေဖော့ အမိ ဒေါ်မယ်ရှိန် တို့မှ ၁၂၈၆ - ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၉၉-ခု ပုသိမ်မြို့နယ် သံပတ်ကျောင်းခေါ်ဓမ္မသုခရွှေကျင်ကျောင်း၌ ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၃၀၅-ခုနှစ် တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၃-ရက်နေ့၌ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်တွင် ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရသို့ ရောက်သည်မှာကား ၁၃၀၂-ခုနှစ်က ရောက်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်နှင့်တကွ ရန်ကုန်ရွှေဂုံတိုင်ဘုရားကြီးတိုက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံ စသည်တို့၌ စာပေဆည်းပူး

ခဲ့သည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်၌ ရန်ကုန်စေတီယက်စာသင်တန်းနှင့် ရွှေကျင်နိကာယသာသနပီလအသင်း စာသင်တန်းကိုအောင်မြင်သည်။ ၁၃၁၄-ခုနှစ်၌ အစိုးရ ဓမ္မာစရိယတန်းကိုအောင်မြင်သည်။ ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ စာချကထိကအဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချနေသည်။

အရှင်ကုမာရာဘိဝံသ ညောင်တုန်းမြို့ ချောင်းကြီးရွာအဘ ဦးဘဖြူ အမိ ဒေါ်ပန်းမြိုင် တို့မှ ၁၂၈၄-ခု တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် တနင်းလာနေ့၌ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၉၇-ခုနှစ် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရှင်သာဓကဖြစ်သည်။ ၁၃၀၄ ခုနှစ် ဒုတိယ ဝါဆို လပြည့်နေ့တွင် ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော်အား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် မန္တလေးတောင်ပြင် ဆီးဘန်းနိတိတ်မှ နေ၍ ထိုထိုစာသင်တိုက်ကြီးများ၌ စာပေနည်းယူ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်၌ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေကျင်နိကာယသာသနပီလအသင်းစာမေးပွဲ၌ စာချတန်း အောင်မြင်သည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာချတန်းအောင်မြင်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ယနေ့တိုင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဝံသာနုတိုက်ကျောင်း ဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့် စာပေပို့ချလျက်ရှိသည်။

အရှင်စန္ဒမုခါဘိဝံသ ညောင်တုန်းမြို့ ရေလယ်ကျွန်းရွာ၌ အဘ ဦးဘိုးခင် အမိ ဒေါ်ခိုင်းတို့မှ ၁၂၈၃-ခုနှစ် တပေါင်း လပြည့်ကျော် ၂-ရက် အင်္ဂါနေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၉၆-ခုနှစ်၌ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်တွင်

ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၃၀၃-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၆-ရက်၊ သောကြာနေ့၌ ဒုတိယစံကျောင်း ဆရာတော်အား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်နှင့် တကွ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း တို့၌ ပိဋကစာပေတို့ကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၃၁၂-ခုနှစ်၌ ရွှေကျင် နိကာယသာသနပီလ အသင်းစာမေးပွဲ စာချတန်းကို အောင်မြင်သည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ်၌ အစိုးရဓမ္မာစရိယစာချတန်းနှင့် စေတီယက်စာချတန်းကို အောင်မြင်သည်။ ထိုနောက် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ စာပေပို့ချနေသည်။ ယခုအခါ၌ကား ရန်ကုန်မြို့၌ ဦးစိန်ယုန်-အမည်ဖြင့် အိမ်ဆိုင်တည်ခင်းကာ ကုန်သည်ဖြစ်နေလေပြီ။

အရှင်ဣန္ဒဝံသာဘိဝံသ ဟင်္သာတမြို့ ဆိတ်သာရွာ အဘ ဦးဘိုးမြ အမိ ဒေါ်ညိုစိမ့် တို့မှ ၁၂၈၁-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၆-ရက် တနင်္ဂနွေနေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၉၃-ခုနှစ် ဆိတ်သာရွာ၌ သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၃၁၀-ခုနှစ်၌ ကိုးချောင်းရွာ ကျောင်း သစ်ကျောင်း၌ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ထိုနှစ်ကဆုန်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ရောက်သည်။ ဟင်္သာတမြို့အတွင်း ပတ္တမြားတိုက်၊ ရန်ကုန်ကျောင်းတိုက်၊ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၊ ရန်ကုန် သရက်တောကျောင်း တိုက် တောင်ဘီလူးကျောင်း၊ မန္တလေး ရွှေဘုန်းဝန်ကျောင်း၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၊ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ပဋ္ဌာန်းသိပ္ပံကျောင်းတို့၌ စာပေပညာ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၃၁၂-ခုနှစ်၌ ရွှေကျင် နိကာယသာသနပီလအသင်း၊ ဓမ္မာစရိယတန်း ၁၃၁၄-ခုနှစ်၌ အစိုးရဓမ္မာ

စရိယတန်း၊ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌ စေတီယင်္ဂဏ ဓမ္မာစရိယတန်း တို့ကို အောင်မြင်သည်။ ယနေ့တိုင် ရွှေဟင်္သာ စောရတိုက်၌ စာပေပို့ချလျက်ရှိသည်။

အရှင်ပညာသမိ မြန်အောင် မြို့နယ် ကညတ်ကွင်း ရွာမှ အဘဦးကြူး အမိ ဒေါ်မောင်တို့မှ ၁၂၇၆-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၆-ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၈-နာရီအချိန် ဖွားမြင်သည်။ အသက် ၁၂-နှစ်အရွယ် အရိုးကုန်းရွာ လေသာကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသုမန၊ ဦးဓမ္မပီယတို့ထံ၌ ရှင်သာမဏေ ဖြစ်သည်။ ၁၂၉၆-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၃-ရက်နေ့၌ တံတေးမြို့ ဗောဓိကုန်းကျောင်း၌ ဗောဓိကုန်းကျောင်း အရှင် ဓမ္မပီယသည် ဥပဇ္ဈာယ်အဖြစ် ချီးမြှောက်၍၎င်း၊ တံတေးမြို့နယ် ရွှေကျင် နိကာယနာယက စကြိုကျောင်း ဆရာတော် အရှင်ခေမိန္ဒသည် ကမ္မဝါစာအဖြစ် ချီးမြှောက်တော်မူသဖြင့်၎င်း၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ၁၂၉၆-ခုနှစ် နတ်တော်လ၌ ရွှေဟင်္သာ တောရ တိုက်သို့ ရောက်သည်။ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်၌ ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော်၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော်၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော်များ ထံ၌ အထက်တန်း စာပေများကို သင်ယူ လေ့လာပြီးလျှင် ၁၃၁၀-ခုနှစ်၊ ၁၃၁၁-ခုနှစ်တို့၌ မန္တလေးရွှေဘုန်းဝန်တိုက်၌ နေကာ ထိုထိုတိုက်တို့၌ပရိယတ္တိဆိုင်ရာဗဟုသုတတို့ကိုဆည်းပူး ခဲ့သည်။ ၁၃၁၁-ခုနှစ်တွင် အစိုးရ ဓမ္မာစရိယတန်းကို အောင် မြင်သည်။ ယနေ့တိုင် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၌ စာပေပို့ချ ကာ တိုက်တာ တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

အရှင်ကုဝေရ ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် မင်းရွာ၌ အဘ ဦးကြယ် အမိဒေါ်သာရီတို့မှ ၁၂၇၂-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း ၁၄-ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ဖွားမြင် သည်။ ၁၂၈၆-ခုနှစ် ဇန်နဝါရီ ၆ မဟာဗောဓိကျောင်းဆရာတော် (နောင်တော်ကြီး) ထံ၌ သာမဏေ ဖြစ်သည်။ ၁၂၉၁ ခုနှစ် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ ရောက်၍ ပ-ဒု စံကျောင်း ဆရာတော်များထံ၌၎င်း၊ တိုက်အုပ် တိုက်ကြပ်ဆရာတော်များ ထံ၌၎င်း စာပေသင်ကြားသည်။ ဇန်နဝါရီ ၆ မဟာဗောဓိကျောင်း ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းဖြစ်သည်။ စာမေးပွဲ၌ ပထမလတ် အောင်ပြီးနောက် မန္တလေးမြို့ အဘယာဏမ ကျောင်းတိုက်၊ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၊ ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသု တာရာမတိုက်တို့၌ စာပေပညာ ဆည်းပူးနည်းယူ၍ ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ပြန်ကာ စာပေပို့ချခြင်း သိသက်စွတာဝန်ကို ရွက်ဆောင်ခဲ့သည်။ ယခုမူကား ဇန်နဝါရီ ၆ မဟာဗောဓိကျောင်း ဆရာတော် (နောင်တော်ကြီး) ကျောင်းနှင့် ဝိနွာရုံကျောင်း ၂-ကျောင်းကိုပေါင်းကာ ရွှေဟင်္သာကျောင်းတိုက်အမည်ဖြင့် အသစ်တဖန်တည်ကာ သာသနာပြုလျက်ရှိသည်။

ပထမကျော် ဦးကုသလာဘိဝံသ သည် ပဲခူး ခရိုင် ဦးကုသလာဘိဝံသ ဝေါ်မြို့အပိုင် ကျိုက်လှရွာ၌ ဦးစံဝင်း ဒေါ်ရွှေမြ တို့၏ သားဦး ဖြစ်သည်။ ၁၂၈၉-ခုနှစ် ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက်တနင်းလာ နေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ငယ်စဉ်က စတုတ္ထတန်း အောင်ခဲ့သည်။ ၁၃၀၄-ခုနှစ် ကျိုက်လှရွာ ဒက္ခိဏာရုံကျောင်း ဆရာတော် ဒုတိယဆရာတော်တို့ထံ၌ သာမဏေဖြစ်၍ ရွှေကျင်ဝတ်၊ သဒ္ဓါ

သင်္ကဟ စသည်တို့ကိုသင်ယူကာ ပဲခူးမြို့၌ကျင်းပသော အမျိုးသား စာမေးပွဲ၌ ၆-ကြိမ်ဝင်ရောက်ပြေဆိုခဲ့သည်။ တစ်နိပါတ်မှချည်း အောင်မြင်သည်။

၁၃၀၈-ခုနှစ်၌ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ ဒုတိယစံကျောင်း ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ ရဟန်း ဖြစ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် အရှင်ဉာဏဝိသလံသို့ ၁၃၀၉-ခုနှစ်ရောက်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် စံကျောင်း ဆရာတော် ၂-ပါး၊ တိုက်အုပ် တိုက်ကြပ် ဆရာတော်များ စာချဆရာတော်များထံ၌ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းတို့ကို သင်ကြားဆည်းပူးသည်။

အစိုးရ ငယ်လတ်ကြီး၊ စာချတန်း၊ သာသနာပါလ အသင်း ငယ်လတ်ကြီး၊ စာချတန်း၊ ရန်ကုန် စေတီယင်္ဂဏ စာသင်တန်း၊ စာချတန်းတို့ကို အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အစိုးရငယ်နှင့် စာချတန်း၊ စေတီယင်္ဂဏစာသင်တန်းမှတစ်ပါး စာမေးပွဲတိုင်း၌ တစ်စုံ၍ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၃၁၆-ခုနှစ်၌ ဆရာတော်များ ခွင့်ပြုအပ်နှံပေးတော်မူသဖြင့် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာရာမ၊ မဟာဝိဇယာ ရာမတိုက်တို့၌ ပါဠိအဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို နည်းယူလေ့လာခဲ့သည်။

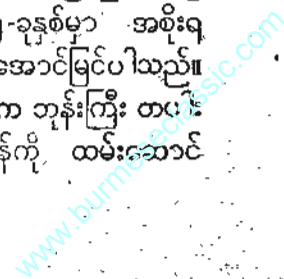
၁၃၁၇-ခုနှစ်၌ ညောင်တုန်း ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက်သို့ ပြန်ရောက်၍ စာပေပို့ ချနေသည်။ ဆရာတော်အမိန့်အရ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်၌ ၂-နှစ်ခန့်သွားရောက်၍ သံဃာများအားစာပေပို့ ချပြီးကာလ ၁၃၂၂-ခုနှစ် ညောင်

တုန်း ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိ၍ စာပေပို့ချယင်း ကျောင်းတိုက်တာဝန်ကို ရွက်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ဘုန်းကြီး ဦးသက္ကောစာရ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

(ဘုန်းကြီး ဦးသက္ကောစာရ အသက် ၅၀-နှစ်၊ သိက္ခာ ၃၁၊)

ဘုန်းကြီး ဦးသက္ကောစာရသည် ၁၂၈၄-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၁-ရက် သောကြာနေ့တွင် မအူပင်မြို့ ညောင်တုန်းစုရွာ အဖ ဦးဘိုးကောက် အမိ ဒေါ်ငွေစိန်တို့မှ ဖွားမြင်ပါသည်။ သားသမီး ၈-ယောက်တွင် (တတိယမြောက်) ဖြစ်ပါသည်။ ၁၂၉၈-ခုနှစ်တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၃၀၁-ခုစါဆိုလဆန်း ၁-ရက်နေ့မှာ ရွှေဟင်္သာတောရ ကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိရာ သက်ဆိုင်ရာပညာရပ်များကို သင်ကြား၍ ၁၃၀၃-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် မအူပင်မြို့ခမ္မာရုံ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်တော်၌ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် (အရှင်ကလျာဏ) မဟာဝေရိမြတ်တည်းဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့် ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိပါသည်။ ၁၃၀၂-ခုနှစ်မှာ အစိုးရပထမမြန်စာမေးပွဲတွင် ပထမငယ်တန်း အောင်မြင်၍ အစဉ်အတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်ရာ ၁၃၁၅-ခုနှစ်မှာ အစိုးရစာမေးပွဲတွင် စာချတန်းကို အပြီးသတ် အောင်မြင်ပါသည်။ ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာ တောရ၏ နာယက ဘုန်းကြီး တပါးဖြစ်ကာ (ယထာဗလ) သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။



ဘုန်းကြီးဦးဗုဒ္ဓိမာ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းချုပ်

(ဘုန်းကြီးဦးဗုဒ္ဓိမာ ၄၄-နှစ် ၂၄-ဝါ)

ဘုန်းကြီး ဦးဗုဒ္ဓိမာသည် ၁၂၉၀-ပြည့်နှစ် ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ နံနက်တွင် ညောင်တုန်းမြို့အပိုင် ချောင်းကြီးချောင်းဖျားရွာ အဘ ဦးဘဖြူ အမိ ဒေါ်ပန်းမြိုင်တို့မှ ဖွားမြင်ပါသည်။ သားသမီး ၁၀-ယောက်တွင် (ပဉ္စမမြောက်) ဖြစ်ပါသည်။ ဇာတိရပ်ရွာရှိ အစိုးရအတန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြား၍ ၁၂-နှစ်သား အရွယ်တွင် ညောင်းတုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်ရှိရာ ယခုတိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးဝိမလ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ထံ၌ သက်ဆိုင်ရာ ပညာရပ်များကို သင်ကြား နေထိုင်ပါသည်။ ၁၃-နှစ်သား အရွယ်တွင် ရှင်ဇာမဏေပြု၍ ၁၃၁၀-ခုနှစ် တပေါင်း လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့မှာ ရွှေဟင်္သာတောရ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော် (အရှင်ကလျာဏ) မဟာထေရ် မြတ်တည်းဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှာ ပင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။ သာသနာ့ဝိသုဒ္ဓိတို့ကို ထိုက်ကျောင်းဘုန်းကြီးဦးကုမာရ၏ ညီအရင်းဖြစ်ပါသည်။)

ပထမငယ်တန်း အောင်မြင်ပြီးနောက် ကျန်းမာရေးအခြေအနေအရ စာမေးပွဲများကို ဆက်လက်ဝင်နိုင်ခွင့်မရပဲ၊ သက်ဆိုင်ရာစာပေကျမ်းဂန်များကို ပြေးပြေးမှန်မှန်သာ အားထုတ်နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရ၏ နာယက ဘုန်းကြီးထပါး ဖြစ်ကာ (ယထာဗလ) သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။

ဘုန်းကြီး ဦးပညာဇောတ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

(ဘုန်းကြီး ဦးပညာဇောတ ၄၁-နှစ် ၂၂-ဝါ)

ဘုန်းကြီးဦးပညာဇောတသည် ၁၂၉၃-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၄-ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ပဲခူးခရိုင်၊ နောင်ပတ္တရာရွာ အဘ ဦးသာခိုင် အမိ ဒေါ်မြတင် တို့မှ ဖွားမြင်ပါသည်။ သားသမီး ၄-ယောက်တွင် ဒုတိယမြောက် ဖြစ်ပါသည်။ ၁၃၀၈-ခုနှစ်တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၃၁၂-ခုနှစ် ပထမဝါဆိုလဆုတ် ၆-ရက်နေ့မှာ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ရောက်ရှိကာ ယခုတိုက်ကြပ်ဆရာတော် (ဦးညာဏဝံသ) အထံ၌ သက်ဆိုင်ရာပညာရပ်များကို သင်ကြားနေထိုင်ပါသည်။

၁၃၁၃-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၄-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ရွှေဟင်္သာတောရ တတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် (အရှင်ဇာဂရ) မဟာထေရ်မြတ် တည်းဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှာပင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။

၁၃၁၂ ခုနှစ်မှစ၍ အစိုးရစာမေးပွဲနှင့် ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာပါလအသင်းစာမေးပွဲများ၌ ပထမငယ်၊ ပထမဆုတ်၊ ပထမကြီးတန်းများကို အောင်မြင်ကာ ၁၃၁၈-ခုနှစ်မှာ စာ

ချာတန်းကိုအပြီးသတ်အောင်မြင်၍ ၁၃၂၂-ခုနှစ်မှာပင်တီကျာဒီ ပါဠိပါရဂူတန်းကို အောင်မြင်ပါသည်။

ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ နာယက ဘုန်းကြီး တပါးဖြစ်ကာ (ယထာဗလ) သာသနာ့တာဝန်ကိုထမ်းဆောင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

ဘုန်းကြီး ဦးတေဇဓမ္မ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

(ဘုန်းကြီးဦးတေဇဓမ္မ ၃၈-နှစ် ၁၉-ဝါ)

ဘုန်းကြီးဦးတေဇဓမ္မသည် ၁၂၉၆-ခုနှစ် နတ်တော်လ ပြည့်ကျော် ၉-ရက် စနေနေ့တွင် မအူပင်ခရိုင် ညောင်ပင် ဂရက်ရွာ အဘ ဦးစံမြင့် အမိ ဒေါ်ကြွယ်တို့မှ ဖွားမြင်ပါ သည်။ သားသမီး ၅-ယောက်တွင် ပဉ္စမမြောက် ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၁၀-ခုနှစ် နယုန် လပြည့်ကျော် ၁၃-ရက်နေ့တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၃၁၀-ခုနှစ် ပထမဝါဆိုလဆန်း ၁-ရက် နေ့မှာ ရွှေဟင်္သာတောရသို့ရောက်ရှိကာ သက်ဆိုင်ရာပညာရပ် များကို သင်ကြားနေထိုင်ပါသည်။

၁၃၁၅-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက် စနေနေ့ တွင် ရွှေဟင်္သာတောရ တတိယစံကျောင်းဆရာတော် (အရှင် ဇာဂရ) မဟာထေရ်မြတ် တည်းဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့် ရွှေ ဟင်္သာတောရတိုက်မှာပင် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။

၁၃၁၄-ခုနှစ်မှစ၍ အစိုးရစာမေးပွဲနှင့် ရွှေကျင် နိကာယ သာသနာပါလအသင်းစာမေးပွဲများ၌ ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်း များကို အောင်မြင်ကာ ၁၃၂၀-ခုနှစ်မှာ စာချာတန်းကို အပြီးသတ် အောင်မြင်၍ ၁၃၂၁-ခုနှစ်မှာ ပင်တီကျာဒီပါဠိပါရဂူတန်းကို အောင်မြင်ပါသည်။

ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ နာယက ဘုန်းကြီး တပါးဖြစ်ကာ ယထာဗလ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင် နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။

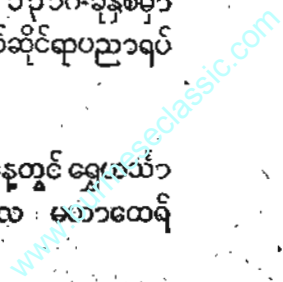
ဘုန်းကြီးဦးကောဝိဒ၏အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

(ဘုန်းကြီး ဦးကောဝိဒ ၃၃-နှစ်၊ ၁၄-ဝါ)

ဘုန်းကြီး ဦးကောဝိဒသည် ၁၃၀၁-ခုနှစ် ဝါခေါင်လ ဆုတ် ၈-ရက် တနင်းလာနေ့တွင် ပန်းတနော်မြို့အပိုင် ကင်း တောရွာ အဘ ဦးဘမောင်၊ အမိဒေါ်လှိုင်တို့မှ ဖွားမြင်ပါ သည်။ သားသမီး ၉-ယောက်တွင် (တတိယမြောက်)ဖြစ်ပါ သည်။

၁၃၁၇-ခုနှစ်တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၃၁၈-ခုနှစ်မှာ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ ရောက်ရှိကာ သက်ဆိုင်ရာပညာရပ် များကို သင်ကြားနေထိုင်ပါသည်။

၁၃၂၀-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့တွင် ရွှေဟင်္သာ တောရတိုက် ရွာသစ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ မဟာထေရ်



မြတ်တည်းဟူသောဥပဇ္ဈာယ်ဖြင့်ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှာပင်၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။

၁၃၁၉-ခုနှစ်မှစ၍ အစိုးရစာမေးပွဲနှင့် ရွှေကျင်နိကာယ သာသနာပါလ အသင်းစာမေးပွဲများ၌ ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းများကို အောင်မြင်ကာ ၁၃၂၆-ခုနှစ်မှာ စာချတန်းကို အပြီးသတ်အောင်မြင်ပါသည်။

ယခုအခါ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်၏ နာယကဘုန်းကြီး တပါးဖြစ်ကာ (ယထာဗလ) သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။

ဗိုလ်ကျောင်းဘုန်းတော်ကြီး သံဃာအများ သီတင်း သုံးအရှင်ဉာနဝံသ နေကြသော ကျောင်းတိုက်ကြီးများ၌ မရှိလျှင် မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ သံဃဝေယျာဝစ္စကိစ္စ ကြီးငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်နှင့်တကွ စာချပုဂ္ဂိုလ်များ ပြည့်စုံစေဦးတော့။ ဝေယျာဝစ္စဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင် နောက်ပိုင်းက လစ်ဟင်းတတ်သည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ဆရာတော်များ၏ ဘုန်းတော်နှင့် သံဃကပ်အားလျော်စွာ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးညနဝံသသည် ၁၂၇၇ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်သို့ အလိုအလျောက် ဆိုက်ရောက်လာပေသည်။ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်မှ သံဃာများချမ်းသာစေရန်၅-နှစ်တိုင်တိုင်ဆွမ်းခံ၍၄င်း၊ ၆-နှစ်တိုင်တိုင် ဆွမ်းစားကျောင်းဘုန်းကြီးအဖြစ်ဖြင့်၄င်း၊ ကျောင်း

တော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အလုပ်အကျွေးအဖြစ်ဖြင့်၄င်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက်အသက် ၈၂-နှစ် ပျံတော်မူသည်တိုင်အောင် ကျောင်းတိုက် တထိုက်လုံး၏ ဝေယျာဝစ္စဟူသမျှကို အဘက်ဘက်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာများအဘို့ ကျေးဇူးများလှသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးညနဝံသ၏ ဇာတိမှာ ဝါးခယ်မမြို့ ရွှေလောင်းရွာဖြစ်၍ အဘဦးထွန်းဖြူ အမိဒေါ်နှစ်တို့မှ ၁၂၃၉-ခုနှစ် က ဆုန်လပြည့်ကျော် ၅-ရက် အင်္ဂါနေ့၌ ဖွားမြင်သည်။ ၁၂၅၀ ပြည့်နှစ် သာမဏေဖြစ်သည်။ ၁၂၇၁-ခုနှစ်၌ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှာ ထင်ရှားကျော်ကြားသော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အရှေ့တူစွာသယချောင်ဆရာတော် အရှင်ရာဇိန္ဒဖြစ်သည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးညနဝံသသည် တိုက်တာဆရာသမား၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်လျဉ်းသောကိစ္စ တာဝန်ကို မိမိစွမ်းနိုင်သည့်ဘက်ကဆိုလျှင် မိမိကိုယ်နှင့်အသက်ကို ဂရုမပြုပဓာနမထားပဲ အပင်ပန်းခံကာ ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိသည်။ ဆရာတော်များက ဗိုလ်ကျောင်း၌ နေရာချထားပေးသောကြောင့် ဗိုလ်ကျောင်းဘုန်းကြီးဟု အမည်တွင်သည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော် ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ကို အစဦးဘုရားကြီး တည်ထောင်၍ကိုယ်တိုင်ဆယ်ဝါတိုင်တိုင် စောင့်ရှောက် ပြုစုစောင့်မူသော ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာရင်း ဖြစ်တော်မူသည်တကြောင်း၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းကြီးကို စိုက်ပျိုးပြုပြင်မြေတောင်တင်၍ ပေါင်းသင် ရေလောင်းကာ သာသနာတော်၌ သာသနာဝန်ဆောင်ရဟန်းမြတ် သူတော်

ကောင်းတို့ကို ပေါက်ဖွားထွန်းကားစေတော်မူသော နောက်ဆုံး
 သားရွှေကျင် အနှယ်ဝင်တို့ လေးစားဦးတင်လျက် အောက်မေ့
 မြတ်နိုးအပ်သော ရွှေကျင်နိကာယသမ္မဗ္ဗာပက အာဒိဘူတ
 ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်တကြောင်း၊ ဂိုဏ်း
 ဂဏမရွေး ပုဂ္ဂိုလ်အခြားတုရားသားတော် သူတော်ကောင်း
 မှန်လျှင် ရိုးသားသောစေတနာဖြင့် ကြည်ညိုမြတ်နိုးလေ့ရှိ
 ကြသော နှလုံးကောင်းသူမှန်တို့၏အကျိုးငှာ ရွှေကျင်ဆရာ
 တော်တုရားကြီး၏အကြောင်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရေးသား
 ပါဦးအံ့၊ အကျယ်ကိုရှုလိုမူကား ရွှေကျင်နိကာယသာသနာ
 ဝင်၌ ရှုကြရာသည်။

သာသနာတော်နှစ် ၂၃၆၆၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၈၄
 ခုနှစ်၊ ဥတုဝဿန္တ ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၁၂-ရက်နေ့ ည
 ၃-ချက်ထီးကျော် ၁၃-ရက် အင်္ဂါနေ့အဝင် မိဂသိနက္ခတ်နှင့်
 ယှဉ်၍ မင်္ဂလာအချိန် သုဗ္ဗဒိန် ၉၄-ရက်၊ စန်းလင်္ဂါပြဿ၊ ဗုဒ္ဓ
 နဝင်းစီးလျက်၊ ကုန်းဘောင် မည်သော ရွှေဘိုတောင်လက်
 လှတောကြီးငါးရွာအဝင် ရွှေကျင်အမည်ရှိ ရွာတွင် ခမည်း
 တော် ဦးမောင်၊ မယ်တော် မယ်မိတို့မှ ထွန်းကားဖွားမြင်
 တော်မူသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်သန့် ဖြစ်သည်။ အသက် ၇-နှစ်
 အယုယ်၌ မိဘများက ရွှေကျင်ရွာမဟာပေမိကျောင်းဆရာ
 တော် ဦးဝရဗုဒ္ဓိထံ၌ အပ်နှံ၍ စာပေသင်ကြားခဲ့ရသည်။ ရှင်နှင့်
 ရဟန်းဘွဲ့မှာ အရှင်ဇာဂရဖြစ်သည်။ အသက် ၁၅-နှစ်ယွယ်၌
 ရွှေဘိုမြို့ဝင်ပေါက်ကျောင်းဆရာတော်ထံ၌ ဆက်လက်၍ စာပေ
 သင်ကြားရသည်။ အသက် ၁၈-နှစ် ရှင်သာမဏေအဖြစ်နှင့်
 စန္ဒိမာဘိဝံသ သီရိသဒ္ဓမ္မဇေ မဟာဓမ္မရာဇာမိ ရာဇဂုရု မင်းလှ

တံဆိပ်တော်ရ သီးလုံးဆရာတော်တုရားကြီး ခြေတော်ရင်းသို့
 ရောက်၍ ဆည်းကပ်ရသဖြင့် သီးလုံးဆရာတော် တုရားကြီး၏
 ဓာပည့်ရင်းဖြစ်လေတော့သည်။

မြန်မာစစ်စစ် ဟိုရှေးခေတ်၌ သာသနာဝန်ထမ်း ရဟန်း
 တော်တို့၏ ကျောင်းများသည်ပင် သိပ္ပသာလာ ဒိသာ
 ပါမောက် ကျော်ဖောက်ဝေးနီး တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီး
 တို့သာ ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ ရဟန်းတော်များ၏ တက္ကသိုလ်
 ကျောင်းတိုက်တို့၌ လောကီလောကုတ် ဗဟုသုတအဝဝတို့ကို
 ဆည်းပူးလေ့လာ သင်ကြားကြရသည်။ လောကလမ်း၊ သာသ
 နလမ်းနှစ်သွယ်တွင် မိမိတို့လိုအင်ရှိရာလမ်းသို့ လိုက်ကြသော
 အားဖြင့် တံဆိပ်ရ မရ ဆရာတော်အဖြစ်သို့ရောက်သူတို့လည်း
 ရောက်ကြသည်။ စာရေးစာချိမှစ၍ မှူးကြီးမတ်ကြီး ဖြစ်သူတို့
 လည်း ဖြစ်ကြသည်။ ဘုရင်ကေရာဇ်တိုင်အောင် ဖြစ်သူလည်း
 ဖြစ်ကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ခေတ်အားလျော်စွာ ရွှေကျင် ဆရာ
 တော်အလောင်း ရှင်ဇာဂရသည် အဆင့်ဆင့်သော ဆရာ
 အရှင်ကောင်း ရဟန်းတော် ကျောင်းများသို့ ပြောင်းကာ
 ပြောင်းကာ စာပေပညာကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ရာ ထူးချွန်
 သော ပါရမီကမ်ရှိသည့်အလျောက် လောကကြီးကို ကြောက်
 ရွံ့ဖွယ် စက်ဆုပ်ဖွယ်အနေဖြင့် ဉာဏ်၌ဆင်ခြင် မြင်တော်မူ
 သည်ဖြစ်၍ သက်တော် ၂၀-ပြည့်လျှင် ငယ်ဆရာ-ဆရာတော်
 ဦးဝရဗုဒ္ဓိထံ၌ ရဟန်းဘဝသို့ရောက်ပြီးလျှင် ရာဇဌာနီ မင်း
 နေပြည်တော် ဖြစ်သော အမရပူရမြို့တော်၌ ထင်ရှား ကျော်
 ကြားသော ဆရာတော်များထံ၌ အရပ်ရပ်သော ပါဠိ
 အဋ္ဌကထာ ဋီကာ လက်သန်း ကျမ်းပေါင်းစုံတို့ကို ဉာဏ်ဟုန်

တဝ, ဆန္ဒတပြာ, ဝီရိယာရဒ္ဒဖြင့် ရဟန်းသိက္ခာ ရှစ်ဝါတိုင် အောင် အားထုတ်သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

ထိုနောက် မန်ကျည်းစဉ်, ခေါတော, ရှိမ်းမကားမြို့၌ တပည့်စာသင်သားတို့အားစာပေပို့ချကာနေထော်မူသည်။ ၁၄-ဝါ ရရှိသောအခါ မင်းတုံးမင်းတရားသည် မင်္ဂလာအိမ်တော်စံစဉ် ရွှေဘိုသို့ထွက်တော်မူခိုက်၌ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကို ဖူးမြော်ရကာ တရားဒေသနာ ဩဝါဒကထာကို ကြားနာရသဖြင့် နောင်အခါ သာသနာတော်ကို တိုးတက်စည်ကား ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူရန် စကားစ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

မင်းတုံးမင်းတရားသည် မင်းအဖြစ်သို့ရောက်၍ မန္တလေးနေပြည်တော်ကို တည်ထောင်ပြီးကာလ သိက္ခာ ၁၉-ဝါ ရရှိသော ရွှေကျင်ဆရာတော်ကို တပည့်သံဃာအပေါင်းနှင့်တကွ ရှိမ်းမကားမုရတနာပုံမြို့တော်သို့ပင့်ဆောင်၍ မန္တလေးတောင်၏ မြောက်မျက်နှာ၌ အရံကျောင်းတိုက် လေးတိုက်နှင့်တကွ မဟာဓမ္မိကာရာမ ရွှေကျင်တိုက်ကို တည်ကာ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းတော်မူသည်။ ဤကျောင်းတိုက်ကြီး ၅-တိုက်သည် ရွှေကျင် ၅-တိုက်ဟု ထင်ရှားသည်။ ကျောင်းတိုက် အမည်များမှာ—

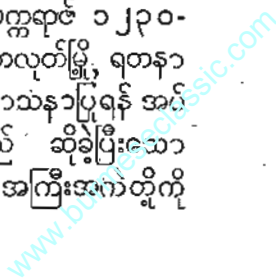
- ၁။ ထရံကာတိုက် (ပိုင်းလုံတိုက်ဟူ၍လည်းခေါ်သည်)
- ၂။ ရမည်းသင်းတိုက်၊
- ၃။ မဟာဓမ္မိကာရာမရွှေကျင်တိုက်၊

၄။ မင်းကင်းတိုက်၊

၅။ မြတောင်တိုက် တို့ ပြစ်ကြံ့သည့် သက္ကရာဇ် ၁၂၂၀-ခုနှစ် အလည်ကပြစ်၏။ အရွှေအနေပွက် ၅-တိုက်တန်းလျက်တည်ရှိသည်။

မင်းတုံးမင်းတရားသည် ရွှေဘိုသို့ထွက်စဉ်က ရွှေကျင်ဆရာတော်ကိုဖူးမြော်ရ တရားစကားကြားနာရသဖြင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ ရဟန်းကျင့်ဝတ်နှင့် ညီညွတ်ပုံ ပြည့်စုံပုံ ရဟန်းကောင်းတို့၏လက္ခဏာတော်ရှိပုံ တပည့်သားမြေးတို့ကို ဆုံးမသန်သင်ပုံ ဆုံးမသည့်အတိုင်း တပည့်သံဃာများ ယဉ်ကျေးလိမ္မာရှိပုံတို့ကို ထူးထူးခြားခြား တွေ့မြင် ကြည်ညိုခဲ့ရသောကြောင့် ဤပုဂ္ဂိုလ်သာလျှင် ကြီးမားခေါင်းဆောင်၍ သာသနာတော်ကို ပြုပြင်စောင့်ရှောက်စေရမူကား ဘုရားရှင် သာသနာတော်သည် အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာသူတော်ကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့အဆက်ဆက်ဖြင့် သာသနာသက်ရှည်၍ ပြည်သူတိုင်းသားတို့သည်လည်း လောကဓမ္မနှစ်ဌာန၌ ယဉ်ကျေးလိမ္မာကြလျက် သုံးပါးသော ချမ်းသာကို တောင်တတိုင်းရကြပေလိမ့်မည်ဟု မနသာဝဝတ်, စိတ်ညွတ် ရာထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ စိတ်ညွတ်ရာထားခဲ့သည့် အတိုင်း သက္ကရာဇ် ၁၂၃၀-ပြည့်နှစ်၌ အလုံမြို့, ဒီပဲရင်းမြို့, ဗန်ကျီမြို့, တလုတ်မြို့, ရတနာသီခ, ကလေး, ရာဇဂြိုဟ် စသော မြို့တို့၌ သာသနာပြုရန် အပ်နှင်းတော်မူသဖြင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်သည် ဆိုခဲ့ပြီးသော မြို့တို့၌ ဂိုဏ်းချုပ်, ဂိုဏ်းအုပ်, ဂိုဏ်းထောက် အကြီးအကဲတို့ကို



သန့်ထမရွှေ များစွာသော ဂိုဏ်းသံဃာတို့အား ဩဝါဒ ပေးခြင်း၊ စားသောက်ဝတ်ရုံမှုစသည်တို့၌ နည်းလမ်းညွှန်ပြခြင်း၊ ကူညီစောင့်ရှောက်ခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာပြုတော်မူရသည်။ နေပြည်တော်ရတနာပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၂၃၃-ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်း ၁၀-ရက်နေ့၌ လှူဒါန်းသော အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက် စသော ၁၂-ရပ်သောတိုက်တော်တို့တွင် ပိဋကတ္တယပါရဂူဖြစ်တော်မူကြသော ဆရာတော်များ၊ စာချုပ်ကဏဝါစကပုဂ္ဂိုလ်များကို လွှဲအပ်ချီးမြှောက်တော်မူ၍ သာသနာ့ အညစ်အကြေးကို ဆေးလျှော်သုတ်သင် ဖြူစင်စေတော်မူသည်။

အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်ကို မင်းထုံးမင်းကြီးက မဟာဗိုလ်ဆရာတော်အားလှူစေသည်။ မဟာဗိုလ်ဆရာတော်သည် တာဝလိက အခိုက်အတန့်မျှ သီတင်းသုံးတော်မူကာ ရွှေကျင်ဆရာတော်အား လွှဲအပ်သည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော်က တပည့်ကြီးဖြစ်သော အရှင်ဝိသုဒ္ဓါကို အပ်နှင်းကာ စောင့်ရှောက်စေတော်မူသည်ဖြစ်၍ အရှင်ဝိသုဒ္ဓါသည် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဟု ထင်ရှားတော်မူသည်။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်မတည်မီ ဤကျောင်းတိုက်နေရာ၌ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ မီးရထားလမ်း ကုမ္ပဏီတာနှင့် သပြေတောင်းဘူတာအကြား မီးရထားလမ်း အနောက်ဘက်၌ အင်းကန်ရွာမှ ဘုန်းကြီးတပါးလာရောက် ကျောင်းဆောက်နေဘူးသဖြင့် ၎င်းကျောင်းကို အင်းကန်ကျောင်း ဟု ခေါ်သည်။ နောက်စကားရွှေလျှောက် အင်းကန် ဟု ခေါ်ကြသည်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်ဟု ကမ္ဘာ့ထီးထားသော်လည်း အချို့က အင်းကန်တိုက် ဟု ခေါ်ကြသည်။

အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်ကိုသာ မဟုတ်သေး၊ အနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်ကိုပင် အင်းကန်တိုက်ဟု အချို့က ခေါ်ကြသေးသည်။ (ဤအကြောင်းကို ယခုသက်တော်ထင်ရှားရှိသော အရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်တိုက်အုပ်ဆရာတော်ကြီးထံမှ မှတ်သားခဲ့ရသည်။)

ဘွဲ့တံဆိပ်အလှူမခံ သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃-ခုနှစ်၌ပင် ရှေးဘေးလောင်းတော် သာသနာပြုမင်းတို့ ထုံးတမ်းစဉ်လာအတိုင်း သာသနာပြု ဆရာတော်များအား ဘွဲ့တံဆိပ်ကပ်လှူ၍ သာသနာတော်ဆိုင်ရာ အာဏာအခွင့်အရေးတို့ကို လွှဲအပ်ပေးမြဲဖြစ်သည့်အလျောက် ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဆက်ကပ်ပေးလှူသည်ကို အလှူမခံခဲ့ပေ။

တောရကျောင်းသို့ သံသရာဘေးကို တွေးတောဉာဏ်မှန်အမြင်သန်၍ နှစ်တန်သော ဓုရတင်နိဗ္ဗာန်အေးမြို့သို့ လျှင်မြန်စွာရောက်ခြင်း၏နီးသောအကြောင်းဖြစ်သော ပဋိပတ်ကျင့်လမ်းကိုသာလျှင် တက်လမ်းအားထုတ်လိုသော နိက္ခမဇ္ဈာသယဓာတ် ပြင်းထန်လှသော ကြောင့် ကိန္နရာတောင်၊ ရေတံခွန်တောင်၊ ငစဉ်ကိုင်တောရ၊ ကုက္ကိုချောင်တောရတို့သို့ ထွက်ကြွ၍ ဝိပဿနာဓုရကို အားသွန်ကြိုးပမ်းတော်မူခြင်းဖြင့် ကာလကို ကုန်လွန်စေတော်မူသည်။ ကာလ အချိန်၊ နာရီ၊ နေ့ရက်တို့သည် သတ္တဝါတို့ကို စားမြုံ့ထက်၍ အနတ္တဘာဝ အကျိုးမဲ့ အသက်တာကို ကုန်လွန်စေသော်လည်း ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်မူကား ကာလကို မိမိကပင် ပြန်၍ စားမြုံ့ကုန်လွန်စေ

သလို အချိုးအနှည်းသောကာလ၊ နာရီ၊ နေ့ရက်၊ လနှစ်တို့ကို မကုန်မလွန်စေပဲ ကာလတိုင်း၊ နာရီတိုင်း၊ နေ့ရက် တိုင်း၊ လတိုင်း၊ နှစ်တိုင်း နှစ်ပါးသော ဝါဆိုတို့တွင် တပါးပါး သော ဝါဆိုကို ပြီးစေခြင်းဖြင့်သာလျှင် လွန်စေကုန်စေ တော်မူကြသည်။

၁၂၂၈-ခုနှစ်၌ မလ္လာမြို့၊ မင်းလှရွာအရှေ့တောင် မြစ် တဘက် ဝါးရုံချောင်း နားလှန်တောင် တောရကျောင်း၌ ဝါကပ်တော်မူ၍ ဘာဝနာလုပ်ငန်းဖြင့် အချိန်ကို အသုံးပြု တော်မူသည်။ ၁၂၂၉-ခုနှစ်၌ သီရိလင်္ကာသီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွ တော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ စွယ်တော်ဓာတ်ကို ဖူးမြော်တော် မူရင်း ဝါကပ်တော်မူသည်။ ၁၂၄၀-ပြည့်နှစ်၌ သီဟိုဠ်မှ ပြန် ကြွတော်မူကာ မင်းလှရွာ တောရကျောင်း၌ပင် ဝါကပ်တော် မူသည်။ သီပေါမင်း ပင့်လျှောက်၍ ရတနာပုံနေပြည်တော်သို့ ၁၂၄၃-ခုနှစ်၌ ကြွရောက်သီတင်းသုံးတော်မူပြန်သည်။

သာသနာပိုင်ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်၍
၉-ဌာနသာသနာပြုလှူအပ်ခြင်း

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၃-ခုနှစ်တွင် သီပေါမင်းသည် မိမိစိုးပိုင် သော နိုင်ငံတော်ကို ၉-ဌာနချွဲခြား သတ်မှတ်၍ ရွှေကျင်ဆရာ တော်ဘုရားအား ဇာဂရာဘိဇေယဇ္ဇမ္ဗင်္ဂသဓမ္မသေနာပတိသီရိ ပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုဇ-သာသနာပိုင် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူ သော်လည်း ဘွဲ့တံဆိပ်ကိုကား လက်ခံတော် မမူချေ။ တောင်တော် ဆရာတော်အား မာလာလင်္ကာရ ဓဇဓမ္မသေနာ

ပတိအတုလာ ဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုဇ-သာ သနာပိုင်တံဆိပ်တော် ကပ်လှူကာ ဆရာတော် ၂-ပါး သာ သနာပြုတော်မူရန် တောင်းပန်၍ ၉-ဌာန သတ်မှတ်ပေးအပ် သည့်အတိုင်း-

ပထမဌာန အာလောကဘိဇေ အတုလာ ဓိပတိသီရိပဝရ မဟာ ဓမ္မ ရာဇာဓိ ရာဇဂုဇ-တံဆိပ် တော်ရ မြတောင်ဆရာတော် အရှင်အာလောကကို မြောက်လားသော် မတ္တရာ၊ ဝဏ္ဍကူးမြို့၊ တောင်လားသော် မြစ်ဝယ်၊ အရှေ့လား သော် တောင်ခြေ၊ အနောက်လားသော် ရောဝတီအထိ။ ရွှေ မြို့ထော် မြတောင်တိုက်ကနေ၍ သာသနာပြုစေတော်မူသည်။ (မြတောင်တိုက် ဟူသည်မှာ ရွှေကျင် ၅-တိုက် အဝင် အပါ မြောက်ပြင် မြတောင်တိုက်ဖြစ်သည်။ နောက်မှ သီပေါမင်း မိဖုရားတို့ ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသော အနောက်ပြင် မြတောင် သို့ ပြောင်းသည်။)

ဒုတိယဌာန ဝိစာရာလင်္ကာရဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုဇ- တံဆိပ်တော်ရ ရွှေကျင်တိုက်မ တိုက်အုပ် ဆရာ တော် အရှင်ဝိစာရာကို အင်းဝ၊ ပျဉ်စည်၊ ကနား၊ မြို့သာ၊ ဖောင် ကျင်၊ လယ်တွင်း-၉-ခရိုင်အရှေ့ကိုရွှေပြည်၊ ရန်အောင်၊ အနောက် တောင်သာ၊ ညောင်အုပ်၊ နားထိုးကြီး၊ လှိုင်းတက်၊ သာဂရ မြို့ နယ်များ၌ ကျောက်ဆည်မြို့ ဇော်ဂျီမြစ်ထိပ် သာသနာပြု ကျောင်းကနေ၍ သာသနာပြုတော်မူစေသည်။

တတိယဌာန ဝါယာမဓဇ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုဇ-တံဆိပ် တော်ရ-ရမည်းသင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်

ဝါယာမကို ညောင်ရမ်း၊ ယင်းတော်၊ ရနောင်၊ ထရံကာ၊
ဝတီး၊ ငှက်သိုက်စသော ရမည်းသင်း ၅-မျိုးနှင့် ပျဉ်းမနားမြို့
နယ်တို့၌ ရမည်းသင်းမြို့ ကျောင်းတော်ကနေ၍ သာသနာ
ပြုတော်မူစေသည်။

ဝတုတ္ထဌာန ဝိသုဒ္ဓါစာရာဘိဇဇ ဓိပတိ သီရိပဝရ မဟာဓမ္မ
ရာဇာဓိရာဇဂူရု တံဆိပ်တော်ရ မဟာဝိသုဒ္ဓါ
ရာမဆရာတော်ကို ပန်းတလည်း၊ မိတ္ထိလာ၊ ပင်း၊ နတ်မောက်၊
ကျောက်ပန်းတောင်း၊ တောင်တွင်းကြီး မြို့နယ်များ၌ တောင်
တွင်းမြို့အရှေ့တောင် မဟာမေဃဝန် ကျောင်းတော်ကနေ၍
သာသနာ ပြုစေတော်မူသည်။ မဟာ ဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်
သည် ရတနာပုံမြို့တော်သို့ ဝါဆိုမိပြန်ကြ၍ သောဘဏာ
လင်္ကာရ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂူရု တံဆိပ်တော်ရ သာဘန်း
ဆရာတော်အရှင်သောဘဏကို လွှဲအပ်ခဲ့သည်။

ပဉ္စမဌာန မင်းလှဆရာတော် အရှင်သုန္ဒရကို ဧရာဝတီမြစ်
အရှေ့ဘက်ကမ်း တရုတ်မြို့၊ မြင်းခြံမြို့၊ ပုပ္ဖါး၊
စလေ၊ ပုဂံ၊ ပခန်းငယ်၊ ကြေးမြင်၊ ရေနံချောင်း၊ ဝက်မစုတ်၊
မြစ်ကွေ့၊ မြင်ကွန်း၊ ပတ္တနဂို၊ တောင်ခွင်၊ မြေထဲ၊ ဆင်ပေါင်ဝဲ
မြို့များနှင့် အနောက်ဘက်ကမ်း ပခမ်းကြီး တောင်လက်၊
စလင်း၊ လယ်ကိုင်း၊ စက္ကံ၊ မလွန်၊ မင်းတုံး၊ မဖဲ၊ စေတုတ္ထရာ၊
လောင်းရှည် စသောမြို့နယ်များ၌ မင်းလှ ကျောင်းကနေ၍
သာသနာ ပြုတော်မူစေသည်။

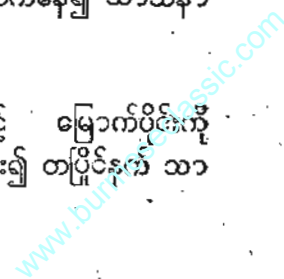
ဆဋ္ဌဌာန ပုံတောင် ပုံညာ ဆရာတော် အရှင် သုဝဏ္ဏနှင့်
အရာတော် ဆရာတော် အရှင်သောမ ၂-ပါးကို

ချင်းတွင်းမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်း၊ ပခမ်းကြီး မြောက်လက်၊
ယော၊ ဆော၊ ဗန်ကျီ၊ ကမ်းနီ၊ မင်းကင်း၊ ကလေး၊ သောင်ထွတ်၊
မြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်း အနိမ့်အမြင့်အလုံ၊ ကနဲ၊ ကဒူး၊ တမူး၊
ခမ်းပု၊ မိုင်းကိုင်း၊ ဇိုင်းဂနိုင်း စသော မြစ်စဉ်စံယာ မြို့များ၌
အလုံမြို့သာသနာပြုကျောင်းတော်ကနေ၍ သာသနာပြုတော်
မူစေသည်။

သတ္တမဌာန ဣန္ဒကာဘိဇဇသီရိပဝရမဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇ
ဂူရု - တံဆိပ်တော်ရ ထရံကာ ဆရာတော်
အရှင်ဣန္ဒကကို စစ်ကိုင်း၊ ရွှေဘို၊ ကျောက်မြောင်း၊ ရေနံ၊ စော်-
သာနီ၊ ထန်းတပင်စသော ပဉ္စာလင်းမြို့၊ ဒီပဲရင်း မြို့များကို
ရွှေဘိုမြို့ကျောင်းကနေ၍ သာသနာပြုတော်မူစေသည်။

အဋ္ဌမဌာန ဇယန္တာဘိဇဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂူရု တံဆိပ်
တော်ရ ခေါ်တောဆရာတော် အရှင်ဇယန္တာကို
အထက် ဧရာဝတီမြစ် အနောက်ဘက်ကမ်း မလယ်၊ ချွန်း
တောင်း၊ ထီးချိုင့်၊ ကသာ၊ မိုးကောင်း၊ မိုးညှင်း၊ မြစ်ကြီးနား
အရှေ့ဘက်ကမ်း-စမ္မာနဂို၊ ကြံညှပ်၊ တကောင်း၊ မြတောင်၊
ယင်းခဲ၊ ရွှေဂူ၊ စာဝတီး၊ ကောင်းတုံ၊ ဗန်းမော် စသောမြို့နယ်
များ၌ ဗန်းမော်မြို့ ရွှေကျင်ကျောင်းတော်ကနေ၍ သာသနာ
ပြုတော်မူစေသည်။

နဝမဌာန ရှမ်းပြည် တောင်ပိုင်းနှင့် မြောက်ပိုင်းကို
အကြောင်းမညီညွတ်သေး၍ တပြိုင်နက် သာ
သနာပြု မလွှတ်နိုင်ခဲ့ချေ။



ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနှင့် တောဂိုဏ်း

ပေါင်းမိခြင်း

သက်တော် ၆၄-နှစ်၊ သိက္ခာတော် ၄၄-ဝါအရ ၁၂၄၆-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက်နေ့၌ နေပြည်တော် မဟာဓမ္မိကာရာမတိုက်မှခွဲခွာ၍ မင်းကုန်းတောင်ရိုးငွေ့တောင် တောရသို့ကြွလျက် တောရမှီကာ အရညဝါသီ အဖြစ်ဖြင့် အမြဲသီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ငွေ့တောင်တောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောကာလအတွင်း၌ပင် ထိုထိုမြို့ရွာနယ်ပယ်တို့သို့ ရံခါရံခါ ကိုယ်တိုင်ကြွရောက်၍သာသနာရောင်ကိုထွန်းပြောင် ပြန့်ပွားစေတော်မူသည်။ ၁၂၅၅-ခုနှစ်၌ ပဲခူး၊ ရန်ကုန်စသော အောက်မြို့ကျေးရွာများသို့ ကြွရောက်တော်မူစဉ် ပဲခူးမြို့၌ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလနှင့် တွေ့ဆုံသဖြင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနှင့် တောရဂိုဏ်းသည် အယူသီလတူမျှကာ ဝိနယဂရုတသိက္ခာ ကာမချည်းဖြစ်၍ ဂိုဏ်းနှစ်ဂိုဏ်းပေါင်းပြီးကာလ အင်အား ရှိသည်ထက်ရှိ၍ သာသနာတော်ကို ပွင့်လင်းစည်ကားစေတော်မူကြသည်။

ကားချပ် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းနှင့် တောရဂိုဏ်းသည် အယူသီလ တူမျှကြသည်ကို နီးနှောဆွေးနွေး၍ သိရှိကြ သည်နှင့်တပြိုင်နက် ရောနှောပူးပေါင်း ဆက်ဆံနိုင်ကြသည်။ ဆက်ဆံတော်မူကြသည်ကို ထောက်ဆသဖြင့် ရွှေကျင် ဂိုဏ်း ဝင် သံဃာမှ ရဟန်းကောင်း သီလဝန္တ၊ တောရဂိုဏ်းသံဃာမှ သိက္ခာကာမလဒ္ဓိဟူ၍ ဂိုဏ်းအမည်ပညတ်မျှကိုသာ အာရုံပြု၍

တန်းလန်းစွဲ ယူဆဆက်ဆံကြသည် မဟုတ်၊ စမ်းသပ် နီးနှော ဆွေးနွေး အကဲအလေးခတ်၍ လဇ္ဇိသုမ္ပန်ဟူ၍ ယုံကြည်ကြ လျှင် ဆက်ဆံပေါင်းသင်း နိုင်သည်မှာ ရှင်းလင်းလျက် ရှိပေ သည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ရုပ်ပုံတော်မှာ-မပိန်လွန်း၊ မဝလွန်း၊ (မဆူမကြူလွန်း) အရပ်တော်မြင့်မြင့် ထောင်ထောင် မောင်းမောင်းရှိသည်။ ဦးခေါင်းတော် ပြေပြစ်ချောမော၍ ပြည့်ဖြိုးသည်။ နဖူးတော် ကျယ်ပြန့်သည်။ နှာတန်ပေါ်သည်။ အသားလတ်ဖြစ်သည်။ အသံတော်မှာ အသံဝါသည်။ ခန့်ညား သည်။ သာယာသည်။ ဩဇာရှိသောအသံမျိုးဖြစ်သည်။ နား ရွက်တော်ကျယ်ပြန့်သည်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမဆရာတော်စသော တပည့်ကြီးများသည် တံဆိပ်တော်ရ တိုက်တာဦးစီး သံဃာ ထေရ်ကြီးများ ဖြစ်သည်တိုင်အောင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး ကို အလွန်လေးစားကြသည်။ ထိုတပည့်ကြီးများကို မောင် တပ်၍သာ မောင်ဝိသုဒ္ဓိ၊ မောင်က္ကန္တကစသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ် ဆုံးမလေ့ရှိသည်ဟု၊ ထရုံကာတိုက်သား ဖြစ်ခဲ့သော စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး ကြံခင်းချောင်ဆရာတော်ကြီး အရှင်ဝိစိတ္တ မဟာ ထေရ်မြတ် မိန့်ကြားသည်ကို ကြားနာလိုက်ရသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အရညဝါသီအဖြစ် ငွေ့တောင်တောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူရာတွင်လည်း များ သောအားဖြင့် သစ်ပင်အောက်၊ ဝါးရုံခွံအောက်တို့၌သာ လျှင် ကျောင်းငယ်ဖြင့် သီတင်းသုံးတော်မူလေ့ရှိသည်။ အနီး အဝေး အရပ်တို့မှ ဖူးမြော်ရန်၊ တရားနာရန်လာကြသော ပရိ

သတ်တို့သည် ဝေးဝေးလှမ်းလှမ်းကပင် ဘိနပ်ချွတ်၍၊ ထီးရုတ်၍ လာကြသည်။ ဖီးကာလိမ်းကာလာကြသော မာတုဂါမတို့သည်လည်း ဖီးမှုလိမ်းမှုကိုဖျက်၍၊ လာတတ်ကြသည်ဟု သိရသည်။ ဘယ်သူကမှမပြောသော်လည်း အလွန်သမာဓိကြီး၍ သီလဂုဏ်ဆောင်ထက်မြက်သော အရိန်အဝါကြောင့် အလိုအလျောက် ကြောက်ရွံ့လေးစားကြသည်။ သစ်ရိပ် ဝါးရိပ်အောက်၌သာလျှင် တရားစကား ဟောပြောတော်မူလေ့ ရှိသည်ဟုလည်း ကြံခင်းချောင်ဆရာတော်ကြီးအမိန့်ရှိပါသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည် လောကဗိသ တည်းဟူသော ပစ္စည်း လာဘ်လာဘ ရမှု၊ ဘုန်းတန်ခိုး အရှိန်အဝါ အကျော်အစောကြီးမှု၊ အခြွေအရံများမှု၊ မင်းစိုးဇရာတို့ ကြည်ညိုမြတ်နိုးမှုတို့ကို ဂရုမထား တရားတော်အတိုင်းသာ လမ်းမှန်ကျင့်တော်မူလေ့ရှိသည်။ မင်းတိုးဘုရင်မင်းတရားကြီးက ရံခါရံခါ နန်းတော်သို့ပင်၍ ဆွမ်းကပ်လှူကာ တရားပေစာကြားနာကာ သာသနာရေးနှင့်စပ်၍ လျှောက်ထားတတ်သည်ဖြစ်ရာ၊ ရာဇဝလ္လဘအဖြစ်ကို ရှောင်ကြဉ်တော်မူလိုသော မနသိကာရဖြင့် မင်းနှင့်ဆန့်ကျင်သောစကားတရပ်ရပ်ကို ကြံရောက်တိုင်း မိန့်ကြားခဲ့လေ့ ရှိသည်ဟု တပည့်အဆက်ဆက် ပြောစဉ်ရှိသည်။ သီပေါမင်းကပ်လှူသော တံဆိပ်တော်ကိုလည်း လက်ခံသည်ဟု မသိရပေ။ သီပေါမင်းကပ်လှူသည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။

သားတော်များကိုအပ်နှင်းခြင်း မင်းတုန်း ဘုရင်မင်းတရားကြီးသည် အရှည်အလား

အလာကို ကြည့်တော်မူ၍ ၁၂၃၄ ခုနှစ်တွင် အရှင်တော်ကြီး၏အရှေ့အရပ် သစ်တပ်ပြင်ကြွယ် ဆောင်ရွက်ရာအရပ်၌ နန်းတော်ဦးကျောင်းဆောက်လုပ်၍ မိုးလှိုင်မင်းသား၊ တောင်ညိုမင်းသား၊ ရွှေဂူမင်းသား၊ သာဂရမင်းသား၊ သီပေါမင်းသားတို့ကို ရှင်သာမဏေအဖြစ် သာသနာတော်သို့ ပို့ဆောင်၍ နန်းဦးကျောင်း၌ ထိုသာမဏေများကို ပိဋကစာပေ သင်ကြားပို့ချပေးရန်ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံ၌ သံဃာတောင်းသဖြင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဆရာတူ တပည့်လည်းဖြစ်၊ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏နိဿယည်းခံ တပည့်ကြီးလည်းဖြစ်သော တောင်တော်ဆရာတော်နှင့် ပုသိမ်ဆရာတော် ၂-ပါးကို ထည့်ပေးတော်မူရသည်။ သို့ဖြစ်၍ သီပေါမင်း အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်သောအခါ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် မိမိအား စာပေသင်ကြား ပို့ချပေးသော တောင်တော်ဆရာတော် ၂-ပါးတို့၌ သာသနာပိုင်ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပြီးလျှင် သာသနာတော်ကို ကြီးမူးစောင့်ရှောက်တော်မူရန် လှူအပ်လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

မင်းတုန်းဘုရင်မင်းတရားကြီးသည် နိုင်ငံတော်ကို စိုးရပိုင်ဆိုင်သော ရှင်ဘုရင်ဖြစ်လျက် ဆန္ဒမပြည့်ခဲ့သော ကိစ္စနှစ်ရပ်ရှိကြောင်းကို မြက်ကြားခဲ့ဘူးသည်ဟု ယနေ့တိုင် ဗဟုသုတရှိသူ ရှေးမှီနောက်မှီ ရှင်ကြီးလူကြီးတို့အစဉ်အလာ ပြောလျက်ရှိသည်။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင်မထေရ်ကြီးများအပြင် ပျံလွန်တော်မူပြီးသော မန္တလေးအနောက်ပြင် စကုတိုက်၌ ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဓမ္မကထိက-ရွှေမန်း ဦးကေသရဆရာတော် ပြောသည်ကိုကား ဤစာရေးသောဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ကြားလိုက်ရဘူးသည်။

ဆန္ဒမပြည့်ဝသော ကိစ္စနှစ်ရပ်ဟူသည်မှာ—

- ၁။ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို သာသနာပိုင်အဖြစ် တင်မြောက်၍ ပူဇော်မှု မပြုခဲ့ရခြင်း။
- ၂။ အိမ်တော်ပါမိဖုရားကို အဘိသိက်ခံအဂ္ဂဒေဝီမဟေသီ မိဖုရားခေါင်ကြီးအဖြစ် တင်၍ မချီးမြှောက်ခဲ့ရခြင်း။ ဤကိစ္စနှစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီးသည် အချိန်ရှိသ ထင်ရှားလာခြင်း မျှ ဓုရနတ်ပါးကို လစ်လပ်သည်မရှိ၊ ပွားများ လေ့လာတော်မူသည် ဖြစ်သောကြောင့် သုဗ္ဗောအစည်းအဝေးသို့ ကြွတော်မူခြင်းမရှိချေ။ သာသနာပိုင်ဆရာတော်က မဟာဒဏ်ဝန်မှ အကြောင်းပြု၍ ဆင့်ခေါ်သည်ကို မင်းတရားကြီးကြားသိလျှင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ကို သာသနာပိုင်ဆရာတော်က အဆင့်အခေါ် မရှိပါစေနှင့်။ အာဝေန်ကနိကာယအဖြစ် သီးခြားစွာ အလိုရှိသလို ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးနေတော်မူပါစေဟု အမိန့်တော်ထုတ်လိုက်သည့် အချိန်မှစ၍ ရွှေကျင်ဆရာတော် ကြီးမှူးစောင့်ရှောက်ကာ သြဝါဒပေးကာ ဆုံးမအပ်သော တပည့်သံဃာအပေါင်းသည် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဟူ၍ အထင်အရှားဖြစ်ခဲ့သည်။

စံကင်းဆရာတော်ဂူရုပုတ္တိကထာ အဆို

ရွှေကျင်ဆရာတော်သည် ရွှေကျင်တိုက်သံဃာတို့ကို ဆုံးမသော နိဿယောဝါဒအစချီသည့် ဥပဒေပေါင်း ၂၀၀ပါ

ဝင်သော ဓမ္မဝိနယစာတမ်းဖြင့် ရွှေကျင်တိုက်သံဃာများကို အုပ်ချုပ်တော်မူသည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော် အုပ်ချုပ်ကောင်းခြင်း၊ အသင်အပြ ဆုံးမသြဝါဒကောင်းခြင်း တို့ကြောင့် ရွှေကျင်ငါးတိုက်မှာ သံဃာတထောင်ကျော်အထိ တိုးတက်များပြားစည်ကားလာခဲ့ပေသည်။ သြဝါဒနှင့် အုပ်ချုပ်ပုံစည်းစနစ်တို့ကို သဘောကျသဖြင့် အခြားတိုက်များမှ ရွှေကျင်တိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မနည်းလှပေ။ (အတ္ထုပ္ပတ္တိရှင်စံကင်းဆရာတော်ဘုရား၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဖြစ်သော မြတောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သင်ဇာတိုက်မှ ရွှေကျင်တိုက်သို့ပြောင်းရွှေ့လာသော ဆရာတော်တပါးဖြစ်သည်။) ရွှေကျင်ဆရာတော်၏တပည့်များတွင် ရာဇဂုရုတံဆိပ်ရချည်း ၂၁-ပါးခန့် ပါဝင်သည်။ ဝိနည်းလေးစားခြင်း၊ ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်ခြင်းတို့ဖြင့် ထင်ရှားကြသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ ဂုဏ်သတင်းသည် မန္တလေး ရွှေမြို့တော်နယ်နိမိတ်ကိုကျော်၍ မြန်မာပြည် ထက်အောက်အနှံ့ ပြန့်သည့်ပြင် သီဟိုဠ်၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံခြားတိုင် ပေါက်ရောက်ခဲ့ရာ ရွှေကျင်သြဝါဒခံ ကျောင်းတိုက်များလည်း တစတစ များပြားလာခဲ့သည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ပရိသတ်သည် အများနှင့်မတူ၊ ထူးခြားပေါ်လွင်ပြီး စည်းလုံးခိုင်မာလာသည်။ ထိုသို့ခိုင်မာလာသည်နှင့်အမျှ ရွှေကျင်နိကာယ-ဟူသောရုပ်ပုံလွှာကြီးသည် သာသနာသမိုင်းကားချပ်ကြီး၌ ထင်ပေါ်လာတော့သည်။ သို့ဖြင့်ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ တပည့်အပေါင်းကို အများကရွှေကျင်ဂိုဏ်းဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်း လာကြသည်။ ဤသည်ပင် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း၏ အကြောင်း

ဖြစ်သည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ ဂိုဏ်းဂဏစိတိကြောင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်၊ မင်းတုန်းမင်း၏ ဂဏစိမုတ်အမိန့်ကြောင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်လည်း မဟုတ်၊ အင်ကြင်းခက်ကိုင်း၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ဆိုသည်မှာ ရွှေကျင်ဆရာတော် မန္တလေးရောက်သည့်နှစ်ကိုမှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။

အထက်ပါ စကားရပ်သည် စံကင်းဆရာတော်ဂုဏပုတ္တိကထာအဆိုဖြစ်သည်။

ဒွါရဂိုဏ်း၊ ငှက်တွင်းဂိုဏ်း၊ ပါဠိတော်ဂိုဏ်းတို့မှာ တစ်တယောက်သော မင်းက ဂဏစိမုတ်ပေးသောကြောင့် ဒွါရဂိုဏ်း စသည်ဖြင့် အမည်ရကြသည်မဟုတ်၊ မိမိသံသအဖွဲ့အားလျော်စွာ ဆရာသမား၏အမည်ကိုစွဲ၍ ဂိုဏ်းအမည်ဖြစ်လာကြသည်။ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသည်မူကား တပည့်တပန်း သံဃာ တထောင်ကျော်ရှိကာ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်၌ ကျော်ကြားသော အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ထင်ရှားသည့်ပြင် မင်းတုန်းမင်းကြီးက သုဓမ္မဂဏသုဓမ္မာသံသအဖွဲ့အစည်းမှ သီးခြား သုဓမ္မဂဏစိမုတ်အဖြစ် ထုတ်ပြန်ချီးမြှောက်ခြင်းကိုရရှိသဖြင့် ရွှေကျင်နိကာယအဖြစ် ရရှိသောဂိုဏ်းဖြစ်သည်ကို သတိပြုသင့်ကြသည်။

ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်းနှင့်
ရွှေကျင်နိကာယသားသနာဝင်

ပရိသတ် ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်တပန်း ရဟန်းသံဃာပရိသတ်မှာ ရွှေကျင်တိုက်မကြီး၌

လေးထူကျော် ငါးရာခန့် အရံတိုက်များ၌ နှစ်ရာကျော် သုံးရာခန့်စီရှိရာ ရတနာပျံမြို့တော်၌ပင်လျှင် သံဃာ တထောင်ကျော်ရှိသည်။ ထိုလက်ထက်က အားလုံးသောရွှေကျင်သံဃာတို့သည် နေလွဲကွမ်းစားဆေးဝါးဆေးသောက်မရှိကြရ၊ မြို့ရွာတွင်း၌ သင်္ကန်းမရုံပဲ မသွားကြရ၊ မြို့ရွာတွင်း၌ ဘိနပ်စီးထီးဆောင်းခြင်း မပြုကြရ၊ ပွဲလမ်းသဘင် မကြည့်ရှုကြရ၊ အကြောင်းအင်္ဂါ မပြည့်စုံသေးသမျှ နိဿယဆရာနှင့် ကင်း၍ မနေရ၊ ကျောင်းထိုင်အင်္ဂါ (တနည်း) တပည့်တပန်း ရဟန်းသာမဏေ မွေးနိုင်သောအင်္ဂါ မပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျောင်းမထိုင်ရ၊ ရဟန်းသာမဏေ မမွေးရ၊ ကုလဒူသန၊ အနေသန၊ မိစ္ဆာဇီဝတို့မှ ရှောင်ကြဉ်ကြရသည်။ ရဟန်းတို့၏ သီလလေးပါးကို စင်ကြယ်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရသည်။ သီလ၌တည်စေလျက် ပရိယတ် ပဋိပတ်ကို အားထုတ်ကြရသည်။ စာဆင်သားတို့သည်ပင်လျှင် ဥပုသ်သီတင်းနေ့တို့၌ ကောသနိက်၊ ပတ္တပိဏ်စသော ဓုတင်များကို ဆောက်တည်ကြရသည်။ နံနက်စောစောအရုဏ်မတက်မီအချိန်အတွင်း၌ နိသင်္ဃာ၊ အဓိဗ္ဗာကာသိက၊ ရုက္ခမူစသော ဓုတင်များကို ဆောက်တည်ကြရသည်။ သီတင်းနေ့တိုင်း အဆုံးအမဩဝါဒခံယူကြရသည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ဩဝါဒတရားစကား မိန့်ကြားသည်ကို နာကြားကြရသည်။ စူဠသိဿကောဝါဒ၊ မဟာသိဿကောဝါဒစသည်ဖြင့် ရေးသားကာလည်း ဆုံးမတော်မူသည်။ သို့ကြောင့် အများအားဖြင့် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်ပရိသတ်တို့သည် ရဟန်းကောင်းပီသ အချိုးကျဖြစ်ကြလျက် မိမိကိုယ် ပိုလည်း

မိမိကြည်ညိုကြရ၍ ရှင်လူအများ တပါးသူတို့၏ ကြည်ညို မြတ်နိုးခြင်းကိုလည်း ခံယူကြရပေသည်။

ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဆုံးအမဩဝါဒခံ ရွှေကျင်တိုက်များ၌ရှိသော သံဃာတော်တို့အား ပဉ္စမသင်္ဂါ ယနာတင် ဘုရင်မင်းတရားကြီးက ဆွမ်းတော်အတွက် တပို့ယ ကာရကနှင့်တကွ ထောက်ပံ့ကာ ချက်ပြုတ်ကပ်လှူစေသဖြင့် ရွှေကျင်သံဃာ အားလုံး ဆွမ်းကိစ္စ၌ ချမ်းသာကြရသည်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်နှင့်တကွ မူလ ရွှေကျင် ငါးတိုက် တို့ကို မိဖုရားများနှင့် သားတော်၊ သမီးတော်တို့အား အသီးအသီး အပ်နှင်း၍ ပစ္စည်းလေးပါးကိုလည်း ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ လှူဒါန်းစေလေသည်။ ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မယ် တော်သည် မဟာဓမ္မိကာရာမရွှေကျင်တိုက်၌ ကွယ်လွန်သဖြင့် မိဖုရားကြီးများကို သင်္ဂြိုဟ်သည့်နည်းအတိုင်း ခမ်းနားစွာ မင်း တရားကြီးက ချီးမြှောက်သင်္ဂြိုဟ်စေသည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နောက်ဆုံးအချိန်

ဤသို့လျှင် အကျဉ်း အားဖြင့်ရေးသားခဲ့ပြီး သည့်အတိုင်း မြန်မာ

နိုင်ငံ၌သာမက သီရိလင်္ကာ၊ ယိုးဒယား(ထိုင်း)နိုင်ငံနှင့် ဣန္ဒိယ သို့တိုင်အောင် ကျော်ကြားလျက် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဟူ၍ ဖြစ်ထွန်း ခဲ့လောက်အောင် စွမ်းအင် အဝဝ သီလ၊ သမာဓိ စရို ကုန်လှ ဂုဏ်တော် တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ပဉ္စမသင်္ဂါ ယနာ တင် ဘုရင်မင်းတရားကြီးကိုယ်တိုင် အလွန်ကြည်ညို မြတ်နိုး အပ်သော ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သက္ကရာဇ်

၁၂၅၅-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၇-ရက်နေ့ ည၌ ၂- ချက်တီးကျော်လဝန်းပေါ် ချိန်သက်တော်(၇၁)နှစ်အရောက် တွင် သီတင်းသုံးတော်မူရင်းဖြစ်သော မင်းကုန်း ငွေတောင် တောရဂူတော်အတွင်း၌ ဇီဝိတိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူသည်။

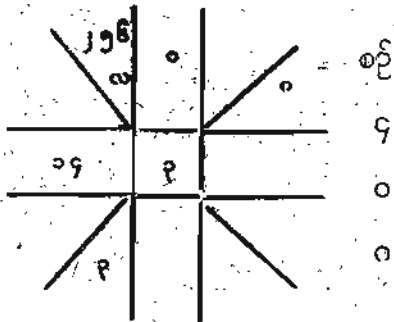
ရွှေကျင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဥတုဇ ရုပ်ကလာပ်ကို ၁၂၅၆-ခု နယုန်လအတွင်း၌ သင်္ဂြိုဟ်ရန် စီစဉ်ကြသော် လည်း အများသဘောအကြိုက်မညီကြသောကြောင့် ၁၂၅၆ ခု တပို့တွဲလဆန်း ၁၃-ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၌ ဇာတ်သဘင်ရုပ် သေးပွဲစသည် အစားအမှုတ် အကအခု မပါစေပဲ တရားပွဲ သက်သက် ကျင်းပပူဇော်၍ သင်္ဂြိုဟ်လိုက်ကြသည်။ ပွဲလမ်း သဘင်မပါပဲ မင်းကုန်းတောရကျောင်း၌ဖြစ်လျက် ရှင်လူ ဖရိုသတ်အလွန်စည်ကားလှသည်ဟု သိရသည်။ ရပ်ဝေးရပ်နီးမှ လာသမျှသောပရိသတ်တို့ကို တာဝန်ယူ၍ အမောက်အလှူ ကျွေးမွေးကြသော်လည်း ကိစ္စပြီးသည်တိုင်အောင် ဆန့်ဆီ၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်တို့သည် မြောက်မြားစွာ ပိုမိုလျက်ရှိသေး သည်ဟု မှီလိုက်သူတို့ပြောသည်ကို မှတ်လိုက်ရသည်။

သံဝေဂယူဖွယ် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ် တို့နှင့်၎င်း ဘုန်းတန်ခိုးကြီးမားသောဂုဏ်၊ အခြွေအရံဝရိသတ်များပြားသောဂုဏ်၊ ထင်ရှားကျော်ကြား သောဂုဏ် စသည်တို့နှင့်ပြည့်စုံ၍ နေတဆူလတပါးအလား ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်လင်ကစား သင်္ခါရတို့၏သဘောတရားကို မလွန်ဆန်နိုင်သည်ဖြစ်၍ မရဏ ဓမ္မောမိုး၊ မရဏ် အနတိတော ဟု ဟောတော် မူသော

အဘိဏ္ဍာသုတ္တန်ဒေသနာတော်အရ ဥပါဒ်အနေဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ်သည် မရဏာသန္ဓေအချိန်၌ စုတိစိတ်၏ ဘင်ခဏသို့ ရောက်၍ တထဝကုန်ဆုံး ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရပေသေးမှုကား သာမန်လူစား ဤစာရေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များမှာမူကား အဘယ်မှာလျှင် စုတိစိတ်ဘင်ခဏမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပါအံ့နည်းဟု သံဝေဂယူဖွယ် ဖြစ်ရပေတော့သည်။

ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဘေတာတော်ပုံ



ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားခဲ့သော ကျမ်းစာများ

- ၁။ နေတ္တိလိနတ္ထသင်္ဂဟ။
- ၂။ နေတ္တိဟာရတ္ထဝိဘာဝနီ။
- ၃။ ရူပဘေဒဝိဘာဝနီ။
- ၄။ ဂဏဘေဒဝိပနီ။

- ၅။ နိဿယင်္ဂဝိနိစ္ဆယ။
- ၆။ သိမာလင်္ကာရဝိနိစ္ဆယ။
- ၇။ ဒသဓမ္မာလင်္ကာရအဋ္ဌကထာ။
- ၈။ သီလဝိသောဓနီ-သာသနဝိသောဓနီ။
- ၉။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဗိပနီ။

- ၁၀။ ဗောဇ္ဈင်္ဂဒီပနီ။
- ၁၁။ ဝဉ္ဇနာဒီပနီ။
- ၁၂။ ဝိနယ ဂရုဒီပနီ။
- ၁၃။ ဓမ္မာသဒေဝီပနီ။
- ၁၄။ သြဝါဒါလင်္ကာရကထာ။
- ၁၅။ ဓမ္မခတ္တိယောဝါဒ။
- ၁၆။ ကေဝဇ္ဇောဝါဒ။
- ၁၇။ သီဟဇ္ဇောဝါဒ။
- ၁၈။ သန္ဓေသကထာ။
- ၁၉။ လင်္ကာသာသနသုဒ္ဓိကထာ။
- ၂၀။ ဥပဒေသကထာ။
- ၂၁။ ယှာဇ္ဇိကာ။
- ၂၂။ ဝိနယမဇုံ။

- ၂၃။ မတာသိထကောဝါဒ။
 - ၂၄။ စူဠသိထကောဝါဒ။
 - ၂၅။ ဂမ္ဘီရာဂမ္ဘီရမဟာနိဗ္ဗာတကထာ။
 - ၂၆။ ဝိစိတြဝန္တနာ။
 - ၂၇။ သမာသ်ဂဏ္ဍိ။
 - ၂၈။ ဒါရုခန္ဓသုတ်နိဿယ။
 - ၂၉။ အဋ္ဌိကကမ္မဋ္ဌာန်း။
- စသည်တို့တည်း။

ရွှေကျင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်၏ ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာရင်းဖြစ်၍ ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားသည် ရွှေကျင်ဆရာတော်၏ သဒ္ဓါဝိဟာရိကတပည့်ရင်း ဖြစ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့လျှင် ရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏တပည့်ရင်း ဘုရင်ကပ်လှူသောတံဆိပ်တော်ရ သံဃာတထောင်ကျော်တို့၏ဦးကိုင် ကျောင်းတော်ရာ ဆရာတော်ဘုရားသည် အာဒိကမ္ဘိက အစပျိုး တည်ထောင်၍ ကြီးပွားအောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့သော ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ကြီးကို ပြဆိုခဲ့သော အရည်အချင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဖျံလွန်တော်မူကုန်ပြီးသော ပထမ စံကျောင်းဆရာတော်၊ ဒုတိယ စံကျောင်းဆရာတော်၊ ယခုလက်ရှိ တတိယမြောက်ဆရာတော် တိုက်အုပ်ဆရာတော် အရှင်ဝိမလ၊ တိုက်ကြပ်ဆရာတော် အရှင် ညနဝံသနှင့် တကွ စာချကထိက

ဆရာတော်တို့သည် ဤ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဦးစီးအုပ်ချုပ် အားထုတ်စောင့်ရှောက်လျက် ရှိနေတော်မူကြသောကြောင့် ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏ အခြေအနေသည် အရှည်တည်တံ့ စည်ပင်၍ ဘုရားမြတ် သာသနာ တည်းဟူသော ကောင်းကင်ပြင်၌ နေအသွင်၊ လပမာ ဂုဏ်ဝါသတင်းအရပ် မျက်နှာတို့၌ ပြန်လင်းတောက်ပဆီဖြစ်သည်အလျောက် အနာဂတ်ကာလ၌လည်း ဆက်လက်ကာ စည်ပင်ဦးမည်ဟူ၍ ဆိုရလောက်အောင် ရှိပါပေသတည်း။

နိဂုံး

သိက္ခိတံ သုစိရံ ဌာတု၊
သေက္ခာ ပါလေန္တု သံဓနံ။
ရွှေဟင်္သာ ဝိဇ္ဇာလယ် ဘာတု၊
ယာဝ ဒိဗ္ဗတိ သာသနံ။

သိက္ခိတံ-ရှင်လူနှစ်ရပ်၊ သူတော်မြတ်တို့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်
အပ်သော သာသနာတော်မြတ်သည်။ သုစိရံ-တောက်ပထွန်း
ပွင့်လန်းစင်စင်၍၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာ၊ ဌာတု-မပြီမကဲ့၊ အရှည်
တံ့၍၊ တည်မြဲနေပါစေ။

သေက္ခာ-ဆမ်းမွန်ဓမ္မ၊ နည်းလမ်းကျွမ်းအောင်၊ လိုက်နာ
အားထုတ်ကြရန်အောင် သမာဓိ-မည်ဆန်း၊ ရဟန်းတို့သည်။
သံဓနံ-ရှင်တော်မြတ်တို့၏ ဟောဇော ကြားသည့်၊ မိမိ ဥစ္စာ
ဖြစ်သော သူတော်ကောင်း တရားကို၊ သုစိရံ-ကာလတောင်
တာ၊ ကြာမြင့်စွာ၊ ပါလေန္တု-သဒ္ဓါသတိ၊ ဝီရိယညာ၊ ဆိုင်ရာ
မူလ၊ ပြည့်စုံကြလျက်၊ စောင့်ရှောက် နိုင်ကြပါစေ ကုန်
သတည်း။

သာသနံ-သဗ္ဗညုဘုရား၊ ဟော ဇော ကြားသည့်၊ တရား
စည်းဟူသော သာသနာတော်မြတ်သည်။ ယာဝ-အကြင်မျှ
လောက်သော ကာလပတ်လုံး၊ ဒိဗ္ဗတိ-မမှေးမမှိန်၊ ဝင်းထိန်
ပြောင်လက်၊ စင် မပျက်ပဲ၊ တည်မြဲလျက်ရှိ၏။ တာဝ-ထိုမျှ

လော့က်သော ကာလတိုင်အောင်၊ ရွှေဟင်္သာဝိဇ္ဇာလယ်-ရွှေ
ဟင်္သာတောရ၊ နာမရွှန်းစို့၊ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းထိုက်ကြီး
သည်။ သုစိရံ-ခိုင်မြဲတည်ကာ၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာ၊ ဘာတု-မညှိုး
မကွယ်၊ နေ့နယ်မယွင်း၊ လနယ်ဝင်း၍၊ ထွန်းလင်းတည်မြဲပါ
စေသတည်း။

အရှင်ပုဏ္ဏိတမထေရ်

ရွှေဟင်္သာဆရာတော် ရွှေဟင်္သာတိုက်သစ်

စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး
စစ်ကိုင်းမြို့။

၁၃၃၅-ခုနှစ် ပြာသီလပြည့်ကျော်
၇-ရက်၊ တနင်းလာနေ့။

ဓုတိယအကြိမ်ရိုက်ရန် ပြင်ဆင်သည်။



ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၃-ရက်နေ့တွင် ဤအသင်းအစည်းအဝေး ကြီးက အတည်ပြုလုပ်သည်နေ့မှစ၍ အသင်း၏ အပေါ်၌ တည်စေရမည်။

ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်း

နောက်ဆက်တွဲ(၁)

ညောင်တုန်းမြို့-ရွှေဟင်္သာတောရ သိရိမဟာမင်္ဂလာရာမတိုက် သာသနာပါးအသင်း ရိဂျုစွတြိဥပဒေ

သက္ကရာဇ် ၁၂၈၇-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၃-ရက်နေ့တွင် အသင်းကိုတည်ထောင်၍ ၁၂၈၉-ခု ဝါဆိုလဆုတ် ၅-ရက်၊ ၁၉၂၇-ခု ဇူလိုင်လ ၁၈-ရက်နေ့စွဲနှင့် မအူပင်မြို့ စက်ရှင် မင်းကြီးရုံးတော် ရိဂျုစွတြိနိပါတ် ၁၃၇၃-စီ၊ အာ-၁၄-အရ အတည်ပြုလုပ်ထားသည်။

သာသနာပါးအသင်းဥပဒေ

(၁) ညောင်တုန်းမြို့-ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တွင် ၁၂၈၇ ခုနှစ်၌ဖွဲ့စည်းသောအသင်းကို ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သာသနာပါးအသင်းဟု တွင်စေရမည်။

(၂) ယခုထုံးဖွဲ့သောဥပဒေကို ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် အသင်း ဥပဒေဟု အမည်တွင်စေပြီးလျှင် သက္ကရာဇ် ၁၂၈၇-

(၃) ဤပြဇာနီးမည့် ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ခြင်း သဘော အားလျော်စွာဆောင်ရွက်လျက် ၎င်းဥပဒေအောက်သို့ရောက် သော ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက် သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်သောအသင်းဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။

- ၁။ ဦးဘိုးဆင့် ပွဲစား ညောင်တုန်း၊
- ၂။ ဦးဘိုးချစ် ၎င်း၊
- ၃။ ဦးညို ၎င်း၊
- ၄။ ဦးမောင်လေး ၎င်း၊
- ၅။ ဦးလှလေး ၎င်း၊
- ၆။ ဦးဘိုးသိန်း၊ ကုန်သည်၊
- ၇။ ဦးဘိုးစိံ ကုန်သည်၊
- ၈။ ဦးမောင်မောင် - မြူနီစပယ်စက္ကရီတေရီ၊
- ၉။ ဦးဘိုးနီ ကုန်သည်၊
- ၁၀။ ဦးဖေ ၎င်း၊
- ၁၁။ ဦးရွှေအံ ၎င်း၊
- ၁၂။ ဦးဘိုးညိုမိး ၎င်း၊
- ၁၃။ ဦးရွှေထူး ၎င်း၊
- ၁၄။ ဦးကျော်ရ ၎င်း၊

- ၁၅။ ဦးဘိုးလှကြီး ကုန်သည်၊
- ၁၆။ ဦးသက်ရှည် ၎င်း၊
- ၁၇။ ဦးဘိုးခင် ၎င်း၊
- ၁၈။ ဦးတေကြီး ၎င်း၊
- ၁၉။ ဦးသာညို ၎င်း၊
- ၂၀။ ဦးဘိုးချောင်း ၎င်း၊
- ၂၁။ ဦးငြိမ်း ၎င်း၊
- ၂၂။ ဦးရွှေဇင် ၎င်း၊
- ၂၃။ ဦးမောင်
- ၂၄။ ဦးဘိုးညွန့် ရှေ့နေ၊
- ၂၅။ ဦးဘိုးဟန် တံဆိပ်တော်ခေါင်းရောင်းသူ
ညောင်တုန်း၊
- ၂၆။ ဦးကျော်လူ - မြေပိုင်ရှင်၊
- ၂၇။ ဦးရွှေကြီး ၎င်း၊
- ၂၈။ ဦးဆင့် ပညာအုပ်၊
- ၂၉။ ဦးလူလေး ဆပ်ဗီရီဂျစ်စတာ၊
- ၃၀။ ဦးချစ်တီး လူထောင်၊
- ၃၁။ ဦးစံဦး မဲ့စား၊
- ၃၂။ ဦးပန်းအေး ၎င်း၊
- ၃၃။ ဦးလူလေး ၎င်း၊

အထက်ဖော်ပြရာပါ တစ်စုံတစ်ယောက်က မဆောင်ရွက်လို သည့်အခါဖြစ်စေ၊ သေဆုံးသွားသည့် အခါဖြစ်စေ၊ တခြား မြို့ရွာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် (၁၀) လမျှ ညောင်တုန်းမှ ထွက်ခွာနေသည့်အခါဖြစ်စေ၊ အင်ဆော်လဝင်ခေါ် လူဆင်းရဲ အဖြစ်ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကို ခံရသည် ဖြစ် စေ၊ ၃-လတကြိမ် အစည်းအဝေးသို့ ၆-ကြိမ်ဆက်လက်၍မလာပဲ ပျက်ကုက်သည့် အတွက် ထုတ်နှုတ်လိုသည့် အခါဖြစ်စေ၊ မအူပင်ဒီစကြိုတ် တရားသူကြီး၏ စိတ်သဘော၌ မသင့်လျော် ဟူ၍သော်၎င်း၊ ကိုယ်တိုင် လူကြီးအဖြစ်နှင့် မဆောင်ရွက်နိုင် ဟူ၍သော်၎င်း ထင်မြင်သည့်အခါဖြစ်စေ၊ လူကြီးအသစ်တယောက်ကို လွန်ခဲ့ သော လူကြီးတဦးကဲ့သို့ ဆိုင်ရာဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားထဲမှ ၎င်း၏အစား ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။

ဤကဲ့သို့ လူကြီးတယောက် လစ်လပ်သော အချိန်အခါမှ စ၍ တလအတွင်းတွင် အဆိုပါ လူကြီးများသည် ကျောင်း တိုက်တွင်းဖြစ်စေ၊ ကျောင်းတိုက်နှင့် အနီးဆုံးနေရာတွင်ဖြစ် စေ၊ သတ်မှတ်သောနေရာအချိန်အခါ၌ လစ်လပ်သောလူကြီး နေရာအစား လူကြီးတယောက် ထပ်မံ ရွေးချယ်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးတခု ပြုရမည်။

(က) ဤကဲ့သို့သော အစည်းအဝေးကို မထမလျှောက် ထားသောနေ့ရက်မှ တလမတိုင်မီအတွင်း မပြုလုပ်ရ။

(ခ) အဆိုပါ လူကြီးများသည် ဤကဲ့သို့သော အစည်း အဝေးတွင် အသားသားများနှင့် မြန်မာ အမျိုးသားတို့၏

အလိုဆန္ဒများကို လစ်လပ်သော နေရာတွင် တက်ရောက်မည့် သူ၏အကျင့်စာရိတ္တကို မိမိတို့ညာအစွမ်း ရှိသလောက် မေးမြန်း စုံစမ်းရမည်။ ထိုအခါ လူကြီးများကဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတယောက်က ဖြစ်စေ၊ လစ်လပ်သောနေရာတွင် လူကြီးတယောက်အသစ် ခန့် ထားရန် ဤ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်း ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်တကွ မအူပင်ဒီစတြိတ်ရုံးတော်သို့ လျှောက်ထားရမည်။

(ဂ) အဆိုပါ လူကြီးများသည် မအူပင် ဒီစတြိတ်ရုံး တော်တွင် ၎င်းလျှောက်လွှာ ကြား နာ ရမည့် နေ့ရက်ကို အထက်ပါ နည်းအတိုင်း လူအများ သိရှိအောင် ကြော်ငြာရ မည်။

(ဃ) ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး မဟုတ်သော အခြားလူ တစ်စုံတယောက်ကို လူကြီးအဖြစ်နှင့်ခန့်ထားခွင့်ဖြစ်စေ၊ ဆောင် ရွက်ခွင့်ဖြစ်စေ မရှိစေရ။

(င) လစ်လပ်နေသော နေရာတွင် လူကြီး အစား ရွေး ကောက်ပြီးကြောင်းအစီရင်ခံစာနှင့် ဖော်ပြစာ ရွေးထားသော လူသည် လူကြီး တင်မြောက်လိုက်သော အရည်အချင်းတို့နှင့် ကောင်းမွန်စွာလုံလောက်ပြည့်စုံကြောင်း လူကြီးအများ ကိုယ် တိုင် သက်သေခံလက်မှတ် ပါရှိသည့်အခါ မအူပင်ဒီစတြိတ် ရုံးတော်က ဖြည့်စွက်ခန့်ထားလိမ့်မည်။

လူကြီးမင်းများလိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်ဝတ္တရားများ

၄။ (က) ဘုရား ရှင်ပညတ်တော်မူ သော ရွှေကျင်

ဂိုဏ်းကျင့်ထုံးဥပဒေ၊ ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် ဥပဒေများနှင့် အညီ ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ပိုင်ဆရာတော်၊ ၎င်းဆရာတော်ကအာဏာလွှဲအပ်ထားသောပုဂ္ဂိုလ်တို့က ဆုံးမ အပ်သော အဆုံးအမများကို ရိုသေစွာ နာခံယော အာဝါ သိက၊ အာဂန္တုက သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့အားသာလျှင် နေ့စဉ်ဆွမ်းလှူဒါန်းဝတ်ပြုခြင်း၊ မနာခံသော သံဃာတို့အား မထောက်ပံ့ခြင်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဘုရားရှင် ပညတ်တော်မူသော ဝိနည်း ခေသနာတော်၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်း ကျင့်ထုံး ဥပဒေ စသည်ဖြင့် အဓိပ္ပာယ် ဆိုလိုရင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) မကျန်းမာသောအခါ အာဝါသိက၊ အာဂန္တုက၊ ဂိလာနပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ သပ္ပာယ် ဖြစ်သော ဆေး၊ အဖျော်မှစ၍ ပြုထိုက်သောဝတ်ကို ပြုလုပ်လှူဒါန်းခြင်း။

(ဂ) သာသနာတော်၏ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စနှင့် ၎င်း ကျောင်းတိုက်ရှိ သံဃာတော်မြတ်တို့ လွန်စွာအကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းမည့် ကိစ္စများ၌ ထောက်ပံ့မည့် ဒါယကာ မရှိက အသင်းကထောက်ပံ့လှူဒါန်းခြင်း။

(ဃ) ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ပိုင်ဆရာတော်နှင့် ၎င်းဆရာ တော်က အာဏာလွှဲအပ်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့က တိုက်တာ သာသနာအကျိုး ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးရန် လုပ်ကိုင်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်

ဟု ထင်မြင်၍ တိုက်တာဥပဒေအတိုင်း တိုက်တွင်းသားအဖြစ်ဖြင့် အသိအမှတ်မပြုသင့်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အသင်းက အရပ်ရပ်ထောက်ပံ့ခြင်းကို ရပ်စဲလိုက ရပ်စဲစေခြင်း၊ တိုက်တာဥပဒေအတိုင်း မသင့်လျော်ဟု ထင်မြင်သော သံဃာတော် တို့ကို ကျောင်းတိုက်မှ နှင်ထုတ်လိုက နှင်ထုတ်ခြင်း။

(င) လူကြီးမင်းများဆောင်ရွက်သမျှ အမှုကိစ္စများသည် ဘုရားရှင် တရားစောင့်နှင့် ညီညွတ်စေရမည့် အပြင် ပြည်နိုင်ငံတွင် ကာလအလျောက် တည်လျက်ရှိသော အစိုးရဥပဒေတော်များနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း မရှိပါ။ ဤပြဋ္ဌာန်းမည့် ဥပဒေကို ထောက်ထား၍ လူကြီးမင်းတို့ သဘောတူသဖြင့် ညောင်တုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရကျောင်းတိုက်တွင် ဘုရားရှင်တရားစောင့်နှင့် အညီကျင့်ကြံ သီတင်းသုံး နေထိုင်တော် မူသော ဥက္ကဋ္ဌတိုက်ပိုင်ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တိုက်အုပ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့ကလည်း ကြိုက်ညီနှစ်သက်သောအချက်များဖြစ်စေရမည်။

(စ) အသင်းပိုင်ငွေမှာ သဒ္ဓါတရားရှိသူတို့က ကုသိုလ်ပြုလုပ်လှူဒါန်းကြသော ငွေများဖြစ်စေရမည်။ ၎င်းငွေများသည် လှူဒါန်းသူတို့နှင့် ကင်းရှင်းပြီးလျှင် ယခုဒီစံတြိတ်ရုံးက စီစဉ်သောဥပဒေအရ အသင်းကစီမံခန့်ခွဲ သုံးစွဲနိုင်သော အသင်းဆိုင်ရာဝတ္ထုဂါမ်ငွေ ဖြစ်စေရမည်။

(ဆ) သို့သော်လည်း ရေစက်ချ၍ လှူဒါန်းစဉ်အခါက ငွေကို ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်တွင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော် မူသော သံဃာတော်တို့၏ပစ္စည်းလေးပါးအတွက် အသင်းသို့

အပ်နှံပါ၏။ ထိုငွေမှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ပစ္စည်းလေးပါးကို သံဃာတော်တို့အား လှူဒါန်းပါ၏။ ဟူ၍ သံဃာတော်တို့အား ရေစက် ချသောငွေ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ကျောင်းတိုက် သံဃာသဘောတူ ကထိကဝတ်ပြုထားသော သမာနလာဘ ငွေဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်းသာ စောင့်ရှောက်နိုင်ခွင့်ရှိစေရမည်။

(ဇ) ဝတ္ထုဂါမ်ငွေများမှာ ငွေပင်ငွေရင်း တည်စိုက်ရန် လှူဒါန်းသောဝတ္ထုဂါမ်ငွေရင်းတမျိုး၊ ငွေရင်းမှ တိုးပွားလာသောဝတ္ထုဂါမ်ငွေတိုးတမျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိစေရမည်။

(ဈ) ဝတ္ထုဂါမ် ငွေပင်ငွေရင်းကို မလျှော့မပျောက်စေဘဲ၊ လူကြီးများက စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းပြီးလျှင် အတိုးအပွားရအောင် သင့်ရာ စီမံရမည်။ ၎င်းဝတ္ထုဂါမ် ငွေဖြင့် အမြတ်အစွန်းအတိုးအပွား အစဉ်ထွက်သော မရွှေ့ မပြောင်း မပျက်စီးနိုင်သည့် ထာဝရပစ္စည်းလယ်ယာမြေများကို လူကြီးမင်းများ၏အမည်နှင့် ဝယ်ယူတည်ထောင်၍ဖြစ်စေ၊ ကောင်းသော စိန်ရွှေလယ်မြေများကို အပေါင်အနှံခံ၍ဖြစ်စေ ထားရမည်။

(ည) အရပ်ရပ်ရှိ တိုးပွားလာသည့် ဝတ္ထုဂါမ်ငွေ တို့မှာ ဆင်ခြင် တိုင်းထွာ၍ အသင်းက ကုန်ကျစရိတ် များကို သုံးစွဲရမည်။

(ဋ) ဝတ္ထုဂါမ်အသင်းပိုင် ဝတ္ထုပစ္စည်း တစုံ တရာကို ရောင်းစားနိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

(၄) ဤကဲ့သို့ အရပ်ရပ်ကိစ္စများအတွက် မိမိတို့ကောင်းမွန်သည် ထင်မြင်၍ တည်တန့်စွာတစုံတရာ သဘောရှိနှင့် ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဆုံးရှုံးနစ်နာသည်တို့ကို တာဝန်မထားစေပဲ သဘောတူ စာချုပ် စာတမ်း ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်နိုင်ခြင်း၊ သင့်လျော်သည်ဟု ထင်မြင်သော အခြားကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ ၎င်းပြင် ထိုစာချုပ်စာတမ်းတစုံတရာကို ရီဂျစ်တြီပြုလုပ်ရန်လိုလျှင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း။

(၅) လူကြီးမင်းများသည် ကျောင်းတိုက်ကိစ္စ အဝဝကို ကျနစွာဆောင်ရွက်ရန် အလို့ငှါအပ်သော အမှုဆောင် စာရေး၊ ယျာတာ၊ တစုံတယောက်ကို ခန့်ထားရမည်။ ၎င်းတို့ကို သင့်လျော်သည့်အတိုင်း အဆိုပါဝတ္ထုဂါမ် ငွေထဲမှ ထမင်းကျွေးခြင်းဖြစ်စေ၊ လခကြေးငွေဖြစ်စေ ပေးရမည်။

(၆) လူကြီးမင်းများသည် ဝင်ငွေ ထွက်ငွေ စာရင်းကို ပြု၍ ကျောင်းတိုက်သို့လှူသော အလှူစာရင်းများကို ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းထားရမည်။

(၇) တစုံတယောက်သော အသင်းသား တဦး တယောက်က ထိုစာရင်းများကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေး လိုပါသည်ဟု ၃-ရက်က ကြိုတင်၍ စာအားဖြင့် အကြောင်းကြားထားလျှင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးရန် အခွင့်ပြုရမည်။

(၈) အလှူဝတ္ထုများ သိမ်းဆည်း လက်ခံရန် (တတ်နိုင်လျှင်) သံသေတ္တာတခု ထားရှိရမည်။ ၎င်းသံသေတ္တာကို ခြား



နားသော သေ့ခလောက် ၃-ခုနှင့် ကောင်းမွန် လျှို့ဝှာ သေ့ခတ်ထားရမည်။ ၎င်းသေ့ ၃-ချောင်းကို ၃-လတကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် လူကြီးများရွေးချယ်ခြင်းခံရသော လူကြီး ၃-ဦးတို့၏ လက်ထဲတွင် ထားရှိရမည်။ ထိုလူကြီးများအနက် တယောက်ယောက်တွင် အဘယ်အခါမှ သေ့တချောင်း ထက် ပို၍ မထားရ။ လကုန်နေ့တွင် အဆိုပါလူကြီး ၃-ဦး ရွေး တွင် သံသေတ္တာဖွင့်၍ ၎င်းအထဲတွင်ရှိသော ဝတ္ထုစာရင်းကို လက်မှတ် ရေးထိုး ပြီးလျှင် ၎င်း ကော်ပီ တခု ကိုလည်း ကျောင်းတိုက်နို့တစ်ကပ်ရာနေရာတွင် ကပ်ထားရမည်။

(၉) သံသေတ္တာထဲတွင် တွေ့ရှိရသော ငွေအားလုံးနှင့် အဝင်ပစ္စည်းများကို အများသဘောတူ ရွေးကောက်ထားသော သေ့ကိုင်လူကြီး ၃-ဦးတို့က တာဝန်ခံနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမည်။

(၁၀) ကျောင်းတိုက်ကိစ္စနှင့် ဝတ္ထုဂါမ်ကိစ္စများကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ဆုံးဖြတ်ကြရန် အနည်းဆုံး သုံးလတကြိမ် လူကြီးများ ချိန်းဆိုသောနေရာတွင် အစည်းအဝေးပြုရမည်။ လူကြီး ၅-ယောက်လာလျှင် ၎င်းအစည်းအဝေးထမြောက်စေရမည်။

(၁၁) ၎င်းအစည်းအဝေးတွင် မိမိတို့နှစ်သက်ရာ ချယ်ယာမင် တင်မြောက်၍ ကိစ္စအဝဝကို အများသဘောတူ ဆန္ဒသို့ လိုက်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်။ အကယ်၍ နှစ်ဦးနှစ်ဝ သဘောတူ ဆန္ဒတူမျှခံသော် ချယ်ယာမင်က ဒုတိယဆန္ဒအပိုတခု ပေးနိုင်ခွင့် ရစေရမည်။

(၄) လူကြီးများအစည်းအဝေးကို ၄၈-နာရီကြိုတင်၍ လူကြီးအားလုံးကိုအကြောင်းကြားပြီး မည်သည့်အချိန်အခါ မဆို စည်းဝေးပြုလုပ်နိုင်သည်။

(၅) အစည်းအဝေးပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း ၎င်းအစည်းဝေး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မှတ်တမ်းများကို မှတ်တမ်း စာအုပ်တွင် ရေး၍ ချယ်ယာမင်လက်မှတ်ထိုးပြီးလျှင် ထားရှိစေရမည်။

(၆) ကျောင်းတိုက်နှင့်ပတ်သက်သောကိစ္စနှင့် ဝတ္တုဂါမ် ပစ္စည်းများကို တိုက်ရိုက်စီမံခန့်ခွဲရန် ၃-လတာကြိမ် အစည်းအဝေးတွင် လုပ်လိုသော လူကြီးတယောက်ကို အလှည့်ကျ ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။ ဤကဲ့သို့ ရွေးချယ်ခန့်ထားသော လူကြီးများမှာ အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ထားသော ဆုံးဖြတ် ညွှန်ကြားချက်များအရ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၇) ဆိုခဲ့သည့် သုံးလအတွင်းလူကြီးများက အထက်ပါ ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရန် နောက်ထပ် အလှည့်ကျ လူကြီး တယောက်ကို မရွေးချယ် မခန့်ထားမိခဲ့သော် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေသော လူကြီးက မိမိသည် ၎င်းကိစ္စတာဝန်ကို ဆက်လက် မဆောင်ရွက်နိုင် တော့ကြောင်းကို လူကြီး များ အား အကြောင်းကြားခြင်း ပြုသည့်တိုင်အောင် အထက်ပါ မိမိ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ကိစ္စအဝဝတို့ကို တာဝန်ခံ၍ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရမည်။

(၈) လူကြီးများထံ၌တံဆိပ်တခုရှိစေရမည်။ ၎င်းတံဆိပ်ကို ထိုးစံအတိုင်း စာပေးစာယူ စာချုပ်စာတမ်းများကို ခတ်

နှိပ်ရမည်။ ၎င်းတံဆိပ်သည် ဝတ္တုဂါမ်နှင့် ကျောင်းတိုက် နှစ်ရပ် ပတ်သက်သောကိစ္စများကို တိုက်ရိုက်စီမံခန့်ခွဲသောလူကြီး၏ လက်ထဲတွင် ရှိစေရမည်။

(၉) အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းစာအုပ်များ၊ စာရင်း စာအုပ်များနှင့် ဝတ္တုဂါမ်စာချုပ်စာတမ်းများကို အသီးအခြား တနေရာတွင်ထိန်းသိမ်းထားရမည်။ ဤကိစ္စအတွက်လူကြီးများက သင့်လျော်သောလူတယောက်ကို ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။

ပုံ [ဦးဘိုးခ]

ဒီစရိတ်ရာဘက်တည်းဝန်
မအုပ်ငံမြို့။



၁၂၆-ခုနှစ်မှ ၁၂၉၀-ပြည့်နှစ်အထိ ဆောင်ရွက်
သောလူကြီးများ-

- ဥက္ကဋ္ဌ - ဦးရွှေအိုး၊
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - ဦးဘိုးဆင့်
- ဦးဘိုးညွန့် - ရှေ့နေ၊
- ငွေထိန်း - ဦးရွှေကြီး၊
- ဦးဘခင်၊ ဦးဘိုးချစ်၊
- စာရင်းစစ် - ဦးမောင်မောင်၊
- ဦးဘိုးလှိုင်၊ ဦးစံဦး၊
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးချစ်တီး။

နောက်ဆက်တွဲ (၂)

ညောင်တန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိတက္ကသိုလ်
ကျောင်းတိုက် သာသနာကို အားပေး ဆောင်ရွက်ကြသော
သာသနာပါလအသင်း ရှေ့ဆောင်လူကြီးများ။

သက္ကရာဇ် ၁၂၇၁-ခုနှစ်မှစ၍ ၁၂၇၅-ခုနှစ်အထိ ဆောင်
ရွက်သော လူကြီးများမှာ-

- ဥက္ကဋ္ဌ ဦးရွှေအိုး၊
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးလူ၊
- ငွေထိမ်း ဦးလှကလေး၊
- ဦးသာဂျန်၊
- ဦးဘခင်။
- စာရင်းစစ် ဦးမောင်မောင်၊
- ဦးဘလှိုင်၊
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးချစ်တီး။



၁၂၉၁-ခုနှစ်မှ ၁၂၉၅-ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်သော
လူကြီးများမှာ-

- ဥက္ကဋ္ဌ - ဦးဘိုးဆင့်၊
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - ဦးဘိုးညွန့်၊
- ငွေထိန်း - ဦးဘိုးဆင့်၊
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးမောင်လေး။

၁၂၉၆-ခုနှစ်မှ ၁၃၀၄-ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်သော
လူကြီးများမှာ=

- ဥက္ကဋ္ဌ - ဦးဘိုးဆင့်၊
- ငွေထိန်း - ဦးဘိုးဆင့်၊
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးမြင့်။

၁၃၀၅-ခုနှစ်မှ ၁၃၀၆-ခုနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သော လူကြီးများမှာ-

- ဥက္ကဋ္ဌ - ဦးကြင် (သံအမတ်ကြီး)
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - ဦးလှသွင်၊
- ငွေထိန်း - ဦးဘသန်း၊
- စာရင်းစစ် - ဦးဘလွင်၊
- ဦးဗလ၊
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးမြင့်။

၁၃၀၇-ခုနှစ်မှ ၁၃၁၆-ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်သော လူကြီးများမှာ-

- ဥက္ကဋ္ဌ - ဦးလှသွင်၊
- ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ - ဦးကျော်လှ၊
- ငွေထိန်း - ဦးဘသန်း(၁)၊
- ဦးဘသန်း(၂)၊
- စာရင်းစစ် ဦးဘခင်၊ ဦးဘစိန်
- အတွင်းရေးမှူး - ဦးမြင့်။

၎င်းပြင် နောက်ကထုတ်ဖော်ရေးသားခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ညောင်တုန်းမြို့နယ် ဌာနအရပ်ရပ်မှ ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့သည်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် ရွှေဟင်္သာတောရ ပါဠိ တက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် သာသနာကို စွမ်းဆောင်နိုင်သည့် ဘက်မှ ဝိုင်းဝန်းထောက်ပံ့ အားပေးဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြ ပေသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၃)

သီရိမန္တစံကျောင်းအလှူစာတမ်း

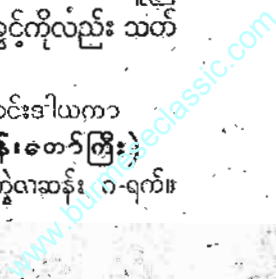
သီရိမန္တစံကျောင်းနှင့် အာရာမမြေ လှူဒါန်းစာ

ရန်ကုန်မြို့ ဗဟန်း၊ မုန်းကျောင်းလမ်း၊ တပ်မြို့တိုက်နယ်၊ မြေ တိုင်းရပ်ကွက် အမှတ် ၁၂(က) ၁၊ ဧရိယာ (၀-၂၂၀) ဧကရှိ ဂရုမြေယာကွက်နှင့်တကွ ထိုမြေကွက်ပေါ်ရှိ ယခုဆောက်လုပ် ပြီးသော ကျောင်းနှင့် ရေပိုက်ကို မြတ်စွာဘုရား ဝိနည်းတော် နှင့်၎င်း၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းစည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့်၎င်း၊ ညောင်ကုန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ဆရာတော်၊ တိုက်အုပ်ဆရာတော်၊ တိုက် ကြပ်ဆရာတော်တို့၏ သြဝါဒနှင့်၎င်း ညီညွတ်စွာ နေထိုင်သော ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သံဃာတော်များအား လှူဒါန်းမိ၏။



အထက်ပါ တပည့်တော်ပိုင်မြေ၌ အထွေထွေသာသနာရေး ကိစ္စများကို (၁) ရွှေဟင်္သာတောရတိုက်ဆရာတော်၊ (၂) ၎င်း တိုက်-တိုက်အုပ် ဆရာတော်၊ (၃) တိုက် ကြပ် ဆရာတော်၊ (၄) တပည့်တော်ပါလေးပါးတို့သဘောတူညီချက်ကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် တပည့်တော်နှင့်တကွ ၃-ပါးတို့၏ သဘောတူညီ ချက်ကိုဖြစ်စေ ရမည့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အခွင့်ကိုလည်း သတ် မှတ်လှူဒါန်းပါသည်။

ဂရန်ပိုင်ကျောင်းဒါယကာ
သီရိမန္တ (ဘုန်းတော်ကြီး)
၁၃၁၃-ခု တပို့တွဲလဆန်း ၈-ရက်။



ရွှေဟင်္သာတောရသမိုင်း

သဘောတူ လက်မှတ်ထိုးကြသော ကျောင်းဒါယကာ

ဘုန်းတော်ကြီး၏သားသွီးများ

ဦးစိုးတင့် ဆမဝါယမမင်းကြီး

ဦးလွန်းအံ-ဒေါ်မမကြီး၊ မြူနီစီပါယ်မင်းကြီး

ဦးဝန်း-ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ မြန်မာစာပါမောက္ခ၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်။

ဦးမျိုးမင်း - ဒေါ်ခင်သင်းနွဲ့၊ အင်္ဂလိပ်စာ ပါမောက္ခ၊

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

တက္ကသိုလ် နွဲ့နွဲ့၊ (ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်)

မောင်ဝင်းလွင်နှင့်ဒေါ်ခင်ကြည်ကြည်ဆရာဝန်ကြီးများ။



ရန်ကုန်မြို့၊ ရေတာရှည်လမ်းသစ်

ရွှေကျင်ကျောင်းသစ်

သီလဝိသောဓနီသိမ်တိုက်

လှူဒါန်းစာ

ရန်ကုန်မြို့ ဘုန်းကြီးလမ်းနေ့၊ အထက်တန်းရှေ့နေ သိမ်
ဒကာဦးဘကန်နှင့် သိမ်ဒကာမ ဒေါ်မမမေတို့သည် လတ္တီဒွယ်
လာ သိက္ခာကာမ သမဏဇာတ် ရဟန်းမြတ်ခပင်းတို့၏ ဝိနယ
ကုက္ကုစွယ်သယကင်းစွာဖြင့် သံဃကမ်အဖြာဖြာကို ချမ်းသာ
စွာ ရွက်ဆောင်တော် မူနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်တောင့်တကာ
ဤသီလဝိသောဓနီအမည်ရှိသောသိမ်တော်မြတ်ကို ၁၃၁၅-ခု
တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၁၃-ရက် သောကြာနေ့၌ သီမာ
သမ္ပုတိကမ်ကို ဆောင်၍ သိမ်တိုက်ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းအပ်
ပါသတည်း။

ယင်းသို့လှူဒါန်းကြရာ၌ သိမ်ဒကာဒကာမတို့သည် မအူပင်
ခရိုင် ညောင်တန်းမြို့ ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် အဂ္ဂမဟာပုဂ္ဂိုလ်
စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဝါယာမ ဒုတိယ
စံကျောင်း ဆရာတော်ဘုရား အရှင်ကလျာဏတို့နှင့်တကွ ရွှေ

ဟင်္သာတောရပဓာန နာယကဖြစ်တော်မူကြသော ဆရာတော်
 ဘုရားများအဖော်၌ ဦးတိုက်လေးစား အားထားမီခို ကြည်ညို
 ခြင်းရှိရုံမက သိမ်ဒကာမ ဒေါ်မမမေမှာ ညောင်တုန်းမြို့
 ရွှေဟင်္သာတောရ တိုက်ကြီး၏ အာရုံမမြေကို လှူဒါန်းကာ၊
 ရွှေဟင်္သာတောရတိုက် သာသနာကို ဒက္ခာတာဝန် အားကုန်
 သွန်းလျက် လွန်မင်းစွာဆောင်ရွက်ခြင်းရှိသော ညောင်တုန်းမြို့
 မြူနီစီပယ်စက္ကရီတေရီ ဦးမောင်မောင်၏ သည်းချာ ရင်နှစ်
 သမီးချစ်ဖြစ်ရာ ရွှေဟင်္သာတောရ ပဓာန နာယကဆရာတော်
 ဘုရားများ၏ ဩဝါဒသာသနာ ရှည်မြင့်စွာတည်ရေးကို လေး
 လေးနက်နက် နှစ်သက်လိုလားခြင်း ရှိသည်အားလျော်စွာ
 မဟာလူတာ တန်ဆာကို ရောင်းချကာ ပုပ္ဖါရုံ ကျောင်းတော်
 ကြီးကို လှူဒါန်းသည့် ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးအလား မိမိ
 ဆင်မြန်းသည့် စိန်ရွှေရတနာများကို ရောင်းချကာ ဆောက်
 လုပ်အပ်သော သုံးထောင် သုံးထောင်(၃၃၀၀၀)ကျော်တန်
 ဤသိမ်ကြီးအဆောက်အဦးကိုလည်း ရွှေဟင်္သာတောရပဓာန
 နာယကဆရာတော် အဆက်ဆက်တို့၏ သဘောအတိုင်း စီမံ
 ဆောင်ရွက်နိုင်ခွင့်ကို လုံးဝအပ်နှင်းကာ) ထိုဆရာတော်ဘုရား
 ၏ ဩဝါဒအတိုင်းလိုက်နာနေထိုင်သောသံဃာတော်များသာ
 သီတင်းသုံးရန် ရည်သန်ပိုင်းဖြတ်လှူဒါန်းအပ်ပါသည်။



သိမ်ဒကာ ဦးဘကန်
 သိမ်ဒကာမ ဒေါ်မမမေ

၁၃၁၆-ခု-တန်ခူးလဆုတ် ၁၃-ရက် စနေနေ့။

အလုံးစုံအားဖြင့်ပြီးပြီ
 ဒုတိယအကြိမ် ပုံရိုက်ရန်ပြင်သည်။